

**DUPĂ SCULPTURĂ /
SCULPTURĂ**

DUPĂ ——— AFTER

SCULPTURE /

SCULPTURE AFTER

DUPĂ SCULPTURĂ / SCULPTURĂ
DUPĂ — AFTER SCULPTURE /
SCULPTURE AFTER

CUPRINS / TABLE OF CONTENTS

PREAMBUL / PREAMBLE

7

CUVÂNT DE ÎNTÂMPINARE / FOREWORD

9

PROIECTUL / THE PROJECT

Sorina Jecza

15

ARHITECTURA SPAȚIULUI EXPOZIȚIONAL / THE EXHIBITION SPACE ARCHITECTURE

Attila Kim

23

DESPRE EXPOZIȚII / ABOUT THE EXHIBITIONS

Sorina Jecza

39

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

45

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

Ioana Vlasiu

47

MATERIE VIE / RESPONSIVE MATTER

Alina Șerban

89

VOLUM PRIN STRATURI / VOLUME BY LAYERS

Ciprian Mureșan

97

SCLIPIRI ÎN ÎNTUNERIC / SPARKS IN THE DARK

Office for Art

119

RE#SITUĂRI AFECTIVE / AFFECTIVE RE#PLACINGS

Reka Csapo Dup

129

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

141

ABSENT WITHOUT OFFICIAL LEAVE

Horațiu Lipot

143

TERRENCE MUSEKIWA

Catinca Tabacaru

153

FĂRĂ TITLU. SCULPTURA DUPĂ SCULPTURĂ / UNTITLED. SCULPTURE AFTER SCULPTURE

Sava Stepanov

157

TRAIAN CHERECHEȘ – CREATIVE DESTRUCTION – AN ESCAPE ROOM

Ami Barak, Bogdan Ghiu

165

BEGEGNUNGEN / ÎNTÂLNIRI / ENCOUNTERS: INGO GLASS

Ileana Pintilie

167

COURAGE, THE FULFILLMENT WON'T BREAK YOU

Adela Maria Marius

173

PĂLĂRIA SPANIOLĂ / THE SPANISH HAT

Cosmina Nicolescu

179

ȘASE RESPIRAȚII PE MINUT / SIX BREATHS PER MINUTE

Alina Șerban

183

NOPTI ÎN BENGAL: IMAGINAȚIA ROMANTIZATĂ A ALTERITĂȚII / BENGAL NIGHTS: ROMANTICIZED IMAGINATION OF THE OTHERNESS

Josip Zanki

185

NEGRUL ESENȚIAL / ESSENTIAL BLACK

Ruxandra Demetrescu

191

DRUMUL SPRE POEZIE LA VREME DE RĂZBOI / THE ROAD TO POETRY IN WARTIME

Cristina Vasilescu

195

PERFORMANCE

197

CORZI COSMICE / COSMIC STRINGS

Gabriela Vanga

199

MULTIMEDIA PERFORMANCE

o_b_i_e_c_t

203

EX-PEAU-SITION

Mădălina Dan

209

PAST PRESENT. FRAGMENTS OF MEMORY

Ioana Marinescu

213

CAKE MAN. DUPĂ PAUL NEAGU / CAKE MAN. AFTER PAUL NEAGU

Ileana Pintilie

217

SPAȚIU PUBLIC / PUBLIC SPACE

221

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

225

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

227

LIBRĂRIA CĂLĂTOARE / THE TRAVELING ART BOOKSHOP

229

DRUMUL LUI CONSTANTIN / CONSTANTIN'S ROAD

230

STÂND LA MASĂ CU BRÂNCUȘI / SITTING AT THE TABLE WITH BRÂNCUȘI

231

ȘEVALETUL ANEI / ANA'S EASEL

232

BUFETUL SIMȚURILOR / THE BUFFET OF SENSES

237

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE CULTURĂ ȘI PATRIMONIU DIGITAL / INTERNATIONAL DIGITAL CULTURE AND HERITAGE FESTIVAL

241

PATRIMONIUL SUB REFLECTOARE – UN SALT ÎN LIBERTATE / SPOTLIGHT HERITAGE TIMIȘOARA – A LEAP INTO FREEDOM

245

CORPURI DE PĂMÂNT, DESCOMPUNEREA MATERIEI / LAND BODIES, DECOMPOSING MASS

249

UPT CREATIVE CAMPUS

251

OBIECTE INDISCIPLINATE ȘI LATEX VIU / UNRULY OBJECTS AND LIVING LATEX

253

FAUT 50+3

257

ALTE ACTIVITĂȚI / OTHER ACTIVITIES

CODRU GRĂDINĂ URBANĂ / CODRU URBAN GARDEN

261

JAZZX. NOCTURNAL JAM SESSIONS

265

COATINGS – VIDEOART GARDEN

267

CONCERT DE FANFARĂ / MARCHING BAND CONCERT

271

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

273

RITZI & PETER JACOBI – TEXTURILE MEMORIEI. CINCI DECENII DE CREAȚIE / THE FABRICS OF MEMORY. WORKS FROM FIVE DECADES

dr. Thomas Hirsch

275

TINCUȚA MARIN – REALITĂȚI ÎNDEPĂRTATE / DISTANT REALITIES

Mark Gisbourne

285

PETER JECZA – REGELE BRONZ / KING BRONZE

Sorina Jecza, Andrei Jecza

295

CAMPO SANTO

Călin Dan, Celia Ghyka

303

INDEX

315

DUPĂ / AFTER

329

UN EVENIMENT-FANION

„după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” a fost unul din evenimentele-fanion ale programului Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii. Timișoreni de toate generațiile, turiști români și străini, oficialități de prim rang din Europa i-au trecut pragul. Ne-a confirmat ambiția de a ținti mai sus.

A fost nevoie de multă pasiune și de inepuizabilă energie pentru a duce la bun sfârșit un asemenea eveniment cultural. Pentru asta, un mare mulțumesc întregii echipe din spatele evenimentului. Prin munca voastră, ambiția noastră de a rămâne Capitală Culturală la nesfârșit se confirmă.

A fost o călătorie pe cinste. O călătorie care ne-a făcut să ne simțim încrezători că putem rivaliza cu orice mare oraș european în domeniul artelor vizuale și performative.

O călătorie care a transformat nu doar o clădire cu ziduri scorojite din centrul Timișoarei într-un punct fierbinte pe aproape toată durata Capitalei Europene a Culturii 2023, ci a transformat, îmbogățit și adunat comunitatea pornind de la curiozitatea, interesul și entuziasmul pentru cultură.

Dominic Fritz
Primar al municipiului Timișoara

A FLAGSHIP EVENT

“after SCULPTURE / SCULPTURE after” was one of the flagship events of Timișoara 2023 – European Capital of Culture, attended by locals of all ages, Romanian and foreign tourists, and high-ranking officials, an event that further encouraged us to aim higher.

It took a lot of passion and inexhaustible energy to carry such a cultural event through to the end. For this, we thank the entire team behind the event. Our ambition to remain a neverending Capital of Culture finds a strong confirmation in your work.

It has been a great journey. A journey that made us feel confident that we could match any other great European city in the field of visual and performative arts.

A journey that transformed not only a building with decaying walls in the center of Timișoara into a hotspot for almost the entire duration of European Capital of Culture 2023, but transformed, enriched, and brought together the community around a shared curiosity, interest, and enthusiasm for culture.

Dominic Fritz
Mayor of Timișoara

FRUMUSEȚEA DIN JURUL NOSTRU

Pasiunea pentru artă mi-a fost inspirată de părinți, care mi-au oferit albume de artă încă de când am împlinit doisprezece ani. Apoi, un profesor pasionat ne-a înlesnit relația cu frumosul, organizând vizite cu clasa la muzee și case memoriale. În studenție am început să lucrez pentru a putea să-mi achiziționez lucrări de artă de pe simezele galeriilor Fondului Plastic. Așa am ajuns să cunosc și artiști, devenind prietena Margaretei Sterian, pictoriță, ceramistă, traducătoare, eseistă, poetă și prozatoare... Această întâlnire și-a lăsat amprenta asupra vieții mele, îmbogățind-o și redirecționându-mi aspirațiile spre o existență complexă, în care profesia mea s-a împletit pentru totdeauna cu bucuria artelor.

„după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, desfășurat la Cazarma U, rămâne unul dintre repererele ambițiosului program Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii pe care Catena, cu mândrie, l-a sponsorizat, prin programul Catena pentru Artă, derulat de Fundația Fildas Art.

Arta este mai mult decât o expresie a creativității. Ea reprezintă un mod de a descoperi lumea și pe noi înșine, de a înțelege frumusețea din jurul nostru, dar și din sinele nostru. Arta ne provoacă, ne face să ne redescoperim, să ne deschidem mintea și inimile, să vedem mai departe decât ne permit fizic ochii. În lumea agitată în care trăim azi, avem nevoie de artă mai mult decât suntem tentați să credem. Prin artă ne găsim echilibrul, putem opri timpul, crea punți între culturi și între generații. Arta ne ajută să redescoperim lucruri esențiale, cum ar fi bucuria simplă, iubirea de frumos și nevoia de a împărtăși toate acestea cu ceilalți. Arta este singurul limbaj universal care poate fi înțeles de inima fiecăruia dintre noi.

Să susțin arta românească nu este doar o bucurie sufletească pentru mine, ci și o împlinire. Publicarea acestui catalog reprezintă un nou prilej de a retrăi emoția și farmecul unui eveniment emblematic nu doar pentru Timișoara, ci pentru România.

Anca Vlad
Președinte Grupul Fildas-Catena

THE BEAUTY AROUND US

My passion for art was instilled by my parents, who have been gifting me art books ever since I was twelve. Later, a passionate teacher nurtured our sense of aesthetics by organizing class trips to museums and memorial houses. When I was a student, I started working to be able to buy artworks from the galleries of the Fine Arts Fund [Fondul Plastic]. This way I also got to know artists, befriending Margareta Sterian, painter, ceramist, translator, essayist, poet, and prose writer... This encounter shaped my life, enriching it and directing my aspirations towards a complex existence, in which my profession forever intertwined with the joy found in arts.

The “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project, which unfolded at the U Barracks, remains one of the landmarks of the ambitious Timișoara 2023 – European Capital of Culture program, which Catena proudly supported through the Catena for Art program, run by the Fildas Art Foundation.

Art is more than an expression of creativity. It represents a way of discovering the world and ourselves, of understanding the beauty around us, but also inside us. Art challenges us and makes us rediscover ourselves, open our minds and hearts, see beyond what our eyes allow physically. In the hectic world we live in today, we need art more than we might be inclined to think. In art, we find our balance, we can stop time and create bridges between cultures and generations. Art helps us rediscover essential things, such as simple joy, the love for beauty, and the need to share all of them with others. Art is the only universal language which speaks to the hearts of all of us.

For me, to support Romanian art is not only a treasured happiness but also a fulfillment. The publication of this catalogue represents a new occasion to relive the emotion and magic of an event emblematic not only for Timișoara, but for Romania.

Anca Vlad
President of the Fildas-Catena Group

FORȚA TRANSFORMATOARE A ARTEI

UniCredit Bank susține de peste 15 ani cele mai importante manifestări culturale din România, din convingerea că arta și educația în spiritul frumosului creează premisele pentru evoluție, incluziune, dezvoltare, apartenență, plusvaloare societală și, nu în ultimul rând, progres economic, valori care stau la baza unor comunități puternice.

În 2023, ca o continuare firească a susținerii scenei cultural-creative locale, UniCredit Bank a fost partener al unuia dintre cele mai apreciate și valoroase proiecte expoziționale din România – „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, semnat de Fundația Triade și Attila Kim Architects și inaugurat la Cazarma U din Piața Unirii din Timișoara.

Acum, cu prilejul lansării catalogului expoziției, ne amintim emoția creată în jurul evenimentului, care reconfirmă atât forța transformatoare a artei, cât și angajamentul nostru de a fi parte din și generatori ai acestei mișcări capabile să schimbe țesătura unei comunități și chiar a unei țări.

Mihaela Lupu
CEO UniCredit Bank România

ART'S TRANSFORMATIVE POWER

UniCredit Bank has been a supporter of the most important cultural events in Romania for more than 15 years, strongly believing that art and fine arts education are the premise for evolution, inclusion, development, a sense of belonging, societal betterment and, not least, economic progress, values that lay at the foundation of strong communities.

In 2023, as a natural continuation of our support for the local cultural and creative scene, UniCredit Bank was a partner for one of the most appreciated and valuable exhibition projects in Romania – “after SCULPTURE / SCULPTURE after”, initiated by the Triade Foundation and Attila Kim Architects and opened at the U Barracks in Unirii Square, Timișoara.

Now, at the time of the exhibition catalogue launch, we recall the excitement around the event, certifying both the transformative power of art and our pledge to be a (leading) part of this movement able to change the fabric of a community and even of a country.

Mihaela Lupu
CEO UniCredit Bank Romania

O POVESTE CU SUFLET

Cazarma U din Piața Unirii și-a început istoria reconversiei temporare încă din anul 2015, cu ocazia unui alt eveniment major de artă. Succesul de atunci a creat premisele unei reveniri în anul Capitalei Culturale. Am oferit spațiul, nefolosit încă, aflat într-un prelung „somm” tăcut din pricina unor proceduri administrative, pentru a îmbogăți orașul capitală a Artei.

Sub „bagheta magică” a unui arhitect excepțional, în „îmbrăcămintea” conceptuală a unui proiect curajos, Cazarma a trăit o minunată poveste: a primit peste 150 de artiști, nenumărate expoziții, zeci de mii de vizitatori.

Spectacolul vizual oferit la deschidere a fost surprinzător, lăsând a se arăta frumusețea, dincolo de aparențe. El s-a menținut pe întreg parcursul celor șapte luni cât spațiul a rămas deschis, adunând laolaltă oameni de toate vârstele, concitadini sau turiști veniți de departe, pentru a celebra frumosul. Ne-a onorat cu prezența sa la Cazarma U și Președintele Republicii Federale Germania, alături de primarul Timișoarei Dominic Fritz, proiectul „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” fiind singurul obiectiv vizitat în scurtă sa vizită a orașului, considerat unul dintre cele mai interesante și captivante proiecte de reconversie prin artă pe care programul Capitalei Culturale îl propunea.

Aceasta este promisiunea pe care Cazarma U o lasă să se întrevadă pentru viitor, atunci când clădirea își va găsi adevărata destinație – destinație ce nu va trăda, nicio clipă, vocația recent descoperită, aceea de a adăposti o oază de frumos în mijlocul orașului.

Maria Simcelescu
SC Cerealcom Timiș SA

A STORY WITH A HEART

The U Barracks in Unirii Square started the story of its temporary reconversion in 2015, on the occasion of another major art event. The success reported back then created the premise for a return during the year of the Capital of Culture. We provided the still unused space that had been lying in a long, silent “sleep” due to various administrative procedures, in order to enrich the capital city of Art.

Under the “magic wand” of an exceptional architect, in the conceptual “clothing” of a daring project, the Barracks experienced a wonderful story: it welcomed over 150 artists, numerous exhibitions, and tens of thousands of visitors.

The visual spectacle put on at the opening was astonishing, unveiling beauty beyond appearances. It carried on over the entire seven month period the space remained open, bringing together people of all ages, locals or tourists traveling from far away, to celebrate beauty. We were also honored by the president of the Federal Republic of Germany, who visited the U Barracks alongside Dominic Fritz, the mayor of Timișora, the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project being the only event attended during his short visit to the city and deemed as one of the most interesting and compelling projects of reconversion through art proposed by the Capital of Culture program.

This is the promise foreseen for the future of the U Barracks, when the building will find its true purpose – one which would not betray, not even for a second, its recently discovered calling, that of housing an oasis of beauty in the middle of the city.

Maria Simcelescu
SC Cerealcom Timiș SA

CUVÂNT DE SALUT

Arta, asemenea vinului, ne aduce împreună. Ne poartă pașii, gândurile și inspirația pe tărâmurile nebănuite ce sporesc creativitatea și încurajează descoperirea de sine. Din postura de susținător al programului Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii, prin intermediul Cramelor Recaş (partener principal), de curator al uneia dintre expozițiile Cazărmii U, dar mai ales de iubitor de artă în toate formele sale, nu pot decât să fiu recunoscător pentru oportunitatea de a contribui la un eveniment care a adus moștenirea culturală locală mai aproape de fiecare timișorean în parte. Pentru mine, „Bufetul Simțurilor” rămâne mai mult decât un proiect prin care am aplicat cele mai utile practici întâlnite în parcursul meu profesional din Franța (Four Seasons Hotel și Le Bristol). Îl privesc mai degrabă ca pe un proiect de suflet, care mi-a permis să promovez vinul prin lentila îmbinării dintre componenta educațională și cea artistică. Țin să mulțumesc prietenilor și partenerilor de la Fundația Triade, care nu doar că ne-au oferit spațiul ideal prin care atelierele noastre au prins viață, ci și pentru că, pe tot parcursul implementării proiectului, au dat dovadă de colaborare, respect reciproc și înțelegere.

Narcis Georgiu
Somelier al Cramelor Recaş

GREETING

Art, like wine, brings us together. It guides our footsteps, thoughts, and inspiration towards unexpected realms that enhance creativity and encourage self-discovery. As a supporter of Timișoara 2023 – European Capital of Culture, invited curator of the exhibition organized by Cramele Recaş (main partner) at the U Barracks, but most of all as an art lover – in all its forms –, I can only feel grateful for the opportunity to contribute to an event that brought the local cultural heritage closer to the people of Timișoara. For me, „The Buffet of Senses” remains more than a project through which I applied the most efficient practices encountered in my professional career in France (the Four Seasons Hotel and Le Bristol). I rather regard it as a passion project, allowing me to promote wine from a perspective that merged the educational and artistic sides. I would like to thank our friends and partners from the Triade Foundation, who not only provided the ideal venue for our workshops to come to life, but also for the mutual respect, great collaboration, and understanding they showed throughout the implementation of the project.

Narcis Georgiu
Sommelier at Cramele Recaş

PROIECTUL: UN MUZEU TEMPORAR DE SCULPTURĂ

Sorina Jecza

În anul în care Timișoara a fost Capitală Europeană a Culturii, timp de șapte luni, din mai până la sfârșit de noiembrie, Cazarma U din Piața Unirii – sau Cazarma Viena, cum mai era cândva cunoscută, fiind poziționată chiar în fața Porții ce ducea spre capitala imperiului – a vibrat de efervescența unei noi vieți. Trasee ce conduceau pașii zecilor de mii de vizitatori spre descoperirea sculpturii în atâtea nebănuite forme, sonorități – uneori domoale sau, alteori, impetuoase – pentru un public divers, umbra oțetarilor ce îmbia la o oază de răcoare în miezul torid al verii sau liniștea dintr-un fotoliu al librăriei în care te puteai scufunda răsfoind albume – toate au fost fațete ale unui univers creat pentru a oferi o experiență de neuitat celor ce se încumetau să treacă de poarta austeră a clădirii.

Proiectul, pornit mai întâi doar din dorința de a crea o largă panoramare a sculpturii contemporane, a ajuns, în final, un amplu construct, multistratificat, prin care demersului de prezentare a artei i s-au asociat altele multiple funcții adiacente menite să dea experienței vizuale adâncimi nebănuite, să creeze stări și emoții, să provoace la comunicare și la forme captivante de interacțiune.

Modelarea arhitecturii spațiului expozițional

Primul pas care s-a impus l-a constituit înțelegerea spațiului ca un tot modelabil, pentru a da universului interior organicitate, coerență și armonie. Attila Kim, invitat să gândească arhitectura spațiului, a devenit co-curator al expoziției. Conceptul arhitectural s-a sprijinit pe ideea de circularitate și alternanță între natură și cultură. Astfel, zidurile vechi au fost animate de vegetația lăsată în libertate, înviorând viața ce se stingea încet, iar în jocul temporal al permanentei „curgeri”, sugerat de titlul proiectului, „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, a fost inclus și spațiul.

Primei ecuații binare stabilite între natura în permanentă regenerare și construcția aflată în proces de decădere, i-a fost adăugată o a doua, la fel de puternic contrastantă: zidurilor vechi ale clădirii le-a fost atașată „o a doua piele”, pereți noi perfect finisați în alb sau negru, în opoziție cu cărămida roșie a clădirii și verdele vegetației exterioare, simbolizând și noua funcțiune a spațiului.

Textul în care arhitectul Attila Kim prezintă alegerile făcute dezvăluie detalii despre cum se poate ca, prin intervenția modelatoare asupra spațiului, să se ajute la maximizarea experienței estetice și de cunoaștere pe care expoziția a propus-o.

THE PROJECT: A TEMPORARY SCULPTURE MUSEUM

In the year when Timișoara was designated European Capital of Culture, for seven months, from May until the end of November, the U Barracks in Unirii Square – or the Vienna Barracks as it was also known at some point, since it could be found right in front of the Gate that led to the empire's capital – vibrated with the effervescence of a new life. The paths that guided the steps of the thousands of visitors towards discovering sculpture in so many unexpected forms, the sounds – sometimes gentle, other times tumultuous – for a diverse audience, the inviting shadows of the staghorn sumac trees, an oasis of cool in the peak summer heat or the tranquility of letting yourself sink into an armchair in the bookstore, leafing through art books – these were all facets of a universe created to offer an unforgettable experience to those who ventured beyond the building's austere gate.

The project, initially started only from the desire to provide a wide panorama of contemporary sculpture, in the end became a vast multilayered construct, through which the act of presenting art fulfilled a multitude of auxiliary functions designed to endow the visual experience with surprising depths, to channel states of mind and emotions, to prompt discussions and captivating forms of interaction.

Designing the architecture of the exhibition space

In order to invest the inner universe with organic consistency and harmony, the first necessary step was to understand the space as a whole to be shaped. Attila Kim, invited to design the architecture of the space, became the exhibition's co-curator. The architectural concept was based on the ideas of circularity and alternation of nature and culture. Thus, the old walls were animated by the vegetation let loose, invigorating the life which was slowly draining, and space itself was included in the temporal play of constant “flow” suggested by the title of the project, “after SCULPTURE / SCULPTURE after”.

The first binary equation, established between the perpetually regenerating nature and the decaying building, was complemented by a second one, equally contrasting: a “second skin” was attached to the old walls of the building, new perfectly finished white or black walls, in opposition to the building's red bricks and the green of the exterior vegetation, also symbolizing the space's new function.

In the text where architect Attila Kim presents the choices made, further details can be found on how the shaping intervention on space helps maximize the experience of discovery proposed by the exhibition, concurrently with its aesthetics.

Noi roluri atribuite expoziției

Expoziția „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” a vizat o prezentare caleidoscopică, din unghiuri de vedere complementare, a evoluției sculpturii românești din ultimele decenii. O privire sintetică asupra amplitudinii manifestărilor ar putea invoca câteva date obiective: au fost implicați peste 150 de artiști și 22 de curatori, într-o succesiune impresionantă de expoziții. Despre toate acestea și despre conceptul care le-a legat se va vorbi separat, în textul curatorial. Expoziția a fost, însă, doar o parte a proiectului. Acesta a înglobat multiple alte aspecte ce au acoperit noi funcții generate de nevoile publicului, prin care arta/ sculptura a devenit vehicul al unor experiențe mai largi.

O aripă a clădirii a fost destinată programului de educație și mediere culturală. În cadrul acestuia s-au desfășurat ateliere de desen, fotografie și scriere creativă, conferințe sau tururi ghidate pentru copii și adulți. Tot aici au fost găzduite expoziția UPT Campus Creativ și cea a Facultății de Arhitectură și Urbanism din Timișoara (parte din FAST – Festival for Architecture Schools of Tomorrow) sau o expoziție parte din BioArt Revolution, așa cum se vor regăsi în cuprinsul volumului.

Librăria „La Două Bufnițe” a deschis la Cazarma U un spațiu temporar care a funcționat pe toată durata proiectului, cu propuneri de carte de artă și cataloage ale artiștilor expuși, puse la dispoziție pentru consultare la fața locului sau pentru întregirea bibliotecilor personale. Același spațiu, preluând respirația cărților și a imaginii tipărite, a găzduit o mini-expoziție de carte poștală aparținând colecționarului Thomas Remus Mochnacs, ce a ilustrat cu reprezentări de epocă arhitectura militară a cetății.

Pentru a îmbunătăți experiența vizitatorilor, a fost invitat să se asocieze proiectului nostru și un altul – „Patrimoniul sub reflectoare Timișoara”, realizat de către Universitatea Politehnică Timișoara în parteneriat cu Muzeul Național al Banatului, în cadrul căruia s-a deschis primul Festival Internațional de Cultură și Patrimoniu Digital. Adoptând tehnologii moderne ca realitatea virtuală, realitatea mixtă, aplicațiile mobile și expozițiile interactive, prin contribuții aduse de studenți și profesori, dar și de artiști români și norvegieni, s-a creat un spațiu al inovației și tehnologiei ce a captat interesul a mii de vizitatori.

Transformând publicul pasiv în participanți activi, deschiși la experimente transdisciplinare, „Bufetul simțurilor” a animat un loc în care vizitatorii au fost implicați în descoperirea complexelor sinestezii ce te poartă dincolo de vizual.

CODRU Grădină urbană a introdus o notă de relaxare în curtea interioară a Cazărmii. Proiectul, gândit ca o fuziune între conceptele de grădină urbană și curte muzeală, între cultură, artă contemporană, monument și divertisment, a creat un larg respiro, oferind, în același timp, cadrul adecvat unor evenimente diverse ce au atras un public entuziast: Festivalul de film artistic „COATINGS. VideoArt Garden”, „JAZZx. Nocturnal Jam Sessions” sau, în alt registru de sonoritate, concertul susținut de fanfara Brigăzii 18 Cercetare Supraveghere „Decebal”, cu ocazia Zilei Timișoarei.

Muzeu temporar

Dezvoltând acest model, rolul pe care l-am asumat a fost acela de a orchestra toate rețelele implicate, încercând să le facem să convergă spre o platformă pe care experiența vizuală să fie facilitată, completată sau augmentată, să se potențeze și să creeze conexiuni dialogice dincolo de contactul tradițional cu obiectul artistic.

Această abordare corespunde, în fapt, noilor cerințe adresate instituțiilor muzeale, cărora li se atribuie, pe lângă funcțiile specifice de colectare,

New roles attributed to the exhibition

The exhibition “after SCULPTURE / SCULPTURE after” aimed to present a kaleidoscopic overview, from complementary perspectives, of the evolution of Romanian sculpture over the last decades. A synthetic look at the extent of the events reveals telling numbers: over 150 artists and 22 curators were engaged in an impressive series of exhibitions. The separate curatorial text offers more details on all of these and on their overall unifying concept. Nevertheless, the exhibition was only a part of the project. The latter incorporated numerous other aspects fulfilling new functions derived from the needs of the public, through which art/sculpture became the vehicle of vaster experiences.

A wing of the building was reserved for the cultural mediation and education program, which offered drawing, photography, and creative writing workshops, conferences, and guided tours for children and adults. It also housed the UPT Creative Campus exhibition and that of the Faculty of Architecture and Urban Planning of Timișoara (integrated within FAST – Festival for Architecture Tomorrow) or an exhibition part of BioArt Revolution – see the dedicated chapter in the book.

Over the entire duration of the project, the bookshop “La Două Bufnițe” opened a temporary space in the U Barracks, offering art books and catalogues of the exhibited artists, available to the public for browsing on the spot or for the enrichment of their personal libraries. Extending the atmosphere of printed images and books, the same space hosted a mini-exhibition of postcards from the collection of Thomas Remus Mochnacs, which illustrated the military architecture of the citadel in historic depictions.

To enhance the visitors’ experience, another project was invited to join in – “Spotlight Heritage Timișoara”, a collaboration between Politehnica University Timișoara and the National Museum of Banat, which included the first International Digital Culture and Heritage Festival. Bringing in modern technologies such as virtual reality, mixed reality, mobile apps, and interactive exhibitions, through the contributions of students and professors, but also Romanian and Norwegian artists, a space of innovation and technology was created, which captured the interest of thousands of visitors.

Turning the passive public into active participants open to transdisciplinary experiences, “The Buffet of Senses” engaged visitors in discovering complex synesthesia transcending the visual.

CODRU Urban Garden brought a note of relaxation to the inner courtyard of the U Barracks. The project, conceived as a fusion between the concept of an urban garden and that of a museum enclosure, between culture, contemporary art, monument, and entertainment, came as a breath of fresh air, at the same time offering the perfect setup for various events that attracted an enthusiastic public: the “COATINGS. VideoArt Garden” Film Festival, “JAZZx. Nocturnal Jam Sessions”, or, on a different note, the concert given by the 18th Reconnaissance-Surveillance Brigade “Decebal” on Timișoara’s City Day.

Temporary museum

Elaborating the model, the role we took on was to orchestrate all the involved networks, trying to help them converge into a platform able to facilitate, complement, and augment the visual experience, to potentiate and create dialogic connections beyond the traditional contact with the artistic object.

This approach actually reflects the new demands faced by museums, which, apart from fulfilling the tasks of collecting, preserving, researching, and exhibiting artifacts, are also required to create “varied experiences for

păstrare, cercetare și expunere a artefactelor, și pe acelea de a crea „experiențe variate pentru educație, delectare, reflecție și schimb de cunoștințe”, recunoscând importanța incluziunii, participării comunitare și dezvoltării durabile. În acest fel, proiectul „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, desfășurat temporal pe o durată de șapte luni la Cazarma U din Timișoara, poate fi asumat ca un model muzeal pentru sculptura contemporană.

În plus, promovarea Cazărmii drept spațiu de expunere a avut o puternică relevanță în recuperarea mentală a unui spațiu fără de care Piața Unirii ar fi incompletă, cu una dintre laturi lipsind din existența sa. Prin acest proiect de punere în valoare, s-a actualizat vocația culturală pe care clădirea o are, dându-i acesteia șansa de a renaște.

Pentru programul Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii, proiectul „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” s-a constituit drept unul dintre evenimentele majore ale anului cultural parcurs.

1. International Council of Museums (ICOM, Consiliul Internațional al Muzeelor) a adoptat la Praga, pe 24 august 2022, în cadrul celei de-a 26-a conferințe a organizației, o nouă definiție a „muzeului”. Potrivit site-ului organizației: „Un muzeu este o instituție nonprofit, permanent în serviciul societății, care cercetează, colectează, conservă, interpretează și expune patrimoniul material și imaterial. Deschise publicului, accesibile și incluzive, muzeele încurajează diversitatea și sustenabilitatea. Ele operează și comunică etic, profesional și cu participarea comunităților, oferind experiențe variate pentru educație, delectare, reflecție și schimb de cunoștințe.”

education, enjoyment, reflection, and knowledge sharing”, acknowledging the importance of inclusion, community participation, and sustainable development. Thus, the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project, unfolding over the course of seven months at the U Barracks in Timișoara, can be deemed a contemporary sculpture museum model.

In addition, the promotion of the U Barracks as an exhibition venue played an important role in the mental recovery of a space without which the Unirii Square would be incomplete, with one of its sides missing from its existence. Through this project of valorization, the cultural vocation of the building was reconfirmed, offering it a chance to be reborn.

As part of the Timișoara 2023 – European Capital of Culture program, the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project stood out as one of the major events of the preceding cultural year.

1. The International Council of Museums (ICOM) adopted in Prague, on August 24, 2022, at the organization’s 26th conference, a new definition for “museum”. According to the website of the organization: “A museum is a not-for-profit, permanent institution in the service of society that researches, collects, conserves, interprets, and exhibits tangible and intangible heritage. Open to the public, accessible and inclusive, museums foster diversity and sustainability. They operate and communicate ethically, professionally, and with the participation of communities, offering varied experiences for education, enjoyment, reflection, and knowledge sharing.”

ARHITECTURA SPAȚIULUI
EXPOZIȚIONAL / THE EXHIBITION
SPACE ARCHITECTURE

ARHITECTURĂ DUPĂ SCULPTURĂ

Attila Kim

Parcurgând fugitiv și aruncând, fără pretenții de cercetare, o privire de ansamblu asupra istoriei artei și (implicit) a arhitecturii, putem să afirmăm că, de-a lungul timpului, sculptura a fost strâns legată și chiar foarte des subordonată arhitecturii. Într-un fel, de dragul jocului de cuvinte, putem spune că am avut de-a face cu foarte multe ipostaze ale *sculpturii după arhitectură*, prima urmărind necesitățile celei de-a doua și „îmbrăcând-o”, deseori, ca o haină. Evident, relația a fost și este mult mai nuanțată, dar, în special până la mijlocul secolului XX, se baza pe modul în care elementele strict structurale și funcționale ale arhitecturii se camuflau sau, din contră, se manifestau prin formele de diverse facturi și limbaje ale sculpturii. În ultimele decenii, evoluția arhitecturii și a sculpturii a rupt această simbioză, fapt ce a determinat să asistăm la o dezvoltare în totalitate independentă. Sigur, sculptura clasică nu s-a redus vreodată doar la rolul de acompaniament. În schimb, judecând din prisma arhitectonicii, rareori putem fi martorii unei arhitecturi vechi, monumentale, dintr-o perioadă stilistică bine definită de decorațiunile sale specifice, care să existe fără aportul estetic inerent al sculpturii.

Cazarma U, care a găzduit pentru o scurtă perioadă poate cea mai amplă manifestare dedicată sculpturii românești a ultimelor decenii, ne-a oferit ocazia să descoperim ce înseamnă arhitectura devenită obiect sculptural și, mai mult decât atât, cum această clădire goală, formată azi doar din scheletul ei arhitectural și structural, s-a mulat după conținutul expus, *după sculptură*.

Cazarma militară din Piața Unirii din Timișoara, construită pe vremea Imperiului Austro-Ungar, este unul dintre cele mai emblematice și enigmatice edificii pentru toți vizitatorii și locuitorii orașului. Abandonată și închisă timp de patru decenii, clădirea are astăzi fațadele fără tencuială, fără decorațiunile tipice arhitecturii de acum două secole, fiind redusă la elementele ei structurale, la pereții portanți de cărămidă, neavând nici măcar geamuri în tâmplăriile rămase. În plus, spațiul interior nu prezintă compartimentări, pardoselile și tencuielile sunt scoase, iar cărămida este expusă. Construcția care, datorită formei în plan, poartă și numele de Cazarma U este organizată în jurul unei curți interioare vaste, unde natura a pătruns organic, formând o mică junglă urbană. Se creează astfel o relație impresionantă între clădirea cu o arhitectură militară riguroasă – care în sine, cu pereții săi goi de cărămidă, poate să fie percepută ca o sculptură – și vegetația dinamică și spontană.

Expunerea sculpturii în Cazarma U a fost inspirată în primul rând de clădire. Provocarea lansată de formele arhitecturale brute, rigide și permanente ale acesteia, în contrast cu efemeritatea, fragilitatea, dar și reziliența naturii, a născut partenerul de dialog mult căutat pentru trecerea în revistă a sculpturii contemporane românești, în același timp creând împreună o instalație *site-specific*, dar asumând și sarcinile unui muzeu dedicat sculpturii românești – chiar dacă doar simbolic și cu rol de semnal –, România neavând o astfel de instituție. Inițiativa se încadrează în linia evoluției de pe plan internațional din ultimele decenii a instituțiilor de artă, marcată de câștigarea de teren a noilor muzee de artă contemporană, care deseori devin un obiect

ARCHITECTURE AFTER SCULPTURE

A swift and general review of the history of art and (implicitly) of architecture, without any research ambitions, allows us to strongly affirm that, over time, sculpture had been closely related and often even subordinated to architecture. In a certain sense, for the sake of wordplay, we can say that there have been many instances of *sculpture after architecture*, the former answering the demands of the latter and often “adorning” it, like a piece of clothing. Naturally, this relationship was and is much more nuanced and yet, especially before the mid-20th century, it relied on the way in which the strictly structural and functional elements of architecture were camouflaged or, on the contrary, expressed by the forms of sculpture, through their various natures and languages. Over the last decades, the evolution of architecture and sculpture disrupted this symbiosis, making us witnesses to their completely independent development. Certainly, classic sculpture was never reduced only to the role of accessory. Instead, judging from the perspective of architecture, we seldom come across examples of historic, monumental architecture, from a stylistic period clearly defined by specific decorations, existing without the inherent aesthetic contribution of sculpture.

The U Barracks, which for a brief period housed perhaps one of the largest events dedicated to the Romanian sculpture of the last decades, provided us the opportunity to discover what it means to turn architecture into a sculptural object and, furthermore, how this empty building, currently reduced to its architectural and structural skeleton, molded itself after the exhibited content, i.e., *after sculpture*.

The military barracks found in Timișoara’s Unirii Square, built during the time of the Austro-Hungarian Empire, is one of the most emblematic and enigmatic edifices in the eyes of the city’s visitors and inhabitants. Abandoned and closed for four decades, the building currently stands bare, with eroded façades, devoid of the decorations typical of the architecture from two centuries ago, reduced to its structural elements, to the brick bearing walls, not a shard of glass remaining in its empty window frames. Moreover, the interior space has no partitions, the flooring and wall plaster are missing, and the bricks are exposed in plain sight. The construction, known as the U Barracks due to its plan view shape, is built around a vast inner courtyard, where nature organically took over, creating a small urban jungle. Thus, an impressive relationship emerges between the building with its rigorous military architecture – which in itself can be perceived as a sculpture given its bare brick walls – and the dynamic and spontaneous vegetation.

Exhibiting sculpture at the U Barracks was primarily dictated by the building. The challenge posed by its rough, rigid, and fixed architectural forms, contrasting the transience, the frailty, but also the resilience of nature, generated the much desired dialogue partner for creating an overview of Romanian contemporary sculpture, at the same time coming together in a site-specific installation while assuming the role of a museum dedicated to Romanian sculpture – even if only symbolically and as a statement –, such a dedicated institution being absent in Romania. The initiative can be circumscribed to the international direction of evolution followed by art institutions over the last decades, marked by the ground gained by new contemporary art museums, which oftentimes become

artistic, și nu rareori un exponat în sine. Aceste noi muzee și fundații au produs multe schimbări în percepția publicului față de artă și artiști, în mod deosebit prin crearea unei interfețe fizice noi, redefinite față de instituțiile monumentale ale secolului al XIX-lea, și care aduce în prim-plan comunicarea directă între artiști și vizitatori, permițând accesul publicului la o varietate largă de expoziții datorită flexibilității abordării instituționale, dar mai ales spațiale. Treptat, modul de comunicare cu publicul a trecut și el prin mai multe etape, schimbând expunerea distantă, de tip pinacotecă, a lucrărilor și inițiind un dialog permanent cu publicul, unde rolul principal al muzeului constă în transmiterea mesajului artistic și curatorial, în loc de îndeplinirea sarcinilor simple de depozitare și de catalogare.

Un instrument important în comunicarea mesajului artistic și curatorial este intervenția arhitecturală și designul expozițional. Coerența comunicării este direct legată de ansamblul arhitectural expozițional, care definește modul în care informația este recepționată de către privitor. Descifrarea și lectura ușoară a unei opere de artă depinde de crearea spațiului intim aferent fiecărei lucrări, de izolarea sau, din contră, definirea unor grupuri de lucrări care subliniază mesajul curatorial. Firește, amploarea intervenției arhitecturale este stabilită de natura și conceptul expoziției, astfel încât în spațiul muzeal să se formeze un întreg organic. Rolul arhitectului de expoziții este acela de mediator între spațiu, conceptul curatorial, conceptul artistic al lucrărilor propriu-zise și vizitator. Arhitectura de expoziție creează astfel o punte între spațiul fizic, vizual, senzorial și cel intelectual; ea definește un fir roșu și oferă un instrument de ghidaj curatorului în dialogul cu vizitatorul, toate acestea prin determinarea unei ordini și a unui ritm de parcurgere a expoziției, prin stabilirea punctelor-cheie de livrare a informațiilor explicative și, nu în ultimul rând, prin obtinerea sau crearea unor legături vizuale, chiar conceptuale, între lucrările de artă independente. Așadar, putem vedea cum muzeul modern a devenit o interfață pentru descoperire și cunoaștere, unde vizitatorul este inclus în traseul expozițional ca un partener de conversație și unde fiecare expoziție cuprinde mai multe straturi și, implicit, oferă mai multe niveluri de receptare și de interpretare.

„după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” a adus în fața publicului o varietate largă de expoziții, fiecare cu un caracter extrem de bine conturat, atât prin conceptele curatoriale, cât și prin lucrările selectate. Diversitatea mare de lucrări a necesitat o amprentă arhitecturală mai puternică, care să ofere un fundal comun, unitar și reprezentativ, dar și trasarea unor repere care să ne conducă prin cele trei niveluri. Inspirația pentru intervenția propusă a venit ea însăși din arhitectura clădirii, unde fiecare nivel este marcat de cursivele de distribuție, aliniata pe laturile interioare ale aripilor sale. Aceste coridoare deschise de unde s-au accesat toate spațiile expoziționale au devenit amplasamentul elementului arhitectural introdus unitar, materializat printr-un gest hotărât, legând toate expozițiile într-un ansamblu: pereții interiori ai cursivelor au fost dublați cu un șir de pereți noi, decupați în dreptul ușilor și ferestrelor, care au marcat spațiile și care au devenit interfața fiecărei expoziții, fiind totodată și suportul fizic al titlurilor, al conceptelor curatoriale și al biografiilor artiștilor. Astfel, această friză prin care s-a accesat fiecare sală în parte a devenit o a doua piele a clădirii, simbolizând și noua funcțiune muzeală.

Clădirea, lăsată în starea în care a fost găsită, împreună cu toți pereții noi perfect finisați (albi sau negri, în contrast puternic cu cărămida roșie), a generat o tensiune între vechi și nou. Având ca inspirație vitalitatea vegetației exterioare și punând în valoare expozițiile de sculptură, librăria, spațiile educaționale și energia tuturor evenimentelor conexe, o clădire de mult adormită a fost readusă la viață.

artistic objects and, not uncommonly, exhibits per se. These new museums and foundations changed in many ways the public perception of art and artists, especially by creating a new physical interface, in a new definition departing from the monumental institutions of the 19th century, emphasizing the direct dialogue between artists and visitors, allowing the public access to a large variety of exhibitions thanks to the flexibility of the institutional and, above all, spatial approach. Gradually, the communication with the public also underwent several stages, moving away from distant pinacotheca-like presentations of artworks and initiating a constant dialogue with the public, in which the main role of the museum consists in transmitting the artistic and curatorial message instead of fulfilling the basic tasks of storing and cataloguing artifacts.

An important instrument in transmitting the artistic and curatorial message is the architectural intervention and the exhibition design. The consistency of the communication is directly related to the architectural exhibition ensemble, which determines how information is received by the viewer. The easy reading and deciphering of an artwork depends on the creation of an intimate space for each piece, on delimiting or, on the contrary, defining groups of works underpinning the curatorial message. Naturally, the scale of the architectural intervention is contingent on the nature and concept of the exhibition, so that an organic whole is created within the museum space. The role of the exhibition architect is that of mediator between the space, the curatorial concept, the artistic concept of the artworks themselves, and the visitor. Thus, exhibition architecture is able to build a bridge between the physical, visual, sensory, and intellectual spaces; it traces out a red line and offers the curator a guidance tool in their dialogue with the visitor, by setting the order and rhythm of experiencing the exhibition, by establishing the key points to provide explicative information and, not least, by obfuscating or emphasizing visual and even conceptual connections between independent artworks. Therefore, one is able to see how the modern museum has become an interface for discovery and knowledge in which the public has been included in the circuit of the exhibition as a conversation partner and each exhibition has come to comprise multiple layers and, consequently, offer multiple levels of reception and interpretation.

“after SCULPTURE / SCULPTURE after” presented the public with a large variety of exhibitions, each with an extremely well-defined character, both in the curatorial concept and the selected artworks. The great diversity of works required a stronger architectural input, able to provide a unitary, significant, and representative background, but also the setting up of landmarks to guide us around all three floors. The proposed intervention was itself inspired by the architecture of the building, with each floor delineated by distribution passages, running along the inner sides of its wings. These open corridors, from where all the exhibition spaces could be entered, became the sites for placing the architectural element, consistently introduced and materialized in a resolute gesture, connecting all the exhibitions in a whole: the inner walls of the passages were doubled by a sequence of new walls, cut out in front of the doors and windows, outlining the spaces and becoming the interface of each exhibition while simultaneously representing the physical support for displaying the titles, curatorial concepts, and artists' biographies. Thus, this frieze through which all rooms were accessed became a second skin for the building, suggesting the new museum function.

The building, left in the state it was found, together with the new perfectly finished walls (either white or black, strongly contrasting the red brick), generated a tension between the old and the new. Inspired by the vitality of the exterior vegetation and highlighting the sculpture exhibitions, the bookstore, the educational spaces, and the energy of all the auxiliary events, a building lying dormant for a long time was thus brought back to life.

Credit foto © Ioana Marinescu

Photo credit © Ioana Marinescu

↓ ↓
Credit foto pentru imaginile de la pagina 24
până la pagina 37 © Kinga Tomos

↓ ↓
Photo credit for the images from page 24
up to page 37 © Kinga Tomos

SALA 15

Mircea Roman și Aurel Viad în: cea
 antor 80 și s-a impus prin direcția în
 cel mai mult dintre reprezentanții și
 constructivă legată de optimismul
 revizuirea revanșă la sin și figurativ în
 esență de o reabilitare costă.

Aurel Viad în: 1954: Studi în Institut
 București, profesor la școala Institut
 meditate asupra condiției umane. A
 gestul și expresia facială pentru a se
 Nu se teme de reprezentarea bărbatului
 în scenă personaje male sau simbol
 Lemnul tăiat cu brățările, dar mai a
 formă, antichități, intervenția culorii
 la număr, cu care Viad exprimă un
 pandemic, Aurel Viad a sculptat o o
 costană a costului, un eveniment
 asociate.

Mircea Roman în: 1956: Studi în
 O - Napoca: O perioadă, trăiește și
 ale lui Mircea Roman, mai ales cele
 împreună o culte-receptacul, un gel
 sculptural sale. În plan formal, noua
 sculptura gotică, Ernest Barlach și
 ci - de monumentalitate intrinsecă și
 figurile lui Roman sunt înalte, model
 sculptorului în care succedă Roman
 și rămășițe de teren de tot felul, așii
 și roșu săngeriu. Statuia înălțatului
 opere lui. De vată gală nu mai surse
 greu și elevilor din burdă improprie
 pendent afirmativ, care deschide vizi

DESPRE EXPOZIȚII – UN PROIECT METACURATORIAL

Sorina Jecza

Povestea proiectului s-a ivit imediat ce am pășit în spațiu – Cazarma Franz Joseph, marea cazarmă a cărei glorie imperială a stat adormită lungă vreme. Timpul stagnase parcă acolo, lăsând doar câteva semne ale trecerii sale: urmele de praf peste piatra pavimentului, vegetația ce a năpădit curtea, ferestrele ce-și etalau golurile oarbe.

Construcția, cunoscută drept Cazarma U, după forma deschisă ce dă de veacuri spre calea Vienei, este o clădire istorică, dezafectată, cu o curte amplă, străjuită pe trei părți de ziduri, ce-și impune cu austeritate identitatea militară, prin sobrietatea și simplitatea fațadelor. Situată în piața centrală a orașului, în vecinătatea Muzeului de Artă, dar indiferentă la forfota din jur, cazarma rămâne un obiect misterios, fascinant, un fel de *non-spațiu* în mentalul oamenilor, ce nu-i mai percep prezența masivă.

Programul Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii a dat șansa acestei valori de patrimoniu, puternic marcate de mesajele istoriei și ale evoluției timpurilor, să se redefinească folosind limbajul artelor și să își rescrie propria poveste.

Premisa spațiului a determinat de îndată câteva dintre oportunitățile pe care le-am putut exploata în conceperea proiectului, la fel ca și câteva dintre constrângerile de care am fost nevoiți să ținem cont. În primul rând, *alegerea sculpturii* ca mediu de exprimare, dată fiind starea clădirii, care nu oferea condiții adecvate pentru nicio altă artă, apoi *amploarea expoziției* desfășurate pe mii de metri pătrați de spațiu de prezentare. Punând în valoare relația spațiu – eveniment expus, proiectul a creat o panoramă cuprinzătoare a evoluției sculpturii românești din ultima jumătate de secol și a propus o tipologie valorizatoare a expozițiilor, disociind, pe cele trei etaje, expozițiile permanente, constituite ca reper constant de raportare, și expozițiile temporare, care au punctat derivațiile semnificative.

În plus, spațiul expozițional, așezat în diagonală față de Muzeul de Artă, unde se prezenta expoziția „Brâncuși”, a creat premisele unui dialog implicit cu un reper major al sculpturii moderne, pe care ne-am permis să-l integrăm la nivel conceptual.

Parcursul explicativ al expoziției a pornit de la întrebările liminale: *Ce mai poate surveni după ce marile modele și-au desăvârșit manifestările? Își mai găsește sculptura românească de azi resursele inovatoare, după experiența lui Brâncuși?* Răspunsurile la aceste dileme le-a dat titlul expoziției, „după SCULPTURĂ /

ABOUT THE EXHIBITIONS – A META-CURATORIAL PROJECT

The story of the project began the moment we stepped inside the space – the Franz Joseph Barracks, the great barracks whose imperial glory had lain dormant for so long. Time seemed to have frozen there, leaving only a few traces of its passing: the dust prints on the stone floor, the vegetation taking over the courtyard, the windows flaunting their blind hollows.

The construction, known as the U Barracks by the open shape which for centuries pointed towards Vienna, is a derelict historical building with a vast courtyard flanked by walls on three sides, austerey proclaiming its military identity through the sobriety and simplicity of the façades. Rising in the central square of the city, close to the Museum of Art and yet unruffled by the surrounding bustle, the barracks remains a mysterious, fascinating object, a *non-space* in the people's imagination, who no longer perceive its massive presence.

The Timișoara 2023 – European Capital of Culture program gave this heritage asset – heavily scarred by the signs of history and of the changing times – the chance to redefine itself in the language of arts and to rewrite its own story.

The space's premise was immediately reflected in some of the opportunities we were able to take advantage of in conceiving the project, but also in some of the limitations we had to consider. Firstly, it determined *the choice of sculpture* as the medium of expression, taking into account the state of the building, which was unable to offer appropriate conditions for any other type of art, and, secondly, *the extent of the exhibition*, spread over the thousands of square meters of presentation space. Spotlights the relationship between the space and the public events, the project offered a vast overview of the evolution of Romanian sculpture over the last half-century and proposed a typology that enriched the exhibitions, distributing across three floors the permanent exhibitions, which remained a constant touchstone, and the temporary exhibitions, pointing out significant derivations.

In addition, the exhibition space, positioned diagonally from the Museum of Art, where the “Brâncuși” exhibition was being shown, prompted an implicit dialogue with one of the major figures of modern sculpture, whom we took the liberty to conceptually integrate into our project.

The theoretical journey of the exhibition started from the liminal questions: *What can come next after the great role models perfected their creations? Is*

SCULPTURĂ după", ce a sugerat raportarea implicită la paradigma modernității, reprezentate de opera brâncușiană, fără a numi în mod direct numele marelui „model” al modernității, și ideea de continuitate creatoare, prin jocul semantic al prepoziției „după”, ante- și postpusă sculpturii.

Tot plecând de la premisa locului de expunere, situat în miezul turistic al orașului, la intersecția multor tipuri de public, cu formații, așteptări și vârste diferite, s-a optat pentru o punere în scenă cu ancore explicative, aptă să creeze un parcurs expozițional organic, coerent, intuitiv și ușor de interiorizat, preocupat a face inteligibil conținutul conceptului curatorial, fără a-l simplifica, unui public extrem de divers.

Durata întinsă a expoziției a generat și ea consecințe notabile. Expoziția a fost deschisă timp de 7 luni, însoțind o lungă perioadă din anul Capitalei Culturale. Acest fapt a impus înnoirea informației, printr-o succesiune de expoziții temporare ce le-au dublat mereu pe cele permanente și au oferit publicului noutate. Coroborată și cu celelalte aspecte de metodologie de adresare și accesare a publicului (zona de educație și entertainment), durata a fost un factor ce a susținut tendința de a trata expoziția drept un „muzeu temporar al sculpturii”.

Presupoziția de la care a plecat conceperea expoziției a constituit-o evidența unei dinamici a formelor sculpturii în arta contemporană, prin care obiectul tridimensional și-a depășit condiția sau limitele (sculptura „în câmp extins”, după termenul pus în circulație în 1979 de către teoreticiană americană Rosalind Krauss). Pornind de la această premisă, selecția curatorială a avut în vedere producții artistice care au la bază obiectul sculptural, dar care urmăresc o extensie temporală, spațială sau meta-spațială a acestuia într-o multitudine de direcții.

Aceste considerații au impus o interpretare tematică asumat fragmentată asupra devenirii sculpturii, fapt ce a dus la abandonarea unei perspective curatoriale unice în favoarea unei abordări plurale, care să declanșeze lecturi diferite ce se completează una pe alta prin acumulare, creând o imagine mai complexă, multifatetată a discursului. Actul alegerii curatoriale a artiștilor a fost transformat astfel într-un act *meta*-curatorial, prin care au fost selectați nu artiști, în mod direct, ci curatori a căror viziune a fost considerată drept reprezentativă pentru a fi țesută în canavaua strategiilor de prezentare. Expozițiile au avut un caracter „polifonic”, cu o linie principală, alternând cu teme secundare, cu interludii și accente „solo”. Ele au fost dispuse după schema unei taxonomii particulare, apte să valorifice sensurile discursului.

La primul nivel a fost propusă o prezentare a sculpturii românești prin selecția curatorială a Ioanei Vlasii, Alinei Șerban și a lui Ciprian Mureșan. Prezentarea triadică s-a menținut ca reper de stabilitate pe toată durata proiectului expozițional (4 mai – 30 noiembrie 2023).

Expoziția „Monumental și efemer. Memoria sculptată” a constituit perspectiva istorico-tematică abordată de Ioana Vlasii. Aceasta s-a oprit la selectarea câtorva dintre tipologiile constitutive ale sculpturii istorice – între care *coloana* –, urmărind prezența acestora în sculptura românească contemporană, în multiple ipostaze.

A doua parte a demersului expozițional, „Materie vie”, a fost întreprinsă de către curatoarea Alina Șerban. Conceptul pe care s-a construit expoziția viza raportul dintre materialele care nu sunt în zona clasică a sculpturii și felul în care acestea sunt folosite pentru a răspunde conceptului artistic. Perspectiva aleasă pune în evidență noi forme de interpretare și percepție a sculpturii în versiunea sa extinsă.

Expoziția „Volum prin straturi”, avându-l drept curator pe artistul vizual Ciprian Mureșan, propune o serie de dialoguri între artiști. Privind sculptura ca proces de adăugire sau reducere de straturi, conform viziunii lui Michelangelo a aducerii la lumină a formei din informalul materiei, proiectul curatorial transferă simbolic această idee, imaginând niveluri conceptuale care pot schimba funcția obiectelor.

contemporary Romanian sculpture still able to find innovative resources after the Brâncuși experience? The answers came with the title of the exhibition, “after SCULPTURE / SCULPTURE after”, which suggested the implicit reference to the paradigm of modernity, represented by the Brancusian oeuvre, without directly indicating the name of the great “role model” of modernity, and the idea of creative continuity, reflected in the semantic play of the “after” preposition, placed before and after sculpture.

Also considering the datum of the exhibition venue, situated in the touristic heart of the city, at the intersection of many types of public, of different backgrounds, expectations, and ages, we opted for a presentation supported by explanatory anchors, able to create an organic, coherent, intuitive, and easy to internalize exhibition design, which paid special attention to making the content of the curatorial concept intelligible, without simplifying it, to a very diverse audience.

The long duration of the exhibition also had notable consequences. The exhibition lasted for 7 months, covering a large part of the Capital of Culture year. This required an ongoing renewal of the content, translated into a series of temporary exhibitions which constantly accompanied the permanent ones and offered variety to the public. Supported by other methodological aspects of addressing and communicating with the public (the education and entertainment aspects), the span of the event was a factor that contributed to the tendency of managing the exhibition as a “temporary sculpture museum”.

The assumption that lay at the foundation of conceiving the exhibition was the evidence of a dynamic regarding sculptural forms in contemporary art, in which the three-dimensional object transcends its condition or limits (sculpture in the “expanded field”, term launched in 1979 by American theorist Rosalind Krauss). Starting from this premise, the curatorial selection opted for artistic productions based on the sculptural object yet pursuing its temporal, spatial, or meta-spatial expansion in a multitude of directions.

These considerations imposed a deliberately fragmentary thematic interpretation of the becoming of sculpture, which led to a departure from any unique curatorial perspective, favoring a plural approach able to prompt an accumulation of different complementary readings, resulting in a more complex, multifaceted image of the discourse. The curatorial act of choosing the artists thus became a meta-curatorial act, i.e., it was not implemented by directly selecting the artists, but by the election of curators whose vision was considered representative so as to be woven into the fabric of the presentation strategies. The exhibitions had a “polyphonic” character, with one main line intersected by secondary themes, with interludes and “solo” accents. They were orchestrated according to the schematic of a particular taxonomy, able to enhance the meanings of the discourse.

On the first floor, an overview of Romanian sculpture was proposed through the curatorial selections made by Ioana Vlasii, Alina Șerban, and Ciprian Mureșan. A triadic presentation was maintained as an element of continuity throughout the duration of the project (May 4 – November 30, 2023).

The exhibition “Monumental and Ephemeral. Sculpted Memory” came with a historical-thematic perspective brought about by Ioana Vlasii’s approach. She focused her selection on some of the constitutive typologies in historical sculpture – including *the column* –, examining their presence in contemporary Romanian sculpture in a variety of forms.

The second part of the exhibition endeavor, “Responsive Matter”, was conducted by curator Alina Șerban. The concept underlying the exhibition targeted the relation between materials coming from outside the classical realm of sculpture and how they are used to serve the artistic concept. This chosen perspective highlighted new ways of interpreting and perceiving sculpture in its expanded form.

Al patrulea pilon al expozițiilor „permanente”, care au fost menținute pe toată durata proiectului, l-a constituit proiectul „Sclipiri în întuneric”, situat la parter, avându-i drept curatori pe Nathalie Hoyos și Rainald Schumacher, și realizat cu sprijinul Asociației Asortymentna Kimnata din Ucraina și Office for Art Berlin. Prezența celor șase artiști / grupuri de artiști de artiști a fost interpretată ca un organism în creștere și schimbare, ce locuiește și definește spațiul.

Un statut aparte l-a constituit expoziția „re#situări afective” (Curator: Reka Csapo Dup). Preluată ca o iterație a unei manifestări mult mai ample desfășurate la București, „Zilele sculpturii bucureștene 2023 – #perspectiva 30”, expoziția a folosit spațiul etajului al doilea, printr-o dispunere cursivă a lucrărilor pe pasajul situat în fața încăperilor închise. Această scenografie diferită a impus un alt ritm al receptării în relația cu privitorul – mai contemplativ, mai destins, sincopat doar de golul ferestrelor deschise spre curte. Ca o plimbare de gală la un castel.

La parter, perspectivele asupra sculpturii s-au multiplicat, caleidoscopic. Mai multe expoziții temporare au completat, din alte unghiuri de vedere și prin abordări diferite, această prezentare plurală, de la sculptura-obiect la interferența cu alte forme de expresie precum intervenția asupra spațiului ambiant, instalația *site-specific*, intervențiile de tip land art sau performance-ul. Direcțiile expozițiilor temporare au avut în vedere explorarea sculpturii conceptuale, non-tridimensionale, până la cea imaterială („Absent Without Official Leave” / Curator: Horațiu Lipot), coruperea și hibridizarea canoanelor (Traian Cherecheș, „Creative Destruction. An Escape Room” / Curatori: Ami Barak & Bogdan Ghiu), fluidizarea granițelor dintre medii (instalația performativă a Mariei Louizou, *Six Breaths per Minute* / Curator: Alina Șerban sau performance-ul multimedia conceput de o_b_i_e_c_t), recuperarea altor materialități pentru sculptură („Nicolae Moldovan. Negru esențial” / Curator: Ruxandra Demetrescu).

Câteva dintre expozițiile incluse în proiect au vizat punerea în obiectiv a diversității, urmărind criteriul unor geografii a canoanelor („Untitled. Serbian Sculpture”/ Curator: Sava Stepanov sau „Terrence Musekiwa” / Curator: Catinca Tabacaru), istoricitatea acestora sau gradul lor de reziliență contemporană („Noți în Bengal: imaginația romantizată a alterității” / Curator: Josip Zanki, ce a încorporat în sculptură și arta *site-specific* sau land art).

O extensie semnificativă în cadrul proiectului l-a avut performance-ul, ca sculptură a corporalității sau *reenactment*-ul instalației sculpturale istorice *Cake Man. După Paul Neagu*. Performance-ului lui Alex Mirutziu, *Urgeța ideii de concluzionare în desen* (TAH29), parte din expoziția „Sclipiri în întuneric” din deschiderea proiectului, i-au urmat cel al Mădălinei Dan și Lala Misosnyky, *ex-peau-sition*, al Gabrielei Vanga, *Corzi cosmice*, și al Ioanei Marinescu, Smarandei Găbudeanu, Iuliei Mărăcine, Andreei David, lui Thomas Goodey și Laurențiu Calciu, *Past Present. Fragments of Memory*, prin care sculpturii i s-a adăugat dimensiunea temporalității și acțiunii/mișcării.

Două manifestări au explorat întâlnirea pe granița de demarcație dintre estetic și funcțional, între obiectul de artă și cel domestic, cotidian – intersecție pe care astăzi designul o exprimă plenar, relevându-i semnificațiile („Courage, the Fulfillment Won’t Break You” / Curator: Adela Maria Marius și „Cosmina Niculescu. Pălăria spaniolă” / Institutul Cervantes).

Un apendice extern, în afara spațiului protejat de zidurile închise, a fost amplasat în intrarea în clădire. Astfel, prin lucrarea lui Gheorghe Zărnescu, *Cvadriga*, sculpturii de spațiu public i s-a dat rolul unui semnal care să marcheze acel loc privilegiat.

Experiența estetică și de cunoaștere pe care expoziția a propus-o nu putea fi realizată în afara unei interacțiuni concertate cu elementele care configurează

The exhibition “Volume by Layers”, curated by visual artist Ciprian Mureșan, proposed a series of dialogues between artists. Treating sculpture as a process of adding or removing layers, reflecting Michelangelo’s vision of bringing form to light from amorphous matter, the curatorial project symbolically transposed this idea, imagining conceptual levels able to change the function of objects.

The fourth pillar of the “permanent” exhibitions, which were ongoing for the entire duration of the project, comprised the “Sparks in the Dark” project, situated on the ground level, curated by Nathalie Hoyos and Rainald Schumacher and realized with the support of the Asortymentna Kimnata Association in Ukraine and Office for Art Berlin. The presence of six Ukrainian artists / groups of artists invited to an artistic residency in Timișoara brought a profound reflexive perspective, brimming with the symbolism of implicit associations: frailty – power, decay – reconstruction, exterior space – interior space, spark – dark. The entire exhibition unfolded as a growing and evolving organism, living and defining the space.

The exhibition “affective re#placings” (Curator: Reka Csapo Dup) enjoyed a special status. Reiterating a larger-scale event which took place in Bucharest, “Bucharest Sculpture Days 2023 – #perspective 30”, the exhibition used the space of the second floor, in a discursive display of the artworks on the passageway in front of the closed rooms. This different scenography dictated a distinct rhythm of reception in relationship with the viewer – one which was more contemplative, more relaxed, interrupted only by the hollowness of the windows opened towards the courtyard. Like a gala walk in a castle.

On the ground level, the views on sculpture kaleidoscopically multiplied. Several temporary exhibitions complemented, from other perspectives and through different approaches, this plural presentation, from the sculpture-object to the interference with other forms of expression such as intervention on the surrounding environment, site-specific installations, land art interventions, or performances. The temporary exhibitions were directed towards the exploration of conceptual, non-three-dimensional, even immaterial sculpture (“Absent Without Official Leave” / Curator: Horațiu Lipot), the corruption and hybridization of canons (Traian Cherecheș, “Creative Destruction. An Escape Room” / Curators: Ami Barak & Bogdan Ghiu), the fluidization of the borders between media (the performative installation of Maria Louizou, *Six Breaths per Minute* / Curator: Alina Șerban, or the multimedia performance conceived by o_b_i_e_c_t), the recovery of unconventional materials for sculpture (“Nicolae Moldovan. Essential Black” / Curator: Ruxandra Demetrescu).

Some of the exhibitions included in the project focused on emphasizing diversity, following the criterion of geographies of canons (“Untitled. Serbian Sculpture” / Curator: Sava Stepanov, or “Terrence Musekiwa” / Curator: Catinca Tabacaru), their historicity or degree of contemporary resilience (“Bengal Nights: Romanticized Imagination of the Otherness” / Curator: Josip Zanki, which incorporated site-specific art and land art into sculpture).

Performance was a significant expansion of the project, in the form of sculpture of corporeality or the reenactment of the historical sculptural installation *Cake Man. After Paul Neagu*. Alex Mirutziu’s performance, *The Urgency of the Idea of Closure in Drawing* (TAH29), part of the “Sparks in the Dark” exhibition opened at the start of the project, was followed by Mădălina Dan and Lala Misosnyky’s *exhibi*-skin, Gabriela Vanga’s *Cosmic Strings*, and Ioana Marinescu, Smaranda Găbudeanu, Iulia Mărăcine, Andreea David, Thomas Goodey, and Laurențiu Calciu’s *Past Present. Fragments of Memory*, through which the dimensions of temporality and action/movement were added to sculpture.

Two events explored the encounter on the demarcation line between aesthetics and functionality, between the art object and the everyday, domestic object – an intersection which nowadays finds a plenary expression in design, revealing its profound meanings (“Courage, the Fulfillment Won’t Break You” / Curator:

cadrul de punere în scenă al expunerii. Attila Kim, invitat să gândească arhitectura spațiului, a devenit co-curator al expoziției. Structura catalogului evidențiază în mod explicit acest parcurs conceptual.

Vizând dinamica practicilor sculpturale în concordanță cu mișcarea societății contemporane, proiectul „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” constituie, implicit, un răspuns optimist la dilemele puse de post-postmodernitate asupra rostului artei și se referă la vitalitatea sculpturii, ca demers ce își legitimează și validează statutul pentru viitor.

Adela Maria Marius, and “Cosmina Niculescu. The Spanish Hat” / Cervantes Institute). An external appendix, outside the space protected by the enclosing walls, was placed at the entrance to the building. Thus, in Gheorghe Zănescu’s work, *Quadriga*, public sculpture played the role of sign marking a privileged site.

The experience of discovery proposed by the exhibition, concurrently with its aesthetics, couldn’t have unfolded outside of a converging interaction with the elements that outlined the mise-en-scène of the presentation. Attila Kim, invited to design the architecture of the space, became the exhibition’s co-curator. The structure of the catalogue explicitly highlights this conceptual journey.

Looking at the dynamics of sculptural practices in concordance with the evolution of contemporary society, the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project implicitly represents an optimistic answer to the dilemmas raised by post-postmodernity regarding the role of art and points to the vitality of sculpture, a pursuit which legitimates and validates its status for the future.

EXPOZIȚII PERMANENTE /
PERMANENT EXHIBITIONS

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ

Curatoare / Curator: Ioana Vlasiu

Artiști / Artists: George Apostu, Mircea Cantor, Andrei Cădere, Reka Csapo Dup, Doru Covrig, Darie Dup, Constantin Flondor, Teodor Graur, Grupul Sigma, Peter Jacobi, Peter Jecza, Aurelia Mihai, David Morar, Ciprian Mureșan, Paul Neagu, Ion Nicodim, Mihai Olos, Alexandru Păsat, Silvia Radu, Mircea Roman, Elena & Marcel Scutaru, Virgil Scripcariu, Aurel Vlad, Victoria Zidaru

04.05 — 30.11.2023

Expoziția „Monumental și efemer. Memoria sculptată” urmărește să atragă atenția asupra recurenței în sculptura românească a unei tipologii constitutive, îndelung exersate în arta europeană, care cuprinde statuia, coloana, statuia ecvestră. Supraviețuirea lor, în redactări care integrează metamorfozele dramatice ale conceptului de sculptură din ultima sută de ani, chiar și (sau mai ales) pe cele contestatate, este semnificativă pentru perenitatea unei practicii ancestrale – comemorarea.

În imaginarul istoric autohton sunt bine instalate două monumente – *Columna lui Traian* și *Coloana fără sfârșit* a lui Brâncuși. Alexandru Odobescu își dorea o replică a *Columnei Traiane* în piața din fața Academiei (Universitatea de azi). Arhitectul italian Giulio Magni a imaginat, în jurul anului 1900, un proiect utopic de reamenajare în spirit clasic a centrului Bucureștiului, marcat de o replică a aceleiași *Columnne*. În 1903, Wladimir Hegel proiecta, pentru a comemora victoria armatei române în Războiul de Independență din 1877, o coloană istoriată dedicată Regelui Carol I, similară *Columnei Traiane*, dublând astfel mesajul identitar și politic. Macheta ei, destinată mării la dimensiuni colosale, se află la Castelul Peleş.

Momentul 1989, însoțit de vandalizarea sau dărâmarea unor statui, a acționat ca un revelator al funcției monumentului în construirea memoriei colective. Demolarea statuii lui Lenin din fața fostei Case a Scânteii din București, de pe urma căreia a rămas un soclu gol, a oferit atunci ocazia unor tineri artiști de a exorciza eroismul propagandistic al monumentului oficial și de a concepe, ludic și ironic, monumente efemere. A fost un spectacol incitant pentru bucureșteni și un exercițiu original de artă publică – tranzitorie, ancorată în stricta actualitate, confecționată din materiale ordinare și rapid degradabile, care înlocuiesc „eternitatea” bronzului.

Secolul al XIX-lea a mai fost numit și secolul „statuomaniei” pentru fervoarea cu care a cultivat potențialul educativ/propagandistic al sculpturii publice. Odată cu radicalismul avangardelor ideologice și artistice și relativizarea valorilor în secolul XX, o criză a monumentului a fost inevitabilă. Modernitatea a contestat retorica și grandoarea monumentului dominator, iar reformularea concepției despre monument și a practicii comemorative datorate lui Brâncuși au inaugurat o nouă perspectivă.

În România, perioada „dezghețului” din anii '70 înseamnă resincronizarea, după deceniul postbelic cel mai rigid al politicii culturale comuniste, cu scena artistică

MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

The “Monumental and Ephemeral. Sculpted Memory” exhibition seeks to draw attention to the recurrence of a constitutive typology in Romanian sculpture, one that has long been practiced in European art and which includes the statue, the column, the equestrian statue. Their survival, in articulations that assimilate the dramatic metamorphoses of the idea of sculpture over the last one hundred years, even (or especially) the controversial ones, is telling of the everlastingness of an ancestral practice – commemoration.

Two monuments are deep-rooted in the autochthonous historical imaginary – *Trajan’s Column* and Brâncuși’s *Endless Column*. Alexandru Odobescu longed to have a copy of *Trajan’s Column* standing in the square in front of the Academy (the current University). Around 1900, the Italian architect Giulio Magni envisioned a utopian project to remodel the center of Bucharest in the classical style, watched over by a copy of the same *Column*. In 1903, to commemorate the victory of the Romanian army in the Romanian War of Independence of 1877, Wladimir Hegel designed a historiated column dedicated to King Carol I, whose resemblance to *Trajan’s Column* further amplified its political and identity message. Its scale model, which was to be enlarged to a colossal size, is nowadays kept at Peleş Castle.

The events of 1989, which came with the vandalization or even toppling of statues, acted as a developer solution revealing the function of the monument in building up the collective memory. The tearing down of Lenin’s statue in front of the former Casa Scânteii in Bucharest, leaving behind only an empty pedestal, gave at the time an opportunity for some young artists to exorcize the propagandist heroism of the official monument and to devise, in a ludic and ironic way, ephemeral monuments. It was an exciting spectacle for the people of Bucharest and an original exercise of public art – transitory, strictly anchored in the present, made of ordinary, easily degradable materials that replaced the “eternity” of bronze.

The 19th century was also called the century of “statuomania” for the fervor with which it cultivated the educational/propagandist potential of public sculpture. With the radicalization of ideological and artistic avant-gardes and the relativization of values brought about by the 20th century, a crisis of the monument was inevitable. Modernity contested the rhetoric and the grandeur of the dominating monument, and the reformulation of the notion of monument and of commemorative practice that we owe to Brâncuși opened up a new perspective.

internațională. O voință de recuperare și reconectare la arta vest-europeană, un suflu nou animă generația care debutează în anii '60. Abstracția câștigă teren, stimulată de apariția și proliferarea simpoziunelor de sculptură în aer liber, odată cu primul simpozion de la Măgura din 1970. Cadrul natural, cu absența determinărilor înguste, a permis o marjă de libertate în ceea ce privește cercetarea potențialităților materialului – piatră, lemn în primul rând –, revenirea pe scară largă la cioplit, provocarea colaborării cu spațiul. Fuga sculpturii în edenul naturii, întâlnirea și osmoza cu peisajul au generat o extraordinară emulație și au oferit o supapă de evadare din constrângerile propagandistice impuse de arta oficială. A existat și un risc care nu a putut fi evitat – abstragerea din prezent și legitimarea apolitismului.

Secolul XXI moștenește ambiguități și incertitudini. Discursul despre sculptură este de decenii încoace plin de interogații – se vorbește despre sculptură în sens largit, despre sculptură negativă și nu contenim să ne întrebăm – ce este sculptura? Mai este sculptura publică posibilă? Au fost dilemele modernismului, dar pe care nici postmodernismul nu le-a putut evita. A devenit tot mai limpede că ceea ce se prezintă azi sub accepția generică de sculptură a spart frontierele unui concept stabil, pentru a se lăsa invadată de domenii și problematici eteroclite, în căutare de definiții mai cuprinzătoare și ieșiri de urgență din situații-limită. Noțiunea de sculptură, fie și golită de mai vechile ei determinări, continuă totuși să fie folosită; cu alte cuvinte, se dovedește rezistentă la agresiuni directe sau subversive. Mai mult decât atât, s-ar zice că subversiunea, ironia, contestarea o țin în viață.

De la Rodin la Brâncuși, până la minimaliștii americani, dar istoria nu se termină cu ei, reacția împotriva monumentului dominant s-a perpetuat, luând forme tot mai radicale. Rodin desființează soclul (*Burghezii din Calais*) pentru a anula distanța între eroul comemorat și privitor, Brâncuși se situează fără echivoc împotriva retoricii monumentale, refuzând practica glorificării individului sau colectivității și cultivând anonimatul. Obiectul comemorării în cazul ansamblului de la Târgu Jiu este atât de discret, încât trece neobservat. Elementele ansamblului arhitectonico-sculptural nu se oferă doar privirii, ci și deambulării, traversării cu pasul, parcurs cu sens final ascensional de-a lungul căruia se realizează percepția simbolismului său latent.

Sculptura pare a fi din ce în ce mai puțin o creație autonomă și tot mai mult rezultatul unor relații și raporturi între factori divergenți. Circuitul artist/atelier – expoziție – galerie – muzeu este resimțit ca limitat și artistul aspiră la un nou climat de încredere, la un nou pact cu societatea. În expoziție figurează multe coloane, diferite între ele în multe privințe. Dar verticala păstrează, implicit, criptat, un sens al umanului. Coloana, la rândul ei, este solidară cu corpul omenesc; cariatida ridică această înrudire la rang de demonstrație. Etimologic, statuia este ceva ce stă în picioare și adeseori funcția ei comemorativă nu se disociază de cea funerară, adică de o dimensiune antropologică și religioasă. Speculația pe tema verticalei trimite, de aceea, spre un caleidoscop de semnificații.

Ce mai oferă modelele de altădată, la ce mai sunt ele bune? Lucrările expuse, începând cu cele aparținând generației anilor '60, atâtea câte ne-a îngăduit Cazarma U să selectăm, dar care ar fi putut fi mai multe și mai diverse, exprimă o tensiune problematică în acest sens, o meditație constantă a sculptorilor asupra unor teme – pe cât de vechi, pe atât de actuale –, care merită investigate mai profund decât a fost posibil acum. (Ioana Vlasiu)

In Romania, the “thaw” of the '70s meant re-synchronization with the international art scene, after the most rigid post-war decade of the communist cultural policy. A will to catch up and get back in touch with Western European art, a breath of fresh air animated the generation that emerged in the '60s. Abstraction gained ground, energized by the rise and proliferation of open-air sculpture symposia, following the first symposium which took place at Măgura in 1970. The natural environment and the lack of any narrow constraints allowed a margin of freedom as far as the investigation into the potentialities of materials was concerned – especially stone and wood –, a widespread return to carving, the challenge of working with space. The sculpture's refuge into the Eden of nature, the encounter and osmosis with the landscape generated a fantastic emulation and offered an escape from the propagandist constraints enforced by official art. But it all came with an inevitable risk – the desertion from the present and the legitimization of the apolitical.

The 21st century inherited ambiguities and uncertainties. For decades on, the discourse on sculpture brimmed with interrogations – we talk about sculpture in an extended sense, about negative sculpture, and we never cease to ask ourselves – what is sculpture? Is public sculpture still possible? These were the dilemmas of modernism, but postmodernism couldn't avoid them either. It became ever clearer that what is presented today under the generic acceptance of sculpture broke the boundaries of a stable concept that allowed itself to be invaded by heteroclite fields and issues and that is now in search of more encompassing definitions and emergency exits from edge cases. The notion of sculpture, even stripped of its former constraints, continues to be in use; in other words, it proves resilient to direct or subversive aggressions. On the contrary, it seems subversion, irony, and challenge are keeping it alive.

From Rodin to Brâncuși to the American minimalists – but history doesn't end with them –, the reaction against the dominating monument persisted, taking on ever more radical forms. Rodin abolished the pedestal (*Les Bourgeois de Calais*) to cancel the distance between the commemorated hero and the viewer, Brâncuși took an unequivocal stand against the monumental rhetoric, declining the practice of glorifying the individual or the community and cultivating anonymity. The subject commemorated in the case of the ensemble in Târgu Jiu is so discreet that it goes unnoticed. The elements of the architectonic-sculptural ensemble do not lend themselves only to viewing but also to wandering, to be crossed on foot, a route with a final ascension along which the perception of its latent symbolism is realized.

Sculpture seems to be less and less an independent creation and increasingly more the result of the relations and relationships between divergent factors. The artist/studio – exhibition – gallery – museum circuit is perceived as limited and the artist is aspiring to a new climate of trust, to a new pact with society. The exhibition features many columns which differ from one another in many ways. But the vertical always carries a reference to humanity – in an implicit, coded manner. Likewise, there is a solidarity between the column and the human body; the caryatid elevates this kinship to the rank of demonstration. From an etymological point of view, the statue is something that stands and, oftentimes, its commemorative function cannot be dissociated from its funerary one, i.e., from an anthropological and religious dimension. Therefore, speculation on the subject of the vertical always leads to a multitude of meanings.

What do the old models still have to offer, what are they still good for? The exhibited artworks, starting with those belonging to the '60s generation, as many as the U Barracks allowed us to select, but which could have been more and much more diverse, express such a problematic tension, a constant reflection of the sculptors on certain themes – as current as they are old –, which merit a more profound investigation than was possible at the time. (Ioana Vlasiu)

MIRCEA CANTOR

Sintetizând ontologia conexiunilor ancestrale dintre ființe prin firele ce întrupează și însuflețesc funia-sevă, susținând și prelungind la nesfârșit, cu fiecare răsucire, conținutul, Mircea Cantor înglobează punțile acelei memorii ce se cuprinde pe ea însăși și evocă umanitatea, spiritualitatea, cultura, tradiția, frumusețea. În fapt, o lecție despre verticalitatea ce emerge din unitate, din coexistență și continuitate în toate dimensiunile geografice sau temporale ale unui întreg; întreg ce cumulează destinele colective ale comunităților ce clădesc, continuu, istoria omenirii. Invocând un sistem de valori adânc înrădăcinat în ADN-ul arhetipal, în acel sentiment al binelui care continuă să rească prin și din fragmentele de piatră, legând pe orizontală și pe verticală – într-un ritual atemporal – credințe și forme de simbolizare, *Coloana Funie* devine, pentru cel ce trece de un prim nivel de asociere metaforică, un totem a cărui magie constă în capacitatea de a te purta prin istorie, prin tine însuși, prin cei din jur care sunt sau care au fost. Nu începutul sau sfârșitul primează, ci microcosmosul, primitiv și existențial în același timp, ce ia naștere prin fiecare secvență evolutivă, un alt fel de axis mundi ce animă dinăuntru această lume. (Maria Bilașevschi)

Synthesizing the ontology of the ancestral connections between living beings in the threads that embody and animate the sap-rope, with each twist supporting and extending its essence *ad infinitum*, Mircea Cantor integrates the bridges of a memory that encompasses itself and invokes humanity, spirituality, culture, tradition, and beauty. In fact, it is a lesson on verticality emerging from unity, from coexistence and continuity in all the geographic and temporal dimensions of a whole; a whole amassing the collective destinies of the communities that are continuously shaping the history of mankind. Invoking a system of values deeply rooted in the archetypal DNA, in that feeling of good in continuous rebirth through and from the stone fragments, vertically and horizontally linking – in an atemporal ritual – beliefs and forms of representation, *The Rope Column* becomes, to those who go beyond a first level of metaphorical association, a totem whose magic resides in the ability to carry them across history, across themselves, across those who are or were around. It is neither the beginning nor the end that counts, but the microcosmos, simultaneously primitive and existential, born out of each evolutive sequence, another type of *axis mundi* animating this world from the inside. (Maria Bilașevschi)

Mircea Cantor
Coloana Funie
2015-2023
stejar, beton celular, oțel
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popu

Mircea Cantor
Rope Column
2015-2023
oak, aerated concrete, steel
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popu

VICTORIA ZIDARU

De multă vreme, Victoria Zidaru cultivă în sculptura ei senzorialitatea materiei naturale care prelungeste în artefact savoarea organicului – cânepă, sfoară, frunze uscate. Pe lângă coloana de cânepă, dematerializată, prezentă în expoziție, ce antrenează în mișcarea ei spiralată corelații ce țin de dinamismul naturii, *Arborele*, văzut tot ca o coloană, glorifică de această dată vegetalul în varianta sa monumentală și sugestia înrădăcinării de neclintit. (Ioana Vlasiu)

For a long time, Victoria Zidaru has been cultivating in her sculpture the sensoriality of natural matter which extends the savor of the organic – hemp, rope, dry leaves – in the artifact. Alongside the dematerialized hemp column, present in the exhibition and engaging in its spiraling motion correlations that pertain to the dynamism of nature, *The Tree*, seen also as a column, glorifies this time the vegetal in its monumental version and the suggestion of firm rooting. (Ioana Vlasiu)

Victoria Zidaru
Arbore
2020
fibră vegetală, metal
350 x 90 x 90 cm
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Cornel Putan

Victoria Zidaru
Tree
2020
vegetal fibre, metal
350 x 90 x 90 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Cornel Putan

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

CIPRIAN MUREȘAN

În lucrările sale, Ciprian Mureșan apelează la referințe preluate din istoria artei, la imagini-reper, mass-media și film, sau la motive literare, pe care le reinterpretează cu umor și luciditate spre o revizuire și examinare critică a situației social-politice de ieri și de azi. *Sfârșitul cincinalului* (2004) este o parafrază a lucrării *La Nona Ora* (1999) de Maurizio Cattelan, în care Papa Ioan Paul al II-lea este lovit de un meteorit. Ciprian Mureșan îl înlocuiește pe Papă cu Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și chestionează relația dintre sacru și profan, noroc și ghinion, centru și periferie. În general, sensibilitatea acută a artistului la toate clișeele geopolitice, identitare sau culturale îl face să-și redefinească rolul și misiunea, devenind uneori un arheolog al prezentului, care descoperă contradicții și cacofonii în cele mai firești (aparent) situații. (Diana Marincu)

In his works, Ciprian Mureșan resorts to art history references, to landmark-images, mass-media and film, or literary motifs, which he reinterprets with humor and lucidity, critically challenging and re-examining the past and present sociopolitical situation. *The End of the Five-Year Plan* (2004) paraphrases *La Nona Ora* (1999) by Maurizio Cattelan, depicting Pope John Paul II hit by a meteorite. Ciprian Mureșan replaces the Pope with the Patriarch of the Romanian Orthodox Church and questions the relationship between sacred and profane, good luck and bad luck, center and periphery. Overall, the artist's acute sensitivity to all geopolitical, identity, and cultural clichés pushes him to redefine his role and mission, sometimes turning him into an archeologist of the present who discovers contradictions and cacophony in the (apparently) most natural situations. (Diana Marincu)

Ciprian Mureșan
Sfârșitul cincinalului
2004
rășină, ceară, lemn
dimensiune naturală
Prin amabilitatea artistului și Plan B Cluj, Berlin
Credit foto © Cornel Putan

Ciprian Mureșan
The End of the Five-Year Plan
2004
resin, wax, wood
human size
Courtesy of the artist and Plan B Cluj, Berlin
Photo credit © Cornel Putan

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

CONSTANTIN FLONDOR

Lucrarea *Pentagona* ilustrează perfect direcția constructivistă a experimentalismului anilor '60-'70, capitol incontestabil al artei românești din secolul XX. Geometrismul și analiza formală riguroasă nu pot fi despărțite de practica pedagogică inovativă, interdisciplinară a lui Constantin Flondor, care reinterpretează ideologia și estetica celebrei școli Bauhaus din anii '20. (Ioana Vlasiu)

Pentagona perfectly illustrates the constructivist direction of '60s-'70s experimentalism, a definitive chapter in 20th century Romanian art. Geometrism and rigorous formal analysis cannot be separated from the innovative, interdisciplinary pedagogical practice of Constantin Flondor, who is reinterpreting the ideology and the aesthetics of the famous Bauhaus school of the '20s. (Ioana Vlasiu)

Constantin Flondor
Pentagona
1974-2014
inox
280 x 210 x 280 cm
Prin amabilitatea Jecza Gallery
Credit foto © Marius Popuț

Constantin Flondor
Pentagona
1974-2014
stainless steel
280 x 210 x 280 cm
Courtesy of Jecza Gallery
Photo credit © Marius Popuț

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

PETER JECZA

În condițiile căutărilor de la sfârșitul anilor '60 și începutul anilor '70, când tinerii artiști din Timișoara încercau să se conecteze la ritmul artei europene, forțând barierele convenționale ale artei oficiale, laboratorul artistic al lui Peter Jecza a cunoscut, pentru o scurtă vreme, tentația experimentală.

Chiar dacă nu se înrolează în vreuna dintre mișcările experimentale ce activau în Timișoara, artistul adoptă formule ce răspundeau tendințelor neoconstructiviste ale epocii. Nevoia de eliberare formală îl face pe sculptor să recurgă la asamblaje din aria artei pop, prin includerea unor obiecte ready-made, produse industrial. Aplică asupra acestora, însă, rigoarea unei discipline structurale proprii ce reinvestește obiectul cu semnificații estetice noi, ieșite de sub incidența funcționalului. Lucrarea *Ciocane* (1973) este un asemenea exemplu, alături de altele, precum *Obiect I*, *Obiect II* (1973), *Amplitudine* (1971), *Serialism* (1972), *Roți* (1973), *Energii* (1973). Prezența acestor lucrări în expoziții cu program novator din anii '70 marchează exercițiul făcut de artist în căutarea unor noi formule de expresie artistică. (Sorina Jecza)

In the context of the late '60s and early '70s search, when the young artists from Timișoara were trying to sync up to the rhythm of European art, pushing the conventional barriers of official art, the artistic laboratory of Peter Jecza was caught up, for a short while, in the temptation to experiment.

Even if he eluded all the experimental movements in Timișoara that were active at the time, the artist adopted formulas that answered the neo-constructivist tendencies of the era. The need for formal liberation drove the sculptor to resort to assemblages derived from pop art, by integration of industrially manufactured ready-made objects. Nevertheless, he imprinted them with the rigor of his own structural discipline, reinvesting the object with new aesthetic meanings beyond the scope of the functional. *Hammers* (1973) is such an example, alongside other artworks such as *Object I*, *Object II* (1973), *Amplitude* (1971), *Serialism* (1972), *Wheels* (1973), *Energies* (1973). The presence of these artworks in '70s exhibitions following an innovative program marks the artist's pursuit of new formulas for artistic expression. (Sorina Jecza)

Peter Jecza
Ciocane
1973
inox
208 x 32 x 32 cm
Prin amabilitatea Jecza Gallery
Credit foto © Marius Popuț

Peter Jecza
Hammers
1973
stainless steel
208 x 32 x 32 cm
Courtesy of Jecza Gallery
Photo credit © Marius Popuț

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

DORU COVRIG

În 1975, la Arcuș, Doru Covrig, artist debutant la acel moment, sculptează un copac căzut la pământ – simptom al unei preocupări pentru spațialitate înțelesă într-un sens mai cuprinzător, pentru o relaționare diferită a sculpturii cu ambientul, și provocare piezișă la adresa statuarei epocii sale. Una dintre temele sale predilecte este dictatorul. Tema, reluată în numeroase variante, a generat o serie de lucrări drept prototipuri ale absurdității ierarhiei politice asemănătoare binecunoscutelor personaje caricaturale ale lui Alfred Jarry. Sculptorul pune în mișcare diverse mecanisme ale derizivității și ironiei, de la supradimensionarea arhitecturilor umanoide până la, în sens invers, miniaturizarea figurilor grotești, multiplicabile parcă prin clonare. Acestea din urmă, plasate pe socluri impozante care le accentuează ridicolul și precaritatea, glosează pe temele condiției contemporane a statuii publice. Experiența de scenograf a lui Doru Covrig este o componentă a muncii sale care nu este de neglijat în contextul identificării surselor sculpturii. (Ioana Vlasiu)

→
Doru Covrig
Mille Bouddhas
2000
bronz
147,5 × 17,5 × 17,5 cm
Prin amabilitatea familiei artistului
Credit foto © Kinga Tomos

In 1975, in Arcuș, Doru Covrig, an emerging artist at the time, carved a tree that had fallen to the ground – a symptom of his interest in spatiality understood in a more comprehensive sense, in a different relationship between sculpture and environment, and an open defiance of the statuary art of his time. One of his themes of choice is the dictator. The subject, revisited in numerous versions, generated a series of artworks as prototypes of the absurdity of political hierarchy similar to the well-known caricature characters of Alfred Jarry. The sculptor sets in motion various mechanisms of derision and irony, from oversizing humanoid architectures to, conversely, the miniaturization of grotesque figures, as if lending themselves to multiplication by cloning. The latter, placed on imposing pedestals emphasizing their ridiculousness and precarity, remark on the themes of the contemporary status of public statues. Doru Covrig's experience as a stage designer is a part of his work that must not be overlooked in the context of identifying the sources of his sculpture. (Ioana Vlasiu)

→
Doru Covrig
Mille Bouddhas
2000
bronz
147,5 × 17,5 × 17,5 cm
Courtesy of the artist's family
Photo credit © Kinga Tomos

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

→
Peter Jecza
Germinal
1966
lemn de păr
210 × 35 × 37 cm
Prin amabilitatea familiei artistului

Peter Jecza
Siluetă-pereche
2005
lemn de tisă
90 × 29 × 22 cm
Prin amabilitatea familiei artistului

Peter Jecza
Logodnicii
2005
lemn de tisă
82 × 21 × 15 cm
Prin amabilitatea familiei artistului

Paul Neagu
Crucea Secolului
1990
proiect pentru Monumentul victimelor
Revoluției din decembrie 1989
bronz
60 × 58,5 × 29,5 cm
Prin amabilitatea Colecției Alexandru Rădulescu

Peter Jacobi
Coloane organice, coloane stratificate
2015-2016
bronz, fontă turnată
h. 100 cm – 130 cm
Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Constantin Duma

→
Peter Jecza
Germinal
1966
pear tree
210 × 35 × 37 cm
Courtesy of the artist's family

Peter Jecza
Paired Silhouettes
2005
yew
90 × 29 × 22 cm
Courtesy of the artist's family

Peter Jecza
Fiancés
2005
yew
82 × 21 × 15 cm
Courtesy of the artist's family

Paul Neagu
Century Cross
1990
project for The Monument dedicated
to the victims of the Revolution of 1989
bronze
60 × 58,5 × 29,5 cm
Courtesy of Alexandru Rădulescu Collection

Peter Jacobi
Organic Columns, Stratified Columns
2015-2016
bronze, cast iron
h. 100 cm – 130 cm
Courtesy of the artist

Photo credit © Constantin Duma

PETER JACOBI

Memoria și timpul ocupă opera multiformă a lui Peter Jacobi atât de insistent, încât pot fi considerate axul principal al poeziei sale sculpturale. Coloanele sunt un motiv recurent, care se exprimă prin soluții formale și semnificații diferite. *Torsurile drapate* din anii '60, care priveau cu un ochi modern spre Antichitate, erau deja un fel de coloane deghizate și sugerau echivalența corp uman / coloană. A urmat o suită de coloane geometrice, care au un partener de dialog în *Coloana* brâncușiană. O astfel de coloană geometrică este parte a *Monumentului Holocaustului* din București (2009), construcție elaborată conținând, pe lângă spațiul funerar subteran, cinci elemente sculpturale care circumscriu simbolic faptele tragice evocate. Coloana, ca singur element vertical vizibil de la distanță, își împlinește aici sensul comemorativ, dar cortenul din care este făcută – cu rugina și materialitatea lui aspră – întărește sentimentul traumei. O altă coloană – scurtă, un cilindru masiv de oțel care semnaleză *Monumentul contelui Claus Schenk Graf von Stauffenberg* (1989) – nu are nimic ascensional, ci este mai curând o coloană care se scufundă, absorbită de spațiul adânc și întunecat pe care îl străjuiește.

Coloanele organice din anii 2015-2016 pun în joc plasticitatea materiei, mai curând decât rigorile geometriei. O adiere ludică înclocuiește aici solemnitatea implicită gestului comemorativ. Disponibilitatea lor semantică le face integrabile în contexte diferite, construite sau naturale, pe care le ilustrează simulările digitale vizibile pe ecran.

Dărâmarea Coloanei (1980, 2023) – suită de colaje care combină fotografia, prelucrarea digitală, desenul și guașa – trimite la o întâmplare din anii '50, când ideologia nefastă a epocii a putut sugera unui primar zelos din Târgu Jiu să dărâme, fără succes, *Coloana fără sfârșit* a lui Brâncuși. Pornind de la fotografia făcută de inginerul Ștefan Georgescu Gorjan a locului ales, pe care Brâncuși a desenat singura schiță de ansamblu existentă a viitorului monument, Peter Jacobi a imaginat acțiunea care, în brutalitatea ei, ar fi dus la dezmembrarea ei. (Ioana Vlasiu)

Peter Jacobi
Coloane organice, coloane stratificate
2015-2016
bronz, fontă turnată
h. 100 cm – 130 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Kinga Tomos

Peter Jacobi
Organic Columns, Stratified Columns
2015-2016
bronz, cast iron
h. 100 cm – 130 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Kinga Tomos

Memory and time so persistently take over the multiform work of Peter Jacobi that they can be considered the main axis of his sculptural poetics. Columns are a recurrent motif, expressed in various formal solutions and carrying a diversity of meanings. *The Draped Torsos* from the '60s, a modern quotation of Antiquity, were already some sort of columns in disguise, hinting at the equivalence between the human body and the column. They were followed by a series of geometric columns, which found a dialogue partner in Brâncuși's *Column*. Such a geometric column is part of *The Holocaust Memorial* in Bucharest (2009), an elaborated construction that contains, apart from the subterranean funerary space, five sculptural elements that symbolically circumscribe the commemorated tragic events. The column, as a single vertical element visible from afar, fulfills here its commemorative role, while the corten steel it is made of – with its rust and rugged physicality – enhances the perception of trauma. Another column – a short, massive steel tube marking *The Memorial of Count Claus Schenk Graf von Stauffenberg* (1989) – has nothing to do with ascension, rather resembling a sinking column, absorbed in the deep and dark space it is guarding.

The Organic Columns from 2015-2016 harness the physicality of matter, rather than the rigors of geometry. A ludic breath replaces here the solemnity inherent to the commemorative gesture. Their semantic openness makes it easy to integrate them in a diversity of contexts, natural or man-made, as proven by the digital simulations displayed on the screen.

The Deconstruction of the Column (1980, 2023) – the series of collages that bring together photography, digital image processing, drawing, and gouache – evokes an event from the '50s, when the unfortunate ideology of the era gave the zealous mayor of Târgu-Mureș the idea of demolishing, unsuccessfully, Brâncuși's *Endless Column*. Inspired by the photograph taken by engineer Ștefan Georgescu Gorjan of the designated building site, on which Brâncuși drew the only existing general view sketch of the future monument, Peter Jacobi imagined the action which, in its brutality, would have led to its dismantling. (Ioana Vlasiu)

PETER JECZA

Deși distanțate în timp, lucrările lui Jecza se situează într-un orizont comun de gândire artistică, semn de creștere organică a operei. *Germinal*, lucrare reprezentativă pentru abstracționismul anilor '70, nu pierde total legătura cu figurația, dar o esențializează. Figura umană este aici sublimată, absorbită organic de materia vie a lemnului, prelucrat nu ca cioplitură frustă, ci ca volum răbdător șlefuit tinzând spre perfecțiune. Lucrarea a fost prezentată în expoziția „De la natură la artă, de la artă la natură” din Pavilionul României la Bienala de la Veneția din 1978, expoziție curatoriată de criticul Ion Frunzetti, care în scrierile lui a acordat în ierarhia artelor disputatul prim loc sculpturii și nu picturii cu seducțiile ei, cum se întâmplă cel mai adesea.

Dacă, în sculptura lui Jecza, axată mai ales pe forma riguros geometrică menită pentru bronz, lemnul pare mai degrabă accidental, cele două verticale din lemn de tisă – *Siluate-pereche* și *Logodnicii* – din 2005 dovedesc contrariul și anume că lemnul, cu „naturalitatea” și căldura lui, a fost necesar în echilibrul de ansamblu al operei. (Ioana Vlasiu)

Although far between in time, Jecza's works share a common horizon of artistic reflection, a sign of the organic growth of his creation. *Germinal*, a representative work for the abstract art of the '70s, doesn't completely depart from figurative art but it does essentialize it. The human figure is sublimated here, organically absorbed in the living matter of the wood, processed not as rough carving but as a volume painstakingly polished and aspiring to perfection. The artwork was presented in the “From Nature to Art, from Art to Nature” exhibition, curated by Ion Frunzetti for the Romanian Pavilion at the 1978 edition of the Venice Biennale, the critic in whose writings the highly contended first place in the hierarchy of the arts was granted to sculpture and not to painting with all its seductions, as is often the case.

If, in Jecza's sculpture, primarily centered on the geometrically rigorous form destined for bronze, wood seems rather an accidental occurrence, the two yew verticals – *Paired Silhouettes* and *Fiānces* – from 2005 prove the opposite, namely that wood, with its “naturalness” and warmth, was necessary for the general balance of his creation. (Ioana Vlasiu)

Peter Jecza
Logodnicii
2005
lemn de tisă
82 × 21 × 15 cm
Prin amabilitatea familiei artistului

Peter Jecza
Germinal
1966
lemn de păr
210 × 35 × 37 cm
Prin amabilitatea familiei artistului

Peter Jecza
Siluate-pereche
2005
lemn de tisă
90 × 29 × 22 cm
Prin amabilitatea familiei artistului

Credit foto © Kinga Tomos

Peter Jecza
Fiāncés
2005
yew
82 × 21 × 15 cm
Courtesy of the artist's family

Peter Jecza
Germinal
1966
pear tree
210 × 35 × 37 cm
Courtesy of the artist's family

Peter Jecza
Paired Silhouettes
2005
yew
90 × 29 × 22 cm
Courtesy of the artist's family

Photo credit © Kinga Tomos

→
Paul Neagu
Monolit deschis
1984
oțel inoxidabil
Prin amabilitatea
familiei artistului și Jecza Gallery

Grupul Sigma
Turnul Informațional
1971
structură hibridă de sculptură arhitecturală
Prin amabilitatea Jecza Gallery

Paul Neagu
Capștea
1987-1993
metal
200 × 250 × 70 cm
Prin amabilitatea familiei artistului și Paul Neagu
Estate Romania

Credit foto © Marius Popuț

→
Paul Neagu
Open Monolith
1984
stainless steel
Courtesy of the artist's family
and Jecza Gallery

The "Sigma" Group
The Informational Tower
1971
hybrid structure of architectural sculpture
Courtesy of Jecza Gallery

Paul Neagu
Starhead
1987-1993
metal
200 × 250 × 70 cm
Courtesy of the artist's family and Paul Neagu Estate
Romania

Photo credit © Marius Popuț

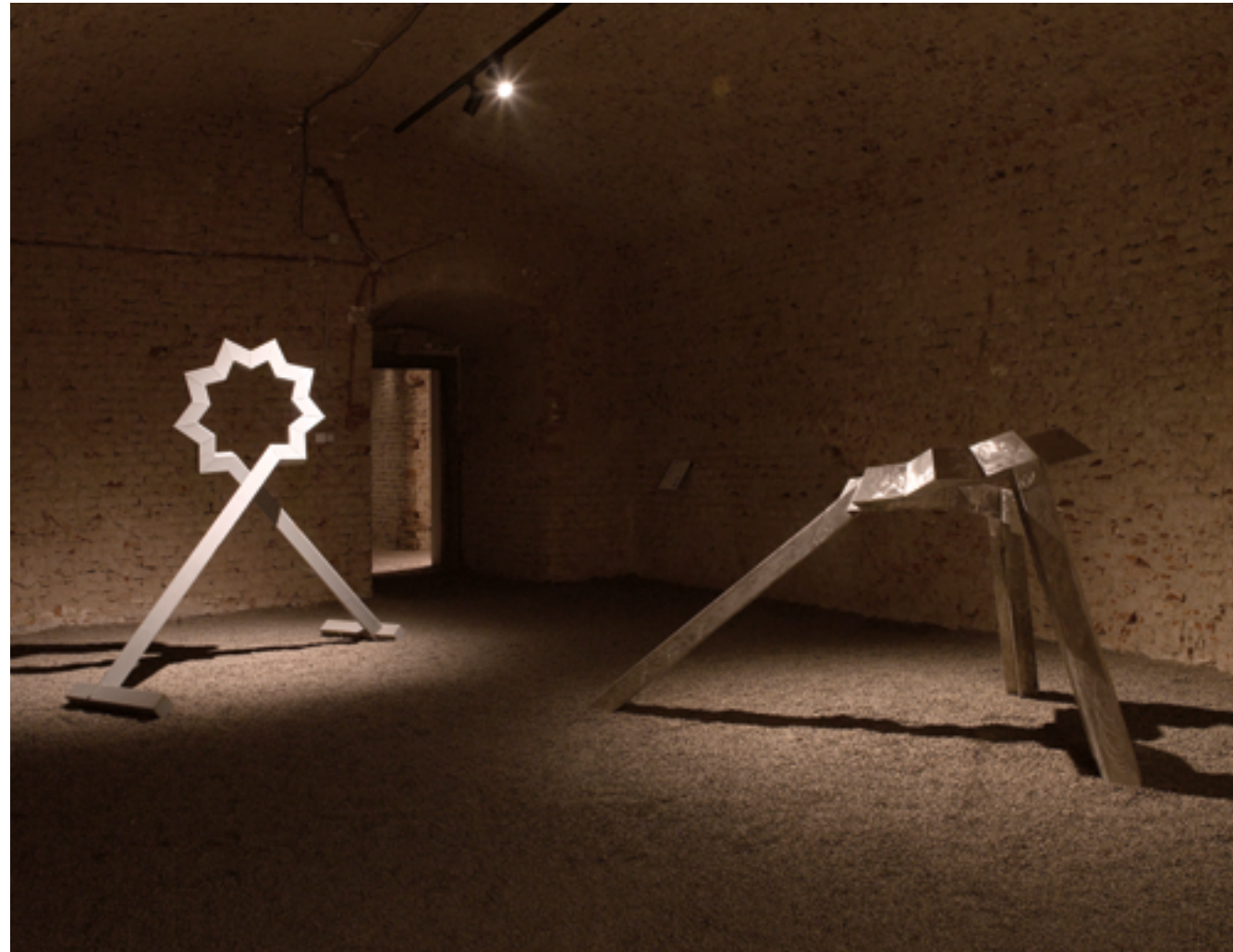

PAUL NEAGU

Capstea face parte din ansamblul de sculpturi *Nouă stațiuni catalitice*, conceput ca un tot unitar de entități. Lucrările au însă o anume autonomie, ceea ce legitimează și expunerea lor independentă. Explorarea fanatică a geometriei – triunghi, dreptunghi, cerc –, a infinitelor variații și combinații posibile ale formelor geometrice de bază atinge în acest ansamblu o culme a utopiei raționaliste. După propriile lui mărturisiri, Neagu a lucrat la acest ansamblu doisprezece ani între 1975 și 1987. *Capstea* este singura dintre cele nouă care se delimitează prin mișcare ascensională, sugerând, cum pare să indice și titlul, omologia om/cosmos. (Ioana Vlasiu)

Starhead is part of the sculpture ensemble *Nine Catalytic Stations*, conceived as a unitary whole of entities. Nevertheless, the artworks have a certain autonomy, which justifies their stand-alone presentation in exhibitions. The fanatic exploration of geometry – triangle, rectangle, circle –, of the infinite variations and possible combinations of the basic geometric forms reaches in this ensemble an apex of rationalist utopia. According to his own confessions, Neagu worked on this ensemble for twelve years between 1975 and 1987. Of the nine, *Starhead* is the only one standing out for its ascending motion, suggesting, as the title also implies, the man/cosmos homology. (Ioana Vlasiu)

Paul Neagu
Capstea
1987-1993
metal
200 × 250 × 70 cm
Prin amabilitatea familiei artistului
și Paul Neagu Estate România

Paul Neagu
Monolit deschis
1984
oțel inoxidabil
Prin amabilitatea familiei artistului
și Jecza Gallery

Credit foto © Marius Popuț

Paul Neagu
Starhead
1987-1993
metal
200 × 250 × 70 cm
Courtesy of the artist's
family and Paul Neagu Estate
Romania

Paul Neagu
Open Monolith
1984
stainless steel
Courtesy of the artist's family
and Jecza Gallery

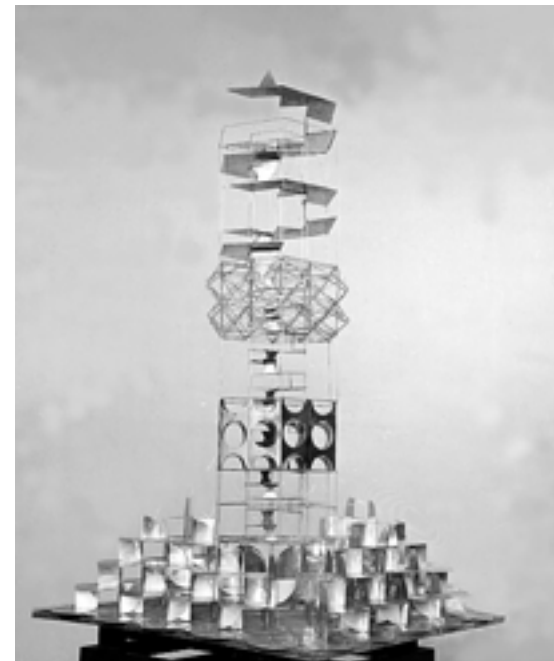
Photo credit © Marius Popuț

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

GRUPUL SIGMA

Principalele surse teoretice ale grupului Sigma au fost constructivismul interbelic, pedagogia școlii de arhitectură și design Bauhaus, care preconiza reunificarea funcționalului și esteticului, dar și orientări strict contemporane – arta optică și cinetică, practică de Victor Vasarely și Nicolas Schöffer sau de artiștii din Groupe de Recherche d'Art Visuel din Franța. Conceptul de artă ambientală, de circulație în epocă, a adus cu sine o raportare diferită la realitate – fie ea naturală sau urbană. Materia primă cu care a lucrat Sigma a fost geometria, abordată simili-științific, investită sensibil, poetic. Grupul Sigma a cercetat percepția în raport cu structuri vizuale posibile datorită noilor tehnologii și materiale, relațiile artefactului artistic cu privitorii în spațiul public.

Remodelarea orașului în acord cu evoluțiile tehnologice spectaculoase era o preocupare la ordinea zilei. Turnurile lui Nicolas Schöffer, ridicate în mai multe orașe europene, sunt structuri metalice care transmit mesaje prin sunet și lumină, controlate cibernetic. Construcții funcționale și efemere, fără prezența sau nostalgia eternității, acestea au oferit un model de succes. *Turnul informațional* creat de grupul Sigma în 1970, structură hibridă având caracter sculptural și arhitectural, a fost conceput pentru un anume spațiu public timișorean, cu dublu rol utilitar și social-estetic – furnizarea de informații indispensabile vieții în mediu citadin, prin efecte de lumină și sunet. Simptom al unei epoci scientiste, de încredere în progres, al unui climat de entuziasm și de reverii care s-au dovedit utopice, *Turnul* nu a putut fi totuși realizat, spre deosebire de alte proiecte ale grupului, dar a fost premiat și prezentat în mai multe expoziții importante din țară și străinătate ca „Romanian Art Today”, Edinburgh, 1971; „Arta și orașul”, Galeria Nouă, București, 1975, păstrându-și un loc de excepție în gândirea experimentalistă a epocii. Proiectul-desen de mari dimensiuni se păstrează la Muzeul de Artă din Timișoara. (Ioana Vlasiu)

Grupul Sigma
Turnul informațional
1971
structură hibridă de sculptură
arhitecturală
Prin amabilitatea Jecza Gallery

The "Sigma" Group
The Informational Tower
1971
hybrid structure of
architectural sculpture
Courtesy of Jecza Gallery

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

The main theoretical sources of the Sigma Group were the interwar constructivism, the pedagogy of the Bauhaus school of design and architecture, which foresaw the reunification of functionality and aesthetics, but some very contemporary directions as well – the optical and kinetic art practiced by Victor Vasarely and Nicolas Schöffer or the artists from Groupe de Recherche d'Art Visuel in France. The concept of environmental art, widely circulated at the time, came with a different way of relating to reality – be it natural or urban. The raw material the Sigma Group worked with was geometry, quasi-scientifically approached, sensibly and poetically invested. The Sigma Group examined perception in relation with the visual structures made possible by the latest technologies and materials, the relationships established in the public space between the artistic artifact and the viewers.

The remodeling of the city in accordance with the stunning technological evolutions was a recurrent preoccupation. Nicolas Schöffer's towers, raised in several European cities, were metal structures emitting sound and light messages, cybernetically controlled. Functional and ephemeral constructions, without any presumption or nostalgia for eternity, they were a highly successful model. *The Informational Tower* created by the Sigma Group in 1970, a hybrid structure with a sculptural and architectural character, was specifically conceived for a particular public space in Timișoara, playing a double utilitarian and social-aesthetic role, namely to provide essential information for living in an urban environment, through light and sound effects. A manifestation of a scientific era characterized by faith in progress, of a climate of enthusiasm and day-dreaming that proved utopian, *The Tower* never got to be actually produced, unlike other projects of the group, but it received many awards and was presented in several major exhibitions in Romania and abroad, such as "Romanian Art Today", Edinburgh, 1971; "Art and the City", Galeria Nouă, Bucharest, 1975, securing itself a prominent place in the experimentalist thought of the era. The large-scale project-drawing is part of the collection of the Timișoara Art Museum. (Ioana Vlasiu)

→
Aurel Vlad
Umanitate amenințată
2022
metal
300 × 60 × 60 cm
Prin amabilitatea artistului

Mircea Roman
Înțeleptul
1996
lemn
170 × 80 × 45 cm
Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Marius Popuț

→
Aurel Vlad
Threatened Humanity
2022
metal
300 × 60 × 60 cm
Courtesy of the artist

Mircea Roman
The Wise Man
1996
wood
170 × 80 × 45 cm
Courtesy of the artist

Photo credit © Marius Popuț

AUREL VLAD

Sculptura lui Aurel Vlad este o meditație asupra condiției umane. Nu întâmplător *Memorialul deținuților politici de la Sighet* și-a găsit, în corțegiul de personaje tragice care traversează curtea interioară a fostei închisori, imaginat de sculptor, un simbol puternic. Aurel Vlad lucrează cu corpul uman, cu gestul și expresia facială pentru a face vizibilă vulnerabilitatea și suferința. Nu se teme de reprezentările trăirilor paroxistice, are curajul de a aduce în scenă personaje reale sau simbolice aflate „pe culmile disperării”. Lemnul tăiat cu brutalitate, dar mai ales metalul cu materialitatea lui ternă, anticalofilă, intervenția uneori a culorii crude sunt cele câteva materii, puține la număr, cu care Vlad exprimă un vast registru emoțional. În timpul pandemiei, Aurel Vlad a sculptat o coloană a *Umanității amenințate*, o coloană a covidului. Altădată, chiar aici la Timișoara oamenii ridicau coloane ale ciumei, slăvind victoria asupra molimei. Coloana lui Vlad nu este triumfală, ci mai degrabă un avertisment care nu ascunde sentimentele de anxietate.

Mircea Roman și Aurel Vlad fac parte din generația care s-a afirmat în condițiile tot mai puțin propice activității artistice de la finele anilor '80 și s-a impus prin direcția neoexpresionistă împărțită de cei mai mulți dintre reprezentanții ei. Cercetarea vizuală de orientare constructivistă legată de optimismul modernist este abandonată în favoarea revenirii la om și figurativ în general, la replierea spre interioritatea asaltată de o realitate ostilă. (Ioana Vlasiu)

Aurel Vlad's sculpture is a reflection on the human condition. It is not by chance that *The Memorial to the Political Prisoners from Sighet* found a powerful symbol in the procession of tragic characters crossing the inner courtyard of the former prison, as imagined by the sculptor. Aurel Vlad works with the human body, with gesture and facial expression, in order to expose vulnerability and suffering. He is not afraid to depict paroxysmal feelings, having the courage to bring on stage real or symbolic characters “on the heights of despair”. The brutally cut wood, but especially the metal with its tarnished, anti-purple prose physicality, the occasional intervention of raw color, these are the few materials that Vlad deploys to express a vast emotional register. During the pandemic, Aurel Vlad carved a column of the *Threatened Humanity*, a column of the coronavirus disease. There were times when people, even here in Timișoara, erected plague columns, celebrating their victory over pestilence. Vlad's column is not triumphant, but rather a warning that doesn't conceal feelings of anxiety.

Mircea Roman and Aurel Vlad are part of the generation that emerged in the increasingly less auspicious conditions for artistic practice in the late '80s and which became known for the neo-expressionist direction shared by most of its representatives. The visual questioning of a constructivist nature connected with the modernist optimism was abandoned in favor of the return to man and figurative in general, to a withdrawal to an interiority under assault by a hostile reality. (Ioana Vlasiu)

Aurel Vlad
Umanitate amenințată
2022
metal
300 x 60 x 60 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

Aurel Vlad
Threatened Humanity
2022
metal
300 x 60 x 60 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

MIRCEA ROMAN

Figurile tragice ale lui Mircea Roman, mai ales cele în care în loc de tors și cap te întâmpină o cutie-receptacol, un gol întunecos și amenințător, sunt marca sculpturii sale. În plan formal, recuperează elemente din surse arhaice (arta egipteană), medievale (sculptura gotică), expresioniste (Ernst Barlach), reprezentant al modernismului gotic din anii '20) și ale Noilor Sălbatici germani din anii '80. În ciuda monumentalității intrinsece, figurile lui Roman sunt fragile, instabile. Despre precaritatea lor vorbește explicit felul în care lucrează Roman, prin asamblarea unor șipci mărunte și rămășițe de lemn de tot felul, aglutinate între ele foarte vizibil cu negru și roșu sângeriu – tehnică dedusă din colaj, care, la începuturile lui moderniste, a subminat coerența reprezentării umanului. Deși sculptura egipteană, una dintre referințele sale, vizează – cu obeliscurile ei monolitice și coloșii de granit – eternitatea, Mircea Roman, contrar ei, celebrează o falsă veșnicie.

Statuia *Înțeleptul* se singularizează în ansamblul operei sale. De această dată nu mai suntem în fața unui corp care se adună cu greu și aleatoriu din bucăți împrăștiate, ci care se afirmă ca *om întreg*, un pendant afirmativ, care desfide vidul printr-o prezență fizică pregnantă. (Ioana Vlasiu)

Mircea Roman
Înțeleptul
1996
lemn
170 x 80 x 45 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Liliana Baciu

Mircea Roman
The Wise Man
1996
wood
170 x 80 x 45 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Liliana Baciu

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

The tragic figures of Mircea Roman, especially those where the torso and the head are replaced by a receptacle box, a dark and threatening void, are the hallmarks of his work. Formally, he is recovering elements from archaic (Egyptian art), medieval (Gothic sculpture), and expressionist sources (Ernst Barlach, representative of the modern Gothic from the '20s), and from the German New Savages of the '80s. Despite their intrinsic monumentality, Roman's figures are fragile, unstable. To a great extent, their precarity derives from Roman's working style, as he assembles tiny laths and all kinds of wood residues, conspicuously glued together by black and bloody red – a technique borrowed from collage, which, in its modernist beginnings, undermined the coherence of human representation. And although Egyptian sculpture, one of his references, aspires – with its monolithic obelisks and granite colossi – to eternity, Mircea Roman is, contrarily, celebrating a fake everlastingness.

The statue *The Wise Man* singles itself out from his oeuvre. This time, we are no longer facing a body painfully and randomly amassing itself from scattered pieces, but proclaiming itself as a *whole man*, an affirmative pendant, defying the void with its compelling physical presence. (Ioana Vlasiu)

CIPRIAN MUREȘAN

În Imperiul Roman, împărații „răi” erau supuși unui proces de *damnatio memoriae* și în opera unor artiști contemporani. Uneori, portretele erau reciclate din rațiuni de economie, adică recioplite pentru a reprezenta un alt personaj, încă „bun”.

Vandalizarea și dărâmarea statuiilor comuniste după 1989, înfăptuită la noi *a posteriori* și fără riscuri, se repercutează și în opera unor artiști contemporani. Ciprian Mureșan nu distruge statuile înaintașilor, ci preferă să recurgă la un iconoclast *soft*, în logica anti-monumentului, pentru a se debarasa de spectrele trecutului politic și cultural/artistic. Violența lasă loc unui scepticism dezabuzat, dar nu mai puțin tenace. Procedeele sunt diferite. De pildă, Ciprian Mureșan desenează în creion reproduceri de sculpturi din albumele anilor '70-'80. Prin copiere, originalul – deja mult diminuat de fotografia și tiparul submediocre – este din ce în ce mai palid și deformat, supus unui proces deliberat de erodare și distrugere lentă, metodică, aplicată. *Coloana ciumei*, cu titlu fără echivoc, recurge la o tehnică sculpturală de copiere prin mulaje a unor sculpturi din perioada comunistă aflate la Muzeul de Artă din Cluj-Napoca, unde artistul a expus o serie din intervențiile sale asupra artei trecutului („Greutăți inerte”, 2013). Portrete eroice (dar nu neapărat de eroi) mai pot fi încă identificate pentru cei familiarizați cu sculpura epocii, fie și deformată prin aglutinare în masa amorfă de rășină galben-murdar. Atacând mitul eternității sculpturii, Ciprian Mureșan comentează nu fără umor istoria, care, filtrată prin numeroase ecrane, redevine o temă a sculpturii. Copierea este de obicei un exercițiu de admirație și o metodă pedagogică în învățământul de artă. La Ciprian Mureșan, copia / actul de a copia mimează obedița față de model, devenind, dimpotrivă, gest neodadaist de negare. (Ioana Vlasiu)

In the Roman Empire, the “bad” emperors were subject to *damnatio memoriae* and the removal of their effigies from the public space. Sometimes, the portraits were recycled for economic reasons, that is, they were re-carved to depict some other character, one that was still “valid”.

The vandalization and tearing down of communist statues after 1989, conducted *a posteriori* and without taking any risks, is still reflected in the work of some contemporary artists. Ciprian Mureșan doesn't topple the statues of his predecessors, resorting instead to a soft form of iconoclasm, following the logic of the anti-monument, in order to get rid of the ghosts of the political and cultural/artistic past. Violence gives room to a weary skepticism, but no less relentless. The methods are different. For example, Ciprian Mureșan makes pencil drawing reproductions of the sculptures found in '70s-'80s art books. By copying, the original – already much diminished by the less than acceptable low-quality photographs and print – becomes more and more faded and distorted, undergoing a deliberate process of erosion and a slow, methodical, applied destruction. *The Plague Column*, bearing an unequivocal title, uses the sculptural technique of casting copies of sculptures from the communist era, part of the collection of The Art Museum in Cluj-Napoca, where the artist previously exhibited a series of interventions on the art of the past (“Dead Weights”, 2013). The heroic portraits (but not necessarily of heroes) can still be identified by those familiarized with the sculpture of the times, even if they are deformed by being stuck in the amorphous mass of dirty-yellow resin. Challenging the myth of the everlastingness of sculpture, Ciprian Mureșan makes a – not humorless – comment on history, which, filtered through countless screens, again becomes a subject for sculpture. Copying is usually a manifestation of admiration and a pedagogical method during one's art studies. In Ciprian Mureșan's case, the copy / the act of copying only mimics submission to the model, instead becoming a neo-Dadaist gesture of denial. (Ioana Vlasiu)

Ciprian Mureșan
Coloana Ciumei
rășină sintetică, 320 × diam. 70 cm
Prin amabilitatea artistului și Plan B Cluj, Berlin
Credit foto © Marius Popuț

Ciprian Mureșan
The Plague Column
synthetic resin, 320 × diam. 70 cm
Courtesy of the artist and Plan B Cluj, Berlin
Photo credit © Marius Popuț

ANDREI CĂDERE

Părăsind Estul comunist, odată cu sistemul lui artistic atent controlat ideologic, Andrei Cădere, ajuns în Occident, este surprinzător de lucid și lipsit de iluzii. Stabilindu-se în Franța în 1967, descoperă foarte repede limitele libertății artistice. *Bara de lemn rotund*, juxtapunere de elemente cilindrice modulare de lemn colorat, multiplicabile la infinit, este obiectul – produs la dimensiuni de la foarte mici la foarte mari – care l-a însoțit în peregrinările și performance-urile sale europene și americane. A fost comparat cu toiagul pelerinului, Malstock-ul pictorului de pe vremuri sau *Coloana fără sfârșit* a lui Brâncuși, referință sugerată chiar de artist. Disponibilitatea *Coloanei* brâncușiene față de contexte geografice și culturale foarte diferite a fost interpretată de Cădere în mod original. *Bara* lui Cădere este și ea o coloană, dar una mobilă, transportabilă, disimulabilă, utilizabilă în locuri și momente variate, în sens subversiv, ironic, critic. Potențialul semantic al lucrării se revelează abia în cursul acțiunilor și intervențiilor întreprinse de artist, de unde și definirea muncii sale ca „artă comportamentală”. S-a impus ca model eficient de critică instituțională, pe care Andrei Cădere, pe deplin „dezvrăjit” de arta din Est, ca și de cea din Vest, o aplică și unor instituții celebre precum expoziția cvadrienală „documenta” de la Kassel, pe care o boicotează în ciuda admiterii lui ca participant. (Ioana Vlasiu)

André Cadere
Compilație filmică despre André Cadere
în Paris și New York
1972-1976
8'39"
Prin amabilitatea David Ebony, Alain Fleischer, Sarkis;
Succession André Cadere, Galerie Hervé Bize, France

André Cadere
Film compilation about André Cadere
in Paris and New York
1972-1976
8'39"
Courtesy of David Ebony, Alain Fleischer, Sarkis;
Succession André Cadere and Galerie Hervé Bize, France

→
Teodor Graur
Piesă decorativă 1
2017
oțel sudat
300 x 30 x 50 cm
Prin amabilitatea artistului

Teodor Graur
Piesă decorativă 2
2017
oțel sudat
300 x 30 x 30 cm
Prin amabilitatea artistului

Alexandru Păsat
Stâlpi
2022
9 piese, lemn de plop
270 x 6 x 9 cm
Prin amabilitatea artistului

Elena & Marcel Scutaru
Arsenal defensiv
2022
instalație, lemn, carton, ziar, plastic,
spumă poliuretanică
10 piese
h. 120 cm – 250 cm
Prin amabilitatea artiștilor

David Morar
Pasăre-suflet
2023
metal
260 cm
Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Marius Popuț

→
Teodor Graur
Decorative Piece 1
2017
welded steel
300 x 30 x 50 cm
Courtesy of the artist

Teodor Graur
Decorative Piece 2
2017
welded steel
300 x 30 x 30 cm
Courtesy of the artist

Alexandru Păsat
Pillars
2022
9 pieces, poplar wood
270 x 6 x 9 cm
Courtesy of the artist

Elena & Marcel Scutaru
Defensive Arsenal
2022
installation, wood, cardboard,
newspaper, plastic, polyurethane foam
10 pieces
h. 120 cm – 250 cm
Courtesy of the artists

David Morar
Soul-Bird
2023
metal
260 cm
Courtesy of the artist

Photo credit © Marius Popuț

ELENA SCUTARU & MARCEL SCUTARU

Nu se poate ști cât din această lucrare este contribuția Elenei și cât a lui Marcel Scutaru, rezultatul însă confirmă afinitățile care îi leagă pe cei doi artiști. Amândoi cultivă un simbolism polyvalent. Figura umană ocupă un loc central în sculptura Elenei Scutaru, adesea sub forma autoportretelor interiorizate, cu vibrație poetică autentică, pentru care modelajul subtil este tehnica adecvată. Marcel Scutaru aduce laolaltă, fără efort, referințe culturale diferite pe care nu le exploatează pentru contrastul lor, ci, dimpotrivă, pentru deschiderea spre alteritate și instituire de noi armonii. În alt registru, *Arsenal defensiv* se situează în teritoriul dintre ludic și infantil și mizează pe contrastul dintre titlul „războinic” și fragilitatea construcției din materiale perisabile, hârtie și carton. (Ioana Vlasiu)

It would be impossible to say how much of this artwork is Elena Scutaru's contribution and how much Marcel's, but the end result is a confirmation of the affinities shared by the two artists. They both cultivate a multifaceted symbolism. The human figure occupies a central role in Elena Scutaru's sculpture, often taking the form of interiorized self-portraits, with an authentic poetical vibration, best served by the technique of refined modeling. Marcel Scutaru effortlessly brings together various cultural references which he exploits not for their contrast, but, on the contrary, for openness to alterity and enactment of new harmonies. In a different register, *The Defensive Arsenal* can be placed in between the ludic and the infantile, relying on the contrast between its “warlike” title and the frailty of its structure made of perishable materials, paper and cardboard. (Ioana Vlasiu)

Elena & Marcel Scutaru
Arsenal defensiv
2022
instalație, lemn, carton, ziar,
plastic, spumă poliuretanică
10 piese
h. 120 cm – 250 cm
Prin amabilitatea artiștilor
Credit foto © Marius Popuț

Elena & Marcel Scutaru
Defensive Arsenal
2022
installation, wood, cardboard, newspaper, plastic,
polyurethane foam
10 pieces
h. 120 cm – 250 cm
Courtesy of the artists
Photo credit © Marius Popuț

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

TEODOR GRAUR

Subversiv, sarcastic, ironic, parodic sunt cuvintele reiterate de critică pentru a situa munca artistică a lui Teodor Graur, aflată la intersecția tuturor mediilor. Meditația lui dezvrăjită pe tema comemorării are o concluzie fără echivoc – orice monument e un eșec anunțat. Graur a imaginat ludic tot felul de variațiuni ale motivului coloanei – cu dinți, cu zimți, cu romburi brâncușiene sau alte elemente folclorice – plasate în contexte care le coboară deliberat în derizoriu, ca în instalația mai veche *Pauză de cafea* (2005).

Piesă decorativă este un titlu demistificator prin excelență, care spune totul despre descărcarea/eliberarea sculpturii de memorie și simbol. Titlul afirmă fără patetism că verticala și-a pierdut sensul transcendențial și își acceptă condiția decorativă, adică plăcută ochiului. (Ioana Vlasiu)

Subversive, sarcastic, ironic, and parodic are the words reiterated by critics to characterize Teodor Graur's artistic practice, situated at the intersection of all media. The disenchanting reflection on the subject of commemoration leads to an unequivocal conclusion – any monument is a publicized failure. Graur playfully imagined an array of variations on the motif of the column – with teeth, jags, Brancusian rhombuses, or other folk elements – placed in deliberately derisive contexts, as in his older installation *Coffee Break* (2005).

Decorative Piece is a demystifying title *par excellence*, which discloses everything on unburdening/freeing sculpture of memory and symbol. Devoid of any pathos, the title affirms that the vertical has lost its transcendental meaning and accepts its decorative condition, that is, to please the eye. (Ioana Vlasiu)

Teodor Graur
Piesă decorativă 1
2017
oțel sudat
300 x 30 x 50 cm
Prin amabilitatea artistului

Teodor Graur
Piesă decorativă 2
2017
oțel sudat
300 x 30 x 30 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Constantin Duma

Teodor Graur
Decorative Piece 1
2017
welded steel
300 x 30 x 50 cm
Courtesy of the artist

Teodor Graur
Decorative Piece 2
2017
welded steel
300 x 30 x 30 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Constantin Duma

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

VICTORIA ZIDARU

Coloanele Victoriei Zidaru răspund amply, aparent contradictoriu, sensului inculcat în verticalitatea purtătoare de istorie. Unele sunt viguroase, ferme, clădite pe trănicia mineralului. Altele, precum cea prezentă în expoziție, numită *Fără sfârșit*, au fragilitatea vegetală a trestiei unduitoare. Întâlnirea dintre cele două perspective se face în punctul în care ambele fac referire la același univers natural, peren, *fără sfârșit*. Recursul la istorie spre care trimite coloana este absorbit în trimiterea, în sens larg, la timpul fără timp, aparținând naturii și tradiției ancestrale. Coloana *Fără sfârșit* a Victoriei Zidaru este feminină. Delicată, subțire, fremătătoare, pare că s-ar frânge fără să se frângă, afirmându-și puterea nesfârșită. (Sorina Jecza)

Victoria Zidaru's columns offer an encompassing, seemingly contradictory answer to the sense instilled in the verticality underpinned by history. Some are vigorous, firm, built on the solidity of minerals. Others, like the one exhibited, entitled *Endless*, embody the vegetal frailty of the swaying reed. The two perspectives meet where they both point to the same eternal, *endless*, natural universe. The recourse to history, evoked by the column, is absorbed in the reference, in a broad sense, to time without time, pertaining to nature and ancestral tradition. Victoria Zidaru's *Endless* column is feminine. Delicate, slender, pulsating, on the brink of breaking without breaking, stating its endless power. (Sorina Jecza)

Victoria Zidaru
Fără sfârșit
2016
metal, broderie pe pânză
de casă
250 x 80 x 80 cm
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Marius Popuț

Victoria Zidaru
Endless
2016
metal, embroidery on
handmade fabric
250 x 80 x 80 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

ALEXANDRU PĂSAT

De la cercetarea universului dantesco în anii '80, când sculptorul își încearcă puterile în reprezentarea tulburărilor sufletului omenesc, subscriind cu accent personal esteticii neoexpresioniste a momentului, Alexandru Păsat se orientează spre o sculptură care preferă abstracția pentru disponibilitatea ei semantică de a îmbrățișa simboluri universale. Coloanele, turnurile, stâlpii devin o temă recurentă, aptă să exprime o gamă largă de semnificații, de la solemnitate la ironie. *Stâlpii* din 2022, în număr de nouă, sunt gracili, fragilizați, sprijinindu-se cumva unii de alții și cerând un element de suport. Lucrați din lemn de plop care asigură rezistență și flexibilitate, *Stâlpii* evocă „trestia care se îndoaie dar nu se rupe” din cultura orală. Încrustați ca un răboj de altădată cu semne care țin socoteala acțiunilor oamenilor, *Stâlpii* formează și un sistem mnemotehnic. (Ioana Vlasiu)

From the exploration of the Dantesque universe in the '80s, when the sculptor attempted to depict the unrests of the human soul, adding a personal note to the neo-expressionist aesthetics of the time, Alexandru Păsat settled upon the sculpture that favors abstraction for its semantic capacity to embrace universal symbols. Columns, towers, pillars become a recurrent theme, able to express a vast array of meanings, from solemnity to irony. The nine *Pillars* from 2022 are gracile, embrittled, somehow leaning on one another and asking for an element of support. Carved out of poplar wood, which makes them resistant and flexible, *The Pillars* evoke “the willow tree that bends but doesn't break” from oral history. Etched like old tallies with signs that record the deeds of men, *The Pillars* at the same time make up a mnemotechnical system. (Ioana Vlasiu)

Alexandru Păsat
Stâlpi
2022
9 piese, lemn de plop
270 x 6 x 9 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

Alexandru Păsat
Pillars
2022
9 pieces, poplar wood
270 x 6 x 9 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

DAVID MORAR

Practica asamblajului și colajului este o evidență încă de la prima întâlnire cu sculptura lui David Morar. Dar, la o privire mai atentă, este tot atât de evident că artistul merge împotriva a ceea ce este propriu acestor tehnici în mod esențial de structurante. Cât este concept inițial și cât hazard în opera finală a lui David Morar este greu de spus, dar rămâne o certitudine faptul că artistul se situează undeva la mijloc, între proiectul lucrării și întâmplare. Cea din urmă îi scoate în cale materia coruptă, degradată de vreme și îndelungă folosire, dar metamorfozabilă sub bagheta magică a privirii inchizitoriale și inventivității artistului. Deșeurile imunde adunate cu trudă sunt convertite printr-un procedeu invers colajului modernist, adică reconstituind o ordine formală semnificantă, în sculpturi ascensionale – *Coloană* sau *Pasăre-suflet*. (Ioana Vlasiu)

The recourse to assemblage and collage is obvious from the first encounter with David Morar's sculpture. Yet, upon closer inspection, it is equally obvious that the artist's practice goes against the hallmark features of these essentially de-structuring techniques. It would be hard to tell how much of David Morar's initial concepts are reflected in his work by design or by chance, but it is certain that the artist operates somewhere in between his plan for the artwork and accident. The latter brings out corrupted matter, ruined by weather and extended use, yet ready to undergo metamorphosis triggered by the magic wand of the inquisitorial eye and inventiveness of the artist. The filthy waste, painstakingly collected, is transformed, by deploying a technique contrary to modernist collage, that is, by reconstructing a meaningful formal order, into ascending sculptures – *Column* or *Soul-Bird*. (Ioana Vlasiu)

David Morar
Pasăre-suflet
2023
metal
260 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

David Morar
Soul-Bird
2023
metal
260 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

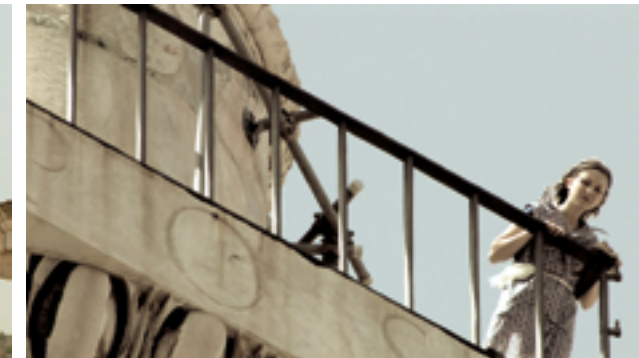
MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

AURELIA MIHAI

Cum devine un monument istoric major pentru cultura noastră un revelator al fețelor globalizării ne spune în câteva minute filmul *Cento piedi* al Aureliei Mihai, artistă stabilită în Germania, ale cărei filme – fie că se numesc *Transhumanță*, *Cetatea lui Bucur* sau *Lupa*, fie altele – nu încetează să arunce punți culturale între locurile care îi sunt profund familiare.

Cento piedi se referă la *Columna Traiană*, simbol național puternic, pe care Alexandru Odobescu o dorea replicată într-o piață centrală bucureșteană. Mulajele după reliefurile *Columnei*, comandate de statul român în 1939 și aduse în țară în 1967, se află expuse la Muzeul Național de Istorie a României. Aurelia Mihai filmează monumentul în condiția sa actuală de obiect de patrimoniu din Forumul Roman, asaltat de masele de turiști care fac corp comun cu aparatele lor de fotografiat. Dincolo de viața exterioară a monumentului, artista filmează și ceea ce este ascuns, ceea ce se petrece pe scara interioară a monumentului – o femeie, migrantă româncă, spălând treptele care duc spre platforma superioară. Banda sonoră difuzează *Noi suntem români*. De o manieră oblică, Aurelia Mihai sugerează iluziile și capcanele istoriei, dar problematizează și chestiuni legate de clivajele sociale din lumea globalizată de azi sau de patrimoniu și cultul contemporan al acestuia livrat culturii de masă. (Ioana Vlasiu)

Aurelia Mihai
Cento piedi
2012
versiunea film, 11', 16:9
video plurilingv cu subtitrare în engleză
capturi video
Prin amabilitatea artistei

How a historical monument central to our culture winds up exposing the facets of globalization is revealed in a few minutes in the video *One Hundred Steps* by Aurelia Mihai, an artist who lives and works in Germany and whose films – no matter if we are talking about *Transhumanță*, *City of Bucur*, *Lupa*, or others – continue to build cultural bridges between the places with which she is deeply familiar.

One Hundred Steps starts from *Trajan's Column*, a powerful national symbol, whose copy Alexandru Odobescu would have liked to see erected in a main square in Bucharest. The casts taken from the reliefs of the *Column*, commissioned by the Romanian state in 1939 and brought to the country in 1967, are being exhibited at the National Museum of Romanian History. Aurelia Mihai films the monument, in its current state as an object of cultural patrimony in the Roman Forum, being swarmed by hordes of tourists inseparable from their cameras. Beyond the exterior life of the monument, the artist also films what lies hidden, what is happening on the interior staircase of the monument – a woman, a Romanian migrant, washing the steps leading to the upper platform. The soundtrack plays *Noi suntem români*. Aurelia Mihai obliquely hints at the illusions and traps of history, at the same time questioning the social gaps found within today's globalized world or issues regarding patrimony and its contemporary cult turned into mass culture. (Ioana Vlasiu)

Aurelia Mihai
One Hundred Steps
2012
film version, 11', 16:9
multilingual video with English subtitles
video stills
Courtesy of the artist

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

MIHAI OLOS

De la absorbția unei concepții plastice modular-geometrice deja bine instalată în imaginarul european, Mihai Olos dezvoltă o gândire artistică originală, coerentă, care îl duce la proiectul de oraș universal, *Olospolis*, dar și la *O statuie umblă prin Europa*, performance pe care l-a reluat de multe ori între 1974 și 1988. *Statuia* lui (intitulată uneori *Coloana fără sfârșit*) este un obiect care ține în egală măsură de constructivismul avangardist și de structurile de lemn – nodurile – cu care morfologia arhitecturii și obiectelor uzuale țărănești l-au familiarizat încă din copilăria sa maramureșeană. Împreună cu creatorul ei, coloana/fusul/nodul se deplasează prin cele mai diverse locuri ale lumii. Deși etimologic cuvântul „statuie” vine de la stare, indică staticul, permanentul și nicidecum ceea ce trece și se mișcă, *Statuia* itinerantă a lui Olos transmite un mesaj clar, stabil, referitor la propria identitate de artist cu vocație locală/universală, care pune în discuție conceptul de graniță. (Ioana Vlasiu)

Mihai Olos
O statuie umblă prin Europa
 1974-1988
 performance, 116 fotografii scanate
 Ediția 2/5 + 2 AP
 Prin amabilitatea Olos Estate și Plan B Cluj, Berlin

Following the assimilation of a modular-geometric visual direction already deeply embedded in the European imaginary, Mihai Olos developed an original and coherent artistic conception which led him to the project of the universal city, *Olospolis*, but also to *A Statue Is Haunting Europe*, a performance he reenacted many times between 1974 and 1988. His *Statue* (sometimes entitled *The Endless Column*) is an object that is equally related to the avant-garde constructivism and to the wooden structures – the knots – with which he became familiarized in his early childhood in Maramureș where he was exposed to the morphology of peasant household objects and architecture. Together with their creator, the column / the spindle / the knot get to travel around the world. Even if, etymologically, the word “statue” is derived from standing, suggesting something static, permanent, and by no means passing by or moving, Olos’ itinerant *Statue* sends out a clear, unwavering message regarding his own identity as an artist with a local/universal calling, questioning the notion of borders. (Ioana Vlasiu)

Mihai Olos
A Statue Is Haunting Europe
 1974-1988
 performance, 116 scanned photographs
 Edition 2/5 + 2 AP
 Courtesy of Olos Estate and Plan B Cluj, Berlin

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

GEORGE APOSTU

Reluând cu un nou elan principiile estetice moderniste de la începutul secolului XX reduce la tăcere în perioada realismul socialist, George Apostu debutează ca adept al cioplirii directe. Prima sa expoziție personală din 1964, cu lucrări cioplite în piatră, s-a desfășurat într-o grădină publică de pe Calea Victoriei (Casa Ziariștilor), care la acel moment a funcționat și a fost perceput ca un spațiu alternativ. Materialul predilect rămâne lemnul, în care a imaginat cele mai cunoscute sculpturi ale sale – de la figuri întregi, masculine și feminine, la ciclurile abstractizante *Fluturii*, *Tată și fiu*, *Fructul soarelui*, *Lapone*, reluate în numeroase variante.

Cultul primitivului și cel al formei esențializate, simbolice, se întâlnesc în cele prea puține lucrări ale lui care și-au găsit locul în spațiul public românesc – *Fluturii* (1970, la Costinești, în cadrul proiectului ambițios al arhitectului Radu Enescu de integrare a arhitecturii și artelor vizuale; lucrare vandalizată în postcomunism) și *Fructul soarelui* (în două variante, la Costinești, 1971 și Galați, 1979). Amândouă relevă interesul pentru relația spațială cu natura ca dat primordial. Apostu nu rămâne prizonierul pietrei și lemnului și nu ezită să toarne în bronz o sculptură concepută în și pentru lemn – *Fluturii*, tije zvelte care se înșurubează și vibrează în aer, sfidând gravitația; sau în metal – *Fructul soarelui*, regăsind și aici umbra tutelară a lui Brâncuși a cărui *Coloană fără sfârșit* s-a născut în lemn, pentru a-și regăsi expresia deplină abia la Târgu Jiu, în oțel inoxidabil. (Ioana Vlasiu)

George Apostu
 slideshow
 seria *Fluturi*
 1967-1971
 lemn, bronz
 Credit foto © MNAC

George Apostu
 slideshow
Butterflies series
 1967-1971
 wood, bronze
 Photo credit © MNAC

Returning with fresh energy to the modernist aesthetic principles from the beginning of the 20th century that were silenced during the era of socialist realism, George Apostu emerges as an advocate of direct carving. His first solo exhibition from 1964, presenting works carved in stone, took place in a public garden on Calea Victoriei (The House of Journalists), which at the time was functioning and being perceived as an alternative space. Wood remained his material of choice, used for embodying his best-known sculptures – from whole figures, masculine and feminine, to the abstract series of *Butterflies*, *Father and Son*, *Fruit of the Sun*, *Lapp*, revisited in numerous versions.

The cult of the primitive and of the essentialized, symbolic form meet in his too few artworks that found a place for themselves in the Romanian public space – *Butterflies* (1970, in Costinești, as part of the ambitious project of architect Radu Enescu to integrate architecture and visual arts; artwork that was vandalized after the fall of communism) and *Fruit of the Sun* (in two versions, in Costinești, 1971 and Galați, 1979). Both highlight his interest in the spatial relationship with nature as a primordial given fact. Apostu is not a prisoner of stone and wood and does not hesitate to cast in bronze a sculpture conceived in and for wood – *Butterflies*, slender threaded rods that vibrate in the air, defying gravity; or in metal – *Fruit of the Sun*. It is not difficult to recognize Brâncuși’s tutelage here, as his *Endless Column* also was born in wood only to find its final expression later in Târgu Jiu, in stainless steel. (Ioana Vlasiu)

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

→
 Silvia Radu
Vestitorul
 nedatat
 gips colorat
 h. 210 cm
 Prin amabilitatea artistei

Ion Nicodim
Coloană
 2002
 fibră de sticlă colorată
 246 × 54 cm
 Prin amabilitatea Colectiei MARE /
 Muzeul de Artă Recentă

George Apostu
 slideshow
 seria *Fluturi*
 1967-1971
 lemn, bronz
 Credit foto © MNAC

Reka Csapo Dup
Vanitas vanitatum
 2021
 gips, material textil
 120 × 120 × 220 cm
 Prin amabilitatea artistei

Credit foto © Marius Popuț

→
 Silvia Radu
The Herald
 undated
 colored plaster
 h. 210 cm
 Courtesy of the artist

Ion Nicodim
Column
 2002
 colored fiberglass
 246 × 54 cm
 Courtesy of MARE /
 Museum of Recent Art collection

George Apostu
 slideshow
Butterflies series
 1967-1971
 wood, bronze
 Photo credit © MNAC

Reka Csapo Dup
Vanitas vanitatum
 2021
 plaster, textile material
 120 × 120 × 220 cm
 Courtesy of the artist

Photo credit © Marius Popuț

ION NICODIM

Consacrat ca pictor, Ion Nicodim este atras – după 1985 – de sculptură, care îi oferă o inserție mai puternică în realitatea imediată. Monumentul dedicat victimelor Revoluției române din decembrie 1989, instalat la București lângă biserica Kretzulescu, foarte aproape de clădirea Comitetului Central unde s-au derulat episoade memorabile ale evenimentului, este o interpretare după celebra statuie funerară a lui Brâncuși, *Rugăciunea*. Datând din 1982, primele *inimi* sculptate de Nicodim din lut sau chirpici (o materie care condensează obscur memoria copilăriei sale dobrogene) erau asamblaje-relief închise în cuști, casete sau rame. De aici s-a desprins cartea-obiect, dedicată lui Cioran, care gravita metaforic și vizual în jurul motivului inimii. Simbol universal al interiorității și al fluxului vital, inima va încununa un număr mare de coloane care variază în dimensiune, culoare, material. Chiar și atunci când se amestecă cu rășini sintetice și primește culoare, materialul lor de bază rămâne pământul – lutul Dobrogei, Itaca lui Nicodim. Una dintre aceste coloane a fost aleasă de arhitectul Șerban Sturza pentru a marca spațiul public timișorean. (Ioana Vlasiu)

After becoming known as a painter, Ion Nicodim found himself drawn – after 1985 – to sculpture, a medium offering him a more powerful insertion into immediate reality. The Monument dedicated to the victims of the Romanian Revolution of December 1989, erected in Bucharest next to the Kretzulescu Church and situated very close to the Central Committee building where some memorable chapters of the event took place, is a reinterpretation of *The Prayer*, Brâncuși's famous funerary statue. Dating from 1982, the first sculpted *hearts* made by Nicodim out of clay or adobe (a material which obscurely condensed the memories of his childhood in Dobrogea) were relief-assemblages locked in cages, boxes, or frames. They anticipated the book object, dedicated to Cioran, which metaphorically and visually gravitated around the motif of the heart. As a universal symbol of interiority and vital flux, the heart would crown a great number of columns of various sizes, colors, materials. Even when mixed with synthetic resins and endowed with color, earth remains the basic material – the clay from Dobrogea, Nicodim's Ithaca. One of these columns was chosen by architect Șerban Sturza to mark the public space in Timișoara. (Ioana Vlasiu)

Ion Nicodim
Coloană
2002
fibră de sticlă colorată
246 x 54 cm
Prin amabilitatea Colecției MARE /
Muzeul de Artă Recentă
Credit foto © Alina Bota

Ion Nicodim
Column
2002
colored fiberglass
246 x 54 cm
Courtesy of MARE /
Museum of Recent Art Collection
Photo credit © Alina Bota

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

SILVIA RADU

Debutul Silviei Radu la începutul anilor '60 marchează traversarea unei perioade de tatonări în zona figurației eliberate de constrângeri (*Meșterul Manole*, piatră, București, Parcul Herăstrău, 1966) și a limbajului formal abstract (*Ansamblu ambiental*, beton armat, Costinești, 1970). O călătorie în Grecia face din Antichitate, până atunci simplu bagaj cultural latent, un filon major al imaginarului artei ei. În continuare, Silvia Radu testează cu vervă inepuizabilă actualitatea unui arhaism subtil, bine temperat. Nu se raportează livresc la Antichitate, ci se regăsește în ea cu toată vitalitatea ei creatoare. Modelează în gips numeroase portrete și statui, părăsind estetica fragmentului, care – de la Rodin încoace – a devenit marcă a sfâșierilor lăuntrice. Peste albul gipsului se revarsă culori aprinse care induc neliniștea prezentului în ceea ce poate părea echilibrul și seninătate atemporale.

Statuia Sfântului Gheorghe, interpretare a prototipului statuii ecvestre instalate la Timișoara ca parte din memorialul închinat martirilor din 1989, trimite la un strat cultural familiar prin toată iconografia religioasă medievală, afirmând că ortodoxia nu este incompatibilă cu „chipul cioplit”. Consemnând un moment prezent, Silvia Radu convoacă trecutul printr-un sincretism între clasicismul occidental și medievalismul postbizantin. (Ioana Vlasiu)

Silvia Radu
Vestiturul
nedatată
gips colorat
h. 210 cm
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Liliana Baciu

Silvia Radu
The Herald
undated
colored plaster
h. 210 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Liliana Baciu

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

Silvia Radu's debut at the beginning of the '60s marks a period of explorations in the direction of the figurative freed from constraints (*Meșterul Manole*, stone, Bucharest, Herăstrău Park, 1966) and of abstract formal language (*Ambiental Ensemble*, reinforced concrete, Costinești, 1970). A trip to Greece turns Antiquity from mere latent cultural baggage into a major vein for her artistic imagination. Ever since, Silvia Radu has been seeking to validate, with inexhaustible verve, a subtle, well-tempered archaism. Her relationship to Antiquity isn't simply academic, but rather she identifies with it with all her creative vitality. She casts in plaster numerous portraits and statues, leaving behind the aesthetics of fragmentation, which – starting with Rodin – became the hallmark of inner torments. She covers the white of the plaster with bright colors that infuse the unrest of the present into what might look like atemporal equilibrium and serenity.

The statue of Saint George, a reinterpretation of the prototype of the equestrian statue erected in Timișoara as part of the memorial dedicated to the martyrs of 1989, evokes a cultural layer made familiar through medieval religious iconography, confirming that the Orthodox faith is not incompatible with the “graven image”. Recording a present moment, Silvia Radu summons the past through the syncretism of Western classicism and post-Byzantine medievalism. (Ioana Vlasiu)

REKA CSAPO DUP

Dintr-o perspectivă mai curând antropologică, Reka Csapo Dup urmărește de mult timp modurile în care devoțiunea și imageria religioasă supraviețuiesc în forme adeseori degradate, dar nu mai puțin puternice. Interesul ei pentru sculptura religioasă catolică s-a cristalizat și într-o teză de doctorat despre Madonele negre din Spania. Chipul Madonei, dar și, în sens larg, zeitățile feminine din diferite culturi și religii sunt evocate printr-o alegere foarte liberă de medii și materiale ancestrale (lutul ars) sau, dimpotrivă, ultracontemporane. De la gravitate și solemnitate la subversiune, registrul conceptual investigat și pus în mișcare de artistă este surprinzător de vast. Senzorialitatea materiilor eteroclite își dezvăluie forța expresivă de impact și într-o lucrare ca *Vanitas vanitatum*, care assemblează material textil și prefabricat cu un mulaj după un cap antic. Este o Venus contemporană, una dintre ipostazele feminității pe care Reka Csapo Dup, în plin periplu prin istoria credințelor și istoria artelor, le redescoperă cu empatie și umor discret. (Ioana Vlasiu)

→
Reka Csapo Dup
Vanitas vanitatum
2021
gips, material textil
120 × 120 × 220 cm
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Liliana Baciu

From a pronouncedly anthropological perspective, for a long time, Reka Csapo Dup has been examining the ways in which devotion and religious imagery survive in forms oftentimes deteriorated but no less powerful. Her interest for catholic religious sculpture also crystallized into a PhD thesis on the Spanish black Madonnas. The face of the Madonna, together with, in a broader sense, the feminine deities from various cultures and religions, is evoked in a free choice of media and materials, either ancestral (burnt clay), or, on the contrary, highly contemporary. From gravity and solemnity to subversion, the conceptual register investigated and engaged by the artist is surprisingly vast. The sensoriality of the heteroclite materials unveils its expressive impact force in artworks such as *Vanitas vanitatum*, which pieces together fabric and prefab with a cast made after an antique head. It is a contemporary Venus, one of the aspects of femininity that Reka Csapo Dup, in her journey through the history of beliefs and the history of arts, rediscovers with empathy and discreet humor. (Ioana Vlasiu)

→
Reka Csapo Dup
Vanitas vanitatum
2021
plaster, textile material
120 × 120 × 220 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Liliana Baciu

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

DARIE DUP

Artist prolific, Darie Dup debutează în anii '80 în spiritul neoexpresionismului profesat de generația sa, dezvoltând o operă multifacetată, mereu deschisă ideilor și mediilor noi, preferând saltul în necunoscut unei continuități de rutină. Este un neastâmpăr în munca lui care-l împinge de la sculptură la instalație, de la fotografie și prelucrare digitală la pictură. Folosește cu bulimie atât materialele consacrate, cât și pe cele șocante, imaginând alăturări și fuziuni cât mai eteroclitice. Plasticul, la fel ca obiectul găsit i-au devenit consubstanțiale.

Încă din anii '90 sculptează *Soldați*, corpuri goale mutilate, oameni cu cioturi – statui ale unor anteroi ai unei istorii citite la nivel personal. Lemnul, pentru un timp materialul predilect, este peticit cu bucăți de metal, tăiat, înădrit și protezat cu o tehnică simplă și brutală, în consens cu corpul suferind. Ecvestrul, un alt prototip al statuarei clasice, a oferit suportul unor interpretări care merg de la apropiere fidelă (*Sfântul Gheorghe omorând balaurul*) la distanțare radicală (*Auriga*). (Ioana Vlasiu)

A prolific artist, Darie Dup makes his debut in the '80s in the neo-expressionist spirit practiced by his generation, developing a multifaceted work, always open to new ideas and media, favoring the leap into the unknown to the detriment of routine continuity. There is a feeling of unrest in his work that pushes him from sculpture to installation, from photography and digital processing to painting. He gluttonously uses both consecrated and shocking materials, coming up with highly heteroclitic juxtapositions and mixtures. Plastic, as well as the found object have become consubstantial with his practice.

As early as the '90s, he sculpted *Soldiers*, mutilated naked bodies, people with stumps – statues of the anti-heroes of a history read in his own manner. Wood, his material of choice for a time, is patched with pieces of metal, cut, spliced together, prosthetically added using a simple and brutal technique, in accordance with the suffering body. The equestrian statue, another prototype of classical statuary, provided support for interpretations ranging from a faithful approach (*Saint George Slaying the Dragon*) to radical distancing (*Auriga*). (Ioana Vlasiu)

Darie Dup
Soldați
2022
două piese, rășină
h. 270 cm, h. 240 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

Darie Dup
Soldiers
2022
two pieces, resin
h. 270 cm, h. 240 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

MONUMENTAL ȘI EFEMER. MEMORIA SCULPTATĂ / MONUMENTAL AND EPHEMERAL. SCULPTED MEMORY

VIRGIL SCRIPCARIU

De mai mulți ani încoace, Virgil Scripcariu este prezent în spațiul public bucureștean și timișorean prin lucrări originale care au atras atenția prin raportarea sensibilă la contextul urban și comunitatea umană în proximitatea cărora au fost instalate. Este cazul *Arcei lui Noe* (azi dislocată), sculptură candid-ludică insolită în sordidul capitalei, umanizând spațiul construit, sau *Fântâna/Maternitate* din București și *Supermam* din Timișoara. Ultimele două înfruntă banalitatea temelor universal umane fără a cădea în retorică desuetă. Inovează cu umor și subtilitate în cadrul unei iconografii cu transmitere milenară, dincolo de orice solemnitate sau gravitate găunoasă. A ieși din autoreferențialitatea sculpturii nu este pentru Scripcariu un neajuns, ci o alegere pe deplin conștientă. (Ioana Vlasiu)

For some years, Virgil Scripcariu has been present in the public space in Bucharest and Timișoara with original artworks that stood out for their considerate insertion in the urban context and the local community where they were installed. That is the case with *Noah's Ark* (today displaced), an unusual candid-ludic sculpture in the sordid landscape of the capital, humanizing the space occupied by buildings, or *The Fountain/Maternity* in Bucharest and *Supermam* in Timișoara. The last two have to face the banality of universally human themes without slipping into an obsolete rhetoric. He innovates with humor and subtlety in the framework of an iconography passed on for millennia, avoiding any hollow solemnity or gravity. Surpassing the self-referentiality of sculpture does not represent an impediment for Scripcariu, but a completely deliberate choice. (Ioana Vlasiu)

Virgil Scripcariu
Maternitate
2018
bronz cu soclu de metal
300 x diam. 60 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

Virgil Scripcariu
Maternity
2018
bronzes with metal base
300 x diam. 60 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

MATERIE VIE

Curatoare / Curator: Alina Șerban

Artiști / Artists: Nimbert Ambrus, Adrian Kiss, Alexandra Satmari, Ioana Maria Sisea, Dan Vezentan

04.05 — 30.11.2023

Materia este locul în care sensibilul și speculativul, observația empirică și exercițiul apropiării se întrepătrund, însăilând *în* și *prin* formă ipostazele unor realități alternative care ne pot inspira și ne pot provoca să trăim diferit prezentul.

Materia cu decupajele sale spațiale și temporale devine subiectul unei expoziții care ne invită să parcurgem, alături de artiștii Adrian Kiss, Nimbert Ambrus, Alexandra Satmari, Ioana Maria Sisea și Dan Vezentan, o succesiune de momente singulare care nu sunt străine de o înțelegere a materialului ca „posibilitate pură”. Lexiconul subiectiv astfel constituit (răchită, oțel, tablă, blană artificială, săpun, piele matlasată) trebuie citit într-o dublă cheie. Pe de o parte, interesul artiștilor pentru predispozițiile anumitor tipuri de materiale, pentru principiile de ordonare și constituire formală se află într-un raport imediat cu istorii de viață personală și, pe de altă parte, acțiunea de însuflețire a materialului se transformă dintr-un simplu exercițiu de așezare în spațiu într-un demers de punere în relație a anumitor teme înscrise imaginarului contemporan.

Astfel, prin acțiune artistică, materia reacționează, prinde viață și, dincolo de calitățile sale naturale sau de proprietățile atribuite, vine cu promisiunea de a împărtăși stările ambivalente și viziunile contradictorii – poetice, intime și radicale – ale obiectului sculpturii astăzi. (Alina Șerban)

RESPONSIVE MATTER

Matter is the place where the sensible and the speculative, the empirical observation and the exercise of appropriation intertwine, fastening *in* and *through* form the hypostases of alternative realities able to stir and challenge us to experience the present differently.

Matter with its spatial and temporal carvings become the subject of an exhibition which invites us to navigate – alongside the artists Adrian Kiss, Nimbert Ambrus, Alexandra Satmari, Ioana Maria Sisea, and Dan Vezentan – a series of singular moments that are not far from an understanding of the material as “pure contingency”. The resulting subjective lexicon (basket willow, steel, metal sheet, faux fur, soap, quilted leather) has to be read in a double key. On the one hand, the artists’ interest in the propensities of some kinds of materials, in the principles of formal assembling and ordering is closely connected with personal life narratives and, on the other hand, the process of animating the material turns from a simple exercise of spatial display into an act of interrelating a series of themes pertaining to the contemporary imaginary.

Thus, following the artistic intervention, matter reacts, becomes alive and, beyond its natural qualities and attributed properties, holds out the promise of sharing the ambivalent stances and the contradictory visions – poetic, intimate, and radical – of the object of sculpture today. (Alina Șerban)

NIMBERT AMBRUS

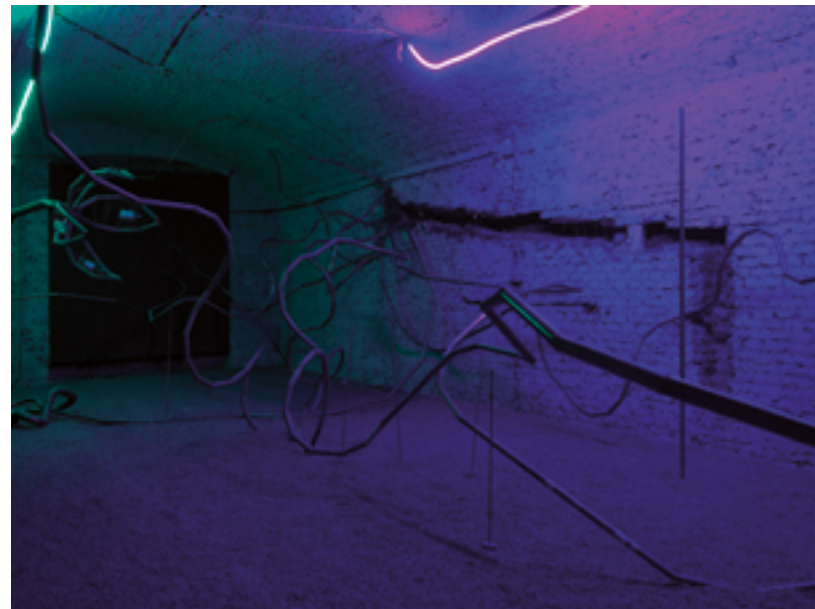
Materia

Metalul, ca material pentru sculptură, are un caracter unic, dual, provocator. Este deopotrivă maleabil și rigid; este rece, dar capabil să emită căldură și poate fi modelat în multiple forme. Fie că este lustruit sau ruginit, metalul surprinde prin metamorfozări extreme, prin versatilitatea sa, prin adaptabilitatea sa la o varietate de forme și texturi. Abilitatea artistului de a lucra cu acest material condiționează rezultatul final al lucrării, iar felul în care îl înțelege influențează evoluția în timp a operei, transformarea ei într-o lucrare mai bună decât la început.

Povestea

Această lucrare a fost inspirată de experiența directă cu natura, de farmecul și forța sa. Am observat adesea cum natura reușește să învingă și să domine intervenția umană. Chiar și cele mai impozante construcții pot fi cucerite de natură, de unde și alegerea acestor forme organice care stăpânesc spațiul. Instalația mea este reprezentarea unei stări emoționale chinuitoare pe care o trăiești în natură atunci când este întuneric, când nu recunoști împrejurimile, când nu știi unde ești și unde trebuie să ajungi, când ești față în față cu necunoscutul. (Nimbert Ambrus)

Nimbert Ambrus
Pădurea de oțel
2023
oțel, bandă led
dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț
Credit foto © Raul Bogdan

The matter

Metal, as sculpture material, has a unique, dualist, inciting character. It is both malleable and rigid; cold but able to convey warmth; and it lends itself to being shaped in multiple forms. Whether polished or rusted, metal can be unpredictable through its extreme metamorphoses, its versatility, its adaptability to a variety of shapes and textures. The artist's ability to work with this material dictates the final form of the artwork, and the degree to which they understand it affects the work's progress in time, its later transformation into a better piece than it was in the beginning.

The story

The artwork drew inspiration from my first-hand experience with nature, from its charm and force. I have many times seen nature successfully defeating and overpowering human intervention. Even the most impressive constructions can be overtaken by nature, hence my choice of the organic forms that rule the space. My installation is the representation of an unsettling emotional state that one experiences in nature after dark, in unfamiliar grounds, when one becomes unsure of their whereabouts and destination, when facing the unknown. (Nimbert Ambrus)

Nimbert Ambrus
The Steel Forest
2023
steel, led strip
variable dimensions
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț
Photo credit © Raul Bogdan

MATERIE / RESPONSIVE MATTER

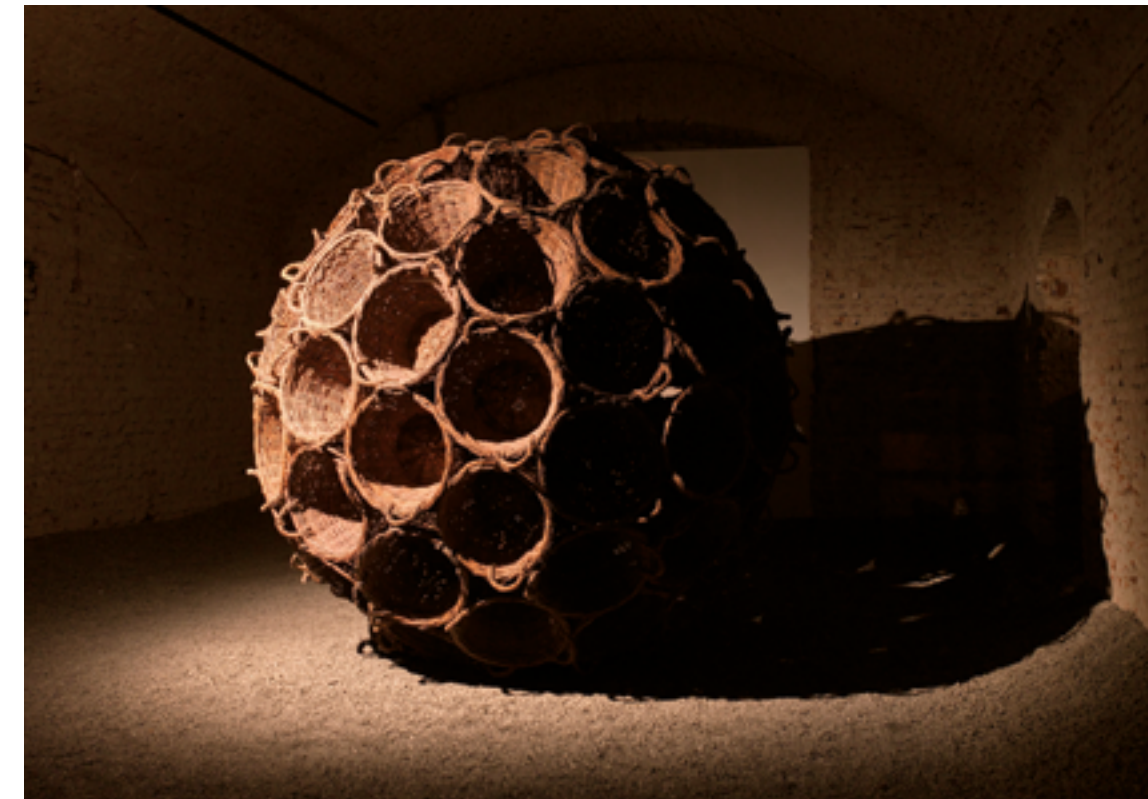
DAN VEZENTAN

Materia

Coșurile împletite care compun lucrarea de față ar putea fi ready-made unicat sau *hand-made* în serie. Recipient pentru recoltare și depozitare, acest obiect durabil, ergonomic, economic este încă utilizat. Împletirea coșurilor din răchită se face performativ, prin mișcări circulare, în spirală, repetitive, continuându-se cu mișcarea de rotație a „utilajului-culegător”. În copilărie obișnuiam să transport recoltele în coșuri împletite, designul lor devenindu-mi extrem de familiar. Mă interesează răchita și pentru că este o resursă naturală, regenerabilă, o materie caldă, maleabilă.

Povestea

Culegătorul este prima lucrare din seria utilajelor de cules, o familie de mașini agricole utopice, proiectate să execute operațiuni de recoltare. Forma a rezultat din gruparea recipientelor pentru cules (coșurile împletite) într-o sferă funcțională cu o gravitație proprie, gata să fie activată prin rostogolire. În cazul de față, urmele mișcării de rostogolire pot fi citite în curbele de pietriș formate la limita pereților cu podeaua. Privit dintr-un alt unghi, utilajul imaginat poate recolta pe de-o parte (acumula) și împrăștia pe de alta (pierde), punând în discuție problemele contemporane legate de excesul de producție versus risipă. (Dan Vezentan)

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

The matter

The wicker baskets that comprise the artwork on display might as well be ready-made uniques or mass-produced hand-mades. Suitable for harvesting and storing, these sustainable, ergonomic, economical objects are still widely used. The braiding of willow baskets is a performance per se, carried out in circular, spiraling, repetitive gestures, complemented by the turning movement of the "harvesting machine". As a child, I used to carry the harvests in braided baskets, therefore becoming very familiar with their design. I also find basket willow particularly interesting because it is a natural, sustainable resource and a warm, malleable material.

The story

The Harvester is the first artwork in the harvesting machineries series, a family of utopian agricultural machines, designed to perform harvesting tasks. The end-form is the result of grouping harvesting containers (the wicker baskets) in a functional sphere with its own gravity, ready to be set in motion by tumbling. In this case, the traces of the tumbling movement can still be discerned in the gravel curves left at the bottom of the walls, where they meet the floor. From a different perspective, the imagined machinery is able to both harvest (accumulate) and scatter (leak), questioning the contemporary issues of overproduction versus waste. (Dan Vezentan)

Dan Vezentan
Culegătorul
2018
coșuri împletite, lemn
d. 280 cm
Prin amabilitatea artistului și a Sandwich Gallery
Credit foto © Marius Popuț

Dan Vezentan
The Harvester
2018
wicker baskets, wood
d. 280 cm
Courtesy of the artist and Sandwich Gallery
Photo credit © Marius Popuț

ALEXANDRA SATMARI

Materia

Relația mea cu materialul este strâns legată de spontaneitate. Îmi place să experimentez cu mai multe tipuri de materiale care au diferite durități, cum ar fi metalul sau materialul textil. Deși ambele sunt modelate prin tăiere și îndoire, îmi oferă stări diferite atunci când lucrez cu ele. Tabla de metal are ceva specific masculin, un material rigid și tăios care necesită mai multă forță atunci când îl prelucrez, pe când blana artificială, folosită și purtată în general de femei, este materialul cu care pot să mă joc în timpul actului creativ.

Povestea

Practica mea a fost influențată de verile petrecute în atelierul de vopsitorie auto al tatălui meu, unde am fost atrasă de culele imperfecte ale pieselor mașinilor lovite. În acea perioadă mi-a venit ideea să îndoii diferite plăci de aluminiu sau fier și să le expun pe perete, sub formă de relief. Utilizarea textilului a venit probabil în urma unei dorințe neîmplinite din liceu, când studiam artele textile, dar nu lucram fizic cu materiale, ci pregăteam compoziții în culoare pentru viitoare tapiserii. Deși am experimentat și cu materiale tradiționale cum ar fi lutul, lemnul sau piatra, cel mai mult m-am regăsit când am folosit tabla și blana artificială. (Alexandra Satmari)

Alexandra Satmari
Reliefuri albastre
 2023
 tablă zincată, blană artificială, vopsea
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Alexandra Satmari

The matter

My relationship with the sculpture material is closely informed by spontaneity. I like to experiment with multiple materials with varying degrees of hardness, such as metal or fabric. Even if both are shaped through cutting and folding, they convey different moods when I work with them. The metal sheet has a very typically masculine character, it is a rigid and sharp material requiring more force to be applied in its shaping, whereas the faux fur, generally used and worn by women, is a material that I can play with during the creative act.

The story

My practice has been influenced by the summers spent in my father's auto paint workshop where I found myself drawn by the flawed folds of the dented car parts. At the time, I had the idea to bend various aluminum or iron sheets and exhibit them on a wall, like some sort of relief. The use of textile was probably the result of an unfulfilled high-school longing, when I was studying textile arts, not yet physically working with fabrics, but only making color composition sketches for future tapestries. Despite having experimented with traditional sculpture materials such as clay, wood, or stone, I identified more closely with metal sheets and faux fur. (Alexandra Satmari)

Alexandra Satmari
Blue reliefs
 2023
 galvanized steel sheet, faux fur, paint
 variable dimensions
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Alexandra Satmari

IOANA MARIA SISEA

Materia

Mă interesează săpunul datorită naturii sale contradictorii. De exemplu, dacă îi adăugăm apă, el va dispărea; dar dacă îl păstrăm uscat, poate dura mii de ani. Săpunul implică o relație cu corpul, introduce concepte precum grija de sine și curățenia. Ca material, menține o senzație de delicatețe, fiind în același timp greu și monolitic. Patul ca obiect îmbietor și liniștitor contrastează cu realitatea senzorială a durității și disconfortului pe care am dorit-o în lucrarea mea. Am ales un cadru din metal pentru a sublinia această senzație, pentru a detașa săpunul și patul de ceea ce le înconjoară.

Povestea

Lucrarea este continuarea unei serii anterioare, în care am ștanțat pe săpun mesaje intime. Îmi place ideea că mesajele ar putea fi spălate și, implicit, că ar putea să ducă la dispariția intimității iar gândul că săpunul ar putea să o găzduiască m-a intrigat. Următorul pas a fost să trec de la mesaje la un obiect al intimității, patul. Am vrut să prezint un mulaj al patului meu real, care creează o intimitate semnificativă între mine și privitor, dar pe care, dacă aș dori, aș putea s-o anulez imediat cu ajutorul apei. Faptul că patul îmi păstrează amprenta le permite privitorilor să-și imagineze cum ar fi să stea alături de mine în pat, fără ca eu să fiu acolo. (Ioana Maria Sisea)

The matter

My interest in soap derives from its contradictory nature. For instance, if you add water, it vanishes; otherwise, stored in dry conditions, it may last for thousands of years. Soap implies a relationship to the human body, introducing concepts such as body care and hygiene. As a material, it suggests a delicate touch, at the same time being heavy and monolithic. The bed, as an inviting and comforting object, contrasts with the sensory reality of harshness and discomfort that I wished to capture in my artwork. I chose a metal frame to emphasize this feeling in order to isolate the soap and the bed from their surroundings.

The story

The artwork is the follow-up to a previous series for which I stamped intimate messages on soap blocks. I like the idea of the messages being washed away and consequently, of the dissolution of intimacy, and I was intrigued by the thought that soap might be the one carrying it. The next step was to move on from messages to another symbol of intimacy, the bed. I wanted to exhibit a cast of my actual bed, thus creating a telling intimacy between myself and the viewer, but one that I would be able to instantly cancel with the help of water, were I so inclined. The fact that the bed still carries my body imprint allows viewers to imagine what it would be like to lie next to me in bed, without me actually being there. (Ioana Maria Sisea)

Ioana Maria Sisea
Pat
 2019
 săpun, metal
 100 × 200 × 90 cm
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Marius Popuț

Ioana Maria Sisea
Bed
 2019
 soap, metal
 100 × 200 × 90 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Marius Popuț

ADRIAN KISS

Materia

Materialul textil și corpul uman s-au aflat mereu în centrul atenției mele. Prin sculpturi din materiale textile sau prin instalații de mari dimensiuni încerc să înțeleg natura complexă a existenței corporale. Descoperirile făcute de designerii de modă și de cei industriali, precum și de arhitecți, mi-au inspirat deseori practica, deschizând noi direcții în cercetarea modului în care obiectele se conectează la corpul uman. Lucrarea mea este situată la această intersecție. Sub vraja unui joc dinamic, materia își exprimă trăsăturile antagonice, fiind sintetică și naturală, abstractă și concretă, senzuală și conceptuală. Materia este cea care trezește la viață obiectele pe care le concep. Este fundamental senzuală.

Povestea

Educația și rădăcinile mele culturale mi-au influențat considerabil practica artistică. În orașelul minier Bălan, în care am crescut, eram înconjurat de blocuri din panouri de beton, de geometria clădirilor și piețelor sale publice monumentale ce au accentuat latura industrială a lucrărilor mele. Îmi amintesc și cum bunica mea mă adormea sub o dună grea. Greutatea ei mă proteja de tot ce era rău și, în același timp, mă paraliza. M-am atașat de pături. Sunt foarte personale, acoperind corpurile celor care le dețin vreme de jumătate din viața lor, purtându-le parfumul. În lucrările mele, dunele au capacitatea de a încadra și a închide corpuri, devenind obiecte antropomorfe ale portretelor umane. (Adrian Kiss)

The matter

I have always been interested in fabrics and the human body. In textile sculptures and large-scale installations, I seek to understand the complex nature of corporeal existence. The findings of fashion and industrial designers, as well as those of architects, were oftentimes an inspiration for me, opening up new perspectives in investigating how objects relate to the human body. My artwork emerges from their intersection. Under the spell of a dynamic play, matter reveals its antagonistic features, being simultaneously synthetic and natural, abstract and concrete, sensual and conceptual. Matter is what animates the objects I design. It is fundamentally sensual.

The story

My practice has been considerably influenced by my upbringing and cultural background. In the mining town of Bălan, where I grew up, I was surrounded by apartment blocks made of concrete panels, by the geometry of the buildings and monumental public squares that brought out the industrial side in my artworks. I remember my grandmother putting me to bed under the cover of a heavy *dunyha**. Its weight protected me from all harm and, at the same time, immobilized me. I grew attached to quilts. They are very personal, covering the bodies of their owners for half of their lives, carrying their scent. In my works, the *dunyhas* have the ability to encase and enclose bodies, becoming anthropomorphic objects of human portraits. (Adrian Kiss)

*A type of thick bedding consisting of a soft flat bag loosely filled with down feathers of ducks, usually protected with a removable cover.

→

Adrian Kiss
Moto 4 She/Her/Hers, 2022
 piele matlasată, cuvă metalică, apă
 190 × 140 × 290 cm
 Prin amabilitatea artistului

Adrian Kiss
Moto 4 He/Him/His, 2023
 piele matlasată, cuvă metalică, apă
 190 × 140 × 290 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Dan Vezentan

→

Adrian Kiss
Moto 4 She/Her/Hers, 2022
 quilted leather, metal tray, water
 190 × 140 × 290 cm
 Courtesy of the artist

Adrian Kiss
Moto 4 He/Him/His, 2023
 quilted leather, metal tray, water
 190 × 140 × 290 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Dan Vezentan

VOLUM PRIN STRATURI

Curator: Ciprian Mureșan

Artiști / Artists: Andrea Anghel, Marieta Chirulescu, Norbert Costin, Mihai Iepure-Görski, István László, Mihnea Mircan, Adriana Popescu, Silvia Radu, Cristian Rusu, Paul Stoie

04.05 — 30.11.2023

Când am primit provocarea de a realiza o selecție reprezentativă de sculpturi din producția autohtonă din punctul de vedere al unui artist, am încercat să trec în revistă toate regulile care formează definiția sculpturii, inclusiv clișeele auzite de-a lungul timpului. Aceste formule erau contrazise de producția artistică urmărită ulterior, așa încât putem stabili de acum că orice, oricum, e sculptură, chiar și (sau mai ales) *imaterialul*.

Vizitând Veneția pentru prima dată în 1999, am descoperit că, în timpul restaurării unei statui ecvestre, aceasta era înlocuită de un print 3D. Tehnica era atunci mai puțin avansată ca-n ziua de azi, dar funcționa pe același principiu – straturi peste straturi de material – și realiza cumva o copie temporară din polistiren alb, de o calitate net inferioară originalului, dar care era o lucrare originală în felul ei, cu o funcție importantă: aceea de a marca un proces în spațiul public.

Pornind de aici, sculptura ar putea fi gândită din această perspectivă: un proces de straturi adăugate sau reduse, scobite în material prin diverse metode, sau, în mod simbolic, straturi conceptuale adăugate sau anulate ce pot schimba funcția obiectelor. Altă perspectivă avută în vedere e comunicarea dintre lucrările de artă sau dialogul creat între artiști.

Cu aceste premise, am ales în fiecare sală doi, respectiv trei artiști, de generații și contexte apropiate sau nu, ale căror lucrări să fie tot timpul într-un dialog ce le mai adaugă un strat imaterial. O singură excepție a reprezentat-o intervenția lui Cristian Rusu care dialoga doar cu spațiul propriei lucrări.

Piatra încinsă își face un traseu printr-un calup de polistiren, procedeu folosit de Paul Stoie, în relație cu asamblajele Andreei Anghel, printuri combinate cu fragmente de obiecte găsite, juxtapuneri absurde de factură dadaistă.

Obiectul găsit de Norbert Costin, un steag complet decolorat, își pierde identitatea tocmai prin afirmarea în extrem a acesteia. Expunerea lui excesivă devine sculptură și se alătură obiectelor din material textil ale Marietei Chirulescu, cu incizii minimale de laser.

Un fragment din vasta operă sculpturală a Silviei Radu este asociat cu instalația Adrianei Popescu, ansamblu de obiecte nefuncționale obținute prin retopirea unui material brut funcțional (sticle găsite) și cu proiecția video a lui Mihai Iepure-Görski, colaj al unor evenimente și momente decisive, filtrate prin jocul actorului Doru Taloș.

Mihnea Mircan, în cursul unei cercetări mai vechi despre forma și mizele monumentului contemporan, își imaginează *Monumentul celei de-a treia Internațională* al lui Tatlin învelit de Christo – această „fantezie” a unui curator despre lucrarea unui artist „continuată” de un altul, în momente istorice diferite. Dialogul este creat cu lucrarea lui István László, *Carul*, expusă în 2009 pe un piedestal într-un spațiu expozițional, după care, în 2010, vândută drept obiect funcțional unui țaran pentru a-l folosi în gospodărie, poveste ce continuă și în expoziția noastră. (Ciprian Mureșan)

VOLUME BY LAYERS

When I was challenged to make – from an artist’s point of view – a selection of sculptures representative of the local art scene, I tried to research all the rules that make up the definition of sculpture, including the clichés heard over time. All these recipes were contradicted in the artworks I was reviewing. Therefore, we can already agree from the start that anything is sculpture anyway, even (or especially) *the immaterial*.

In 1999, when I visited Venice for the first time, I discovered that, during restoration works, an equestrian statue had been replaced by a 3D print. Back then, the technique was not as advanced as it is today, but the principle was the same – layer upon layer of material –, resulting in a sort of a temporary copy made of white polystyrene, clearly inferior to the original, but an original artwork in its own way, serving an important function: to mark a process taking place in the public space.

From this starting point, we can look at sculpture from the perspective of a process of added or removed layers, carved in the material through various techniques, or, symbolically, accumulated or discarded conceptual layers able to change the function of objects. Another aspect I considered was the relationship between the artworks and the dialogue initiated between artists.

Based on these premises, I chose two or three artists for each room, not necessarily from similar generations and contexts, whose artworks were to be constantly engaged in a dialogue that added an extra immaterial layer. The only exception was Cristian Rusu’s intervention, communicating only with the space of the artwork itself.

Heated stone cuts its way through a pack of polystyrene, a technique used by Paul Stoie, in conversation with Andreea Anghel’s assemblages of prints combined with fragments of found objects, an absurd Dadaistic juxtaposition.

Norbert Costin’s found object, a completely discolored flag, loses its identity in the very emphasis of its proclamation. Its excessive flying becomes sculpture, joining the textile objects of Marieta Chirulescu, with minimal laser incisions.

A fragment from Silvia Radu’s vast sculptural work is associated with Adriana Popescu’s installation, a collection of nonfunctional objects resulted from re-melting a functional raw material (found bottles) and Mihai Iepure-Görski’s video installation, a collage of momentous events and occasions, filtered through actor Doru Taloș’s performance.

Mihnea Mircan, during previous research on the form and stakes of the contemporary monument, imagines Tatlin’s *Monument to the Third International* wrapped by Christo – a curator’s “fantasy” of an artist’s work “continued” by another, at different historical moments. A dialogue is initiated here with István László’s artwork, *The Cart*, presented in 2009 on a pedestal in an exhibition venue, to be sold one year later as a functional domestic object to a peasant, a story continued in our exhibition. (Ciprian Mureșan)

→
Imagine din expoziție,
cu lucrări de Norbert Costin și Marieta Chirulescu
Credit foto © Kinga Tomos

→
Exhibition view with works by
Norbert Costin and Marieta Chirulescu
Photo credit © Kinga Tomos

VOLUM PRIN STRATURI / VOLUME BY LAYERS

NORBERT COSTIN

Norbert Costin lucrează cu fotografie, film, desen și instalație pentru a investiga efectele memoriei, intervențiile timpului și amprentele proceselor naturale asupra unui obiect sau a unei imagini. Percepția și sensibilitatea haptică pe care le activează lucrările lui determină privitorul să caute prin straturile aproape arheologice ale imaginilor subtile și diafane, depășind o judecată pur estetică și încercând să „atingă” relieful gândirii abstracte. Accesarea unei cunoașteri pe care artistul ne-o oglindește mereu prin ricoșeu este răsplătită de activarea unor instrumente ale privirii care nu mai dispar. De la observarea scoicilor și amprentelor prin analogie, a steagului căruia i s-a șters apartenența națională, a oglinzilor care multiplică pădurea și o determină să devină introspectivă până la captarea grindinei înainte de a atinge pământul, toate sunt momente în care timpul și materialitatea se aliază pentru a crea ceva excepțional. (Diana Marincu)

Norbert Costin works with photography, film, drawing, and installation to investigate the effects of memory, the interventions of time, and the imprints of natural processes on objects and images. The haptic sensibility and perception activated by his works determine the viewer to search through the almost archeological layers of subtle and diaphanous images, departing from a mere aesthetical reading and trying to “reach” the land of abstract thought. Accessing our knowledge, that the artist constantly reflects back to us by ricochet, is rewarded with the activation of a set of viewing tools that stay on. From observing shells and, by analogy, imprints, the flag whose national affiliation has been erased, mirrors which multiply the forest and drive it to become introspective, to the capturing of hail before it reaches the ground, all these are moments in which time and physicality become allies in creating something exceptional. (Diana Marincu)

Norbert Costin
The Flag
2012
steag alterat de timp, lumină
și elemente naturale
măner: 109,8 x 2,3 x 2,6 cm
steag: 73 x 112 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Norbert Costin

Norbert Costin
The Flag
2012
flag altered by time, light
and natural elements
handle: 109,8 x 2,3 x 2,6 cm,
flag: 73 x 112 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Norbert Costin

MARIETA CHIRULESCU

Marieta Chirulescu este o artistă care testează limitele picturii și ale spațiului reprezentării vizuale, chestionând erorile care apar în procesele tehnologice și breșele care se formează. Lucrările prezente în expoziție, plasate între desen, pictură și obiect, sunt împachetate și stratificate, ca și cum sub ceea ce vedem se mai află și altceva care nu se arată, dar care continuă în mod firesc desenul exterior. Pliurile cu care lucrează aici Marieta pot fi asociate cu teoria deleuziană a faldului, care invocă realitatea și virtualitatea ca instanțe ale unor subiectivități care nu mai pot fi rezumate la perechile dihotomice: interior-exterior, înăuntru-afară, aparență-esență. Desenul este ars pe suprafața materialului textil cu laserul, transformând linia într-o urmă reziduală, poate a timpului, memoriei, identității sau corpurilor. (Diana Marincu)

Marieta Chirulescu is an artist who tests the limits of painting and of the space of visual representation, questioning the errors that come up during technological processes and the breaches that appear. The artworks presented in the exhibition, in between drawing, painting, and object, are wrapped and layered, as if beneath the visible there is something else hiding from view, but organically continuing the outer drawing. The folds Marieta works with here can be associated with Deleuze's theory of the fold, which invokes reality and virtuality as instances of subjectivities that can no longer be reduced to dichotomous pairs: interior-exterior, inside-outside, appearance-essence. The drawing is burnt on the surface of the fabric with the help of a laser, transforming the line into a residual trace, perhaps left by time, memory, identity, or bodies. (Diana Marincu)

Marieta Chirulescu
Fără titlu
2016
material textil tăiat cu laser
dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artistei și Plan B Cluj, Berlin
Credit foto © Adrian Teghîu

Marieta Chirulescu
Untitled
2016
lasercut linen
variable dimensions
Courtesy of the artist and Plan B Cluj, Berlin
Photo credit © Adrian Teghîu

CRISTIAN RUSU

Cristian Rusu urmărește de mai mulți ani subiectul unor geometrii spațiale pe care le numește „Ghost Geometry”. Prin astfel de proiecte *site-specific* ne influențează percepția, punând în evidență structura universului vizibil ca un cadru ce merită dezmembrat și reclădit. Căutând tensiunile dintre spațiul fizic și cel sensibil, Cristian Rusu preia aici un material simbolic în istoria artei, marmura de Carrara, pentru a o „contamina” cu criblura de granit gri, cea neinvestită artistic cu vreo conotație specifică. Desenul abstract de pe podea în cele două culori, materiale, texturi și origini se amestecă prin pașii vizitatorilor care contribuie la activarea acestuia. O altă confruntare are loc pe perete, unde imaginile fotografice reprezentând fesele feminine și masculine pe care amprenta criblurii e vizibilă, ca o referință la statuia lui David, mediatizată intens în prezent. Marmura de Carrara își reclamă din nou un loc central în artă, fie și ca ștampilă, pietriș, fantasmă a istoriei sculpturi, evocând antica noțiune de kalokagathia ca un reper de mult apus. (Diana Marincu)

Cristian Rusu
Cabinetul de Carrara
 2023
 instalație in situ, criblură albă (de Carrara), criblură de granit gri, fotografie și sunet
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Cornel Putan

VOLUM PRIN STRATURI / VOLUME BY LAYERS

For many years, Cristian Rusu has been investigating the subject of spatial geometries, which he calls “Ghost Geometry”. In such site-specific projects, he shapes our perception, highlighting the structure of the visual universe as a framework that is worth disassembling and recomposing. Looking for the tensions between the physical and the sensible space, Cristian Rusu revisits here an emblematic material in art history, the Carrara marble, “contaminating” it with gray granite gravel uninvested with any specific artistic connotation. The abstract floor drawing, resulting from the two different colors, materials, textures, and origins, becomes mixed further under the footsteps of the visitors who contribute to its activation. Another confrontation takes place on the wall, where photographic images depicting feminine and masculine buttocks bear the visible mark of the gravel, as a reference to the statue of David, intensely presented in the media lately. The Carrara marble reclaims once again a central role in art, even if only as stamp, gravel, fantasy of the history of sculpture, invoking the ancient concept of *kalokagathia* as a long-forgotten landmark. (Diana Marincu)

Cristian Rusu
The Cabinet of Carrara
 2023
 in situ installation, white (Carrara) gravel, gray granite gravel,
 photography and sound
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Cornel Putan

Cristian Rusu
Cabinetul de Carrara
 2023
 instalație in situ, criblură albă (de Carrara),
 criblură de granit gri, fotografie și sunet
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Constantin Duma

Cristian Rusu
The Cabinet of Carrara
 2023
 in situ installation, white (Carrara) gravel, gray
 granite gravel, photography and sound
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Constantin Duma

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

→

Andreea Anghel
Cursa de șobolani
 2022
 obiecte găsite (vârfuri din alamă, mănușă de box, minge de biliard),
 imprimare UV pe vinil, plăci de fibre, lemn, aluminiu, plexiglas
 180 × 127 × 3 cm
 Prin amabilitatea artistei și a Galeriei Suprainfinit

Andreea Anghel

Pacifistul
 2022
 print UV pe vinil, tatuaje temporare pe bază de apă,
 placă din fibre, lemn, aluminiu, plexiglas
 180 × 143 × 13 cm
 Prin amabilitatea artistei și a Galeriei Suprainfinit

Paul Stoie

Space Floor. Negative Print
 polistiren expandat, rășină poliesterică,
 fibră de sticlă și trovanți
 2 piese
 100 × 50 × 50 cm fiecare
 Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Marius Popuț

→

Andreea Anghel
The Rat Race (Glory Holes)
 2022
 found objects (brass spikes, boxing glove, pool ball),
 UV print on vinyl, fibreboard, wood, aluminum, plexiglass
 180 × 127 × 3 cm
 Courtesy of the artist and Suprainfinit Gallery

Andreea Anghel

The Pacifist
 2022
 UV prints on vinyl, water-based temporary tattoos,
 fibreboard, wood, aluminum, plexiglass
 180 × 143 × 13 cm
 Courtesy of the artist and Suprainfinit Gallery

Paul Stoie

Space Floor. Negative Print
 expanded polystyrene, polyester resin,
 fiberglass and concretions
 2 pieces
 100 × 50 × 50 cm each
 Courtesy of the artist

Photo credit © Marius Popuț

ANDREEA ANGHEL

Andreea Anghel este o artistă care combină *objets trouvés* cu printuri, assemblaje și decoruri scenografice stranii, chestionând gândirea stereotipă și clișeele vizuale pe baza cărora ne structurăm cunoașterea. Perforând ceea ce pare imposibil de discutat, de la subiecte istorice, la automutilare, cultura pop sau psihanaliza, artista creează o atmosferă neobișnuită în care orice e posibil, iar obiectele cu care lucrează dau senzația că ar fi extrase dintr-un subconștient colectiv care în sfârșit e eliberat de presiunea de a le ascunde. Abordând fără rezerve subiecte precum utopiile, ideologiile, colonialismul în relație cu memoria colectivă și cu identitatea personală, Andreea Anghel are o poziție singulară în peisajul artistic actual, iar lucrările ei se desprind de spațiul bidimensional, reclamându-și un câmp de acțiune expandat, care rămâne activ mult timp prin ironia, dar și căldura degajate. (Diana Marincu)

Andreea Anghel is an artist who combines *objets trouvés* with prints, assemblages, and uncanny stage designs, questioning stereotypical thinking and the visual clichés upon which we structure our knowledge. Touching on what seems impossible to be brought into discussion, from historical subjects to self-mutilation, pop culture, or psychoanalysis, the artist creates an eerie atmosphere in which anything is possible, while the objects she works with look as if they came from a collective subconscious finally freed from the pressure of having to hide them. Unrestrainedly tackling subjects such as utopias, ideologies, and colonialism in relation with collective memory and individual identity, Andreea Anghel stands out in the present artistic landscape, her artworks departing from two-dimensional space, reclaiming an extended field of action, which lingers on through its irony, but also in the warmth it conveys. (Diana Marincu)

Andreea Anghel
O scurtă istorie a alarmelor
2022
obiecte găsite (bilă de biliard, perie de pantofi, burete, lemn cu noduri),
tăvi pentru mâncare și raft din aluminiu, rășină epoxidică, ceară
33 × 84 × 15 cm
Prin amabilitatea artistei și a Galeriei Suprainfinit
Credit foto © Marius Popuț

Andreea Anghel
A Short History of Alarms
2022
found objects (pool ball, shoe brush, sponge, burl wood),
aluminum food trays and shelf, epoxy resin, wax
33 × 84 × 15 cm
Courtesy of the artist and Suprainfinit Gallery
Photo credit © Marius Popuț

VOLUM PRIN STRATURI / VOLUME BY LAYERS

PAUL STOIE

Paul Stoie este un artist preocupat de provocarea mediului sculptural de a-și depăși „condiția” și de a genera o schimbare în teoriile care s-au vehiculat despre acesta. Pornind de la simbolismul materialităților pe care Joseph Beuys îl considera esențial în conceperea unei lucrări de artă, Paul Stoie declanșează potențialul energetic al pietrei prin încălzirea ei și urmărește efectul pe care îl lasă în straturile de polistiren. Atunci când discută despre materiale ca metafore ale energiei spirituale, Beuys folosește noțiunea de căldură sau răceală, îndreptându-se spre materii, obiecte sau substanțe non-tradiționale. Într-un sens invers, Paul Stoie preia încărcătura simbolică a pietrei și o resemnifică. Dacă răceala, stabilitatea și durabilitatea sunt caracteristice ei, atunci cum poate ea să devină caldă, dinamică și imprevizibilă? Cele două piese expuse sunt martorele experimentului artistului și vedem atât golul creat, cât și negativul acestuia, o erupție aproape organică. (Diana Marincu)

Paul Stoie
Space Floor. Negative Print
polistiren expandat, rășină poliesterică, fibră de sticlă și trovanți
2 piese
100 × 50 × 50 cm fiecare
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Paul Stoie

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

Paul Stoie is an artist interested in the challenge faced by sculpture to transcend its "condition" and to bring a change to its established critical theories. Starting from the symbolism of materials that Joseph Beuys deemed essential in the conception of an artwork, Paul Stoie sets off the energetic potential of stone by heating it and leverages the effect it leaves on polystyrene layers. When talking about materials as metaphors for spiritual energies, Beuys uses the concept of warmth or coldness, attached to non-traditional materials, objects, or substances. Conversely, Paul Stoie revisits the symbolic attributes of stone and endows it with a new meaning. If coldness, stability, and durability are typical for stone, then how can it become warm, dynamic, and unpredictable? The two exhibited pieces bear witness to the artist's experiment, exposing both the created void and its negative, an almost organic eruption. (Diana Marincu)

Paul Stoie
Space Floor. Negative Print
expanded polystyrene, polyester resin, fiberglass and concrections
2 pieces
100 × 50 × 50 cm each
Courtesy of the artist
Photo credit © Paul Stoie

→
 Silvia Radu
Fără titlu
 nedată
 bronz, piatră
 103 × 18 × 14 cm
 Prin amabilitatea colecției Jecza

Silvia Radu
Fără titlu (Adam și Eva)
 nedată
 ceramică
 38 × 25 × 7 cm
 Prin amabilitatea colecției Mureșan

Adriana Popescu
Altă lume (versiunea a doua)
 2000
 sticlă, 35 piese
 210 × 70 × 30 cm
 Prin amabilitatea familiei artistei
 și Plan B Cluj, Berlin

Mihai Iepure-Górski
Monumentul confuz
 2023
 proiecție, un canal video
 Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Marius Popuț

→
 Silvia Radu
Untitled
 undated
 bronze, stone
 103 × 18 × 14 cm
 Courtesy of Jecza Collection

Silvia Radu
Untitled (Adam and Eve)
 undated
 ceramics
 38 × 25 × 7 cm
 Courtesy of Mureșan Collection

Adriana Popescu
Another World (second version)
 2000
 glass, 35 pieces
 210 × 70 × 30 cm
 Courtesy of the artist's family
 and Plan B Cluj, Berlin

Mihai Iepure-Górski
The Confused Monument
 2023
 single-channel video projection
 Courtesy of the artist

Photo credit © Marius Popuț

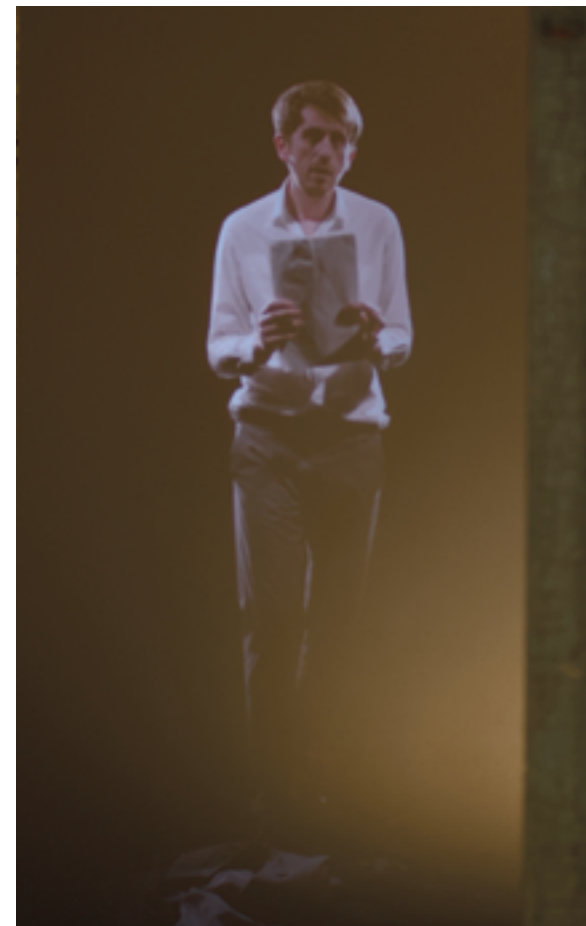

MIHAI IEPURE-GÓRSKI

Mihai Iepure-Górski lucrează cu noțiuni care problematizează dialogul, comunicarea, clișeele vizuale și semantice, precum și limitele și gradele cunoașterii. Lucrările artistului au o eleganță conceptuală care decupează în spațiul expozițional o zonă meditativă, lucidă și solitară, perforată uneori de un element absurd. Decodificarea acestui univers creat de Mihai Iepure-Górski vine adesea prin repetiție, ca un procedeu discursiv subversiv. În lucrarea *Monumentul confuz*, artistul colaborează cu actorul Doru Taloș pentru a crea o situație paradoxală – fragmente din discursuri publice și politice din diferite perioade sunt reinterpretate și resemnificate prin aducerea lor laolaltă. Actorul se plasează pe un fel de fals pedestal care păstrează memoria și istoria, dar de fapt impresia este că nimic nu s-a schimbat, indiferent de sursa discursurilor reproduse. Tipologia demagogului rămâne aceeași și în sală răsună vocea impunătoare a unor lideri ca niște păpuși *matrioșka*. (Diana Marincu)

Mihai Iepure-Górski operates with concepts that address the problems of dialogue, communication, visual and semantic clichés, as well as the limits and degrees of knowledge. The artist's works bear a conceptual elegance which outlines a meditative, lucid, and solitary zone in the exhibition space, sometimes touched by an absurd element. The decoding of Mihai Iepure-Górski's universe often occurs by repetition, working as a subversive discursive procedure. In the artwork *The Confused Monument*, the artist collaborates with actor Doru Taloș to create a paradoxical situation – fragments of political and public speeches from different eras are reinterpreted and resignified by their bringing together. The actor places himself on a kind of fake pedestal that commemorates memory and history, but, in fact, the overall impression is that nothing has changed, regardless of the sources of the referenced speeches. The typology of the demagogue remains the same and the space resounds with the commanding voices of *matriyoshka* leaders. (Diana Marincu)

Mihai Iepure-Górski
Monumentul confuz
2023
proiecție, un canal video
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Adrian Teghiu

Mihai Iepure-Górski
The Confused Monument
2023
single-channel video projection
Courtesy of the artist
Photo credit © Adrian Teghiu

VOLUM PRIN STRATURI / VOLUME BY LAYERS

SILVIA RADU

Silvia Radu este o artistă care s-a remarcat prin lucrările sale de pictură, sculptură și monumente de for public, traversând diferite etape ale creației, de la minimalism, la figurativismul antropomorfic care a consacrat-o, inspirat de arta Greciei antice. Sursa principală a referințelor artistice care au ghidat-o provine de aici și se traduce printr-un mod de a stiliza figura umană și peisajul, dublat de o nostalgie a primitivismului. Ritmurile și structurile pe care le propune în expoziție se aglutinează în forme sculpturale stratificate și dense. Sugestia este una organică, a unor corpuri care și-au depășit condiția și caută acum reperele spirituale în măsură să le redea vitalitatea. Făcând apel la un imaginar al avangardelor istorice și al artei antice, Silvia Radu se eschivează din calea etichetelor facile și menține vie tensiunea dintre spațiul viu al anatomiei omului și infinitatea universului. Corpul sculpturii pare că se expandează mereu și că înglobează o multitudine de voci și de spirite, reunite în mitul creației lui Adam și a Evei. (Diana Marincu)

Silvia Radu is an artist who became known for her paintings, sculptures, and public monuments crossing various creative styles, from minimalism to the anthropomorphic figurativism that became her hallmark, inspired by Ancient Greek art. Her main source of artistic guiding references has its roots here and translates into a way of stylizing the human figure and the landscape, doubled by a nostalgia for primitivism. The rhythms and structures she proposes in the exhibition amass in dense and stratified sculptural forms. They are suggestively organic, of bodies that transcend their condition and are now looking for spiritual landmarks able to restore their vitality. Resorting to images borrowed from ancient art and historical avant-gardes, Silvia Radu's art eludes any superficial categorization and keeps the tension alive between the living space of human anatomy and the infinity of the universe. The sculptural body seems to be constantly expanding and appears to incorporate a multitude of voices and spirits, reunited in the creation myth of Adam and Eve. (Diana Marincu)

Silvia Radu
Fără titlu (Adam și Eva)
nedată
ceramică
38 x 25 x 7 cm
Prin amabilitatea Colecției Mureșan

Fără titlu
nedată
bronz, piatră
103 x 18 x 14 cm
Prin amabilitatea Colecției Jecza
Credit foto © Marius Popuț

Silvia Radu
Untitled (Adam and Eve)
undated
ceramics
38 x 25 x 7 cm
Courtesy of Mureșan Collection

Untitled
undated
bronze, stone
103 x 18 x 14 cm
Courtesy of Jecza Collection
Photo credit © Marius Popuț

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

ADRIANA POPESCU

Adriana Popescu a fost o artistă activă începând cu anii '80, lucrând în sticlă cu o măiestrie unică, fiind recunoscută prin expozițiile și premiile care i s-au acordat. În seria de lucrări *Altă lume (versiunea a doua)* vedem obiectele de sticlă care ne dezvăluie o operă mai relevantă ca oricând, inspirată de lumea vegetală și animală, racordată la postumanismul actual și la tentativele acestui curent filosofic și cultural de a descentra subiectivitatea umană. Noile referințe care pot contextualiza opera artistei o poziționează într-o familie conceptuală proaspătă, redându-i o genealogie care traversează mișcările artistice și preferințele estetice, până se fixează în intuiția pură a originii lumii. Elementele fluide inspirate de mediul subacvatic se metamorfozează continuu între lumi, între transparență și opacitate, devenind adaptări vizuale ale subteranelor existenței, fie că vorbim despre elementele organice invizibile sau despre creațiile hibride ale suprarealismului. Dinamica acestei germinații în timp real redă pulsul unei comunități înrudite și mai vii ca niciodată. (Diana Marincu)

→
Adriana Popescu
Altă lume (versiunea a doua)
2000
sticlă, 35 piese
210 × 70 × 30 cm
Prin amabilitatea familiei artistei și Plan B Cluj, Berlin
Credit foto © Liliana Baciu

Adriana Popescu was an artist who emerged in the '80s, working in glass with a unique craftsmanship, and whose art has been acknowledged through many exhibitions and awards. In her *Another World (second version)* series of artworks, we find ourselves in front of glass objects that unveil an oeuvre more relevant than ever, inspired by the vegetal and animal world, connected to the present posthumanism and to the attempts of this cultural and philosophic current to decentralize human subjectivity. The new references able to contextualize the artist's work position her in a fresh conceptual family, granting her a genealogy that transcends artistic movements and aesthetic preferences, until it settles in the pure intuition of the origin of the world. The fluid elements inspired by the underwater environment constantly metamorphose between worlds, between transparency and opacity, becoming visual adaptations of the underground of existence, whether organic elements or the hybrid creations of surrealism. The dynamics of this real-time germination captures the pulse of an utterly alive kin community. (Diana Marincu)

→
Adriana Popescu
Another World (second version)
2000
glass, 35 pieces
210 × 70 × 30 cm
Courtesy of the artist's family and Plan B Cluj, Berlin
Photo credit © Liliana Baciu

VOLUM PRIN STRATURI / VOLUME BY LAYERS

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

→
István László
Car
2002-2009
proiect în derulare
metal, lemn, cauciuc
dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artistului

Mihnea Mircan
Propunere pentru o machetă împachetată
2007-2023
maquette
comatex, pânză
h, 90 cm
Prin amabilitatea
Colecției Geanina și Tudor Grecu

Credit foto © Marius Popuț

→
István László
Car
2002-2009
ongoing project
metal, wood, rubber
variable dimensions
Courtesy of the artist

Mihnea Mircan
Proposal for a Covered Model
2007-2023
maquette
comatex, fabric
h, 90 cm
Courtesy of
Geanina and Tudor Grecu Collection

Photo credit © Marius Popuț

MIHNEA MIRCAN

Mihnea Mircan este un curator preocupat de-a lungul carierei sale de regândirea monumentului, dincolo de formele tradiționale de glorificare sau de agregare a unor colectivități, în numele unor ideologii sau al unor izbâzi tot mai discutabile din perspectiva actuală. Lucrarea propusă de Mihnea Mircan provine din această cercetare îndelungată a monumentelor, monumentalității și utopiei și a fost imaginată în 2007, cu prilejul publicației care însoțea proiectul expozițional „Low-Budget Monuments”, reprezentând România la Bienala de Artă de la Veneția. În desenul pe care l-a realizat atunci, monumentul constructivist niciodată terminat al lui Vladimir Tatlin – simbolizând aspirațiile utopice ale Revoluției bolșevice din 1917 – se întâlnea cu practica foarte cunoscută a duo-ului Christo & Jeanne-Claude, de împachetare a unor construcții sau peisaje. Acest procedeu subversiv aduce în discuție relația dintre etică și estetică, construind o întâlnire improbabilă între utopia comunismului și „dematerializarea” lui. (Diana Marincu)

Mihnea Mircan is a curator who has been interested throughout his career in re-thinking the monument, beyond its traditional roles of glorification and coagulating communities, in the name of increasingly debatable – from the perspective of the present – victories and ideologies. The work proposed by Mihnea Mircan is a result of his ample research on monuments, monumentality, and utopia, and was conceived in 2007 for the publication that accompanied the “Low-Budget Monuments” exhibition, the Romanian project for the Venice Art Biennale. In the drawing he created back then, the never-completed constructivist monument by Vladimir Tatlin – symbolizing the utopian aspirations of the 1917 Bolshevik Revolution – encountered the well-known practice of the Christo & Jeanne-Claude artistic duo, consisting of covering buildings or landscapes. This subversive act brings into discussion the relationship between ethics and aesthetics, engendering an unlikely meeting between the communist utopia and its “dematerialization”. (Diana Marincu)

Mihnea Mircan
Propunere pentru o machetă împachetată
2007-2023
machetă
comatex, pânză
h. 90 cm
Prin amabilitatea
Colecției Geanina și Tudor Grecu
Credit foto © Adrian Teghiu

Mihnea Mircan
Proposal for a Covered Model
2007-2023
maquette
comatex, fabric
h. 90 cm
Courtesy of
Geanina and Tudor Grecu Collection
Photo credit © Adrian Teghiu

VOLUM PRIN STRATURI / VOLUME BY LAYERS

ISTVÁN LÁSZLÓ

István László este un artist care lucrează adesea cu memoria colectivă și cu experiențele participative în măsură să remodeleze reprezentarea vizuală și realitatea mediată de digital. Proiectul *Car* are ca punct de plecare un ready-made, o căruță românească realizată de un meșteșugar cu scopul de a fi transportată la Berlin în 2009 pentru expoziția personală de la Galeria Plan B, „Preset Adjustments”. După expoziție, carul a fost vândut unui fermier, deci circuitul comercial al sistemului artistic a fost aproape complet eludat, iar scurtul popas al căruței în spațiul expozițional nu i-a schimbat acestui obiect „identitatea” inițială, dar nici nu i-a confirmat pe deplin statutul de sculptură. Artistul a continuat să observe acest obiect utilitar/artistic și schimbările prin care a trecut, realizând ulterior un film despre traseul urmat de car și proprietarii care l-au folosit. (Diana Marincu)

István László is an artist who often works with collective memory and participative experiences able to re-shape visual representations and the digitally mediated reality. The *Cart* project starts from a ready-made, a Romanian cart specially made by a craftsman to be taken to Berlin and presented in his 2009 solo exhibition at the Plan B Gallery, “Preset Adjustments”. After the exhibition, the cart was sold to a farmer, the commercial circuit of the artistic system being therefore almost completely sidestepped, and the short stop the cart made in the exhibition space neither changed its initial “identity”, nor fully confirmed its status of sculpture. The artist continued to follow the artistic/utilitarian object and the transformations it underwent, later making a film about the cart’s journey and the owners who used it. (Diana Marincu)

István László
Car
2002-2009
proiect în derulare
metal, lemn, cauciu
dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

István László
Cart
2002-2009
ongoing project
metal, wood, rubber
variable dimensions
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

SCLIPIRI ÎN ÎNTUNERIC

SPARKS IN THE DARK

Curatori / Curated by: Office for Art (Nathalie Hoyos & Rainald Schumacher)

În colaborare cu / In collaboration with:

Asortymentna Kimnata (Ucraina / Ukraine) & Fundația Triade

Artiști / Artists: Luka Basov, Radu Cioca, Maria Leonenko, Krystyna Melnyk, Alex Mirutziu,

Oksana Pohrebennyk-Tishenko, Anna Potyomkina, Mariia Rusinkevych, Karina Synytsia

04.05 — 30.11.2023

Sculptura clasică este tridimensională. Ea are aceleași coordonate sau dimensiuni ca spațiul realității fizice – înălțime, lățime și adâncime. Este o secțiune a acestui spațiu. Interiorul spațiului pe care îl ocupă o sculptură este invizibil. Doar carcasa ei exterioară este la vedere. În mod obișnuit, privitorul nu intră în spațiul unei sculpturi, nu se află în interiorul acestuia ca în realitate, ci privește spațiul sculptural din exterior. Aceasta este o diferență semnificativă față de experiența realității. Ca entitate tridimensională, lumea nu poate fi văzută și trăită din exterior. Suntem mereu *în* și *înconjurați de* realitate, fiind, la rândul nostru, obiecte ale acestei lumi. Un privitor se poate plimba în jurul unei sculpturi, o poate vedea din toate „părțile” și unghiurile, o poate simți. Mai intervine o dimensiune – timpul joacă un rol important. Din multiplele unghiuri și perspective, din imaginile pe care percepția noastră le pune cap la cap, apare impresia formei schițate și determinate de sculptură.

Din această perspectivă, Cazarma U poate fi comparată cu o sculptură. O vreme destul de îndelungată, această sculptură urbană de mari dimensiuni a fost vizibilă doar din exterior. Ca structură arhitecturală, monumentală, ea este la rândul său creatoare de spații. Și aici este nevoie de timp pentru a explora toate spațiile până când întreaga clădire și configurația sălilor devin clare în imaginea de ansamblu a coridoarelor, a scârilor, a etajelor sale.

Cum putem noi, în calitate de curatori, să ne raportăm la spațiile individuale care sunt parte integrantă a unei sculpturi grandioase care a fost mult timp percepută doar ca formă și carcasă exterioară, redusă la zidărie ca ruină a unei clădiri? Cum putem integra dimensiunea temporală în conceptul nostru, în condițiile în care timpul este un criteriu esențial în înțelegerea sculpturii contemporane?

Acțiunile performative și, în general, activitățile oamenilor în spațiu, folosind și definind spațiul, ne-au servit drept model. Ideea de a ne concentra pe acțiuni performative a părut, așadar, evidentă. Acele activități desfășurate de artiști care definesc spațiul cu trupurile lor, care umplu și descriu spațiul prin prezență, îl modelează și îi dau formă. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a sugerat un alt punct de plecare, arătând limpede cum spațiul vital este un loc de protecție, un loc unde te poți retrage la adăpost, un loc unde te simți în siguranță pentru a te putea concentra pe ceea ce este important – munca artistică.

De aici a venit ideea de a dezvolta un program de rezidență artistică pentru artiștii din Ucraina ca parte integrantă a expoziției. În urma unui apel deschis, organizat cu sprijinul Asortymentna Kimnata din Ivano-Frankivsk, și a unui proces de jurizare, mai mulți artiști au fost invitați la Timișoara pentru rezidențe de câteva săptămâni. Spațiile expoziționale de la Cazarma U au devenit atelierelor lor.

„Sclipiri în întuneric” a avut o structură evolutivă în timp. Doar două elemente ale expoziției au rămas fixe. Primul este o sculptură de oțel de mari dimensiuni, realizată de Radu Cioca, care aproape că forța dimensiunile sălii, iar cel de-al

Classical sculptures are three-dimensional. They have the same coordinates or dimensions as the space of physical reality – height, width, and depth. They are a section of this space. The interior of the space a sculpture occupies is invisible. Only the outer shell is visible. Typically, a viewer is not within the space of a sculpture, not inside this space as in reality, but views the sculptural space from the outside. This is a significant difference from the experience of reality. As a three-dimensional entity, the world cannot be viewed and experienced from the outside. We are always in the reality and are objects within the world ourselves. A viewer can walk around a sculpture, view it from all “sides” and different angles, and experience it. Another dimension comes into play here. Time plays an important role. From the many angles and perspectives, from the scans that our perception pieces together, emerges the impression of the form that the sculpture defines and determines.

The U Barracks (Cazarma U) are comparable to a sculpture in this understanding. For a long time, this urban large-scale sculpture was only visible from the outside. As an architectural, monumental structure, it creates spaces itself. Here too it takes time to explore all the spaces, until the construction and the structure of the rooms become transparent in the overall picture of corridors, stairs, and floors.

How can we, as curators, deal with individual spaces that are part of a grand sculpture that has long been perceived only in its outer shell and form, reduced to the masonry as a building ruin? How can we integrate the temporal dimension into our concept when time will be a crucial criterion for understanding contemporary sculpture?

Performative actions or, in general, the activities of people in the space, using and describing the space, offered themselves as a model. The obvious consideration was to focus on performative actions. Activities by artists who define space with their bodies, fill and define space with presence, modulate and shape the space. The Russian war of aggression against Ukraine pointed to another aspect. It made clear how vital space is as a place of protection, as a place of safe retreat. A place of security, to focus on what is important – the artistic work.

This gave rise to the idea of developing an artist-in-residence programme for artists from Ukraine as an integral part of the exhibition. Through an “Open Call”, organized with the support of Asortymentna Kimnata from Ivano-Frankivsk, and a jury process, artists were invited to Timișoara for residencies lasting several weeks. The exhibition spaces in the U Barracks became their studios.

“Sparks in the Dark” evolves over time. Two elements of the exhibition are fixed. One is a large, almost room-bursting steel sculpture by Radu Cioca, and the other one a performance by Alex Mirutziu staged during the opening, in which

doilea – un performance de Alex Mirutziu, desfășurat în timpul vernisajului, în cadrul căruia artistul realiza un desen pe perete. Dincolo de aceste date inițiale, expoziția s-a deschis cu sălile goale. Ele urmau să fie folosite de artiști ca ateliere unde viitoarele lucrări din expoziție puteau fi concepute și produse.

Nu a fost o expoziție într-un sens clasic, înțeleasă ca prezentare de obiecte într-o galerie sau un muzeu. Procesul de creare și de instalare a lucrărilor a fost în sine o contribuție performativă la actul expozițional, iar „Sclipiri în întuneric” a gravitat în jurul prezenței și activității artiștilor. Spațiul a devenit atelier deschis, iar procesele de lucru – o parte dinamică a expoziției. Ceea ce a fost produs pe parcurs s-a adăugat părții fixe a expoziției.

Sclipiri în întuneric. Ar putea fi focuri de artificii fabuloase, licăritul fascinant al licuricilor într-o noapte de vară, așa-numita bioluminescență a algelor și a altor creaturi, scânteierile micilor puncte de lumină deasupra unui foc în aer liber sau scăpăratul unui chibrit în întunericul unui beci folosit ca adăpost antiaerian. Sclipiri în întuneric sunt și dărele de lumină lăsate de rachetele și bombele care explodează, de tirurile de apărare și ale artileriei din timpul nopții sau de fulgerele de lumină provocate de detonări și explozii de mare amploare.

„Sclipiri în întuneric” sunt, mai presus de orice, – așa cum vedem noi lucrurile – lucrările de artă și munca artiștilor care cred în puterea și forța artei, chiar și în timpuri întunecate când tot ceea ce înseamnă umanitate, compasiune, respect și atenție față de ceilalți este sufocat de înșelătorie, minciuni, lăcomie, ură, măcel, crime și dorința de putere absolută și dominare. (Nathalie Hoyos & Rainald Schumacher)

a wall drawing is created. Apart from these initial setups, the exhibition begins with empty rooms. These are used by the artists as studios and workshops in which the works to be exhibited can be conceived or produced.

It is not an exhibition in the usual sense, not a presentation of objects in a gallery or museum. The process of producing and installing the works is itself a performative contribution to the exhibition. “Sparks in the Dark” is about the presence and activity of artists. The space is understood as a public studio, the work processes are the dynamic part of the exhibition. The things that are produced over time form the static part of the exhibition.

Sparks in the dark. These can be brilliant fireworks, the fascinating sparkle of fireflies on a summer night, the so-called bioluminescence of algae or other creatures, the flickering of small light points over an open fire, or the glow of a match in the darkness of a cellar serving as an air-raid shelter. Sparks in the dark are also the light traces of rockets and exploding shells, defensive and artillery fire in the night, and the flashes of light from massive explosions and detonations.

“Sparks in the Dark” are – according to our understanding – above all, artworks and the work of artists who trust in the strength and power of art, even in the darkest moments when all humanity, compassion, respect, and regard for others are extinguished by deceit, lies, greed, hatred, manslaughter, murder, and fantasies of totalitarian power and domination. (Nathalie Hoyos & Rainald Schumacher)

RADU CIOCA

Practica artistică a lui Radu Cioca are scopul de a crea o stare de conștientizare de sine în care este dezvăluită mistificarea realității, problematizând și dezvăluind „adevăruri relative”. Sculptura sa din oțel, *Defensive Obelisk*, tratează mutabilitatea simbolurilor și modul în care percepția și lectura noastră se schimbă de-a lungul istoriei. Obeliscul este un element sculptural original din Egiptul Antic. Din simbol religios solar a devenit, datorită monumentalității sale, emblemă materială a cuceririi, a puterii politice, cu rol comemorativ, pe care o asociem cu situații solemne sau conflictuale – „un receptacol al istoriei și al culturii în general”. Lucrarea *Defensive Obelisk* devine o declarație de poziție față de contemporaneitate, printr-o „atitudine defensivă de marcare a unui teritoriu cultural”. (Ana Toma)

Radu Cioca
Defensive Obelisk (1)
2017-2019
oțel, 300 × 424 × 370 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © New Folder Studio

The artistic practice of Radu Cioca aims to create a state of self-awareness in which the mystification of reality is exposed, questioning and unveiling “relative truths”. His steel sculpture, *Defensive Obelisk*, deals with the mutability of symbols and how our perception and reading of them changes over the course of history. The obelisk is a sculptural element originating in Ancient Egypt. From a religious solar symbol, it has become, precisely due to its monumentality, a physical emblem of conquest, of political power, playing a commemorative role, and being associated with solemn or conflictual situations – “a receptacle of history and culture in general”. The *Defensive Obelisk* becomes a statement on contemporaneity, in “a defensive attitude that defines a cultural territory”. (Ana Toma)

Radu Cioca
Defensive Obelisk (1)
2017-2019
steel, 300 × 424 × 370 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © New Folder Studio

ALEX MIRUTZIU

Alex Mirutziu este un artist care lucrează cu performance, instalații, film, text, sunet, desen, explorând conflictul dintre dorință și acțiune, punând la încercare reperatele identitare și corporale. Criza pe care artistul o identifică la nivelul corpului uman este potențată și de o criză a imaginarului ca bazin semantic de unde ne extragem înțelegerea lumii și inspirația. Mirutziu este preocupat constant de corp ca un dispozitiv activ, cu o calitate de agent puternic, în măsură să modifice realitatea. În performance-ul *Urgența ideii de concluzionare în desen*, artistul, în vârstă de 41 de ani, ține în mână o mască de grafit și ipsos a feței sale, realizată când avea 29 de ani, cu care desenează sau, mai precis, *amprentează* o hârtie aflată pe perete. Dialogul cu *persona* lui din trecut a făcut obiectul mai multor lucrări anterioare, păstrând vie conversația cu o *mască* (încă) inepuizabilă. Transferul de grafit de pe mască pe hârtie este ghidat cu grijă pentru a nu face masca recunoscutibilă. Artistul are o imagine mentală a muchiiilor care ating suprafața de hârtie, provocarea constând în a armoniza imaginea mentală a măștii cu propria ei materialitate. (Diana Marincu)

Alex Mirutziu is an artist who works with performance, installation, film, text, sound, drawing, exploring the conflict between desire and action, and testing identity and body markers. The crisis the artist identifies at the human body level is further enhanced by a crisis of the imaginary as the semantic pool from which we draw inspiration and our understanding of the world. Mirutziu has a constant interest in the human body as an active apparatus, endowed with powerful agency and able to alter reality. In his performance *The Urgency of the Idea of Closure in Drawing*, the 41-year-old artist is holding a plaster and graphite mask of his face, made when he was 29, with which he draws or, to be more precise, imprints a sheet of paper on the wall. The dialogue with his past persona was the subject of several previous artworks, in an ongoing conversation with a (still) inexhaustible *mask*. The transfer of graphite from the mask to the paper is carefully guided in order to not allow the mask to be recognized. The artist has a mental image of the edges that touch the paper surface, and the challenge consists in harmonizing the mental image of the mask with its own materiality. (Diana Marincu)

Alex Mirutziu
Urgența Ideii de concluzionare în desen
2023
performance
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Vlad Cindea

Alex Mirutziu
The Urgency of the Idea of Closure in Drawing
2023
performance
Courtesy of the artist
Photo credit © Vlad Cindea

SCULPIRI IN INTUNERIC / SPARKS IN THE DARK

KARINA SYNYSIA

Practica sa urmărește să reflecte trăirile umane. În lucrările sale, Karina Synytsia artista reproduce aceste stări, plasându-le în peisaje construite care încorporează fragmente din amintirile sale. Instalația *Bun venit în Paradis* pornește de la năzuința omului de a găsi locul perfect al fericirii, zona de confort imaginară inspirată de media și de clivajul dintre imaginile publicitare inoculate și fetișul postsocialist pentru ruine. (Office for Art)

Karina Synytsia a făcut parte din primul program de rezidențe, în perioada 1 mai – 4 iunie 2023.

Her practice is based on reflecting human feelings. In her works, Karina Synytsia reproduces these states, placing them in constructed landscapes incorporating fragments of her memories. The installation *Welcome to Paradise* is based on human longing for the perfect place of happiness, the imaginary comfort zone inspired by the media and the gap between advertising-induced images and the post-socialist fetish for ruins. (Office for Art)

Karina Synytsia was part of the the first residency program, which took place between May 1 and June 4, 2023.

Karina Synytsia
Bun venit în Paradis
2023
acril pe hârtie fotografică
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Andrei Jecza

Karina Synytsia
Welcome to Paradise
2023
acrylic on photo wallpaper
Courtesy of the artist
Photo credit © Andrei Jecza

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

LUKA BASOV & KRYSZYNA MELNYK

Lucrările lui Luka Basov vin din zona picturii, a graficii și a fotografiei. De multe ori, ele sunt legate de fenomene precum violența, moartea și experiențe extreme.

În practica sa artistică, Krystyna Melnyk apelează la o dualitate de imagini și se îndepărtează de conceptul de narațiune, orientându-se către o combinație de diferite straturi semantice.

Artiștii au lucrat împreună la două proiecte construite în jurul temelor absenței, distrugerii, efemerității, fragilității și a fenomenului memoriei culturale. Primul dintre ele, seria de desene *Fragilitate și conservare*, constă în imagini ale corpului în descompunere ca simbol al plecării, pierderii și mutabilității puse în dialog cu clădirea în ruină a Cazărmii U. Cel de-al doilea, *Ecouri de absență / Fragmente de memorie / Reziliență în ruine*, se referă la muzeele din Ucraina rămase goale, unde – din pricina războiului – a fost necesară evacuarea lucrărilor. Artiștii au recreat atmosfera Muzeului Național din Kiev gol, mutând ipotetic spațiul la Cazarma U cu ajutorul fotografiilor și al unui tur audio ghidat. (Office for Art)

Luka Basov & Krystyna Melnyk au făcut parte din primul program de rezidențe, în perioada 1 mai – 4 iunie 2023.

Luka Basov's works are based on paintings, graphics, and photography. They often revolve around phenomena of violence, death, and extreme experiences.

In her artistic practice, Krystyna Melnyk uses the duality of images and moves away from the concept of narration, turning towards a combination of different semantic layers.

The artists worked together on two projects centered around the themes of absence, destruction, transience, fragility, and the phenomenon of cultural memory. The first one, the *Fragility and Preservation* series of drawings, comprises images of the decaying body as a symbol of departure, loss, and mutability, which are placed in dialogue with the decaying building of the U Barracks. The second one, *Echoes of Absence / Fragments of Memory / Resilience in Ruins*, relates to the empty museums in Ukraine, where the artworks had to be evacuated due to the war. The artists recreated the atmosphere of the empty National Museum in Kyiv by transferring the hypothetical space to the U Barracks with an audio tour and photos. (Office for Art)

Luka Basov & Krystyna Melnyk were part of the the first residency program, which took place between May 1 and June 4, 2023.

Luka Basov & Krystyna Melnyk
Ecouri de absență / Fragmente de memorie / Reziliență în ruine
2023
sunet, fotografie
Prin amabilitatea artiștilor
Credit foto © Andrei Jecza

Luka Basov & Krystyna Melnyk
Echoes of Absence / Fragments of Memory / Resilience in Ruins
2023
sound, photos
Courtesy of the artists
Photo credit © Andrei Jecza

SCULPIRI IN INTUNERIC / SPARKS IN THE DARK

MARIA RUSINKEVYCH

Practica sa artistică pornește de la lucrări grafice, antropomorfe și zoomorfe, cu intrigi de metamorfozare stranii și aproape kafkaiene. Lucrarea sa video este inspirată de studiul Cazărmii U ca loc istoric și cultural unde poate fi creat un nou corp social. (Office for Art)

Maria Rusinkevych a făcut parte din primul program de rezidențe, în perioada 1 mai – 4 iunie 2023.

Her artistic practice is based on graphic works – anthropomorphic and zoomorphic, with whimsical and almost Kafkaesque plots of transformations. Her video work is based on the study of the U Barracks as a historical, cultural place where a new social body can be created. (Office for Art)

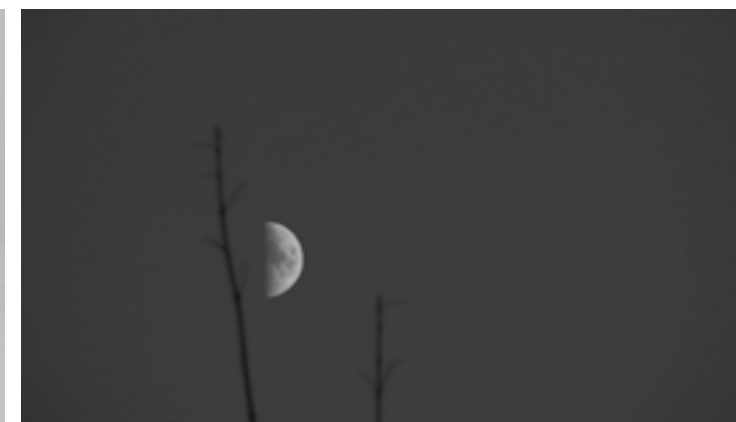
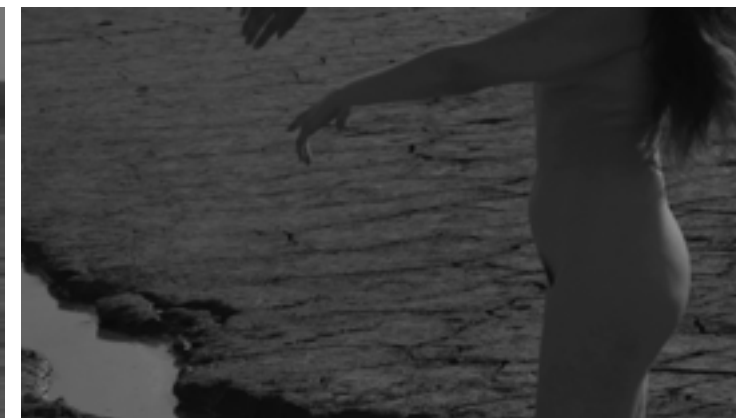
Maria Rusinkevych was part of the the first residency program, which took place between May 1 and June 4, 2023.

Maria Rusinkevych
Canvas
2021
cadre din video
video, 6'26"
Prin amabilitatea artistei și Asortymntna Kimnata

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

Maria Rusinkevych
Canvas
2021
video still
video, 6'26"
Courtesy of the artist and Asortymntna Kimnata

OKSANA POHREBENNYK-TISHENKO

Lucrările Oksanei Pohrebennyk-Tishenko sunt o reflecție eterogenă alimentată de elemente ambientale afective și de experiențe de viață, care ia forma fotografiei, desenului, scrisului și, de curând, a artei video. În *Arheologia întâlnirii*, artista adoptă abordarea unui arheolog, mergând prin și în jurul Cazărmii U, căutând resturi, urme de pași și alte semne care nu sunt vizibile la prima vedere, dar care sunt o parte esențială a spațiului. În reprezentarea sa, Cazarma U apare ca o ființă vie, având propria sa istorie, miros, spirit și riduri. (Office for Art)

Oksana Pohrebennyk-Tishenko a făcut parte din al doilea program de rezidențe, în perioada 5 iunie – 8 iulie 2023.

Oksana Pohrebennyk-Tishenko's creations are a heterogeneous reflection that is nourished by emotional environmental elements and by life experiences using photography, drawing, writing, and, recently, video art. In *Archeology of the Encounter*, she takes the approach of an archaeologist, walking through and around the U Barracks, looking for leftovers, footprints, and things that are not immediately visible, but all of these being an essential part of the space. She captures the U Barracks as a living being with its own story, smell, spirit, and wrinkles. (Office for Art)

Oksana Pohrebennyk-Tishenko was part of the the second residency program, which took place between June 6 and July 8, 2023.

Oksana Pohrebennyk-Tishenko
Arheologia întâlnirii
2023
performance
Prin amabilitatea artistei și Asortymntna Kimmata
Credit foto © Andrei Jecza

Oksana Pohrebennyk-Tishenko
Archeology of the Encounter
2023
performance
Courtesy of the artist and Asortymntna Kimmata
Photo credit © Andrei Jecza

SCULPIRI ÎN INTUNERIC / SPARKS IN THE DARK

MARIA LEONENKO & ANNA POTYOMKINA

Principale medii de lucru ale Mariei Leonenko sunt designul, sculptura, dansul, performance-ul și scrisul. Ca artistă care lucrează cu text și video, Anna Potyomkina este interesată de tema interconexiunilor dintre corp și peisaj, dar și de fenomenul periferiei, de aspectele și posibilitățile sale socioculturale.

Practica celor două artiste urmărește o perspectivă feministă și formele nonierarhice de reprezentare. Pornind de la experiențele lor din timpul penelor de curent din Ucraina din iarnă, performance-ul lor participativ – conceput în perioada rezidenței la Timișoara – este prima lor colaborare și explorează lumina ca resursă și capacitatea de a primi informații. Desfășurat în întuneric, performance-ul le permite vizitatorilor să controleze, prin aprinderea chibriturilor, în ce măsură poate fi perceput. (Office for Art)

Maria Leonenko & Anna Potyomkina au făcut parte din al doilea program de rezidențe, în perioada 5 iunie – 8 iulie 2023.

Maria Leonenko's main mediums are design, sculpture, dance, performance, and text. As an artist working with text and video, Anna Potyomkina is interested in the subject of interconnections between body and landscape, but also in the phenomena of periphery, its sociocultural aspects and capacities.

Both focus on a feminist perspective and on non-hierarchical forms of representation. Related to their experiences of blackouts during the winter in Ukraine, the participatory performance, developed during their residency in Timișoara, was their first collaboration and explores the question of light as a resource and the capacity to receive information. It takes place in the dark and visitors can control how well the performance can be perceived by the use of matches. (Office for Art)

Maria Leonenko & Anna Potyomkina were part of the the second residency program, which took place between June 6 and July 8, 2023.

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

Maria Leonenko & Anna Potyomkina
Cum să nu te pierzi în întuneric
2023
performance
Prin amabilitatea artistelor
Credit foto © Constantin Duma

Maria Leonenko & Anna Potyomkina
How not to get vague in the blackout
2023
performance
Courtesy of the artists
Photo credit © Constantin Duma

re#situări afective

Curatoare / Curator: Reka Csapo Dup
 Artiști / Artists: Alina Aldea, Cătălin Bădărău, Alin Carpen, Costel Iacob, Bianca Mann,
 Andrei Pituț, Maria Pop Timaru, Cristian Răduță, Marian Zidaru

04.05 — 30.11.2023

În viața și lumea noastră atât de tulburată din punct de vedere tehnologic, politic, sociologic și ecologic, „situarea” este un concept care ne-ar putea ajuta să ajungem la o empatie socială multiculturală și universală, prin conștientizarea și acceptarea valorilor și a modului de viață ale celorlalți, filtrate prin intermediul propriilor experiențe personale. Imaginea de bază pentru „situare” este figura mamei – eternul feminin – a cărei putere de a practica bunătatea și înțelegerea față de toate problemele și crizele societății și ale vieții trebuie să fie o sursă de inspirație pentru noi toți. (Reka Csapo Dup)

←
 Marian Zidaru
Inger-fus (ciclu Arhangheli)
 1996
 lemn
 256 x 26 x 12 cm
 Prin amabilitatea artistului

Cristian Răduță
Dimineață în Cairo
 2023
 aluminiu, bronz
 200 x 150 x 30 cm
 Prin amabilitatea artistului

Costel Iacob
Pyramidă în dezvoltare
 2020
 lemn
 120 x 40 x 50 cm
 Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Kinga Tomos

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

affective re#placings

Curatoare / Curator: Reka Csapo Dup
 Artiști / Artists: Alina Aldea, Cătălin Bădărău, Alin Carpen, Costel Iacob, Bianca Mann,
 Andrei Pituț, Maria Pop Timaru, Cristian Răduță, Marian Zidaru

04.05 — 30.11.2023

In our lives and world, so technologically, politically, sociologically, and ecologically disturbed, “placing” is a concept that might be able to help us reach a multicultural and universal empathy, by acknowledging and accepting the values and lifestyles of others, filtered through our own personal experiences. The fundamental image for “placing” is the mother figure – the eternal feminine – whose power to spread kindness and understanding of all the problems and crises of life and society should be a source of inspiration for us all. (Reka Csapo Dup)

←
 Marian Zidaru
Angel-Spindle (Archangels series)
 1996
 wood
 256 x 26 x 12 cm
 Courtesy of the artist

Cristian Răduță
Morning in Cairo
 2023
 aluminum, bronze
 200 x 150 x 30 cm
 Courtesy of the artist

Costel Iacob
Pyramid in Development
 2020
 wood
 120 x 40 x 50 cm
 Courtesy of the artist

Photo credit © Kinga Tomos

ALINA ALDEA

Lucrările Alinei Aldea sondează un spectru larg de manifestare vizuală, ce se întinde de la sculptură până la instalație, grafică și design interior, artista variind cu acuratețe interdependențele puternice între toate aceste medii de explorare artistică. Gama vastă și diversă specifică *transmedia* prin care navighează cu ușurință i-a permis să obțină o expunere remarcabilă a diferitelor tehnici, adăugând, prin alegerea texturilor și materialelor, o mai bună înțelegere a interconexiunilor dintre acestea. (Reka Csapo Dup)

Alina Aldea's works explore a vast register of visual expression, ranging from sculpture to installation, graphics, and interior design, the artist precisely alternating the strong interdependencies between all these media of artistic exploration. The wide and diverse range – typical for transmedia –, which the artist navigates with ease, allows her to achieve remarkable outcomes in various techniques, facilitating – with the addition of textures and materials – a better understanding of their interconnections. (Reka Csapo Dup)

Alina Aldea
Q 02
2019
tehnică mixtă
180 × 180 × 180 cm
Prin amabilitatea Anaid Art Gallery București, Berlin
Credit foto © Marius Popuț

Alina Aldea
Q 02
2019
mixed technique
180 × 180 × 180 cm
Courtesy of Anaid Art Gallery Bucharest, Berlin
Photo credit © Marius Popuț

RE#SITUĂRI/AFFECTIVE / AFFECTIVE RE#PLACINGS

ALIN CARPEN

Un arhitect convertit la sculptură, Alin Carpen este un artist neconvențional care folosește în compozițiile sale reflexia și jocul de oglinzi pentru a crea instalații cinetice ce învăluie în mister realitatea ce ne înconjoară. (Reka Csapo Dup)

An architect converted to sculpture, Alin Carpen is an unconventional artist who uses in his compositions reflection and mirror effects in order to create kinetic installations that shroud the surrounding reality in mystery. (Reka Csapo Dup)

Alin Carpen
Incertitudine
2017
instalație cinetică
240 × 40 × 80 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Adrian Teghii

Alin Carpen
Doubt
2017
kinetic plant
240 × 40 × 80 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Adrian Teghii

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

CĂTĂLIN BĂDĂRĂU

Plecând de la reprezentarea fragmentară a corpului uman, Cătălin Bădărău construiește o lume aproape brutală de forme, în care sunt aduse laolaltă materiale diverse, neconvenționale, industriale. Lucrările sale devin instalații complexe (uneori cinetice) care includ elemente precum apă, sare, silicon, sticlă, oțel, fire metalice, motoare, transformatoare, pompe de apă. Fragilitatea și vulnerabilitatea ființei umane, depersonalizarea sau dezumanizarea sunt teme ce definesc identitatea artistică a sculptorului. (Reka Csapo Dup)

Starting from the fragmentary representation of the human body, Cătălin Bădărău builds an almost brutal world of forms in which various unconventional, industrial materials are amassed. His artworks become complex (sometimes kinetic) installations which incorporate elements such as water, salt, silicone, glass, steel, metallic threads, motors, transformers, water pumps. The frailty and vulnerability of the human being, depersonalization, and dehumanization are themes that define the artistic identity of the sculptor. (Reka Csapo Dup)

Cătălin Bădărău
Victorie dublă
2021
silicon, sticlă, fier
44 x 30 x 8 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Cornel Putan

Cătălin Bădărău
Double Victory
2021
silicone, glass, iron
44 x 30 x 8 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Cornel Putan

RE#SITUAȚII/AFFECTIVE / AFFECTIVE RE#PLACINGS

BIANCA MANN

Bianca Mann este o artistă care explorează tema identității încă de la primele sale expoziții, când masca și pata erau utilizate ca elemente psihologice esențiale în determinarea personalității cuiva. Obiectele domestice pe care le propune artista mai recent continuă în mod subtil explorările în intimitatea ființei umane, transformând în greutate pernele care nu uită niciodată corpul care le-a strivit. Atât aceste sculpturi, cât și cele amintind de niște forme organice germinative se bazează pe o inversare a fluidității, fie că vorbim despre molicimea pernei sau despre pete de cerneală transformate în volum, redându-le o calitate pietrificată, definitivă și „grea”. (Diana Marincu)

Bianca Mann is an artist who has been exploring the theme of identity since her first exhibitions, where mask and stain were used as essential psychological elements in determining someone's personality. The domestic objects proposed more recently by the artist subtly continue the explorations into human intimacy, turning into heavy weights the pillows that never forget the body that squashed them. These sculptures, as well as those reminiscent of germinative organic forms, are based on a reversal of fluidity, whether it's the softness of the pillows or the ink stains transformed into volumes, endowing them with a petrified, definitive, and "heavy" quality. (Diana Marincu)

Bianca Mann
Obiecte domestice
2022
ceramică neagră
20 x 35 x 30 cm
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Liliana Baciu

Bianca Mann
Domestic Objects
2022
black ceramic
20 x 35 x 30 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Liliana Baciu

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

MARIA POP TIMARU

Lucrările Mariei Pop Timaru sunt impregnate de ironia și autoironia ce o caracterizează, transformând ceramica și sculptura sa în expresii ale unei contemporaneități eclectică, ludice și colorate. Lucrarea de față a fost inițial realizată în contextul expoziției „Croniclele viitorilor supereroi” de la Kunsthalle Bega, imaginând un scenariu al apariției unui extraterestru-insectă. Sculptura îmbină mai multe materiale – printre care ciment, ceramică glazurată, neon – și propune o formă hibridă, între SF și arta Antichității, păstrând totodată o urmă de mister necesară. (Diana Marincu)

Maria Pop Timaru's works are permeated by the irony and self-mockery which characterize the artist and turn her ceramic and sculpture pieces into expressions of an eclectic, ludic, and colorful contemporaneity. The present artwork was initially conceived for the “Chronicles of the Future Superheroes” exhibition at Kunsthalle Bega and proposed an imagined scenario which involved the arrival of an extraterrestrial-insect. The sculpture mixes several materials – cement, glazed ceramic, and neon, among others – and takes on a hybrid form, between science fiction and the art of Antiquity, maintaining a necessary shadow of mystery at the same time. (Diana Marincu)

Maria Pop Timaru
*„In Dumnezeu avem încredere. Salvator. Cine ne va salva de noi înșine?
 SOS. În căutarea unui erou. Unde Ești?”*
 2021
 ceramică glazurată, polistiren, ciment, lemn, plastic, tub LED,
 bandă LED, silicon
 240 × 118 × 100 cm
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Marius Popuț

Maria Pop Timaru
*“In God we trust. Savior. Who will save us from ourselves?
 S.O.S. In search of a hero. Where are You?”*
 2021
 glazed ceramic, polystyrene, cement, wood, plastic, LED tube,
 LED strip, silicone
 240 × 118 × 100 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Marius Popuț

RE#SITUĂRI/AFFECTIVE / AFFECTIVE RE#PLACINGS

ANDREI PITUȚ

Andrei Pituț concepe obiecte și sculpturi alcătuite din materiale industriale găsite, recuperate și repuse în circuit. Bazându-se pe ideea de *upcycling*, Pituț se implică activ în viața comunității cartierului unde locuiește, fiind primul solicitat să recicleze obiecte și materiale pe care oamenii nu le mai folosesc. Fiind interesat în cercetarea lui de relația dintre material și sculptură, considerându-l principalul vector al schimbărilor în istoria modernă și contemporană a sculpturii, artistul creează o apropiere între obiectele lui și viața cotidiană, cele două fiind inseparabile. Inspirându-se din „lecția” Bauhaus, Andrei Pituț propune aici o reinterpretare tridimensională a experimentelor artistice ale lui László Moholy-Nagy, unul dintre promotorii simbiozei dintre industrie și artă, tehnologie și creativitate. (Diana Marincu)

Andrei Pituț makes objects and sculptures out of found, recovered, and recycled industrial materials. Starting from the idea of upcycling, Pituț is actively engaged in the life of his neighborhood's community, being the first one called to recycle the objects and materials people no longer use. Interested in the relationship between material and sculpture, considering the former to be the main vector of change in the modern and contemporary history of sculpture, the artist creates a strong bond between his objects and everyday life, the two of them being inseparable. Drawing inspiration from the Bauhaus “lesson”, Andrei Pituț proposes here a three-dimensional reinterpretation of László Moholy-Nagy's artistic experiments, one of the promoters of the symbiosis between industry and art, technology and creativity. (Diana Marincu)

Andrei Pituț
*Plywood construction.
 After László Moholy-Nagy*
 2021
 lemn
 260 × 50 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Liliana Baciu

Andrei Pituț
*Plywood construction.
 After László Moholy-Nagy*
 2021
 wood
 260 × 50 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Liliana Baciu

EXPOZIȚII PERMANENTE / PERMANENT EXHIBITIONS

MARIAN ZIDARU

Marian Zidaru este unul dintre artiștii fideli unui filon etic și spiritual care modelează inevitabil și aspectul estetic al artei sale. Opera lui nu poate fi separată de viață, iar romantismul mistic care le-a marcat deopotrivă se inserează în toate capilarele creației, fie că vorbim despre sculptură, desen, instalație sau pictură. Îngerul prezentat aici continuă o temă recurentă – bazată pe experiența personală, dar și pe cercetarea istoriei culturii umanității –, apărând încă din Antichitate și în zone geografice diverse. Îngerii sunt entitățile care duc la îndeplinire cuvântul rostit, sunt cei care veghează oamenii, care poartă de grijă societății. În același fel veghează și obiectul sculptural propus de artist, cu discreție și empatie, sprijinit de perete ca o haină care ne însoțește mereu. (Diana Marincu)

Marian Zidaru is one of the artists faithful to an ethical and spiritual vein which inevitably also shapes the aesthetics of his art. It is impossible to separate his oeuvre from his life, and the mystical romanticism which marked both of them infiltrates all the capillaries of his creation, be it sculpture, drawing, installation, or painting. The angel shown here revisits a recurrent theme – based on the artist's personal experience, but also on his research on the history of human culture –, appearing as early as Antiquity and in diverse geographical areas. Angels are the entities who carry through the spoken word, watch over people, guard and care for societies. The sculptural object proposed by the artist functions similarly, watching over with discretion and empathy, leaning against the wall like a piece of clothing that always accompanies us. (Diana Marincu)

Marian Zidaru
Înger-fus (ciclul Arhangheli)
1996
lemn
256 x 26 x 12 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

Marian Zidaru
Angel-Spindle (Archangels series)
1996
wood
256 x 26 x 12 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

COSTEL IACOB

Costel Iacob creează spații și geometrii în care materialitatea și forma își negociază permanent spațiul cu golul și cu aerul, provocând un dialog de tip circuit neîntrerupt. Gândirea matematică și abordarea ludică fac din sculpturile lui Costel Iacob o permanentă surpriză, iar *Piramida în dezvoltare* se contorsionează într-o spirală infinită care le îmbină pe ambele. Elementele spațiale și dinamice cu care lucrează artistul contribuie la forța cinetică cu care par aprepentate obiectele lui, în permanență la un pas de a decola sau de a ateriza în spațiul expozițional. (Diana Marincu)

Costel Iacob
Piramidă în dezvoltare
2020
lemn
120 x 40 x 50 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Liliana Baciu

Costel Iacob
Pyramid in Development
2020
wood
120 x 40 x 50 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Liliana Baciu

Costel Iacob creates spaces and geometries in which materiality and form are in a permanent struggle for space versus the void and the air, prompting a dialogue in a continuous loop. Mathematical thinking and a ludic approach ensure that Costel Iacob's sculptures are a constant surprise, and *The Pyramid in Development* contorts in an infinite spiral which fuses both. The spatial and dynamic elements the artist works with contribute to the kinetic force seemingly imprinted on his objects, always on the brink of taking off or landing in the exhibition space. (Diana Marincu)

CRISTIAN RĂDUȚĂ

Cristian Răduță construiește în instalațiile sale o menagerie a antropocenului, acele ființe hibride care unesc două epoci geologice și care exprimă dualitatea existenței actuale. Animale compuse din diferite materiale par obligate să se adapteze, pe jumătate ființe, pe jumătate jucării împietrite; ele devin un asamblaj relevant prin care putem citi portretul lumii de astăzi. Sentimentul straniu declanșat nu dispare curând, iar spiritul suprarrealist pe care îl evocă sculpturile este mai viu ca oricând, gata să coaguleze o nouă mișcare și să angreneze toate necuvântătoarele lui Cristian Răduță. (Diana Marincu)

In his installations, Cristian Răduță brings together a menagerie of the Anthropocene, populated by hybrid beings embodying two geological eras and expressing the duality of the present existence. The animals made of different materials seem forced to adapt, half beings, half petrified toys; they become a compelling assemblage in which we can decipher the portrait of the world today. The eerie feeling they stir is unlikely to go away soon, and the surrealist spirit evoked by his sculptures is more alive than ever, ready to galvanize a new movement and to engage all of Răduță's silent creatures. (Diana Marincu)

→
Cristian Răduță
Dimineață în Cairo
2023
aluminiu, bronz
200 × 150 × 30 cm
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Marius Popuț

→
Cristian Răduță
Morning in Cairo
2023
aluminum, bronze
200 × 150 × 30 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Marius Popuț

RE#SITUAȚII/AFFECTIVE/ AFFECTIVE RE#PLACINGS

EXPOZIȚII TEMPORARE /
TEMPORARY EXHIBITIONS

Bogdan Rața
Study for R.H.
 2019
 ghips, lut, apă
 75 x 70 x 10 cm; obiect unic
 Prin amabilitatea artistului

Vlad Olariu
Running Through the Louvre
 2022
 ulei pe cadru de aluminiu
 90 x 70 x 6 cm
 Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Andrei Arion

Bogdan Rața
Study for R.H.
 2019
 plaster, clay, water
 75 x 70 x 10 cm; unique
 Courtesy of the artist

Vlad Olariu
Running Through the Louvre
 2022
 oil paint on aluminum
 90 x 70 x 6 cm
 Courtesy of the artist

Photo credit © Andrei Arion

ABSENT WITHOUT OFFICIAL LEAVE

ABSENT WITHOUT OFFICIAL LEAVE

Curator: Horațiu Lipot
 Artiști / Artists: Andreea Albani, Andrei Arion, Radu Comșa, Arantxa Etcheverria, Camilia Filipov, Lera Kelemen, Vlad Olariu, Bogdan Rața, Larisa Sitar

04.05 — 15.07.2023

aer, aluminiu, alfabet tactil (Scripor), coji de portocale, ciment, cutie cu instrucțiuni, funie, lemn, limbaj de semne, lumină/pixeli, plante, pânză, scobitori – aceasta este lista materialelor folosite în configurarea propunerii expoziționale, a cărei context mai larg este mediul sculpturii astăzi. Ceea ce cu ușurință putem observa – majoritatea dintre noi având programatic sedimentată o imagine a acestui gen artistic, care a fost de-a lungul istoriei în siajul puterii, amplificând mai mult ca orice alt mediu acel „complex al mumificării” – este prezența majoritară a unor materiale aflate la polul opus a ceea ce ar putea susține garanția unei continuități istorice. Vorbim de materiale perisabile, fragile și efemere, cu centre de greutate eterice, ba chiar traversând granițele imaterialului în semnele specifice performativității limbajului, în vid ori în virtualul digitalizat. La nivelul formelor propuse, se observă o anulare a volumelor, a verticalității ori greutății, tradițional asociate sculpturii până la epoca modernă, favorizându-se în schimb aplatizarea și, în anumite cazuri, obiectul negativ, construit din aerul, apa sau din imaginea completată prin procese cognitive a volumului care umplea tradițional matrița.

Încă de la începuturile sale, sculptura a funcționat cel mai adesea pentru marcarea unui loc real – mormânt, câmp de luptă, ax ceremonial – cu reprezentare directă a sensului său: figură funerară, statuie evestră, pietă etc. Convenția în rândul istoricilor de artă este că până la *Chitara* realizată de Picasso în 1912, sculptura vestică – fie ea cioplită sau turnată – a reprezentat un volum, o masă materială care se detașează clar de spațiul înconjurător văzut ca neutru, sau care se retractează compact și rigid în formele basoreliefului. În lucrarea amintită putem vedea pentru prima dată spațiul în sine, aerul, reprezentat ca volum virtual care completează și continuă forma în câmpul mental al privitorului, în spațiul său privat. Vidul devine de acum și el semn, se morfologizează. Aproximativ o jumătate de secol mai târziu, Chris Burden scoate cu totul obiectul și păstrează doar mișcarea produsă în jurul „blocului de marmură”, ajungând astfel la performanțe ca mediu de expresie. Însă, la fel de important precum soluția formală găsită în *Chitara*, Picasso continuă revelația venită în urma pictării *Portretului lui Gertrude Stein* din 1906, conștientizând faptul că, în acel moment de turnură – *fin de siècle* –, imaginile obiective ale camerei de înregistrat, fie ea de fotografiat, fie video, vor deveni mijloacele principale de reprezentare a mitologiei personale, ori ale memoriei și identității colective.

Renunțând la cvartetul clasic format din cioplire, turnare, tăiere și construcție, arta actuală îl propune pe cel al colajului, asamblajului, proiecției imaginii ori al transformării spațiului. Oponându-se unor categorii tradiționale ale sculpturii, ca figura sau monumentul, expoziția arată o traiectorie ubicuă astăzi, definită ca anti-monumentală în interiorul familiei lexicale arondate mediului, anunțată încă din 2007 prin expoziția „Unmonumental: The Object in the 21st Century” de la New Museum (New York). Anterior, cu aceeași intenție,

air, aluminum, tactile alphabet (Scripor), orange peel, cement, box with instructions, rope, wood, sign language, light/pixels, plants, fabric, toothpicks – this is the list of the materials used in the configuration of the exhibition proposal, whose larger context is the medium of sculpture today. What is instantly clear – most of us having a systematically instilled image of this artistic genre, which over the course of history has always been in a league of its own, amplifying the “mummification complex” more than any other medium – is the dominant presence of materials coming from the opposite pole of what might help guarantee a historical continuity. We are dealing here with perishable, fragile, and ephemeral materials, with ethereal centers of gravity, even transcending the borders of the immaterial and arriving at the signs typical for the performativity of language, at nothingness or at digitalized virtuality. On the level of the proposed forms, one can notice a cancellation of volumes, of verticality or of weight, traditionally associated with sculpture up to modernity, instead favoring flattening and, in some cases, the negative object, made of air, water or the image – filled in by cognitive processes – of the volume that traditionally occupied the mold.

From its very beginnings, sculpture primarily served to mark an actual place – a tomb, a battleground, a ceremonial axis – with a straightforward representation of its significance: the funerary figure, the equestrian statue, pietă, etc. Art historians agree that, up until Picasso’s *Guitar* in 1912, Western sculpture – be it carved or cast – indicated a volume, a material mass either clearly delimited from the surrounding space seen as neutral, or firmly and rigidly retracting into the forms of bas-relief. In the above-mentioned artwork, we are able to see for the first time the space itself, the air, represented as a virtual volume which fills in and perpetuates the form in the mental field of the viewer, in his own private space. From then on, nothingness became a sign too, it was reified. Almost half a century later, Chris Burden removed the object entirely, preserving only the movement around the “marble block” and consequently arriving at performance as a mode of expression. But, equally important as the formal solution found for *The Guitar*, Picasso took further the revelation he had while painting *The Portrait of Gertrude Stein* in 1906, realizing that, at that turning point – *fin de siècle* –, the objective images of the recording camera, either for still or moving pictures, would become the main means of representing personal mythology or of the collective memory and identity.

Leaving behind the classic quartet of carving, casting, cutting, and building, today’s art instead proposes that of collage, assemblage, image projection, and space transformation. Defying some traditional sculptural categories, such as the figure or the monument, the exhibition brings up a direction nowadays ubiquitous, defined as anti-monumental within the lexical family of the medium, and prefigured as early as 2007 in the “Unmonumental: The Object in the 21st Century” exhibition presented at the New Museum (New York). Previously, following the same line of thinking, Vladimir Mayakovski referred to Vladimir Tatlin’s radical construction from

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Vladimir Mayakovski se referea la radicala construcție din 1919 a lui Vladimir Tatlin, ca la „primul monument fără barbă”. În contextul spațiului geografic pe care îl coabităm, trebuie spus că anti-monumentalitatea poate părea și o minimă decență istorică de urmat după căderea comunismului și distrugerea în masă a monumentelor sale, adevărați tropi ai justificării unui regim absurd și abuziv.

Domeniul artistic își asumă odată cu anii '60 și cu apariția societății civile în vest – de care acronimul titlului expozițional, AWOL, este intim legat – un rol de coagulant al științelor sociale cu cele pozitivistice, favorizând apariția artei conceptuale, participative etc. Se observă, cred, două aspecte în rândul generațiilor recente de artiști, în special între cei care practică o artă bazată pe (sau derivată din) genurile tradiționale: pe de-o parte, o abordare precară, dacă nu chiar violentă, tehnic și compozițional, a artefactului artistic, construit adesea cu materiale de calitate îndoielnică, ieftine, direct din linia de producție sau de tip *found*, ori cu butaforii ce nu-și ascund construcția; sau, la polul opus, o migrare în tipologii ale obiectului superfinisat, tehnic-artificial, digitalizat. Speculativ (și cam reducționist, ce-i drept), îmi permit să consider – cu o doză nemască de optimism și încredere în artiștii actuali ca operatori de coagulare și predicție socială – că aceste două modalități predominante fac, mai mult sau mai puțin conștient, tranziția către imaterialitatea digitală totală, prin detașarea de obiectul atât de central epocii cosumeriste, atomizat de o obsolescență pronunțată și aplatizat în omniprezența ecranelor.

Ori poate ca tocmai acest lucru să îl producă și tipurile de practică artistică propuse în formatul expozițional, această pregătire intuitivă pentru experiența declasării mitologiei artefactului artistic și a obiectului în general – prin deschiderea și capacitatea de a vorbi categoriilor private de simțul văzului ori prin dialogul, la fel de democratic, autoreferențial mediului practicat (R. Comșa) – prin simultaneitate – prin suspendarea sau, din contră, aducerea în prim-plan a temporalității – prin tactilitate ca simț care tinde să dispară primul ori cum se schimbă aceasta între ambitusul natural vs. artificial (L. Kelemen) – prin chestionarea stanțelor reprezentării puterii, de la iconografie la mediu (V. Olariu) – prin logica indexării specifică pentru condiția contemporană; prin semnul plecat din limbaj, iar mai apoi industrializat pentru detașare emoțională (A. Albani) – prin evidențierea unor tipuri de logică intuitivă, precum cea a grupului social sau a vegetalului; prin interferențe minime, dar decisive (C. Filipov) – prin juxtapunerea contrastantă dintre vid și suprafață în lucrări care transformă o non-substanță precum spațiul într-un material pentru sculptură (matricele lui B. Rața sau „produsele lipsă” dintre pliurile materialelor vitrinelor antenouăzeciste ale L. Sitar) – prin instalații-obiect care transgresează privitorul într-un mediu disruptiv, desfășurat din arhitectura urbană, cu intenția de a trece praguri realist-magice cu ajutorul limbajului sau a semnificării obiectelor primare (A. Etcheverria) – prin acțiuni care pun în scenă o întâlnire inevitabilă a corpului cu obiectul serializat și contondent; prin finisajul materialelor artificiale (A. Arion). Prin multe alte ipostaze ale declasării amintite, pe care nu rămâne decât să le descoperiți interacționând.

Expoziția își propune să surprindă și acea caracteristică, putem spune, generală a producției artistice actuale – condiția transmedială. Astfel, nu toți dintre artiștii propuși au o pregătire specializată în domeniul sculpturii, însă în cazul acestora se observă o tranziție clară de la pictură sau colaj digital spre producerea sau extragerea obiectului; ori, în cazul celor specializați, transgresia are loc de la tridimensional spre bidimensional, iar uneori continuă în imaterial sau digital.

Paradoxal, toate aceste aspecte nu fac decât să readucă în discuție trăsătura dominantă de-a lungul mileniilor a sculpturii – „prezența”. Sculptura a fost, încă din neolitic, mai mult decât imitarea variilor aspecte domestice sau ale mediului din pictura parietală rupestră, forma prin excelență de reprezentare a unor prezențe imaginate care trebuiau să primească corporalitate, precum în cazul complexului de la Göbekli Tepe. Revenind la perioada actuală, un ultim autor al acestei tradiții, dar care se și îndepărtează simultan, este Richard Serra, care aduce în prim-plan a patra și poate cea mai intimă dimensiune a *prezenței*, greutatea, anulându-le pe celelalte trei care țin de ocuparea spațiului, de volum.

1919 as the “first monument without a beard”. In the context of the geographic space that we cohabitate, it must be said that anti-monumentality can also be regarded as the minimal historical decency we ought to have after the fall of communism and the mass destruction of its monuments, veritable tropes of justifying an absurd and abusive regime.

In the '60s and with the emergence of the civil society in the West – with which the acronym of the exhibition title, AWOL, is intimately connected –, the artistic scene took on the role of coalescing the social and positive sciences, fostering the birth of the conceptual, participative arts and the like. I find that two aspects can be observed among the younger generations of artists, especially those whose practice is based on (or derives from) traditional genres: on the one hand, a precarious if not violent technical and compositional approach of the artistic artifact, often made of cheap materials of questionable quality, directly taken from the production line or found, or resorting to props that do not disguise their construction; or, at the opposite pole, a migration into typologies of the over-polished, artificial-technical, digitalized object. Speculatively (although it may sound reductionist, I admit), I dare to see – with an unmasked dose of optimism and faith in contemporary artists as agents of social prediction and coalescence – in these two prevailing directions the transition, more or less conscious, to total digital immateriality, leaving behind the object so central to the consumerist era, atomized by a pronounced obsolescence and flattened by the omnipresence of screens.

This may be precisely the outcome of the examples of artistic practice selected in this exhibition format, this intuitive preparation for living through the downgrading of the mythology of the artistic artifact and of the object in general – through openness and ability to talk to categories deprived of vision or through the equally democratic dialogue, self-referential to the practiced medium (R. Comșa) – through simultaneity – through the suspension or, on the contrary, the bringing of temporality to the fore – through tactility as a sense likely to be the first one to disappear or how it varies over the natural vs. artificial ambitus (L. Kelemen) – through the questioning of the stances of power representation, from iconography to medium (V. Olariu) – through the logic of indexing, typical of the contemporary condition; through the sign separated from language and later industrialized for emotional detachment (A. Albani) – through emphasizing certain types of intuitive logic, like that of the social group or of the vegetal; through minimal, yet decisive interferences (C. Filipov) – through the contrasting juxtaposition of void and surface in artworks that transform a non-substance such as space into a sculptural material (B. Rața's matrices or L. Sitar's “missing products” from between the folds of fabrics in pre-'90s shop windows) – through installation-objects that transgress the viewer in a disruptive environment, unfolding from the urban architecture, aiming to carry him across magic-realist thresholds with the help of language or the naming of the primal objects (A. Etcheverria) – through actions that stage the inevitable encounter of the body with blunt, serialized objects; through the polish of artificial materials (A. Arion). Through many other aspects of the aforementioned downgrading, which you can only discover through interaction.

The exhibition attempts to also capture the, let's say, general characteristic of artistic production today – the transmedia condition. As such, not all selected artists had an academic background in sculpture, but in their case one might notice a clear transition from painting or digital collage to the actual making or extraction of the object; conversely, in the case of those specialized in sculpture, the transgression takes place from the three-dimensional to the two-dimensional, sometimes progressing towards the immaterial or the digital.

Paradoxically, all these aspects do nothing else but reignite discussions on the main characteristic of sculpture throughout the millennia – “presence”. Sculpture was, right from the Neolithic period, more than the mere imitation of various household or environmental elements in parietal cave paintings, the form of representing par excellence imagined presences that had to be endowed with corporeality, like in the case of the Göbekli Tepe complex. Returning to present

Ca durată istorică, sculptura a reprezentat genul artistic oficial dominant, observându-se astăzi, de la contextul instituțional la cel al pieței de artă, o pauperitate a reprezentării acestuia. Totuși, acest mediu artistic persistă încă în circumstanțe în care *prezența* este cea mai vizibilă – în arta publică. Astfel, literal, titlul propus – „Absent fără a fi plecat oficial” – parvine, credem, ca un termen mai mult decât potrivit pentru contextul dominației pierdute, astăzi. (Horațiu Lipot)

Andrei Arion
Protecting your dominant hand is important
2023
aluminu
150 × 6 × 15 cm
Prin amabilitatea artistului și a Galeriei SABOT

Lera Kelemen
Sensible Realms of Inhabitation
2023
instalație multimedia (video pe un singur canal, sunet stereo, 3'03'; plăci de ipsos gravate; oțel sablat; lant)
dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artistei

Credit foto © Andrei Arion

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

times, one of the last authors in line with this tradition and, at the same time, one that departed from it, is Richard Serra, who brings to the foreground the fourth and perhaps the most intimate dimension of *presence*, i.e., weight, canceling the other three that pertain to the taking up of space, to volume.

Over the course of history, sculpture was the dominant official artistic genre, and one can notice today, from the institutional context to the art market, a paucity in terms of its representation. And yet, this artistic medium still persists in the very circumstances in which *presence* is mostly visible – in public art. Thus, the proposed title – “Absent Without Official Leave” – is literally, in our view, more than appropriate to the context of the domination today lost. (Horațiu Lipot)

Andrei Arion
Protecting your dominant hand is important
2023
aluminum
150 × 6 × 15 cm
Courtesy of the artist and SABOT Gallery

Lera Kelemen
Sensible Realms of Inhabitation
2023
multimedia installation (single channel video, stereo sound, 3'03'; engraved plaster slabs; sandblasted steel; chain)
variable dimensions
Courtesy of the artist

Photo credit © Andrei Arion

Larisa Sitar
Resplendent
 2019
 beton
 40 × 36 cm
 Prin amabilitatea Colekției MARE / Muzeul de Artă Recentă
 Credit foto © Constantin Duma

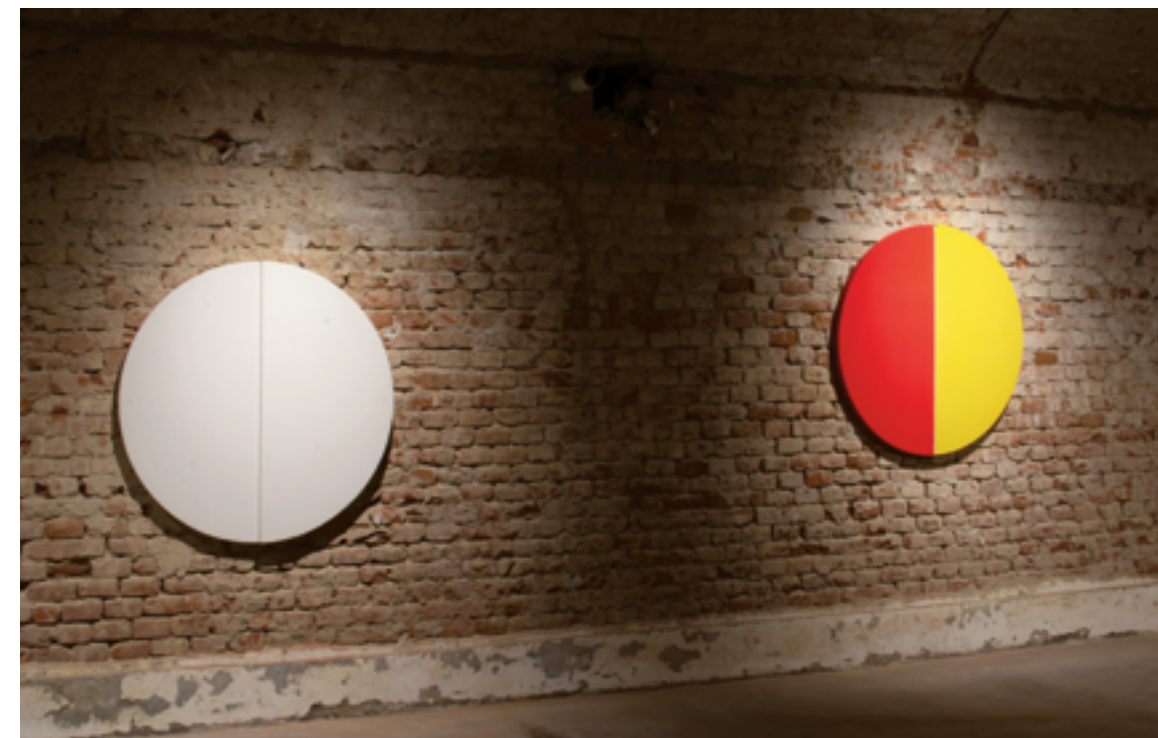
Larisa Sitar
Resplendent
 2019
 concrete
 40 × 36 cm
 Courtesy of MARE Collection / Muzeul de Artă Recentă
 Photo credit © Constantin Duma

ABSENT WITHOUT OFFICIAL LEAVE

Camilia Filipov
Indoor Winter Sculpture I, II, III
 2022-2023
 sculptură participativă (coji de portocale, scobitori)
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Andrei Arion

Camilia Filipov
Indoor Winter Sculpture I, II, III
 2022-2023
 participatory sculpture (orange peels, toothpicks)
 variable dimensions
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Andrei Arion

Radu Comşa
Untitled (Reductionist Discussion in 4 Colors)
 2020
 pigmenți pe pânză
 diam. 108 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Andrei Arion

Radu Comşa
Untitled (Reductionist Discussion in 4 Colors)
 2020
 pigments on cotton fabric (batik)
 diam. 108 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Andrei Arion

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Bogdan Rața
Study for R.H.
 2019
 proiectie
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea Colectiei Călin Dan
 Credit foto © Andrei Arion

Bogdan Rața
Study for R.H.
 2019
 projection
 variable dimensions
 Courtesy of Călin Dan Collection
 Photo credit © Andrei Arion

Camilia Filipov
Sculptură efemeră
 2021
 frunze, plante, spini
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea Galeriei SABOT
 Credit foto © Andrei Arion

Camilia Filipov
Ephemeral Sculpture
 2021
 green leaves, plants, thorns
 variable dimensions
 Courtesy of SABOT Gallery
 Photo credit © Andrei Arion

Vlad Olariu
Baptism of Fire (ediție din ciment)
 2022
 aluminiu, rășină, ciment
 80 × 67 × 7 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Andrei Arion

Vlad Olariu
Baptism of Fire (cement edition)
 2022
 aluminum, resin, cement
 80 × 67 × 7 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Andrei Arion

Arantxa Etcheverria
Red Entry
 2022
 lemn, acrilic, plexiglas
 204 × 183 × 3 cm, 200 × 164 × 3 cm
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Andrei Arion

Arantxa Etcheverria
Red Entry
 2022
 wood, acrylic, plexiglas
 204 × 183 × 3 cm, 200 × 164 × 3 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Andrei Arion

Larisa Sitar
Flush (in blue)
 2023
 lemn, plastic, catifea
 350 × 100 × 85 cm
 Prin amabilitatea artistei și a galeriei Suprainfinit

Arantxa Etcheverria
Red Triangle Window
 2022
 lemn, acrilic, plexiglass
 76 × 84 × 4 cm
 Prin amabilitatea artistei și a Sector1 Gallery

Credit foto © Constantin Duma

ABSENT WITHOUT OFFICIAL LEAVE

Larisa Sitar
Flush (in blue)
 2023
 wood, plastic, velvet
 350 × 100 × 85 cm
 Courtesy of the artist and Suprainfinit Gallery

Arantxa Etcheverria
Red Triangle Window
 2022
 wood, acrylic, plexiglass
 76 × 84 × 4 cm
 Courtesy of the artist and Sector1 Gallery

Photo credit © Constantin Duma

Bogdan Rața
Study for R.H.
 2019
 gips, lut, apă
 75 × 70 × 10 cm; obiect unic
 Prin amabilitatea artistului

Andreea Albani
Cut the line (Time #0.6) 6122014155
4/5 Writing at the speed of thought
 2020
 lemn
 300 × 204,5 cm
 Prin amabilitatea artistei

Credit foto © Andrei Arion

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Bogdan Rața
Study for R.H.
 2019
 plaster, clay, water
 75 × 70 × 10 cm; unique object
 Courtesy of the artist

Andreea Albani
Cut the line (Time #0.6) 6122014155
4/5 Writing at the speed of thought
 2020
 wood
 300 × 204,5 cm
 Courtesy of the artist

Photo credit © Andrei Arion

TERRENCE MUSEKIWA

TERRENCE MUSEKIWA

Curator: Catinca Tabacaru
Artist: Terrence Musekiwa

04.05 — 20.07.2023

Abordarea tradițională a lui Musekiwa cu privire la truditul pietrei își are originile în descendența sa Chikaranga, transmisă pe linia tatălui, Kennedy Musekiwa. Introducând metode contemporane de sculptură și asamblaj, selecția sa de materiale (obiecte cotidiene și artefacte istorice) urmează un fir narativ. În realizarea sculpturilor sale – multe dintre acestea depășind înălțimea medie umană –, artistul reflectează asupra procesului său ca fiind similar cu cel care ne modelează identitățile. Musekiwa apelează adesea la sincretism și forme de codificare pentru a vorbi despre relația complexă dintre ecologie, istorie și contexte sociopolitice actuale. Transformând obiecte produse în exces, transplantându-le din cadrul utilizărilor sale anterioare, Musekiwa adoptă limbajul exterior al materialelor, folosindu-le pentru a înzestra fiecare sculptură cu specific și personalitate. (Catinca Tabacaru)

Musekiwa's traditional approach when it comes to the toils of stonework can be traced to his Chikaranga lineage on his father's side, Kennedy Musekiwa. Introducing contemporary methods of sculpture and assemblage, his selection of materials (everyday objects and historical artifacts) follows a narrative thread. In the making of his sculptures – many of them taller than the average person –, the artist reflects on his process, finding it similar to the one which shapes our own identities. Musekiwa often resorts to syncretism and forms of encryption in order to give voice to the complex relationship between ecology, history, and current sociopolitical contexts. By transforming excess objects resulting from overproduction, by divorcing them from their previous functions, Musekiwa embraces the external language of the materials, using them to endow each sculpture with singularity and personality. (Catinca Tabacaru)

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

←
Terrence Musekiwa
Mukuru (Bătrâni)
2023
imagine din expoziție
Prin amabilitatea artistului și a Galeriei Catinca Tabacaru
Credit foto © Kinga Tomos

←
Terrence Musekiwa
Mukuru (Elders)
2023
exhibition view
Courtesy of the artist and Catinca Tabacaru Gallery
Photo credit © Kinga Tomos

↓ →
 Terrence Musekiwa
Mukuru (Bătrân)
 2023
 piatră serpentină, cabluri de internet, mânere de ușă din alamă,
 o bicicletă din fier, mărgelile de cristal din plastic, oțel, aluminiu, cupru
 162 x 98 x 61 cm – detaliu
 Prin amabilitatea artistului și a Galeriei Catinca Tabacaru
 Credit foto © Raphael Guilbert

TERRENCE MUSEKIWA

↓ →
 Terrence Musekiwa
Mukuru (Elder)
 2023
 springstone, internet cables, brass door handles, an iron bike,
 crystal plastic beads, steel, aluminum, copper
 162 x 98 x 61 cm – detail
 Courtesy of the artist and Catinca Tabacaru Gallery
 Photo credit © Raphael Guilbert

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Radomir Knežević
Turn
 2021
 lemn
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Liliana Baciu

Radomir Knežević
Tower
 2021
 wood
 variable dimensions
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Liliana Baciu

FĂRĂ TITLU. SCULPTURA DUPĂ SCULPTURĂ / UNTITLED. SCULPTURE AFTER SCULPTURE

FĂRĂ TITLU. SCULPTURA DUPĂ SCULPTURĂ

Curator: Sava Stepanov
 Artiști / Artists: Radoš Antonijević, Mrđan Bajić, Danica Bićanić, Nada Denić, Goran Despotovski, Tatjana Dimitrijević, Miloš Fath, Gabriel Glid, Anđela Grabež, Milan Jakšić, Zdravko Joksimović, Radomir Knežević, Stevan Kojić, Barbara Laković, Đorđe Marković, Ivana Milev, Branislav Nikolić, Vesna Perunović, Andreja Petraković, Dragan Rajšić, Maja Rakočević Cvijanov, Petar Sibinović, Milorad Mića Stajčić, Aleksandar Stanojević Kempa, Rastislav Škulec, Nataša Teofilović

24.07 — 24.08.2023

Expoziția „Fără titlu: sculptura după sculptură” e un demers care urmărește o înțelegere și o interpretare adecvată a reacțiilor artistice la impulsurile lumii curente. Atenția noastră se îndreaptă, de data aceasta, înspre sculptura sârbă contemporană, mai precis către așa-zisa „sculptură în câmp extins”², care reflectă în mod autentic și adecvat incoerența lumii în care trăim. Omul prezentului este atras într-o multitudine de manipulări dintre cele mai bizare de către politicieni corupți, marile sistemele corporative și cele de mediatizare tendențioasă în era capitalismului furibund. Ca parte a acestui sistem, individul este redus la nivelul unei resurse care este exploatată fără compensații corespunzătoare, fără protecție socială și privilegii în sistem, iar pasivitatea sa existențială este încurajată de mediatizarea avansată, care impune o dependență de evenimente globale. Cu alte cuvinte, omul contemporan este incapabil să-și gestioneze propriul destin pentru că este purtat de curenții unei lumi frenetice.

În ultimele decenii ale secolului XX, mai ales în cursul fatidicilor ani '90, societatea iugoslavă de atunci s-a trezit în mijlocul unei crize fără precedent în care tendințele distructive au învins și au anulat orice formă de comportament și gândire constructivă. Cea mai semnificativă consecință a acestor procese a fost destrămarea sângeroasă a RSFI [fosta Republică Socialistă Federativă Iugoslavia]. Arta acelor vremuri a dat dovadă de o capacitate excepțională de anticipare pentru că, după cum se vede limpede acum, acțiunile și realizările ei anunțau cu acuratețe evenimentele ce au urmat. Bineînțeles că astfel de semnale artistice au fost ignorate, iar decidenții din sfera politică au continuat să dea vina pe adversari chiar și atunci când s-a ajuns la război și la dezintegrarea violentă a RSFI.

Totuși, evenimentele artistice din anii '80 și '90 pot fi privite astăzi drept o perioadă eroică a artei noastre. Într-o atmosferă de haos generalizat, artiștii sârbi au oferit idei și principii de raționalitate, geometrie și construcție. Cei mai convingători au fost actorii „noi” sau „sculpturii altfel”, care au promovat o expresie artistică elaborată. Forma sculpturală solidă se dezintegrează, se fragmentează; în locul ei, apar lucrări create prin combinarea diferitelor tehnici și materiale; se creează instalații dispersate, polimorfe, iar variația tehnologică duce la o dematerializare a produsului artistic. O astfel de „sculptură în câmp extins”, cu modularitatea ei și diversele combinații și manipulări, surprinde, explică și „filosofează” cu autoritate despre fenomenele și manifestările vieții noastre – dintr-o perspectivă conceptuală, formală, estetică, etică... Noua sculptură a renunțat la vechile poziții de martor și traducător al evenimentelor, devenind în schimb un agent al schimbărilor de tranziție în cadrul artei și culturii contemporane. Trăim în vremuri de pericolitate

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

UNTITLED. SCULPTURE AFTER SCULPTURE

The exhibition “Untitled: Sculpture after Sculpture” aims to find a better understanding and a pertinent interpretation of how art answers the impulses of today's world. This time, our focus is on contemporary Serbian sculpture, more precisely on the so-called “sculpture in the expanded field”², which accurately and authentically reflects the inconsistency of the world we live in. Nowadays, one is lured into the most bizarre string of manipulations by corrupt politicians, big corporate systems, and devious media trusts in an era of raging capitalism. As a part of this system, the individual is downgraded to mere resource, exploited without proper compensation, social protection, or privileges within the system, while their existential passivity is encouraged by large-scale mediatization coercing him into a state of dependency on global events. In other words, the contemporary individual is unable to master his own destiny, being carried away by the currents of a frantic world.

In the last decades of the 20th century and especially during the ominous '90s, the Yugoslavian society of the time found itself in the midst of an unprecedented crisis when destructive forces defeated and canceled all expressions of constructive behavior and reasoning. The most significant aftermath of these processes was the bloody break-up of the SFRY (the former Socialist Federal Republic of Yugoslavia). Art at the time evinced a remarkable anticipatory capacity, its actions and developments accurately heralding – as one can clearly see now, in retrospect – the events that followed. Naturally, such artistic warnings were dismissed, and the political decision-makers continued to vehemently blame their adversaries even when war broke out, escalating into the violent disintegration of SFRY.

Nevertheless, the '80s and '90s artistic developments can nowadays be regarded as a heroic period in our art. In an atmosphere of generalized chaos, Serbian artists proposed ideas and principles that fostered rationality, geometry, and construction. The most compelling were the representatives of the “new” or “different sculpture”, who advocated an elaborate artistic expression. The solid sculptural form crumbled and fell apart; instead, new artworks were emerging by mixing various techniques and materials; dispersed, polymorphic installations were created, whilst the technological variation led to a dematerialization of the artistic outcome. Such a “sculpture in the expanded field”, with its modularity and various combinations and manipulations, captured, explained, and authoritatively “philosophized” the phenomena and manifestations of our lives – from a conceptual, formal, aesthetic, ethical perspective... The new sculpture renounced the old roles of witnessing and translating events, instead becoming an agent

a civilizației și de amenințări catastrofale. Dezastrele meteorologice majore și schimbările climatice, chiar și recenta pandemie, sunt văzute de mulți ca un fel de „răspuns” al naturii rănite și devastate, pe care protagoniștii capitalismului continuă să o „consume” ca pe o potențială resursă personală pentru propria lor îmbogățire. Din păcate, această tendință nu este în niciun caz oprită, ea devenind, din contră, tot mai accelerată. Chiar în momentul în care a fost scris acest text, s-a publicat știrea conform căreia Serbia a intrat în iulie 2023 în așa-zisa zonă de „datorie ecologică”, în timp ce multe alte țări mai dezvoltate și-au atins deja „limita de consum ecologic” în primele trei luni ale anului, anulând astfel orice posibilitate de regenerare a planetei în cursul aceluși an. În plus, în întreaga lume există o îngrijorare tot mai răspândită legată de eforturile persistente de a realiza roboți umanoizi. Experiența prototipurilor timpurii (și imperfecte) i-a făcut deja pe oameni să înceapă să simtă fiorul așa-numitei „Vai a Stranietății”³, dar și o amenințare la adresa supremației umane, cererile de încetinire a progresului științific auzindu-se tot mai des în ultimul timp...

Expoziția „Fără titlu: sculptură după sculptură” îl face pe vizitator să devină conștient de evenimentele universale contemporane, ajutându-l să înțeleagă amploarea mediatizării generale și să vadă legătura indisolubilă dintre biografiile noastre și mediul global, unde „fiecare punct este centrul universului, fiecare persoană este centrul societății” (Michelangelo Pistoletto). Artistul de astăzi este aproape forțat să fie provocator și proactiv pentru a face față fenomenelor de nesiguranță globală, fragilității și vulnerabilității; implicarea lui este necesară pentru consolarea „unui om al cărui suflet suferă veșnic” (Bálint Szombathy), căruia îi lipsește o proiecție bine gândită a constelației sociale actuale pentru a-și revitaliza propria conștiință a necesității respectării elementului de bază – a principii dialectic, astăzi atât de uzurpat. Protagoniiștii acestei expoziții folosesc în creațiile lor semne și simboluri vizuale preluate din realitatea cotidiană. Ei creează lucrări care sunt expresii sofisticate ale mesajelor codificate și stratificate folosind o varietate de metode subiectiviste.

Nerenunțând la atitudinea modernistă din afirmația lui Filiberto Menna care spune că „arta are dreptul la propria identitate – nu pentru a se discosa, ci pentru a fi un model pentru alte cunoștințe și alte practici”, în opera artiștilor contemporani este susținută și eficacitatea opiniilor lui Achille Bonito Oliva bazate pe sindromul subiectivismului și al individualității. Narațiunile și procesele formative profund personale caracterizează sculptura sărbă contemporană. Sculptura de astăzi este antinomistă: arată clar manifestarea acțiunilor sau a punctelor de vedere multiple. Caracteristicile, uneori chiar contradictorii, reunite într-o singură expresie sculpturală sunt, în mod paradoxal, confirmate reciproc, rezultând narațiuni și atitudini auctoriale clare și complet personalizate. Prin urmare, sculptura de astăzi din Serbia este un fenomen extrem de interesant și relevant, cu totul apropiat de spiritul și arta timpului nostru.

Numită *Oameni*, „sala-preambul” a expoziției prezintă lucrările Danicei Bičanić și ale lui Goran Despotovski. Instalația video a Danicei Bičanić e integrată ambiental într-o manieră în care determină ca acțiunea performativă a *Femeii spânzurate* să fie percepută ca o frescă modernă „rămasă” pe un perete dărăpănat al unei ruine. În acel tablou „viu”, este prezentată o scenă în care artista atârnă cu capul în jos și care, cu mișcări minime abia vizibile, îndură stoic acea poziție a corpului extrem de neobișnuită – o sugestie critică a stării de fapt din lumea contemporană. Lucrarea dialoghează cu instalația lui Goran Despotovski, *Mărturia nașterii*, care prezintă un cor feminin de douăsprezece figuri (păpuși) în mărime naturală, îmbrăcate în rochii lungi și negre. Doua este luminat discret, solemn și sugerează o existență sublimă, la fel cum sunetul emanat de aceste figuri pare sublim. Aceste două instalații ne îndrumă către starea „cu susul în jos” a lumii, dar și către efortul constant depus pentru a face viața omului mai bună și mai demnă. Între acești parametri funcționează întreaga expoziție.

Secțiunile următoare sunt structurate tematic: *Despre tranziția socială (și politică)*, *Despre tranziția (socială și) politică*, *Casă-Acasă*, *Gestul expressionist – strigătul existențial*, *Structura: despre stabilitate, Sculptura de la material la imaterial*. În fiecare din aceste segmente sunt expuse sculpturi care abordează într-un mod

of transitional change in contemporary art and culture. These are times of a civilization in jeopardy and of catastrophic threats. Climate change and severe meteorological disasters, even the recent pandemic, are seen by many as nature’s “answer” to the harm and devastation inflicted upon it, as the major players of capitalism continue to “use it up” as a potential personal resource for their own thriving. Unfortunately, this trend goes on unhindered. On the contrary, it is accelerating. Even at the time of writing this text, the news came out that, as of July 2023, Serbia entered the so-called zone of “ecological debt” , while many other more developed countries had already reached their “ecological consumption limit” within the first three months of the year, thus ruling out any chance of planetary regeneration for that year. In addition, there is growing worldwide concern over the determined efforts to develop humanoid robots. Following the experience of early (and imperfect) prototypes, people were confronted with a sense of dread caused by the “Uncanny Valley”³ , but also with a perceived threat to human supremacy, while the requests to slow down scientific progress intensified lately...

The “Untitled: Sculpture after Sculpture” exhibition makes the visitor aware of universal contemporary events, helping him understand the extent of general mediatization and see the indissoluble connection between out biographies and the global environment, where “each point is the center of the universe, each person is the center of society” (Michelangelo Pistoletto). The artist of today is almost forced to be provocative and proactive in order to endure the phenomena of global insecurity, frailty, and vulnerability; his involvement is required to comfort “the eternally afflicted human soul” (Bálint Szombathy), which lacks a well-structured projection of the current social constellation that would be able to revitalize its own awareness of the need to follow the primal element – the dialectical principle, so usurped nowadays. In their works, the protagonists of this exhibition resort to visual signs and symbols borrowed from everyday reality. They create artworks which are the sophisticated expressions of coded and layered messages, deploying a variety of methods pertaining to subjectivism.

Without departing from the modernist attitude of Filiberto Menna’s statement that “art has the right to its own individuality – not to become dissociated, but to offer its own example to serve as model for other arts and practices”, the works of contemporary artists equally reflect the efficacy of Achille Bonito Oliva’s views based on the syndrome of subjectivism and individuality. Contemporary Serbian sculpture is shaped by profoundly personal narratives and formative processes. Today’s sculpture is antinomian: it is the clear manifestation of multiple actions and perspectives. Paradoxically, the characteristics – sometimes even contradictory – reunited in a single sculptural expression mutually validate each other, resulting in fully personalized and clear narratives and authorial attitudes. Consequently, Serbian sculpture today is an extremely interesting and telling phenomenon, completely in line with the spirit and art of our time.

The “preamble room” of the exhibition, entitled *People*, presents the works of Danica Bičanić and Goran Despotovski. Danica Bičanić’s video installation blends into its surroundings in such a manner that it makes the performative action unfolding in *The Hanged Woman* seem like a modern fresco “left” on the crumbling wall of a ruin. The “living” painting depicts a scene of the artist hanging upside down and stoically enduring, with barely visible movements, the uncanny body position – a critical reference to the current state of affairs. The work confronts Goran Despotovski’s installation *Gender Witnessing*, which presents a choir of twelve life-size feminine figures (dolls), dressed in long black dresses. The choir is discreetly lit, solemn, testifying to a divine existence, just as the sound emanating from these figures appears divine. These two installations indicate the “upside down” state of the world, but also the constant effort to improve human life and make it more dignified. The entire exhibition functions within these parameters.

The following sections are thematically structured: *On social (and political) transition*, *On (social and) political transition*, *House-Home*, *Expressionist gesture – existential scream*, *Structure: on stability, Sculpture from material to immaterial*. Each section presents sculptures that enticingly and revealingly deal with the

revelator și captivant problematica enunțată. Principala preocupare a autorilor expoziției a fost ca problemele din actualitatea sârbească să se regăsească în lucrările lor, ca în expoziție să fie prezentate sculpturi cu capacități narative minime, iar „mesajul” să reiasă din atitudine, ca urmare a transformării directe a motivelor artistului într-o sculptură autentică (în câmp extins). Aceste sculpturi sunt sugestive și atotcuprinzătoare. Se recunoaște în ele spiritul momentului actual, capacitatea lor de cuprindere existențială a manifestărilor cotidiene. Din această cauză, „debordează” de întâmplări fluide în drumul lor spre orânduire și sensuri universale, dialectice.

În altă ordine de idei, sculptura actuală e, în primul rând, critică. Atitudinea critică derivă din examinarea și chestionarea situației societății și individului în lumea de azi. Astfel de dispute sunt vizibile în expoziție, în lucrările care abordează efectele pe termen lung ale crizei de tranziție (Mrđan Bajić, *Clasa muncitoare merge în rai*; Branislav Nikolić, *Convertible*; Maja Rakočević Cvijanov, *Muncitori de birou*; Gabriel Glid, *Salariul minim*; Zdravko Joksimović, *Totul se vede acum*; Goran Despotovski, *Mărturie de gen*; Đorđe Marković, *Fără titlu*), în lucrările inspirate de anumite tensiuni și tendințe politice (Radoš Antonijević, *Despre beneficile și daunele istoriei asupra vieții*; Milorad Mića Stajčić, *Metamorfosis*; Milan Jakšić, *FACEREA COMUNISMULUI*; Nada Denić, *TITO PENTRU TOȚI*), în temeile existențiale și intime ale omului de azi (Vesna Perunović, *Casa exilului*; Dragan Rajšić, *Haină pentru tine*; Barbara Laković, *Fără titlu*; Andela Grabež, *Plapumă*; Nataša Teofilović, *s.h.e.*; Danica Bičanić, *Femeia spânzurată*; Aleksandar Stanojević Kempa, *Mumification*), în debateri artistice autentice despre sustenabilitate (Petar Sibinović, *Realitatea insondabilului*; Taťjana Dimitrijević, *Invalidat*; Radomir Knežević, *Turn*; Stevan Kojić, *Sistem autosustenabil al absurdului*) sau în lucrările care oferă o ordine, pace, stabilitate și anduranță pe post de rețetă „de reparat” societatea aflată într-o permanentă criză (Rastislav Škulec, *Două ritmuri*; Ivana Milev, *Tremur*; Andreja Petraković, *Stâlp*; Miloš Fath, *În sticlă*).

Expoziția „Fără titlu: sculptura după sculptură” reprezintă o posibilă viziune și prezentare a stării de fapt a sculpturii (și artei) contemporane sârbe. Selecția artiștilor și a lucrărilor acestora devzvăluie o scenă împrăștiată, fără direcții predominante. Totuși, în aceste evenimente dinamice, este posibil să vedem o largă paletă de atitudini care corespund problemelor fundamentale ale omului contemporan. În aceste împrejurări, cel puțin în cadrul acestei expoziții, s-a arătat că sculptura de astăzi din Serbia are fundamente conceptuale solide; că aceste creații figurative sau abstracte și cele virtuale, electronice posedă o eficacitate distinctă în transmiterea celor mai diverse semnificații în relația de la individual la general, de la personal la social, de la local la universal; că predomină narațiunile personale, în mare parte critice, ferm încorporate în realitatea de zi cu zi; că prezența noilor tehnologii și ale noilor media este remarcabilă în arta sârbească; și că majoritatea lucrărilor din această expoziție are un caracter interdisciplinar. Toate acestea conduc la o scenă actuală dominată de o sensibilitate artistică apropiată de spiritul care a animat lumea anilor ‘20. (Sava Stepanov, traducere din limba sârbă: Liubinca Perinaț Stancov)

Gabriel Glid
Salariul minim
 2023
 salcie roșie împletită
 h. 235 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Liliana Baciu

Gabriel Glid
Minimum Wage
 2023
 braided red willow
 h. 235 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Liliana Baciu

FĂRĂ TITLU. SCULPTURA DUPĂ SCULPTURĂ / UNTITLED. SCULPTURE AFTER SCULPTURE

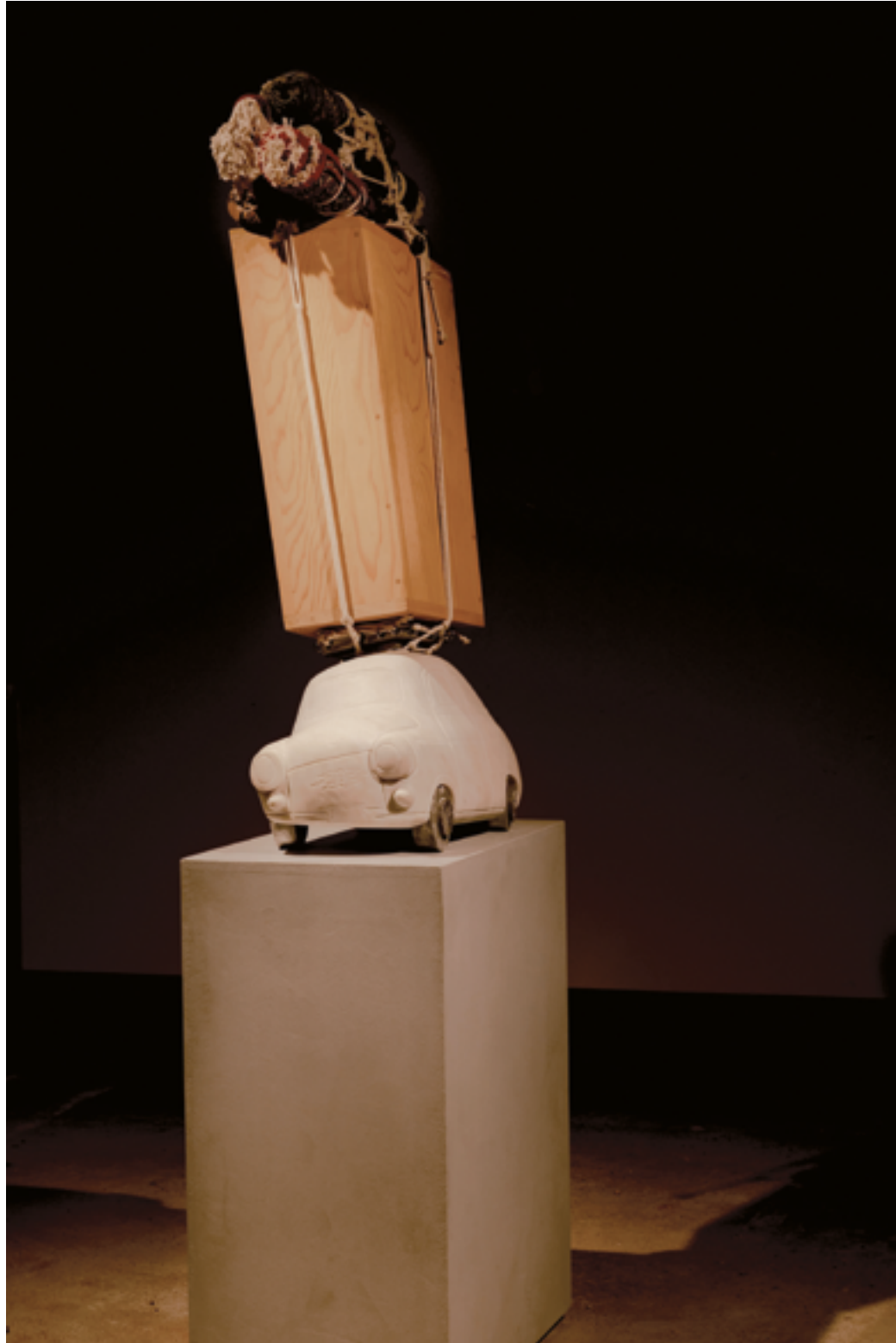
EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Dragan Rajšić
Haină pentru tine
 2016
 teracotă
 100 × 70 × 30 cm
 Prin amabilitatea TERRA Museum
 Credit foto © Liliana Baciu

Dragan Rajšić
Coat for you
 2016
 terracotta
 100 × 70 × 30 cm
 Courtesy of the TERRA Museum
 Photo credit © Liliana Baciu

Mrđan Bajić
Clasa muncitoare merge în rai
 2018
 tehnică mixtă
 40 × 60 × 115 (200) cm
 Prin amabilitatea ARTE Gallery
 Credit foto © Liliana Baciu

Mrđan Bajić
Working Class Goes to Heaven
 2018
 mixed media
 40 × 60 × 115 (200) cm
 Courtesy of the ARTE Gallery
 Photo credit © Liliana Baciu

FĂRĂ TITLU SCULPTURA DUPĂ SCULPTURĂ / UNTITLED SCULPTURE AFTER SCULPTURE

Radoš Antonijević
Despre beneficiile și daunele istoriei asupra vieții
 2018
 gips, lemn, coardă, sârmă, lipici, vopsea, plastic
 139 × 110 × 73,5 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Liliana Baciu

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Radoš Antonijević
On the Benefits and Harms of History for Life
 2018
 plaster, wood, string, wire, clay, paint, plastic
 139 × 110 × 73,5 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Liliana Baciu

Aleksandar Stanojević Kempa
Mumificare
 2022-2023
 tehnică mixtă
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Liliana Baciu

Aleksandar Stanojević Kempa
Mumification
 2022-2023
 mixed media
 variable dimensions
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Liliana Baciu

Traian Cherecheș
 Vortex
 2021
 materie asamblată unificată cu membrană sintetică
 220 × 160 × 40 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Raul Bogdan

Traian Cherecheș
 Vortex
 2021
 assembled matter unified with synthetic membrane
 220 × 160 × 40 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Raul Bogdan

TRAIAN CHERECHEȘ, CREATIVE DESTRUCTION – AN ESCAPE ROOM

TRAIAN CHERECHEȘ

CREATIVE DESTRUCTION¹ – AN ESCAPE ROOM

Curatori / Curators: Ami Barak, Bogdan Ghiu
 Artist: Traian Cherecheș

01.09 — 01.10.2023

Traian Cherecheș abordează pictura, sculptura, desenul și sunetul folosind un cadru narativ și iconografic care captează forțele ce animă materialele organice și anorganice, între creație și distrugere, contragere și expansiune, metamorfoză și transmutare, precum și potențialul lor de reinnoire. Lucrările sale reciclează obiecte prin adăugare sau divizare pentru a evidenția devenirea lor materială, explorând obsesiile contemporane și schimbările de paradigmă, de unde și titlul ales pentru expoziție. Multiplele și acceleratele mutații din mediul natural, industrial și urban de astăzi sunt subiectele abordării sale artistice, iar plasticitatea, naturală sau artificială, a materiei se află în centrul practicii sale. Referindu-se direct la ideea de *deșeuri acumulate*, care reprezintă starea actuală a lumii noastre poluate de hiperconsum, artistul propune ideea de artă însăși ca transmutare a deșeurilor în resurse. Prin intermediul sunetului, artistul reintroduce în lucrările sale dimensiunea temporalității și a ritmurilor profunde, considerând sunetul ca un stimul extern câmpului vizual, dar acționând convergent cu acesta. Lucrările iau forma unor obiecte hibride, metastructuri care se fac ecoul altor medii, una dintre trăsăturile specifice fiind tocmai trecerea permanentă, în spirală, de la un mijloc de expresie și experimentare la altul. Navigând între mental și peisaj, între haos și ordine, lucrările sale explorează memoria gunoierului și alte tipuri de poluare, dezvoltând în același timp potențialul lor de transformare. În acest fel, el dă finalitate lumii creative, elaborând mituri pentru a înțelege cine suntem și cine ar trebui să fim. Camera de evadare din titlu descrie spațiul ocupat și delimitat de artist ca un teren de joacă pentru o experiență comună și, prin urmare, o figurare a locului artei în lumea contemporană prin intermediul unui loc pre-ocupat și inteligent, capabil să restabilească unitatea dintre socialitate, materie și spirit prin luarea lui în sarcină de către „colectivul uman”, garant al unui „parlament al lucrurilor”, cum le numește Bruno Latour. (Ami Barak & Bogdan Ghiu)

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

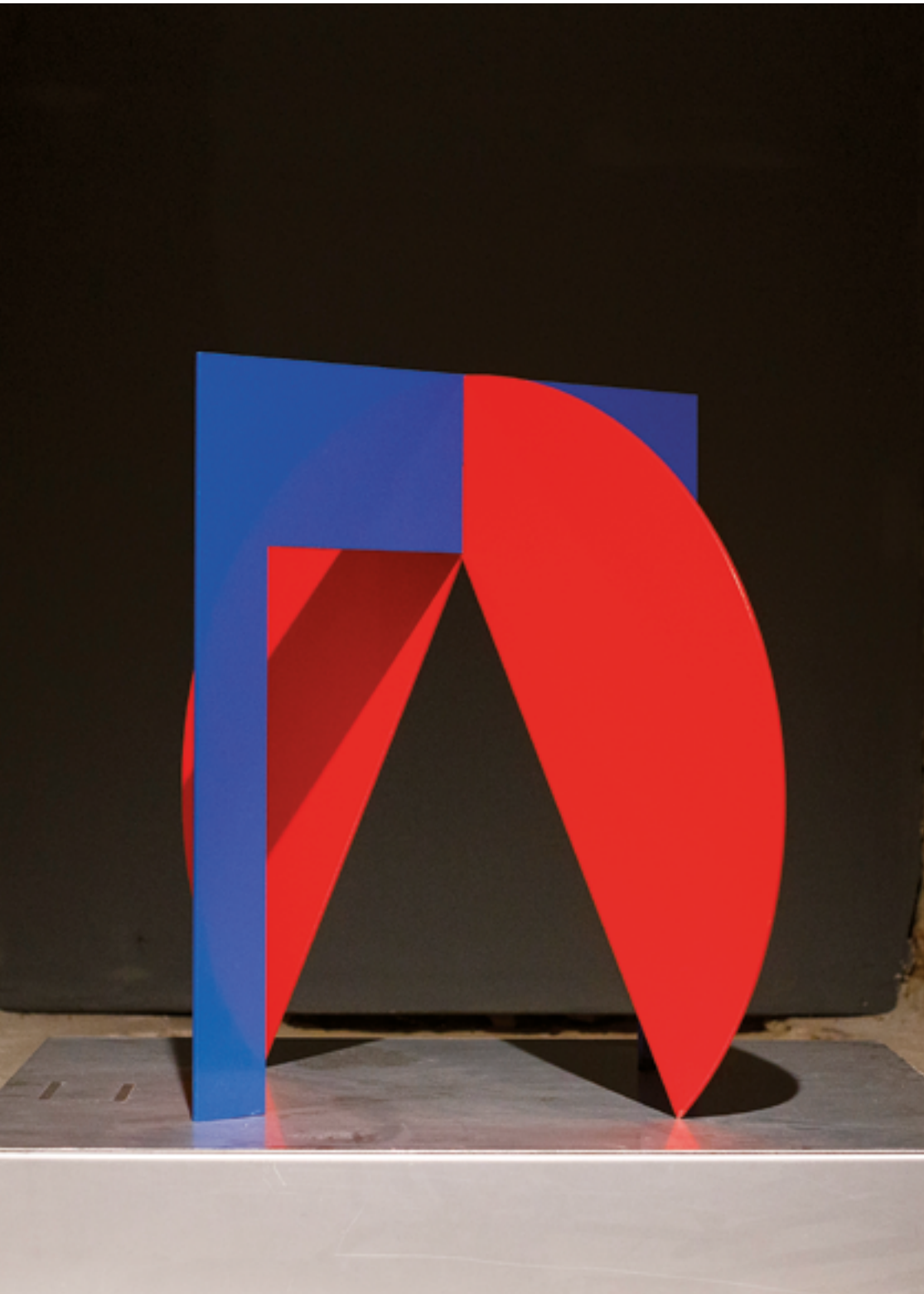
1. Conceptul de distrugere creativă desemnează procesul prin care invențiile și inovațiile fac ca tehnologiile și activitățile existente să devină în mod constant învechite. Acesta a fost teoretizat de economistul Joseph Schumpeter și ni se pare că se potrivește cu abordarea generică a artistului.

Traian Cherecheș approaches painting, sculpture, drawing, and sound using a narrative and iconographic framework that masters the forces animating organic and inorganic materials in between creation and destruction, contraction and expansion, metamorphosis and transmutation, as well as their renewing potential. His artworks recycle objects by addition or division in order to emphasize their physical becoming, exploring contemporary obsessions and paradigm shifts, hence the title chosen for the exhibition. The multiple accelerated mutations in today's natural, industrial, and urban environments are the subjects of his artistic approach, and the plasticity, natural or artificial, of matter lies at the core of his practice. Directly referencing the idea of *accumulated waste*, which characterizes the current state of our world polluted by hyperconsumerism, the artist advances the idea of art being in itself able to transmute waste into resources. Through sound, the artist reintroduces the dimension of time into his artworks, as well as profound rhythms, treating sound as a stimulus external to the visual field yet acting convergently with it. His works materialize as hybrid objects, metastructures that echo other media, one of their hallmark features being precisely the continuous, spiraling shift from a means of expression and experimentation to another. Steering between mind and landscape, between chaos and order, his artworks explore the memories stored by garbage and other types of pollution, simultaneously developing their potential for transformation. Thus, he gives a sense of purpose to the creative world, elaborating myths in order to understand who we are and who we should be. The escape room referenced in the title describes the space occupied and delineated by the artist as a playground for a shared experience and, consequently, an indication of the place of art in the contemporary world by means of a smart and pre-occupied site, capable of restoring the unity between societal aspects, matter, and spirit when taken on by a "human collective", the guarantor of a "parliament of things", as Bruno Latour calls them. (Ami Barak & Bogdan Ghiu)

1. The concept of creative destruction designates the process by which inventions and innovations constantly force existing technologies and activities to become obsolete. It was theorized by the economist Joseph Schumpeter, and we find that it fits the general practice of the artist.

Ingo Glass
Pătrat, cerc, triunghi absent
 2012
 aluminiu lăcuit
 50 x 50 x 50 cm
 Prin amabilitatea Colecției LC Foundation
 Credit foto © Cornel Putan

Ingo Glass
Square, circle, absent triangle
 2012
 lacquered aluminum
 50 x 50 x 50 cm
 Courtesy of the LC Foundation
 Photo credit © Cornel Putan

BEGEGNUNGEN / ÎNTÂLNIRI / ENCOUNTERS: INGO GLASS

BEGEGNUNGEN / ÎNTÂLNIRI / ENCOUNTERS: INGO GLASS

Curatoare/Curator: Ileana Pintilie
 Artist: Ingo Glass

07.09 — 08.10.2023

Creația lui Ingo Glass a devenit cu timpul, așa cum și-a dorit autorul ei, un *mediator* între diferitele spații culturale străbătute de artist de-a lungul vieții sale. Format în România, țara sa natală, a emigrat în timpul dictaturii lui Ceaușescu și s-a stabilit în Germania, țara strămoșilor lui. Spațiul acesta a fost unificat simbolic prin intermediul operelor lui monumentale, presărate în diferite puncte semnificative, ca niște adevărate *stații*, mai ales în proiectul său dedicat Dunării și început la Galați, în 1976, cu *Septenarius* (apropiat formal de o carenă de vas), continuat cu *Alpha & Omega* la Dunaújváros, iar mai târziu încheiat în 1998 cu *Piramida contraforturilor* de la Ulm, o aluzie la arhitectura gotică din orașul german. Prin acest proiect, artistul a trasat un arc peste timp și spațiu, într-o încercare de unire a mai multor ținuturi, așa cum și Dunărea le unește prin undele ei.

Opera lui Ingo Glass a fost construită pas cu pas, având în centrul preocupărilor *volumul* care l-a fascinat încă din adolescență. Formele sculpturale, la început figurative, prin care căuta să reprezinte corpul uman, au devenit ulterior tot mai epurate, pe măsură ce volumul a fost pus în relație cu *spațiul*. Evoluția artistului s-a produs miraculos, iar într-un timp scurt de la terminarea formării academice și-a însușit – comprimat – decenii de transformări stilistice și conceptuale. La încheierea studiilor la Academia de Artă din Cluj, a aderat la principiile constructivismului și ale abstracției, inspirat fiind de arhitectura gotică ce vehicula forme geometrice simple precum triunghiul, dar și elemente precum contraforturile și arcele butante, care alcătuiau în acest sistem constructiv o adevărată încregătură exterioară de susținere a bolților.

În Germania a descoperit arta concretă, dezvoltată după 1945 din arta constructivistă, dar și din alte mișcări ale avangardei secolului al XX-lea. Aceasta a pus în circulație un limbaj esențializat alcătuit dintr-un repertoriu redus de elemente formale de bază (triunghiul, pătratul și cercul) însoțite de cele trei culori primare.

Aderarea lui Ingo Glass la principiile artei concrete s-a produs pe la mijlocul anilor '80 ca urmare a deciziei artistului de a abstractiza și mai mult limbajul formal al lucrărilor sale. Pornind de la studiile de percepție a culorilor și a formelor geometrice realizate în cadrul Școlii de la Bauhaus, a dezvoltat propriul său limbaj artistic, asociind triunghiului culoarea galbenă, cercului roșul, iar pătratului albastrul. Cu acest limbaj distinct față de „canonul” instaurat de Johannes Itten, Glass a început o lungă și prolifică serie de sculpturi și de monumente publice, aducând la lumină conceptele sale alimentate de această tradiție istorică, dar prin care își afirmă în același timp propria lui personalitate.

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Ingo Glass' work over time became, just as its author wished, a *mediator* between different cultural spaces inhabited by the artist during his lifetime. Educated in Romania, he emigrated from his native country during Ceaușescu's dictatorship to settle in Germany, the country of his forebears. This space has been symbolically unified by his monumental artworks, scattered around in various significant locations, like true *stations*, especially those from his project dedicated to the Danube and started in 1976 in Galați with *Septenarius* (formally resembling a ship's hull), followed by *Alpha & Omega* at Dunaújváros, and later completed in 1998 with *The Pyramid of the Buttresses* in Ulm, hinting at the Gothic architecture of the German city. With this project, the artist traced an arc over time and space, in an attempt to unify several lands, just like the Danube ties them in its flow.

Ingo Glass' oeuvre was built gradually, with *volume* found at the core of his interests and having fascinated him since his teens. The sculptural forms, figurative at first, by which he sought to represent the human body, later became more and more purified, as volume started to be considered in relation to *space*. The artist's evolution skyrocketed and, shortly after graduating art school, he appropriated – in a condensed form – decades of conceptual and stylistic transformations. After completing his studies at the Art Academy in Cluj, he embraced the principles of constructivism and abstraction, finding inspiration in the Gothic architecture that resorts to simple geometric forms such as the triangle, but also to elements like counterforts and flying buttresses, which, in that particular architectural scheme, composed a truly complex external entanglement designed to support the vault.

In Germany, he discovered concrete art, developed after 1945 from constructivism, but also from other movements of the 20th century avant-garde. It deployed an essentialized language comprising a repertoire reduced to the primary formal elements (the triangle, the square, and the circle) accompanied by the three primary colors.

Glass' adhesion to the principles of concrete art took place around the mid '80s following the artist's decision to resort to an even more abstract formal language in his artworks. Starting from the Bauhaus studies on the perception of colors and geometric forms, he developed his own artistic language, associating the triangle with yellow, the circle with red, and the square with blue. With this language that departed from the “canon” established by Johannes Itten, Glass set off to make a long and prolific series of sculptures and public monuments, materializing his concepts born out of this historical tradition, but which were, at the same time, an expression of his own personality.

Originalitatea sculpturilor sale s-a afirmat mai ales prin manipularea, cu abilitate și talent, a jocului dintre plin și gol (un dat esențial al sculpturii). Ulterior, jocul acesta a fost transpus pe suprafețele plane ale plăcilor de oțel asupra cărora artistul a operat cu geometria formelor primare, în care relația dintre plinul suprafeței și golul obținut prin decuparea ei a creat un raport dinamic între pozitiv și negativ, iar vidul desemnat astfel a pus în discuție masa sculpturală. Aceste forme sculpturale esențializate până la geometria pură primesc, prin culoarea adăugată ulterior, o încărcătură senzuală.

Expoziția deschisă la Timișoara în cadrul proiectului „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” a propus recuperarea creației lui Ingo Glass, la scurt timp de la dispariția artistului, mizând pe calitatea sa de mediator cultural care favorizează *întâlnirile* benefice ale diferitelor spații legate într-o mare măsură de biografia sa.

În concluzie, sculptura lui Ingo Glass fascinează prin simplitatea elementară a limbajului vizual ce comunică direct prin formă, volum, spațiu și culoare. Toate aceste elemente reunite au transmis publicului energiile latente acumulate în sculpturi și care se eliberează în spațiu prin contemplare. (Ileana Pintilie)

The originality of his sculptures was especially visible in the skillful and clever handling of the interplay between the empty and the full (an essential constituent of sculpture). Later, this interplay was transposed onto the flat surfaces of steel plates to which the artist applied the geometry of the primary forms, where the juxtaposition of the filled-in surface and the emptiness obtained by cutting out a part of it created a dynamic relationship between the positive and the negative, and the consequent void questioned the sculptural whole. These sculptural forms, essentialized to pure geometry, are endowed with a sensual significance by the subsequent addition of color.

The exhibition, opened in Timișoara as part of the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project, aimed to recover Ingo Glass' oeuvre, shortly after his passing, counting on his value as a cultural mediator able to foster the beneficial *encounters* between different spaces connected to a large extent to his autobiography.

To conclude, Ingo Glass' sculpture is enticing due to the elementary simplicity of its visual language, communicating directly by means of form, volume, space, and color. All these reunited elements conveyed to the public the latent energies amassed in the sculptures and waiting to be released in the surrounding space by contemplation. (Ileana Pintilie)

Ingo Glass
Năzuința spre piramidă
1993
metal lăcuit, machetă
32 × 35 × 55 cm
Prin amabilitatea familiei artistului
Credit foto © Cornel Putan

Ingo Glass
Striving towards the pyramid
1993
lacquered metal, scale model
32 × 35 × 55 cm
Courtesy of the artist's family
Photo credit © Cornel Putan

Ingo Glass
Triunghiul dominând
2003
aluminiu lăcuit
100 × 100 × 100 cm
Prin amabilitatea familiei artistului
Credit foto © Cornel Putan

Ingo Glass
The dominating triangle
2003
lacquered aluminum
100 × 100 × 100 cm
Courtesy of the artist's family
Photo credit © Cornel Putan

→
Ingo Glass
ansamblu din expoziție în prim-plan cu
Dialogul dintre cercul pozitiv și cel negativ
2010
aluminiu lăcuit
110 × 70 × 60 cm
Prin amabilitatea familiei artistului
Credit foto © Cornel Putan

→
Ingo Glass
exhibition view, in the foreground with
Dialogue between positive and negative circles
2010
lacquered aluminum
110 × 70 × 60 cm
Courtesy of the artist's family
Photo credit © Cornel Putan

COURAGE, THE FULFILLMENT WON'T BREAK YOU

COURAGE, THE FULFILLMENT WON'T BREAK YOU

Curatoare / Curator: Adela Maria Marius
 Artiști și designeri / Artists and Designers: Radu Abraham, Ana Adam, Ana Botezatu, Constantin Flondor, Anca Munteanu Rimnic, Muromuro, Daniela Pălimariu, Ștefan Păvăluță, Ovidiu Toader, Cristian Ioan Tudor, UAU

05.10 — 05.11.2023

Acceptând provocarea de a vedea sculptura în sensul ei extins, ca mediu prin care investigăm raportul nostru cu spațiul – cel exterior și cel interior, intim –, expoziția „Courage, the Fulfillment Won't Break You” este concepută ca o întâlnire pe graniță, pe acea linie de demarcație între estetic și funcțional, între obiectul de artă și cel domestic, cotidian – intersecție pe care astăzi designul o exprimă plenar, relevându-i semnificațiile profunde.

Interesul pe care artiștii din generația neo-avangardei românești l-au avut pentru noile instrumente de analiză vizuală funcționează aici ca premisă a demersului curatorial. Membrii grupărilor 1.1.1. și Sigma, prin practica lor artistică, s-au raportat la artă ca la o formă ce depășește perspectiva subiectivă, abordând și experimentând lumea într-o manieră multidisciplinară, holistică, printr-o prismă multifacțată.

Lucrarea *Trigona. Lampă* (Constantin Flondor, 1974) este, din acest punct de vedere, armătura istorică pe care această expoziție s-a fixat. Obiect funcțional, casnic, pe de o parte, dar și expresie a cercetărilor formale pe care artistul le întreprindea în direcția constructivismului și experimentalismului derivat din estetica Școlii de la Bauhaus, lucrarea ilustrează punctul de întâlnire ce va constitui definiția designului.

Participanții la expoziție se regăsesc la confluența dintre cele două arii de raportare și explorare a lumii: unii sunt artiști vizuali, cu practică în domeniu (Constantin Flondor, Anca Munteanu Rimnic, Ana Adam, Daniela Pălimariu, Ovidiu Toader, Ana Botezatu), alții vin dinspre arhitectură, regăsindu-se în pasiunea pentru design și obiectul aflat la granița dintre artă și funcționalitate (Ioana Chifu și Onar Stănescu, uniți în noua identitate a studioului Muromuro, sau Ștefan Păvăluță, arhitect ce, în 2017, își construiește un brand de sine stătător, Vinklu), iar alții se definesc direct ca designeri, ce păstrează legătura cu platforma artei prin respectul față de *handcraft*, manualitatea artizanală a meșteșugului (UAU Studio, înființat în România de către artista Vanessa Singenzia; Radu Abraham).

←
 imagine din expoziție
 Credit foto © Cornel Putan

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Taking on the challenge to look at sculpture in its broad sense, as a medium of investigating our relation to space – both exterior and interior, intimate –, the “Courage, the Fulfillment Won't Break You” exhibition is conceived as a border meeting, on that demarcation line between aesthetics and functionality, between the art object and the everyday, domestic object – an intersection that nowadays finds a plenary expression in design, revealing its profound meanings.

The Romanian neo-avant-garde artists' interest in the new tools of visual analysis worked here as a premise for the curatorial undertaking. In their artistic practice, the members of the 1.1.1. and Sigma groups related to art as a form which transcends the subjective perspective, experiencing and approaching the world in a multidisciplinary, holistic manner, through a multifaceted prism.

The artwork *Trigona. Lamp* (Constantin Flondor, 1974) is, from this point of view, the historical armature this exhibition is built around. A functional, domestic object on the one hand, but also an expression of the artist's formal search in the direction of the constructivism and experimentalism derived from the aesthetics of the Bauhaus School, the artwork illustrates the meeting point which will constitute the definition of design.

The exhibition participants find themselves at the confluence of two major perspectives on how to view and explore the world: some are visual artists, with an established artistic practice (Constantin Flondor, Anca Munteanu Rimnic, Ana Adam, Daniela Pălimariu, Ovidiu Toader, Ana Botezatu), others are architects rediscovering themselves in their love for design and for objects at the crossroads between art and functionality (Ioana Chifu and Onar Stănescu, united under the new identity of the Muromuro Studio, or Ștefan Păvăluță, an architect who, in 2017, developed a distinct brand, Vinklu), while others plainly define themselves as designers, bound to the platform of art by their respect for handcraft, the dexterity of the artisan (UAU Studio, founded in Romania by artist Vanessa Singenzia; Radu Abraham).

←
 exhibition view
 Photo credit © Cornel Putan

Ceea ce-i unește pe toți participanții la această expunere este nevoia de a crea narațiuni, „povești frumoase, spuse bine” (Ștefan Păvăluță), care să reflecte contexte mai largi, în care să se insereze prin dialog. Ovidiu Toader, sculptorul care captează aerul în obiectele sale gonflate din tablă (*Petal Sculpture*, *Open Hand Chair*), spune: „Mă consider mai mult un explorator decât un sculptor. Vreau să exprim imagini și situații documentate, alături de sentimente și stări printr-un dialog tridimensional. Sculptura devine un astfel de dialog.”

Explorarea modurilor personale de raportare la lume prin intermediul obiectului conduce vizitatorul pe căi neașteptate ce pătrund în adâncimi ale memoriei ancestrale, ca în seria obiectelor ceramice din proiectul *The Ancestors* (UAU Studio) sau ca în colecția de mobilier creată de Muromuro, *RELIK*, ce folosește elementele limbajului contemporan grefat pe noțiuni ce fac recurs la timpuri îndepărtate sau „păstrează relicva unui mediu dispărut”: „Acest fundal transformat încurajează introspecția cu privire la modul în care existența noastră ne influențează mediul înconjurător și subliniază necesitatea propriei noastre adaptabilități pentru supraviețuire.” (Muromuro)

La polul opus, Ana Adam folosește obiectul ca instrument al introspecției și descoperirii de sine: *Care-i firul uitat care mă leagă pe mine de mine?* este titlul atașat grupajului său. Pernele brodate de artistă au o față-copertă (în)scrisă cu un mesaj personal al cărui sens poate fi extrapolat la scara experienței generale. Lectura sa solicită o interacțiune subtilă și rafinată cu textura și volumul materialului textil. În pliurile acestuia, artista a creat un spațiu ce poate găzdui ceva concret, cum ar fi un bilet sau un mesaj de dragoste, dar și vise.

What links all of them together in this presentation is their need to create narratives, “well-told beautiful stories” (Ștefan Păvăluță), that reflect broader contexts, in which to insert themselves by means of dialogue. Ovidiu Toader, the sculptor who captures air in his metal sheet inflatable objects (*Petal Sculpture*, *Open Hand Chair*), says: “I consider myself more of an explorer than a sculptor. I want to express recorded situations and images, together with feelings and states of mind, in a three-dimensional dialogue. Sculpture becomes such a dialogue.”

The exploration of personal ways of relating to the world through the object leads the visitor to unexpected paths that delve deep into the ancestral memory, as is the case with the ceramic objects series for *The Ancestors* project (UAU Studio) or the furniture collection created by Muromuro, *RELIK*, in which elements of contemporary language are grafted on concepts reminiscent of far-off times or “carrying the relic of a bygone medium”: “This transformed backdrop encourages introspection regarding how our existence influences our environment and underscores the necessity of our own adaptability for survival.” (Muromuro)

At the opposite pole, Ana Adam uses the object as a tool for introspection and self-discovery: *What is the forgotten thread that connects me to myself?* is the title of her group of objects. The pillows embroidered by the artist have a cover-side inscribed with a personal message whose sense can be extrapolated to the scale of universal experience. Its reading requires a subtle and refined interaction with the texture and the volume of the fabric. Within its folds, the artist created a space able to hold something solid, such as a note or a love message, but also dreams. “As in the case of the plates-drawings, I’m investigating the meeting point between

Anca Munteanu Rimmic
Lampă dia-mant
oțel 10 mm, neon
17 × 23 × 1 cm
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Cornel Putan

Anca Munteanu Rimmic
Dia-mant Lamp
10 mm steel, neon light
17 × 23 × 1 cm
Courtesy of the artist
Photo credit © Cornel Putan

COURAGE, THE FULFILLMENT WON'T BREAK YOU

„La fel ca în cazul desenelor-farfurii, cercetez zona de interferență dintre rafinement, lux și funcțional. Interoghez utilitatea extinzând-o și făcând-o să răspundă nevoii de contemplare, senzualitate, ludic, uimire, conectare. Aceste obiecte sunt simultan desene, poeme, perne, recipiente, locuri pentru visare.” (Ana Adam)

Fie că sunt numite simplu, prin evidențierea funcției sau materialului (Radu Abraham, *Piesă de lemn. Masă, Piesă de lemn. Dulap, Piesă de lemn. Scaun*; Ștefan Păvăluță, *Paravan țesut*), fie că recurg la denominări metaforice sau simbolice (UAU, *Cele urâte, cele frumoase*), ori la un fel de animism racordat obiectului (Daniela Pălimariu, *Very Present Bookshelf, Very Present Coffee Table*; Cristian Ioan Tudor, *Cabinet Pasăre*), obiectele expuse își impun autonomia în raport cu sursele pe care le integrează, definindu-se prin dualitatea specifică designului. Vase, obiecte de mobilier sau de iluminat – lucrările prezente în expoziția curatoriată de Adela Maria Marius exemplifică caracterul hibrid al lumii contemporane, ce transgresează permanent sensurile univoce. (Sorina Jecza)

refinement, luxury, and functionality. I’m questioning utility by extending it and forcing it to answer the need for contemplation, sensuality, ludic, awe, connection. These objects are simultaneously drawings, poems, pillows, containers, places to dream.” (Ana Adam)

Whether bearing simple titles pointing to the material or the function (Radu Abraham, *Wood Piece. Table, Wood Piece. Cabinet, Wood Piece. Chair*; Ștefan Păvăluță, *Weave Screen*), or resorting to symbolic or metaphorical names (UAU, *The Ugly, The Beautiful*) or to a sort of animism attached to the object (Daniela Pălimariu, *Very Present Bookshelf, Very Present Coffee Table*; Cristian Ioan Tudor, *Bird Cabinet*), the exhibited objects affirm their autonomy from the sources integrated within, defining themselves by the typical duality found in design. Ceramics, pieces of furniture, lamps – the artworks presented in the exhibition curated by Adela Maria Marius illustrate the hybrid character of the contemporary world, constantly transgressing unequivocal meanings. (Sorina Jecza)

Daniela Pălimariu
în colaborare cu Epretext Gallery
Very Present Coffee Table
ediție de 1/8, oțel inoxidabil, metal, vopsea, lac
30 × 110 × 60 cm

Very Present Bookshelf
ediție de 1/8, oțel inoxidabil, metal, vopsea, lac
150 × 130 × 92 cm
Prin amabilitatea artistei

Credit foto © Cornel Putan

Daniela Pălimariu
în colaborare cu Epretext Gallery
Very Present Coffee Table
edition of 1/8, stainless steel, metal, paint, varnish
30 × 110 × 60 cm

Very Present Bookshelf
edition of 1/8, stainless steel, metal, paint, varnish
150 × 130 × 92 cm
Courtesy of the artist

Photo credit © Cornel Putan

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

→
 Ștefan Păvăluță
Paravan țesut
 lemn masiv de fag, ratan, îmbinări de alamă
 165 x 190 cm (deschis complet) &
 55 x 190 cm (închis)
 Prin amabilitatea artistului

Radu Abraham
 în colaborare cu Epretext Gallery
Piesă de lemn. Masă
 lemn masiv de stejar
 38 x 90 x 90 cm
 Prin amabilitatea artistului

Radu Abraham
Piesă de lemn. Dulap
 lemn masiv de stejar
 40 x 41 x 127 cm
 Prin amabilitatea artistului

Radu Abraham
Piesă de lemn. Scaun
 lemn masiv de stejar
 79 x 79 x 39 cm
 Prin amabilitatea artistului

Ana Adam
 în colaborare cu Epretext Gallery
Care-i firul uitat care mă leagă pe mine de mine?
 zece perne unicate
 cânepă naturală, în sau bumbac,
 țesute cu fir de mătase naturală
 45 x 45 cm
 Prin amabilitatea artistei

Credit foto © Cornel Putan

→
 Ștefan Păvăluță
Weave Screen
 solid beech, rattan, brass joints
 165 x 190 cm (fully opened) &
 55 x 190 cm (closed)
 Courtesy of the artist

Radu Abraham
 in collaboration with Epretext Gallery
Wood Piece. Table
 solid oak
 38 x 90 x 90 cm
 Courtesy of the artist

Radu Abraham
Wood Piece. Cabinet
 solid oak
 40 x 41 x 127 cm
 Courtesy of the artist

Radu Abraham
Wood Piece. Chair
 solid oak
 79 x 79 x 39 cm
 Courtesy of the artist

Ana Adam
 in collaboration with Epretext Gallery
What is the forgotten thread that connects me to myself?
 ten unique pillows
 natural hemp, linen or cotton sewed
 with natural silk threads
 45 x 45 cm
 Courtesy of the artist

Photo credit © Cornel Putan

PĂLĂRIA SPANIOLĂ / THE SPANISH HAT

PĂLĂRIA SPANIOLĂ

Organizator / Organizer: Institutul Cervantes
Artist: Cosmina Nicolescu

12.10 — 05.11.2023

Pălăria este catalogată ca accesoriu vestimentar. Cuvântul „accesoriu” minimalizează, într-o anumită măsură, importanța obiectului, îl trece în categoria inutilului agreabil. Ceea ce trebuie păstrat – cu mici corecții –, căci este, mai degrabă, un accent personal, așa cum unele litere au nevoie de un semn care planează deasupra lor pentru a-și definitiva identitatea.

Pălăria este supusă gestului, îl însoțește, este o continuare organică a acestuia. Felul în care relaționezi cu pălăria ta poate sugera bucuria sau tristețea, la fel cum poate trăda timiditatea, emoția, respectul, politețea rece, dorința de a seduce, nerăbdarea sau pedanteria. Totodată, definiția vizuală a unor profesii poate fi dată de pălăria purtată, pentru a facilita catalogarea.

Proiectul *Pălăria spaniolă* adună o colecție de pălării care dețin un rol în tablouri din cultura spaniolă și a căror prezență nu poate trece neobservată. Am abordat acest accesoriu vestimentar ca obiect pictural, parte a capodoperei și mijloc de expresie artistică. Există un duo, o umbră a picturii – așa cum o înțeleg eu, ca meșteșugar de pălării –, o recreare a sensului subliniat într-o pălărie reală, lipsită de ficțiune, supusă purtării și asumării. Am ales câteva pălării reprezentate în tablouri pentru a încerca să reconstruiesc acele accente care plutesc deasupra literelor, acea încununare compusă din obiecte ale inutilului agreabil care pot – oricât ar părea de surprinzător – să ilustreze plenitudinea și forța culturii spaniole. (Cosmina Nicolescu)

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

←
Cosmina Nicolescu
Pălăria visată, cadoul divin – inspirată de *El sueño de San Agustín (Visul Sfântului Augustin)* de Claudio Coello
2023
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Bogdan Mosorescu

THE SPANISH HAT

The hat is included in the category of fashion accessories. The word “accessory” lessens, to a certain extent, the importance of the object, labeling it as pleasantly useless. Which is – with some amendments – not to be discarded, as it tends to add a personal note, just like some letters need a mark floating above them to complete their identity.

The hat is subject to gesture, accompanying it as an organic continuation. The way you relate to your hat may indicate joy or sadness, just as it can betray shyness, nervousness, respect, distant politeness, the wish to seduce, impatience, or pedantry. At the same time, some professions are visually defined by the wearing of a characteristic hat, which facilitates their identification.

The Spanish Hat is a project that brings together a collection of hats featured in Spanish paintings and whose presence cannot go unnoticed. I approached this fashion accessory as if it were a pictorial object, an element of the masterpiece and a means of artistic expression. There is a doubling here, a shadow of the painting – the way I see it, as a milliner –, a recreation of its meaning emphasized in a real hat, devoid of fiction, subjected to wear and appropriation. I chose several hats depicted in paintings in an attempt to reconstruct those marks floating above letters, that crowning given by pleasantly useless objects that are – as surprising as it may seem – able to appropriately illustrate the richness and force of Spanish culture. (Cosmina Nicolescu)

←
Cosmina Nicolescu
The dreamed hat, the divine gift – inspired by *El sueño de San Agustín (The Dream of Saint Augustine)* de Claudio Coello
2023
Courtesy of the artist
Photo credit © Bogdan Mosorescu

Cosmina Nicolescu
Pălăria învingătoarei – inspirată de *Autoportret* de Frida Kahlo
2023
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Bogdan Mosoirescu

Cosmina Nicolescu
The winner's hat – inspired by *Self-Portrait* by Frida Kahlo
2023
Courtesy of the artist
Photo credit © Bogdan Mosoirescu

PĂLĂRIA SPANIOLĂ / THE SPANISH HAT

[în prim-plan] *Pălăria comună* – inspirată de
Manifestación (Demonstrație) de Antonio Berni
[în plan secund] *Pălăria spaniolă a deferenței* –
inspirată de *La rendición de Breda (Capitularea
orașului Breda)* de Diego Velázquez
2023
Prin amabilitatea artistei
Credit foto © Bogdan Mosoirescu

[in the foreground] *Ordinary hat* – inspired by
Manifestación (Demonstration) by Antonio Berni
[in the background] *The Spanish hat
of deference* – inspired by
*La rendición de Breda (The Surrender
of Breda)* by Diego Velázquez
2023
Courtesy of the artist
Photo credit © Bogdan Mosoirescu

EXPOZITII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

ȘASE RESPIRAȚII PE MINUT / SIX BREATHS PER MINUTE

ȘASE RESPIRAȚII PE MINUT

Curatoare / Curator: Alina Șerban
 Artistă / Artist: Maria Louizou
 Performeri / Performers: Maria Busuioc, Maria Louizou, Aliki-Vaia Siousti

20.10 — 30.11.2023

Este corpul nostru oricând un spațiu sigur? Cum putem experimenta siguranța pentru a ne face auzită vocea interioară, eliberați de constrângerile care ne sunt impuse? Cum putem permite spațiului să fie una cu corpul nostru, perturbând imaginea pe care o proiectăm asupra noastră? Unde ne simțim în siguranță pentru a ne exprima? Cum devine respirația un mijloc de comunicare?

Sunt întrebări deschise de instalația sculpturală a artistei Maria Louizou, o lucrare care propune vizitorilor o descifrare neașteptată a sculpturii. Creionând un raport tandru și fragil între monumentalitatea obiectului sculptural și vulnerabilitatea materiei (lutul ceramic), aceste recipiente mari, impresionante, care compun instalația au fost inspirate de tradiția greacă antică, amintindu-ne de formele ceramicii. Cu toate acestea, ele funcționează independent. Ele devin performative, adăpostind corpurile feminine ale performerilor ce ocupă temporar sculpturile ceramice, acoperindu-le parțial pentru a activa într-un mod diferit simțurile privitorului. Sculpturile devin carcase acustice, intensificând vocile performerilor atunci când interpretează compoziția scrisă de artistă – o piesă care amintește de cântecul polifonic din Epir. Instalația reușește să contopească materialul (forma) cu imaterialul (sunetul), provocând o apropiere a respirației ca proces de vindecare, putând fi asociat cu tehnicile de respirație lentă studiate de diverși cercetători și clinicieni pentru efectele lor benefice asupra psihicului. *Șase respirații pe minut* își găsește inspirația în ritualurile și ceremoniile de doliu, propunând o turnură în ceea ce privește înțelegerea respirației ca formă de rostire. Instalația Mariei Louizou reconsideră dimensiunea experiențială și terapeutică a artei, reflectând asupra necesității de a concepe un spațiu mult mai intim și personal unde sonoritatea vocii conduce către o nouă conștientizare a experiențelor Sinelui și a realității fizice a sculpturii ca formă de întâlnire și reciprocitate. (Alina Șerban)

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

←
 Maria Louizou
Șase respirații pe minut
 2020-2021
 instalație sculpturală & performance
 ceramică, compoziție vocală
 Credit foto © Florina Bobar

SIX BREATHS PER MINUTE

Curatoare / Curator: Alina Șerban
 Artistă / Artist: Maria Louizou
 Performeri / Performers: Maria Busuioc, Maria Louizou, Aliki-Vaia Siousti

20.10 — 30.11.2023

Is our body a safe space all the time? How can we make ourselves feel safe so as to let our inner voice be heard, freed from the constraints imposed on us? How can we allow space to become one with our body, warping the image we project upon ourselves? Where do we feel safe enough to express ourselves? How does breathing become a means of communication?

These are some of the questions raised by Maria Louizou's sculptural installation, an artwork that proposes an unexpected reading of sculpture to the visitors. Outlining a gentle and fragile relationship between the monumentality of the sculptural object and the vulnerability of matter (the ceramic clay), these large, impressive vessels that make up the installation were inspired by the Ancient Greek tradition, reminding us of the forms of pottery. Even so, they function independently. They become performative, sheltering the feminine bodies of the performers temporarily occupying the ceramic sculptures, partially covering them in order to activate the viewer's senses in multiple ways. The sculptures become acoustic shells, amplifying the performers' voices as they interpret the composition written by the artist – a musical piece that echoes the polyphonic song of Epirus. The installation manages to merge the material (the form) with the immaterial (the sound), prompting the appropriation of breathing as a healing process, in line with the slow breathing techniques studied by many researchers and clinicians for their beneficial effects on the psyche. *Six Breaths per Minute* draws its inspiration from mourning rituals and ceremonies, proposing a turning point in the understanding of breathing as a form of speech. Maria Louizou's installation reconsiders the experiential and therapeutic dimension of art, reflecting on the necessity to create a much more intimate and personal space where the sonority of the voice allows the listener to apprehend the experiences of the Self and the physical reality of sculpture as a form of encounter and reciprocity. (Alina Șerban)

←
 Maria Louizou
Six Breaths per Minute
 2020-2021
 sculptural installation & performance
 ceramic, vocal composition
 Photo credit © Florina Bobar

NOPTI ÎN BENGAL: IMAGINAȚIA ROMANTIZATĂ A ALTERITĂȚII

Curator: Josip Zanki

Artiști / Artists: Rogelio Acevedo Medina (Mexic), Alejandra Ballón Gutiérrez (Peru), Manolo Cocho (Mexic), Larisa Crunțeanu (România), Megan Dominescu (România), Ivan Fijolić (Croatia), Bojan Gagić (Croatia), Esneider Gamboa Burbano (Columbia), Luise Kloos (Austria), Daniela Leyva (Mexic), Leonardo Martínez (Mexic)

05.10 — 30.11.2023

Conceptul expoziției „Nopti în Bengal: imaginația romantizată a alterității” pornește de la interpretarea eronată a lui Mircea Eliade a culturii, ierarhiei familiale, problemelor de gen și structurii de caste hinduse. Ca istoric al religiilor, Mircea Eliade a creat unul dintre cele mai importante cadre teoretice ale spațiului și timpului sacru și profan, lucrare ce rămâne un reper în antropologia culturală și etnologie. Romanul *Maitreyi* (publicat în franceză cu titlul *La Nuit Bengali*), apărut în 1933 în limba română, este o poveste de dragoste fictivă între Eliade, un tânăr de 22 de ani aflat în India pentru studii, și Maitreyi Devi, discipola renumitului poet Rabindranath Tagore. Autoarea de renume la anii maturității, Devi află întâmplător în 1972, din conversațiile cu Sergiu Al-George – sanscritolog și prieten al lui Eliade –, că a ajuns bine-cunoscută în România și că întâlnirea sa „romantică” cu Eliade a fost publicată sub forma unui roman cu mult timp în urmă. După ce s-a reîntâlnit de mai multe ori cu Eliade la Chicago, a scris un roman, *Dragostea nu moare* (publicat în 1974), ca replică la versiunea lui Eliade a relației lor complexe.

Exemplul experienței sentimentale și al traumei culturale ale lui Eliade și Devi sunt un bun punct de plecare pentru o lucrare interdisciplinară ce analizează trecutul colonial, perspectivele postcoloniale și noțiunea de Celălalt. Expoziția explorează imaginația, reprezentarea și percepția Celuilalt și a Alterității (simbolic reprezentați de Eliade și Devi) din perspectiva a două lentile și culturi opuse: America Latină și Europa Centrală / de Est. Mai mult decât atât, America Latină și Europa Centrală / de Est nu sunt doar opuse, ci și spații periferice, spații etern liminale cu istorii traumatice și schimbări constante de mediu politic și social; un veritabil exemplu de Alteritate. Aceste spații „diferite”, așezate în buclă, comunică, reacționează și se interpretează unul pe celălalt greșit, așa cum au făcut-o Eliade și Devi. Lucrările din expoziție vin din zona experienței de *land art*, a practicii artistice participative, a instalației sonore și a proceselor de cercetare colectivă. Firul comun care unește lucrările expuse este transformarea sculpturii și a materialelor obiectului în elemente naturale, creând o intervenție spațială la Cazarma U.

Expoziția îi reunește pe artiștii mexicani Manolo Cocho, Leonardo Martínez și Daniela Leyva, artista peruviană Alejandra Ballón Gutiérrez, artistul columbian Esneider Gamboa Burbano, artiștii croați Bojan Gagić and Ivan Fijolić, artista

BENGAL NIGHTS: ROMANTICIZED IMAGINATION OF THE OTHERNESS

The “Bengal Nights: Romanticized Imagination of the Otherness” exhibition’s concept is based on Mircea Eliade’s misunderstanding of Hindu culture, family hierarchy, gender issues, and caste structures. As an interpreter of religions, Mircea Eliade created one of the most important theoretical frames on sacred and profane space and time, still applicable in cultural anthropology and ethnology. The novel *Bengal Nights* (first published in Romanian in 1933) is a fictional love story between Eliade, who was a scholar in India at the age of 22, and the 16-year-old Maitreyi Devi, protégée of the famous poet Rabindranath Tagore. Devi became a renowned writer and accidentally discovered, through conversations with Eliade’s (Romanian) friend and orientalist Sergiu Al-George in 1972, that she is well-known in Romania and that her “romantic” encounter with Eliade was published as a story a long time ago. After meeting Eliade in Chicago several times, she wrote a novel, *It Does Not Die* (published in 1974), in response to Eliade’s version of their complex relationship.

The example of Eliade’s and Devi’s emotional experience and cultural trauma is a proper starting position for interdisciplinary artwork analyzing colonial past, postcolonial perspectives, and the notion of the Other. This exhibition focuses on the imagination, representation, and perception of the Other and Otherness (represented symbolically as Eliade and Devi) through two opposite cultures and lenses: Latin American and Eastern/Central European. More than that, Latin America and Eastern/Central Europe are not only opposites, but eternal liminal spaces, peripheral spaces with traumatic histories and with constant changes of their political and social environments; a true case of Otherness. These two “different” spaces, positioned in a loop, communicate, misunderstand, and react to each other as Eliade and Devi did. The artworks are based on land art experience, participative artistic practice, sound installation, and collaborative research processes. The connecting thread of the exhibited work is the transformation of sculpture and of an object’s materials into natural elements, which creates a spatial intervention in the U Barracks venue.

The exhibition brings together Mexican artists Manolo Cocho, Leonardo Martínez, and Daniela Leyva, Peruvian artist Alejandra Ballón Gutiérrez, Colombian artist Esneider Gamboa Burbano, Croatian artists Bojan Gagić and Ivan Fijolić, Austrian artist Luise Kloos, and Romanian artists Larisa Crunțeanu and Megan Dominescu.

austriacă Luise Kloos și artiștii români Larisa Crunțeanu și Megan Dominescu, fiind organizată în trei părți tematice, găzduite de trei săli (celule) ale Cazărmii U. Prima parte a expoziției, „Corp și traumă” prezintă lucrările lui Ivan Fijolić, Bojan Gagić și ale Alejandrei Ballón Gutiérrez. Sculptura lui Ivan Fijolić, *Substantiv* (2022), și *light boxul* său fără titlu (2007) sunt realizate în două medii opuse, sculptura clasică și obiectul luminos, recontextualizând ideea de arhetip „occidental” al corpului uman prin contrapunerea dintre o figură pitică și chipul unui tânăr. Instalația de sunet *Interior* (2011) a lui Bojan Gagić este alcătuită din înregistrările a trei circuite electrice (de la o rețea de energie electrică), reprezentând istoria familiei sale ca narațiune a Alterității și a Celuilalt, o manifestare a interpretării pe care artistul o dă noțiunii de separare și legătură. Lucrarea lui Gagić extinde spațialitatea celei și își convertește locul de la Cazarma U într-un cabinet de curiozități. Lucrarea video *Matrice germinală* (2007) a Alejandrei Ballón Gutiérrez este o lectură nouă a criticii măștilor lui Franz Fanon (în interpretarea lui Ballón, masca este o formă de artă socială). Lucrarea, realizată ca documentare video a unor performance-uri, examinează simbolic postura corporală, culoarea pielii, rasa și elementele colonizării în cultură, prin intermediul matritelor și a ideii de chip ca *persona*.

A doua parte a expoziției, „Peisajul ca spațiu culturalizat”, prezintă lucrări ale artiștilor Manolo Cocho, Leonardo Martínez, Larisa Crunțeanu și Daniela Leyva. Manolo Cocho (instalație și desene, 2023) și Leonardo Martínez (printuri, 2023) expun fotografii și documentarea fotografică a lucrărilor create în noul peisaj sacru al Mexicului și Croației. Artiștii intervin prin observarea naturii, folosind mersul ca principală metodă de percepție și amplasând elementele naturale ca material artistic. Instalațiile lor circulare (2023) extind intervențiile din aer liber, din nisip și pietre, pe podeaua Cazărmii și creează un spațiu sacru, un spațiu al liminalității și al tranziției. Leonardo Martínez își prezintă practica participativă alături de Rogelio Acevedo Medina și Josip Zanki, intervenția lor spațială – *Profesor* (2023) – fiind creată în Deșertul Wirikuta ca parte a traseului de pelerinaj și cercetării artiștilor asupra experienței psihedelice a spațiului. În fața peisajelor arcadiene ale lui Cocho și Martínez, se află lucrările video ale Larisei Crunțeanu și ale Danielei Leyva. În *12 ani* (Larisa Crunțeanu, 2022) – „scrisă în stilul unei reclame proaste, lucrarea acoperă 12 ani din viața unui personaj fictiv”, așa cum declară artista – este prezentată o dihotomie a vieții est-europene, cea dintre visul consumerismului occidental și realitatea locurilor est-europene abandonate care ajung gropi de gunoi. Spre deosebire de Crunțeanu, Daniela Leyva, în lucrarea sa video fără titlu (2022), nu arată iluzii, ci documentează spațiul ca peisaj al traumei mexicane, ca teritoriul al morții și crimei, controlat de carteluri.

Cea de-a treia parte a expoziției, „Imaginea Celuilalt” reunește lucrări de Luise Kloos, Megan Dominescu, și Esneider Gamboa Burbano. În lucrarea sa *Natură glocală* (2023), Luise Kloos prezintă două artefacte naturale, calcar din Munții Dachstein din Austria și varec din Oceanul Atlantic în forma unei instalații *site-specific*, și două desene în tuș făcute pe hârtie chinezească de orez, apropiindu-și obiectele naturale și schimbându-le contextul. *Domnul Nefericire* (2022) de Megan Dominescu ironizează stereotipul Celuilalt, înfățișând o figură masculină, nedefinită rasial, cu o față albastră schimonosită de un plâns expresionist. Esneider Gamboa Burbano, în lucrarea sa *Șaman tehnă* (2019) își apropiază și transformă vechile ritualuri precolumbiene muisca folosind elementul apei ca instrument al purificării și creând un nou spațiu sacru.

Expoziția „Nopti în Bengal: imaginația romantizată a alterității” prezintă obiecte materiale și imateriale în spațiu, înlocuind simbolic prezența a două corpuri umane (Ceilalți; Eliade și Devi) și convertind spațiul expozițional printr-o intervenție spațială radicală. Tărâmul imaginației din lucrări devine un spațiu fizic real, iar atributele peisajului nu mai sunt doar urmele lăsate de procesele naturale, ci devin semne ale memoriei noastre culturale. (Josip Zanki)

The exhibition is organized in three thematic parts, located within three rooms (cells) of the U Barracks. The first part of the exhibition, “Body and Trauma”, brings together works of Ivan Fijolić, Bojan Gagić, and Alejandra Ballón Gutiérrez. Ivan Fijolić’s sculpture *Noun* (2022) and his untitled light box (2007) are created in two opposing media, classical sculpture and light object, recontextualizing the idea of the “western” human body archetype through the opposition between a dwarf figure and the face of a young male. Bojan Gagić’s sound installation *Interior* (2011) consists of recordings of three electric circuits (part of the power grid) representing his family history as the story of Otherness and of the Other, a reflection of the artist’s interpretation of separateness and connectedness. Gagić’s work extends the spatiality of the cell and converts its place in the U Barracks into a cabinet of wonders. Alejandra Ballón Gutiérrez’s video work *Germinal Matrix* (2007) is a new reading of Franz Fanon’s critique of masks (in Ballón’s interpretation, a mask is a form of social art). The work, created as a video documentation of performances, symbolically researches body posture, skin, race, and colonization elements in culture, using molds and the idea of the face as *persona*.

The second part of the exhibition, “Landscape as Culturalised Space”, displays works signed by Manolo Cocho, Leonardo Martínez, Larisa Crunțeanu, and Daniela Leyva. Manolo Cocho (installation and drawings, 2023) and Leonardo Martínez (prints, 2023) present photographs and photographic documentation of works created in the new sacred landscape in Mexico and Croatia. Artists intervened by observing nature, using walking as the primary method of perception and placing natural elements as artistic material. Their circular installations (2023) extend landscape interventions to the floor of the Barracks, use sand and stone, and establish a sacred space, a space of liminality and transition. Leonardo Martínez presents his participative practice with Rogelio Acevedo Medina and Josip Zanki, their spatial intervention *Teacher* (2023) being created in the Wirikuta Desert as part of a pilgrimage path and the artists’ research of psychedelic experience of space. Opposite to Cocho’s and Martínez’ Arcadian landscapes are Larisa Crunțeanu and Daniela Leyva’s video works. With *12 Years* (Larisa Crunțeanu, 2022) – “written in the style of a bad commercial, the work covers 12 years from the life of a fictional character”, as stated by the artist – a dichotomy of East European life is presented: the dream of Western consumerism and the reality of Eastern abandoned locations ending up as trash dumps. Contrary to Crunțeanu, Daniela Leyva, in her untitled video work (2022), is not showing illusion, but is documenting space as a Mexican trauma landscape, as the cartels’ territory of death and crime.

Third part of the exhibition, “Image of the Other”, brings together works by Luise Kloos, Megan Dominescu, and Esneider Gamboa Burbano. In her work *Glocal Nature* (2023), Luise Kloos presents two natural artifacts, limestone from the Dachstein Mountains in Austria and kelp from the Atlantic Ocean in a form of site-specific installation, and two ink drawings made on Chinese rice paper, appropriating natural objects and changing their context. *Mister Misery* (2022) by Megan Dominescu brings irony to the stereotype of the Other, representing a racially undefined male figure with a blue face in an expressionistic crying gesture. Esneider Gamboa Burbano, in his work *Tecno-Chamán* (2019), is appropriating and transforming old pre-Columbian Muisca rituals using the element of water as a purification tool and creating new Sacred space.

The “Bengal Nights: Romanticized Imagination of the Otherness” exhibition displays material and immaterial objects in a space, symbolically replacing the presence of two human bodies (Others; Eliade and Devi), converting the exhibition venue through dramatic spatial intervention. The realm of imagination in artworks becomes a real physical space, and landscape features are no longer just traces left by natural processes, but become marks of our cultural memory. (Josip Zanki)

Manolo Cocho
Fără titlu
2023
instalații, documentare fotografică a intervențiilor de land art dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artistului

Leonardo Martínez, Rogelio Acevedo Medina și Josip Zanki
Profesor
2023
documentare fotografică a intervențiilor de land art dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artiștilor

Leonardo Martínez
Fără titlu
2023
documentare fotografică a intervențiilor de land art dimensiuni variabile
Prin amabilitatea artistului

Credit foto © Leonardo Martínez

Manolo Cocho
Untitled
2023
installations, foto documentation of land art interventions variable dimensions
Courtesy of the artist

Leonardo Martínez, Rogelio Acevedo Medina and Josip Zanki
Teacher
2023
foto documentation of land art interventions variable dimensions
Courtesy of the artists

Leonardo Martínez
Untitled
2023
photo documentation of land art interventions variable dimensions
Courtesy of the artists

Photo credit © Leonardo Martínez

Luise Kloos
Glocal Nature (detaliu)
 2023
 instalație, desene cu cerneală
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Leonardo Martínez

Luise Kloos
Glocal Nature (detail)
 2023
 installation, ink drawings
 variable dimensions
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Leonardo Martínez

Megan Dominescu
Mister Misery
 2022
 tapiserie realizată manual
 100 x 180 cm
 Prin amabilitatea artistei

Alejandra Ballón Gutiérrez
Germinal Matrix
 2017
 video
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Leonardo Martínez

Megan Dominescu
Mister Misery
 2022
 hand made tapistry
 100 x 180 cm
 Courtesy of the artist

Alejandra Ballón Gutiérrez
Germinal Matrix
 2017
 video
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Leonardo Martínez

NOPTII IN BENGAL. IMAGINAȚIA ROMANTIZATĂ A ALTERITĂȚII / BENGAL NIGHTS. ROMANTICIZED IMAGINATION OF THE OTHERNESS

Ivan Fijolić
Noun
 2022
 sculptură
 40 cm
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Daniela Leyva

Ivan Fijolić
Noun
 2022
 sculpture
 40 cm
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Daniela Leyva

Luise Kloos
Glocal Nature
 2023
 instalație, desene cu cerneală
 dimensiuni variabile
 Prin amabilitatea artistei
 Credit foto © Leonardo Martínez

Esneider Gamboa Burbano
Tecno-Chamán
 2019
 video
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Leonardo Martínez

Luise Kloos
Glocal Nature
 2023
 installation, ink drawings
 variable dimensions
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Leonardo Martínez

Esneider Gamboa Burbano
Tecno-Chamán
 2019
 video
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Leonardo Martínez

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

Nicolae Moldovan
Negrul esențial
 2023
 detaliu din instalație
 Prin amabilitatea artistului
 Credit foto © Nicolae Moldovan

Nicolae Moldovan
Essential Black
 2023
 detail of the installation
 Courtesy of the artist
 Photo credit © Nicolae Moldovan

NEGRUL ESENȚIAL / ESSENTIAL BLACK

NEGRUL ESENȚIAL

Curatoare / Curator: Ruxandra Demetrescu
 Artist: Nicolae Moldovan

01.11 — 30.11.2023

Instalația *Negrul esențial*, alcătuită din 35 de piese de ceramică, prezintă publicului rezultatele unui dublu experiment realizat de Nicolae Moldovan, concentrat deopotrivă asupra formei și materialității obiectelor.

Din perspectivă formală, artistul este interesat de un proces de esențializare ce presupune, în spatele convențiilor tehnice, o anumită rigoare și disciplină ca expresie a libertății gestului creator. Simplificarea formei se conjugă, în cazul său, cu morfologia radicală a sculpturii minimaliste, în spiritul a ceea ce Michael Fried numea „objecthood”. Epurarea formală tinde mereu către monumentalitate, definită de artist drept „acea energie specială a formei, pe care o aplic tuturor lucrărilor în egală măsură, indiferent de dimensiunea metrică, imprimându-le un scop spațial pe care să-l determine.”

Din perspectiva materialității, semnificativă este ordonarea etapelor de lucru într-un proces de creștere continuă a masei ceramice. În viziunea lui Nicolae Moldovan, atitudinile și gesturile concretizării formei, înglobate în tehnicile de modelare a maselor ceramice, sunt preluate din experimentele prin care artiștii neolitici se presupune că-și realizau obiectele din argilă. Conform propriei explicații, această tehnică este esențială „având în vedere că baza facilitează creșterea pas cu pas a lucrării, prin maleabilitatea și docilitatea materialului (gresie, șamotă sau argilă), fiind permanent gata să primească energia gestului, suferind multiple prelucrări riguros controlate”. Preocupat să-și caute propriul drum în venerabila tradiție a ceramicii, artistul experimentează și inovează, lucrând cu materiale convenționale și neconvenționale pentru a obține efectul dorit. În cazul instalației *Negrul esențial*, el precizează că obiectele ce o alcătuiesc sunt realizate experimentând cu amestecuri de argilă „în proporții variabile cu șamotă, pastă de hârtie, rumeguș, paie de grâu sau granule de glazură. Astfel, argila rezultată prin mixări succesive dobândește omogenitate, rezistență mecanică mărită și o plasticitate surprinzătoare. [...] Suprafața volumelor este pictată (patinată) cu angobă neagră și glazuri metalice. Obiectele sunt arse în cuptoare cu gaz sau electrice, la temperaturi ce variază de la 1010 °C până la 1050 °C.”

Surpriza oferită de expoziție constă însă în provocarea asumată de artist prin concentrarea asupra „materiei negre”: ca unică posibilitate cromatică, negrul reprezintă și pentru Nicolae Moldovan un moment de sinteză prin anularea cromatismului din lucrările sale anterioare, dar și prin accentuarea dimensiunii haptice, valorificând resursele amestecurilor complexe din masele ceramice, menite să confere noi expresii plastice suprafeței obiectelor sale.

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

ESSENTIAL BLACK

The installation titled *Essential Black* consists of 35 pieces of ceramics and presents the results of a double experiment made by Nicolae Moldovan, focusing simultaneously on the form and on the materiality of the objects.

From a formal perspective, the artist is interested in a process of distillation which demands, beyond technical conventions, a certain rigor and discipline as expression of the freedom of the creative gesture. The simplification of form is, in his case, paired with the radical morphology of minimalist sculpture, in line with what Michael Fried called “objecthood”. The formal purification always aspires to monumentality and is defined by the artist as “that special energy of form, which I equally apply to all artworks, regardless of their metric measurements, endowing them with a spatial purpose which they have to determine.”

In terms of materiality, ordering the stages of his work into a process of continuously growing the ceramic body is most significant. In Nicolae Moldovan's view, the attitudes and gestures accompanying the form's materialization, embedded in the techniques of ceramic modeling, are passed down from the experiments through which Neolithic artists supposedly manufactured their clay objects. According to his own explanation, this technique is essential “keeping in mind that the base is what facilitates the gradual growth of the artwork, through the malleability and docility of the material (sandstone, chamotte, or clay), always ready to welcome the energy of the gesture and to suffer multiple rigorously controlled shapings”. Interested in finding his own voice in the venerable tradition of ceramics, the artist experiments and innovates, working with conventional and unconventional materials in order to obtain the desired effect. In the case of *Essential Black*, he mentions that the objects that comprise the installation are created by experimenting with mixtures of clay „and chamotte, paper paste, sawdust, wheat straws, or glaze particles, in various proportions. Thus, the clay resulting from repeated mixing becomes homogeneous and gains increased mechanical resistance and unexpected plasticity. [...] The volumes' surface is painted (coated) with black engobe and metallic glazes. The objects are fired in gas or electric ovens, at temperatures ranging from 1010 °C to 1050 °C.”

The surprise provided by the exhibition instead consists of the challenge taken on by the artist to focus on “black matter”: as a singular chromatic option, black represents for Nicolae Moldovan a moment of synthesis by denying the colors present in his previous works and emphasizing the haptic side, getting the most out of the potential of the complex mixtures that compose the ceramic masses and are meant to confer new expressions to his objects' surface.

În propriile sale cuvinte, „calitățile structural-mecanice și expresivitățile intrinseci ale materialului ceramic devin motivul inspirator al lucrării, iar vizualul este însoțit de tactil”. Iar scopul demersului său se citește limpede în propria mărturisire: „într-o lume cu lucruri complicate, în care obiectul artistic trebuie să fie cât mai șocant, mă întorc la forma simplă, la suprafața curată și prețios patinată. Miza creației mele este de a readuce încrederea, pacea și normalitatea într-o lume asaltată constant de accidente istorice, mici și mari”. Recitind aceste rânduri, mi-am amintit o frază din cartea lui Georges Didi-Huberman, *Sortir du noir*, publicată în 2015. Comentând *Fiul lui Saul*, filmul lui László Nemes, autorul afirma că „imaginea care iese din negru este caracterizată de propriile limite tactile”. Problema limitelor vizualității haptice, sub semnul cultivării negrului, are și pentru Nicolae Moldovan o profundă semnificație spirituală. Aparent obturată de spectaculoasele efecte epidermice ale obiectelor sale ceramice (de la opacitate la irizări metalice), ea trebuie căutată atent / regăsită de privirea răbdătoare a spectatorului invitat să parcurgă labirintul universului formal pe care Nicolae Moldovan ne invită la rândul său să-l străbatem, fără a ne rătăci. (Ruxandra Demetrescu)

↓ →
Nicolae Moldovan
Negrul esențial
2023
detaliu din instalație
Prin amabilitatea artistului
Credit foto © Nicolae Moldovan

In the artist's own words, "the structural-mechanical qualities and the intrinsic expressiveness of the ceramic material become the inspiring motif of the work, while the visual is doubled by the tactile". And the purpose of his enterprise becomes clear in his own confession: "in a world of complicated things, where the artistic product has to be as shocking as possible, I return to the simple form, to the clean, exquisitely patinated surface. The stake of my work is to restore trust, peace, and normality in a world constantly under assault by the accidents of history, great and small". Re-reading these lines, I remembered a phrase from Georges Didi-Huberman's book *Sortir du noir*, published in 2015. Commenting on László Nemes' film *Son of Saul*, the author said that "the image that leaves the dark is characterized by its own tactile limits". The problem of the limits of haptic visuality, marked by the cultivation of black, has a profound spiritual meaning for Nicolae Moldovan as well. Apparently obstructed by the spectacular epidermal effects of his ceramic objects (from opacity to metallic iridescence), it has to be carefully searched for / found by the patient gaze of the viewer invited to cross the labyrinth of the formal universe which Nicolae Moldovan welcomes us to roam, without getting lost. (Ruxandra Demetrescu)

↓ →
Nicolae Moldovan
Essential Black
2023
detail of the installation
Courtesy of the artist
Photo credit © Nicolae Moldovan

NEGRUL ESENTIAL / ESSENTIAL BLACK

EXPOZITII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

DRUMUL SPRE POEZIE LA VREME DE RĂZBOI

Curatoare/Curator: Cristina Vasilescu
Artistă / Artist: Daria Koltsova

21.10 — 30.11.2023

Daria Koltsova este una dintre figurile remarcabile ale scenei ucrainene contemporane. Opera sa artistică, care include instalație, performance și video, reunește dimensiuni politice și personale. Lucrările sale reușesc să facă sensibile și tangibile situațiile geopolitice sau sociale actuale, asociind percepțiile lor intime și repercusiunile lor asupra indivizilor. Îndepărtându-se de o reprezentare realistă, ea dă formă unor imagini reinnoite, derivate uneori din cercetări istorice sau iconografice. Odată cu anexarea Crimeii de către Rusia și războiul din Donbas din 2014, a început să exploreze efectele războiului și să pună sub semnul întrebării posibilitățile de protecție și reziliență.

Memoria, strămutarea, corpurile reduse la tăcere și relația ambiguă protecție-fragilitate sunt câteva dintre subiectele abordate de Koltsova. Amintirile artistei se întind ca o rază nesfârșită de lumină, diluându-se constant în mintea ei, dar dorind să se manifeste cât mai vizibil cu putință. În pragul distrugerilor cauzate de război, artista creează și dezvăluie astfel posibilități multiple de rezistență și speranță.

Instalația *SINGURELE CULORI RĂMASE ÎN VIAȚĂ* reflectă capacitatea memoriei de a reda elemente esențiale când detaliile și anturajul sunt forțate să dispară, fiind creată ca gest de evocare a peisajelor și ecosistemelor unice care au fost amenințate cu dispariția din pricina războiului din Ucraina. Succesiunea celor zece panouri de vitralii colorate simbolizează călătoria unui refugiat, atât reală, cât și psihologică, cu imagini sacadate surprinse prin fereastra unui autobuz sau a unui tren. Detaliile nu mai există, dar culorile și benzile diferitelor puncte de reper sunt pe deplin gravate în memorie ca niște coduri vizuale pentru un lan de grâu, o bandă de pământ negru din regiunea Sloboda, Capul Kinburn, Munții Carpați, Pădurea Roșie de la Cernobil, Nisipurile Oleșki, stepa Crimeii, Lacul Lemurian sau Lacul Roz, Pădurea Oleșki, Muntele Lavandei. Aceste locuri unice sunt astăzi pe cale de dispariție, după ce au fost bombardate, incendiate, defrișate de invadatori. Vechea tehnică a vitraliilor folosită în biserică subliniază sacralitatea naturii și vulnerabilitatea acesteia în fața războiului. (Ami Barak)

←
Daria Koltsova
SINGURELE CULORI RĂMASE ÎN VIAȚĂ
2022
instalație cu vitralii
45 x 650 cm
Comisionată de Muzeul Mönchehaus din Goslar și de Oliver Herrmann
O expoziție inițiată și susținută de Institutul Francez Timișoara
Prin amabilitate artistei și a Galeriei Suprainfini
Credit foto © Marius Popuț

EXPOZIȚII TEMPORARE / TEMPORARY EXHIBITIONS

THE ROAD TO POETRY IN WARTIME

Daria Koltsova is one of the remarkable figures of the young contemporary Ukrainian scene. Her artistic work, which includes installations, performances, and videos, brings together political and personal dimensions. Her works succeed in making current geopolitical or social situations sensitive and tangible, by associating their intimate perceptions and their repercussions on individuals. Moving away from an attempt at realistic representation, she gives form to new images, sometimes derived from historical or iconographic research. Since the annexation of Crimea by Russia and the war in Donbas in 2014, she has been working on the effects of war and questioning the possibilities of protections and resiliencies.

Memory, displacement, silenced bodies, and the ambiguous relationship of protection-fragility are some of the topics addressed by Koltsova. The artist's memories stretch as an unconfined ray of light, diluting constantly in her head yet wanting to manifest as visibly as possible. On the verge of destruction caused by the war, the artist creates and thus reveals multiple possibilities of resilience and hope.

The installation *ONLY COLOURS LEFT ALIVE* articulates the capacity of memory to edit essential elements when details and surroundings are forced to disappear, and was created as a gesture to remember the unique landscapes and ecosystems that have been under the threat of extinction during the war in Ukraine. The sequence of ten colorful stained glass panels symbolizes a refugee's journey, both real and psychological, with flashing views through a bus or train window. The details aren't there anymore, but the colors and strips of differing landmarks are fully engraved in memory as visual codes for a wheat field, a strip of black soil from the Sloboda region, the Kinburn Split, the Carpathian Mountains, the Red Forest of Chernobyl, the Oleshky Sands, the Crimean steppe, Lake Lemuria or the Pink Lake, the Oleshky forest, the Lavender Mountain. These unique places are on the verge of extinction today, having been bombed, set on fire, deforested by invaders. The old stained-glass technique used in churches emphasizes the sacred essence of nature and its vulnerability in facing war. (Ami Barak)

←
Daria Koltsova
ONLY COLOURS LEFT ALIVE
2022
stained glass installation
45 x 650 cm
Commissioned by the Mönchehaus Museum Goslar and Oliver Herrmann
An exhibition initiated and supported by the French Institute Timișoara
Courtesy of the artist and Suprainfini Gallery
Photo credit © Marius Popuț

CORZI COSMICE

Artistă / Artist: Gabriela Vanga

18.05.2023

Cunoscută pentru abordarea sa multidisciplinară, care include sculptură, instalații, fotografie, video și pictură, Gabriela Vanga reușește să creeze opere de artă impresionante, care îmbină tehnica, estetica și semnificația, oferind o experiență vizuală și emoțională unică.

Artista se exprimă prin acțiune, prin corp. Proiectează trăiri cărora le conferă corporalitate prin performance. Împletite, lumânările gracile devin corzi-cunună, iar emoțiile se modelează odată cu ceara. Metaforă a trecerii timpului și a vieții care se consumă, arderea lumânării devine sinonimă cu arderea lăuntrică. Momentul combustiei determină ridicarea corzilor la rang cosmic.

„Față de foc, cel care jertfește tot ce e organic, ceara are cea mai blândă supunere. Se oferă prima, conține flacăra, se îmbibă cu ea, alimentează focul. Ceara nu se face cenușă, are speranța într-o nouă modelare.” spunea Aurelia Mocanu. Corzile din ceară ale Gabrielei Vanga promit innoirea.

PERFORMANCE

←
Gabriela Vanga
Corzi cosmice
2023
performance
700 lumânări
circumferință 170 cm
Credit foto © Cornel Putan

COSMIC STRINGS

Known for her interdisciplinary approach, which fuses sculpture, installations, photography, video, and sculpture, Gabriela Vanga manages to create impressive artworks that combine various techniques, aesthetics, and meanings, offering a unique visual and emotional experience.

The artist expresses herself through action, through the body. She projects feelings which she endows with corporeality during her performances. The delicate plaited candles become string-wreaths, and emotions get braided in the wax. A metaphor for the passing of time and vanishing life, the burning of the candles epitomizes the inner fire. The moment of combustion triggers the strings' elevation to a cosmic rank.

“Unlike fire, which sacrifices all that is organic, wax shows the most gentle compliance. It volunteers as the first one to go, it contains the flame, soaks in it, fuels the fire. Wax doesn't leave any ash behind, and it carries the hope of a new modeling”, says Aurelia Mocanu. Gabriela Vanga's wax strings are the promise of renewal.

←
Gabriela Vanga
Cosmic Strings
2023
performance
700 candles
circumference 170 cm
Photo credit © Cornel Putan

→
Gabriela Vanga
Corzi cosmice
2023
performance
700 lumânări
circumferință 170 cm
Credit foto © Cornel Putan

→
Gabriela Vanga
Cosmic Strings
2023
performance
700 candles
circumference 170 cm
Photo credit © Cornel Putan

CORZI COSMICE / COSMIC STRINGS

MULTIMEDIA PERFORMANCE

MULTIMEDIA PERFORMANCE

Concept: o_b_i_e_c_t

Performer / performers: Norzeatic (spoken word), Kaius Leppah (DJ / sound design), Anghel Mailat (sound artist / modular synthesizers), Lavinia Vereș (video artist / video synthesizers), Gabriel Almași (guitar, venova, flute, screwdriver)

25.05.2023

În câte feluri mai trăiește încă SCULPTURA? Completând: în câte feluri mai trăiește încă ARTA, în general? Care sunt multiplele interacțiuni între modurile în care noi putem percepe lumea în care trăim?

În 25 mai 2023, am avut acces la expresia câtorva dintre modurile în care arta contemporană își redefinește formele, în cadrul unui eveniment singular: pe scenă și-au prezentat compozițiile Norzeatic, Kaius Leppah, o_b_i_e_c_t (Anghel Mailat, Lavinia Vereș) și Gabriel Almași, artiști aparținând unui vast teritoriu sonor multidisciplinar, într-un concert inedit în care lucrările lor s-au intercalat, s-au interconectat.

Experimentul și sculpturile sonore, precum și o fascinantă lume a *visual*-urilor, au alternat cu sonorități care îmbină hip-hop-ul cu free jazz-ul electro-acustic, cu elemente concrete și sinteză modulară experimentală.

Având drept sursă sculpturile prezente în spațiul expozițional al Cazărmii U, întregul performance a generat o lectură non-liniară asupra artei vizuale. Proiectul a urmărit crearea unor straturi sonore și vizuale fluide, apte să recompună o viziune globală, într-un sincretism amplu, în care formele sculpturale se convertesc în sunet și imagine vizuală proiectată pe fațada clădirii.

PERFORMANCE

← ↓
o_b_i_e_c_t
25.05.2023
multimedia performance
cadre din înregistrarea video a performance-ului © Cristian Văduva

In how many ways does SCULPTURE continue to live? Going further: in how many ways does ART in general continue to live? What are the multiple interactions between the ways in which we are able to perceive the world we live in?

On May 25, 2023, we had the chance to witness some of the ways in which contemporary art is redefining its forms, expressed in a unique event: Norzeatic, Kaius Leppah, o_b_i_e_c_t (Anghel Mailat, Lavinia Vereș) and Gabriel Almași, – artists belonging to a vast interdisciplinary soundscape – presented their compositions on stage in a unique concert, in which their works interlaced and interconnected.

Experiment and sound sculptures, as well as the fascinating world of “visuals”, alternated with sounds that combine hip-hop with free electro-acoustic jazz, with concrete elements and experimental modular synthesis.

Inspired by the sculptures presented in the exhibition space of the U Barracks, the entire performance proposed a non-linear reading of visual art. The project aimed to create fluid sound and visual layers, able to recompose a global vision, in a vast syncretism in which the sculptural forms were converted into sound and visual image projected on the façade of the building.

← ↓
o_b_i_e_c_t
25.05.2023
multimedia performance
stills from the live performance video © Cristian Văduva

MULTIMEDIA PERFORMANCE

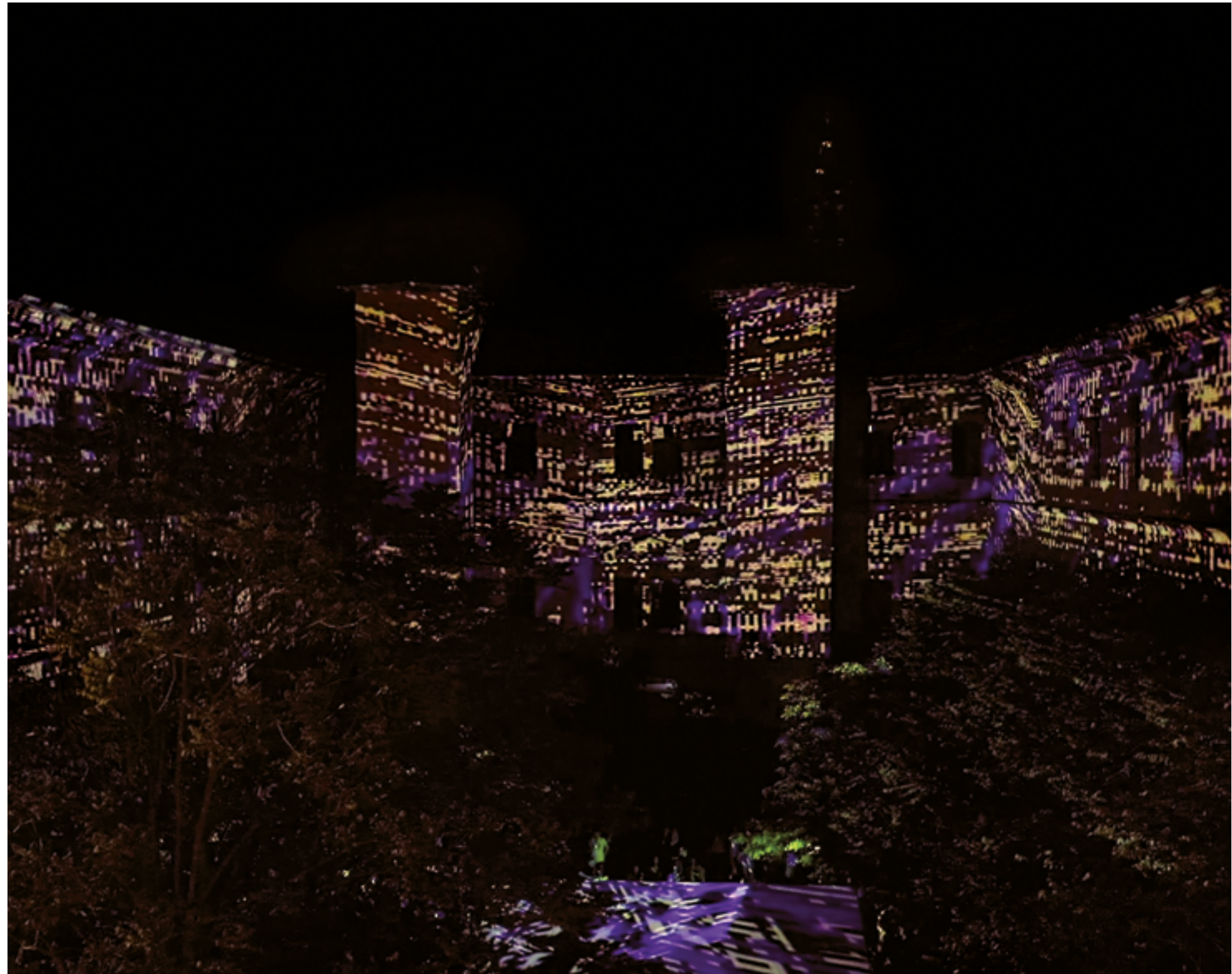
PERFORMANCE

→
 o_b_i_e_c_t
 25.05.2023
 multimedia performance
 cadre din inregistrarea video a performace-ului © Cristian Văduva

→
 o_b_i_e_c_t
 25.05.2023
 multimedia performance
 stills from the live performace video © Cristian Văduva

MULTIMEDIA PERFORMANCE

Mădălina Dan
 ex-peau-sition
 14-17.09.2023
 performance
 Credit foto © Cornel Putan

Mădălina Dan
 ex-peau-sition
 14-17.09.2023
 performance
 Photo credit © Cornel Putan

EX-PEAU-SITION

EX-PEAU-SITION

Artistă / Artist: Mădălina Dan
 Sound design: Lala Misosniky, Joëlle Marie McGovern

14 — 17.09.2023

*ex-peau-sition*¹ se încadrează în sfera esteticii senzoriale/tactile și este o extensie a *The Agency of Touch*², adaptată la contextul expozițional creat de proiectul „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”. Lucrarea a fost gândită și prezentată pentru prima dată în cadrul expoziției „Brâncuși. Sublimarea formei” de la BOZAR – Bruxelles, cu ocazia Festivalului Artelor Europalia 2019.

Pentru „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, au fost concepute și performat *piese* tactile și sonore inspirate de sculpturile unor artiști prezenți în cadrul expozițiilor permanente de la Cazarma U: Dan Vezentan, Mircea Cantor, Peter Jecza, Paul Neagu, Andreea Anghel, Alexandra Satmari, Adrian Kiss, Nimbart Ambrus.

În *ex-peau-sition*, vizitatorul/vizitatoarea este invitat/ă să primească o experiență tactilă și sonoră pe propriul corp, pornind de la o sculptură din expoziție. Teme ca formă, dinamică, volum, textură, materialitate sunt transpuse și traduse în sfera non-vizuală, tactilă și senzorială și îngemănate cu substanța biologică/somatică/imaginativă a corpului uman. În acest cadru, corpul este „scena”, iar textura afectivă – suprafața subiectivă. Structura vie, celulară intră în dialog cu sunetul și cu sculptura (de referință), cu imaginea, atmosfera și „povestea” acesteia.

ex-peau-sition își propune o apropiere de mediul sculptural printr-o abordare experiențială. Această proximitate produce mai multe mutații, creează sau dizolvă *spații și relații*: contemplativul se pierde în senzorial, privitorul se transformă în subiect/obiect, relația artist/ă – spectator/spectatoare se schimbă. Juxtapunerea sferei tactile³ în cadrul expozițional își dorește o *de-ierarhizare* a simțului vizual prin atenția direcționată înspre percepție și experiență senzorială. Această abordare se referă la faza premergătoare esteticii, la întoarcerea la *aisthēsis* – percepție și experiență senzorială ca modalitate de cunoaștere care precede vizualul și reprezentabilul. (Mădălina Dan)

1. Titlu inspirat de conceptul filozofic al lui Jean-Luc Nancy.

2. *The Agency of Touch* (2016-2024) este cadrul unei cercetări artistice ample a coregrafei Mădălina Dan în mediul tactil. *Agenția* este o intervenție care utilizează atingerea, conștientizarea corporală și conectivitatea ca „serviciu” artistic în diferite contexte: artistice, sociale, culturale. *Agenția* este instalată temporar în contexte artistice: festivaluri, galerii, apartamente, ateliere de cercetare, dar și în cadre sociale și medicale: centre de îngrijire, spitale, cămine de seniori, tabere de copii.

3. Practica tactilă urmează în special coordonate fizice și anatomice centrate pe sistemul somato-senzorial, pe straturile de piele (epiderma, derma, hipoderma), pe receptorii tactili care percep textura, presiunea, mișcarea și vibrația.

PERFORMANCE

*exhibi-skin*¹ could be ascribed to the sphere of sensorial/tactile aesthetics and is an extension of *The Agency of Touch*², adapted for the exhibition framework of “after SCULPTURE / SCULPTURE after”. The artwork was conceived and presented for the first time in the “Brancusi. Sublimation of Form” exhibition at BOZAR, Brussels as part of the Europalia 2019 Arts Festival.

For “after SCULPTURE / SCULPTURE after”, new tactile and sound *pieces* – inspired by the sculptures of artists in the permanent exhibitions housed at the U Barracks: Dan Vezentan, Mircea Cantor, Peter Jecza, Paul Neagu, Andreea Anghel, Alexandra Satmari, Adrian Kiss, Nimbart Ambrus – were designed and performed.

At *exhibi-skin*, the visitor was invited to welcome a tactile and sound experience – inspired by a sculpture in the exhibition – on her/his own body. Themes such as form, dynamics, volume, texture, materiality were transferred and translated into the non-visual, tactile and sensory world, and paired with the biological/somatic/imaginative substance of the human body. In this setup, the body is the “stage”, and the emotional texture is the subjective surface. The living cellular structure interacts with the sound and the (referenced) sculpture, with its image, atmosphere, and “story”.

exhibi-skin sets out to appropriate the sculptural medium in an experiential approach. This proximity leads to multiple mutations, creating and dissolving *spaces and relationships*: the contemplative gets lost in the sensorial, the viewer is transformed into a subject/object, the artist-spectator relationship morphs. The addition of the tactile sphere³ to the exhibition framework aspires to a *de-ranking* of the sense of vision, shifting the attention towards perception and sensory experience. This approach alludes to a precursory stage to aesthetics, to the return to *aisthēsis* – the sensory experience and perception as a means of gaining knowledge, preceding the visual and the representable. (Mădălina Dan)

1. Title inspired by Jean-Luc Nancy's philosophic idiom [“ex-peau-sition” – Ed. Note].

2. *The Agency of Touch* (2016-2024) is the framework of choreographer Mădălina Dan's ample artistic research on tactility. *The Agency* is an intervention that uses touch, body awareness, and connectivity as artistic “service” in various contexts: artistic, social, cultural. *The Agency* is temporarily activated in artistic contexts: festivals, galleries, apartments, research workshops, as well as in medical and social environments: care centers, hospitals, retirement homes, children's camps.

3. The tactile practice generally follows physical and anatomical coordinates focused on the somatosensory system, on the layers of skin (the epidermis, the dermis, the hypodermis), on the tactile receptors for texture, pressure, movement, and vibration.

→
Mădălina Dan
ex-peau-sition
14-17.09.2023
performance
Credit foto © Cornel Putan

→
Mădălina Dan
ex-peau-sition
14-17.09.2023
performance
Photo credit © Cornel Putan

EX-PEAU-SITION

Ioana Marinescu
 PAST PRESENT. Fragments of Memory
 20.10.2023
 performance (Ioana Marinescu, Smaranda Găbudeanu,
 Iulia Mărăcine, Andreea David)
 Credit foto © Ioana Marinescu

Ioana Marinescu
 PAST PRESENT. Fragments of Memory
 20.10.2023
 performance (Ioana Marinescu, Smaranda Găbudeanu,
 Iulia Mărăcine, Andreea David)
 Photo credit © Ioana Marinescu

PAST PRESENT. FRAGMENTS OF MEMORY

PAST PRESENT. FRAGMENTS OF MEMORY

Concept: Ioana Marinescu
 Coregrafi – performeri / Choreographers – performers: Smaranda Găbudeanu, Iulia Mărăcine, Andreea David
 Arhitect / Architect: Thomas Goodey
 Film: Laurențiu Calciu

performance 20.10.2023
 expoziție / exhibition 21.10 — 10.11.2023

Ce rămâne când aparent nu mai e nimic? Care este potențialul unei explorări somatice și afective de a genera noi perspective asupra unui trecut problematic?

Mulajul este amprenta unui obiect pe o suprafață, negativul formei, memorie palpabilă. În timpul săpăturilor arheologice din secolul al XIX-lea în Pompei, au fost descoperite o serie de goluri create de materia organică descompusă sub cenușa și lava solidificate. Odată umplute cu ipsos, din aceste mulaje naturale a rezultat o serie de reprezentări aproape exacte ale corpurilor de bărbați, femei, copii și animale, prinși ca într-un somn etern.

Past Present. Fragments of Memory ia forma unei instalații audio-vizuale, dar și a unui performance colectiv în care publicul este invitat să devină atât observator, cât și participant al procesului de transformare a spațiului de galerie într-un șantier în lucru. În cadrul acestuia, performeri și vizitatori alcătuiesc laolaltă mulaje plecând de la propriile corpuri și amintiri. Procesul de a imprima, de a lua mularul unei forme și de a avea acces ulterior la forma respectivă prin negativul ei, produce gesturi pe cât de sculpturale, pe atât de performative și afective. Mulajele rezultate se convertesc astfel nu doar în obiecte sculpturale de sine stătătoare, ci și în negative care activează memoria, amintirile respective devenind tangibile în prezent.

A acțiunile performative produc, la rândul lor, urme în spațiu – un sit arheologic prins într-un continuu proces de negociere a diverselor temporalități. Bucăți de feșe, găleți, foarfeci, urme ale gipsului scurs se adaugă instalației care are în centru o masă cu mulaje – fragmente negative și abstracte ale corpului. Pe fundal sunt proiectate o serie de secvențe coregrafice improvizate de Smaranda Găbudeanu și Iulia Mărăcine în toamna lui 2022, *in situ*, la Pompei și inspirate de corpurile de piatră. Create din fașă gipsată – material ușor și comun – mulajele se aseamănă unor boluri, devenind ofrande tangibile și ambigue pe masa-altar din spațiul expozițional. (Ioana Marinescu)

PERFORMANCE

Un proiect comisionat inițial de Beaconsfield UK și produs de Asociația Pentru Teatrul și Carte (PETEC)
 Parteneri: Fundația Triade, CNDB (Centrul Național al Dansului București), CESI (Centrul de Excelență în Studiul Imaginii), H2DANCE, Cartierul Uranus
 Co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național și Institutul Cultural Român prin Programul Cantemir
 Mulțumiri: MiC – Parcul Arheologic Pompei

What remains when apparently there is nothing left? What is the potential of somatic and affective explorations to generate new perspectives on a problematic past?

A mould is an imprint of an object on a surface, the negative of form, palpable memory. For the ancient Greeks, memory was as an imprint on the soul of a past event. The 19th-century archaeological excavations in Pompeii revealed voids created by the decomposition of organic matter beneath layers of solidified ash. When these natural moulds were filled with plaster, a series of casts emerged – faithful representations of the bodies of men, women, children, and animals, frozen as if in eternal sleep.

Past Present. Fragments of Memory takes the form of an audiovisual installation as well as a collective performance, where the audience is invited to witness and participate in transforming the gallery space into an active working site. In this setting, performers and visitors together create moulds based on their own bodies and memories. Participants are asked to remain perfectly still for the 10-20 minutes required for the mould-making process. During this intimate experience, a dialogue emerges between performer and participant. The latter is encouraged to recall memories associated with the painful body part that is being caressed and touched with wet material as it is imprinted on a tangible surface. Plaster bandages are commonly used in medicine for fixing broken body parts or limbs. As the plaster dries, participants can feel its changing temperature and texture against their skin. They are invited to either take the resulting plaster mould with them or leave it at the centre of the room, contributing to the collective installation. The process of imprinting – taking a mould of a surface, and later accessing that surface through its negative – produces gestures that are simultaneously sculptural, performative, and affective. As a result, the moulds become not only standalone sculptural objects but also negatives that activate memory, making past recollections tangible in the present.

The performative actions, in turn, leave traces in the space – an archaeological site in constant negotiation with various temporalities. Pieces of bandages, buckets, scissors, and traces of spilled plaster contribute to the installation, which centres around a table filled with body moulds. In the background, choreographic fragments are projected – filmed improvisations by Smaranda Găbudeanu and Iulia Mărăcine, performed *in situ* at Pompeii in the autumn of 2022, inspired by the plaster casts. Made of plaster bandages – a lightweight and common material – the moulds (negative and abstract fragments of the body) resemble a series of vessels, becoming tangible and ambiguous offerings on the shrine-like table in the exhibition space. (Ioana Marinescu)

A project initially commissioned by Beaconsfield UK and produced by the Theatre and Books Association (PETEC)
 Partners: Triade Foundation, CNDB (National Dance Centre Bucharest), CESI (Centre of Excellence in Image Studies), H2DANCE, Cartierul Uranus
 Co-financed by the Administration of the National Cultural Fund and the Romanian Cultural Institute through the Cantemir Program
 Thanks to: MiC – Pompeii Archaeological Park

↓ →
 Ioana Marinescu
 PAST PRESENT. Fragments of Memory
 20.10.2023
 performance (Ioana Marinescu, Smaranda Găbudeanu,
 Iulia Mărăciine, Andreea David)
 Credit foto © Ioana Marinescu

↓ →
 Ioana Marinescu
 PAST PRESENT. Fragments of Memory
 20.10.2023
 performance (Ioana Marinescu, Smaranda Găbudeanu,
 Iulia Mărăciine, Andreea David)
 Photo credit © Ioana Marinescu

Thomas Goodey, Ioana Marinescu, Iulia Mărăcine, Andreea David
Cake Man. După Paul Neagu
 22.10.2023
 performance
 Credit foto © Ioana Marinescu

Thomas Goodey, Ioana Marinescu, Iulia Mărăcine, Andreea David
Cake Man. After Paul Neagu
 22.10.2023
 performance
 Photo credit © Ioana Marinescu

CAKE MAN, DUPĂ PAUL NEAGU / CAKE MAN, AFTER PAUL NEAGU

CAKE MAN. DUPĂ PAUL NEAGU

Curator: Ileana Pintilie
 Artiști / Artists: Thomas Goodey, Ioana Marinescu, Iulia Mărăcine, Andreea David

Mulțumiri / Thanks to: Céline Righi, Hector & Toma
 Producător / Producer: PETEC (Asociația Pentru Teatru și Carte) /
 PETEC (The Books and Theatre Association)
 Parteneri / Partners: Fundația Triade, The Paul Neagu Estate (UK), Beaconsfield,
 CNDB (Centrul Național al Dansului București),
 CESI (Centrul de Excelență în Studiul Imaginii) / Triade Foundation,
 The Paul Neagu Estate (UK), Beaconsfield,
 CNDB (The National Center for Dance Bucharest),
 CESI (Centre for Excellence in Image Studies)

22.10.2023

Într-o acțiune participativă din mai 1971, desfășurată la galeria Sigi Krauss din Londra și intitulată *Cake Man*, Paul Neagu recompunea în fața publicului o siluetă umană umplută cu vafe (waffles), invitându-l apoi la un ritual de consumare a „omului-prăjitură”. Fiecărui participant i se oferea o „celulă” din corpul ce avea să fie deconstruit, răvășit și mâncat. Pentru Neagu, între obiectele care cereau să fie descoperite haptic sau prin gust s-a creat o relație cu un puternic caracter senzitiv, ce l-a condus pe artist la experimente performative ale căror concluzii au fost difuzate apoi și prin intermediul *Manifestului artei tactile* (1969), un manifest prin care-și definea și teoretic pozițiile de atunci.

Construcția conceptuală a operei lui Paul Neagu a primit mai multă profunzime atunci când ideile și elementele enunțate de el au început să fie interconectate. Astfel, și-a constituit un întreg sistem de ordonare mentală prin care asocia un limbaj vizual de bază cu diferitele niveluri ce vizau planul umanului (de la individual la social) în relație cu transcendentul. Cu ajutorul acestui sistem, el a început să-și coreleze creațiile vizuale – fie desene, picturi, obiecte, instalații și performance – într-un ansamblu unitar și coerent, intitulat de el *artă generativă*, termen împrumutat din teoriile filosofului Noam Chomsky.

Relația specială dintre obiecte, palpabilitate și gust a deschis calea unor acțiuni strâns legate între ele prin cercetări tematice similare: *Cake Man* a devenit o acțiune (event/happening) cu public, în care Neagu pornea de la un contur uman, inspirat din seria de desene și lucrări obiectuale *Anthropocosmos*. În această siluetă desenată de el pe paviment apăreau niște elemente-unități, pe care le-a numit „celule” și care, în acțiunea *Cake Man*, erau sugerate de niște vafe pregătite de artist la fața locului, destinate fiecărui participant din public – o construcție perisabilă ce trebuia „devorată” în comun.

Ideea acestei acțiuni scoate în evidență aspectul comunicării dintre artist și participanți prin consumarea unor părți din acest „om-prăjitură”, dar și prin mesajele sub forma unor bilete scrise, ajunse direct la public. Ritualul

PERFORMANCE

CAKE MAN. AFTER PAUL NEAGU

In a participative action taking place in May 1971 at Sigi Krauss Gallery in London and entitled *Cake Man*, Paul Neagu recomposed a human silhouette by filling it with waffles in front of an audience that was later invited to take part in a ritual of consuming the “cake-man”. Each participant was offered a “cell” of the body which was about to be deconstructed, ravaged, and eaten. In Neagu's view, a relationship with a strong sensorial character was formed between the objects asking to be discovered through touch and taste, a relationship that led the artist to performative experiments whose conclusions were later also spread by means of his *Palpable Art Manifesto* (1969), in which he theoretically restated his positions at the time.

The conceptual construction of Paul Neagu's oeuvre significantly gained in depth when the ideas and elements he formulated began to be interconnected. Thus, he built an entire system of mental ordering by which he associated a primary visual language with the various levels that concerned the human dimension (from individual to social) in relation to the transcendental. With the help of this system, he began to tie his visual works – drawings, paintings, objects, installations, and performances – into a coherent and unitary whole, which he entitled *generative art*, a term borrowed from the theories of philosopher Noam Chomsky.

The special relationship between objects, tactility, and taste opened the path to actions tightly connected by similar thematic research: *Cake Man* became an action (event/happening) including the audience, which began with Neagu laying out the outline of a human, inspired by the *Anthropocosmos* series of drawings and object works. Between the lines of this silhouette traced on the pavement, unit-elements began to show up, which he called “cells” and which, in the *Cake Man* action, were suggested by waffles prepared by the artist on the spot and offered to each audience member – a perishable construction that had to be “devoured” together.

The idea behind the action brought out the artist's dialogue with the participants both through the consumption of parts of the “cake-man” and through messages

consumării „omului-prăjitură” avea așadar menirea de a consolida legătura dintre participanți (reprezentând simbolic o mică parte din societate), dar și de a pune în valoare actul simplu, banal în primitivitatea lui naturală, de a mânca, privilegiind gustul, la fel de important ca dimensiunea tactilă sau cea olfactivă. În 2023, în cadrul proiectului „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” desfășurat la Cazarma U din Timișoara, un grup alcătuit din artiști și arhitecți (Thomas Goodey, Ioana Marinescu, Iulia Mărăcine și Andreea David) a performat *Cake Man* după conceptul lui Paul Neagu. În spațiul generos al cazărmii, ei au instalat mai multe planșete, pe care să fie etalată silueta umană imaginată de Neagu, umplută ulterior cu vafe, pe măsură ce acestea erau pregătite sub ochii publicului.

Asistând ca la un ritual la reconstituirea formei „omului-prăjitură”, publicul a urmărit la început rezervat acțiunea, dar pe măsură ce figura a fost completată cu vafe, a participat la consumarea ei. Alegând o anume parte din ansamblu, vizitatorii erau invitați să pună în locul piesei dislocate forma respectivă din carton. A doua parte a acestui reenactment a devenit mult mai dinamică și animată, antrenând privitorii să participe activ și să realizeze conexiunea dintre tactil și gustativ. (Ileana Pintilie)

↓ →
Thomas Goodey, Ioana Marinescu, Iulia Mărăcine, Andreea David
Cake Man. După Paul Neagu
22.10.2023
performance
Credit foto © Ioana Marinescu

in the form of written notes, directly delivered to the public. The ritual of eating the “cake-man” was therefore meant to strengthen the connection between the participants (symbolically representing a small part of society), but also to emphasize the simple, mundane – in its natural primitivism – act of eating, privileging taste, a sense equally important to touch or smell.

In 2023, as part of the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project unfolding at the U Barracks in Timișoara, a group of artists and architects (Thomas Goodey, Ioana Marinescu, Iulia Mărăcine, and Andreea David) performed Paul Neagu’s *Cake Man*. In the generous space of the barracks, they installed several boards where the human silhouette imagined by Neagu was to be laid out and later filled in with waffles as they were being prepared under the eyes of the audience.

Witnessing the reconstruction of the form of the “cake-man” as if it were a ritual, the public followed the action more cautiously at first, but, as the figure was filled in with waffles, they took part in its consumption. When dislodging a certain piece of the figure, visitors were invited to replace it with its cardboard substitute. The second part of the reenactment became more animated and dynamic, engaging the viewers to actively participate and make the connection between touch and taste. (Ileana Pintilie)

↓ →
Thomas Goodey, Ioana Marinescu, Iulia Mărăcine, Andreea David
Cake Man. After Paul Neagu
22.10.2023
performance
Photo credit © Ioana Marinescu

SPAŲIU PUBLIC /
PUBLIC SPACE

Gheorghe Zărnescu
Cvadriga
 2009 / 2023
 metal sudat, vopsit
 153 × 380 × 238 cm
 Prin amabilitatea Fundației Triade
 Lucrare realizată cu sprijinul UniCredit Bank
 Credit foto © Constantin Duma

Gheorghe Zărnescu
Quadriga
 2009 / 2023
 painted welded metal
 153 × 380 × 238 cm
 Courtesy of Triade Foundation
 Artwork produced with the support of UniCredit Bank
 Photo credit © Constantin Duma

GHEORGHE ZĂRNESCU

Proiectul „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” s-a desfășurat între zidurile Cazărmii U ca într-o oază a artei. Curatorii au simțit, totuși, nevoia unui apendice extern, în afara spațiului protejat de zidurile închise, a unui semnal care să marcheze acel loc privilegiat.

Amplasată chiar în dreptul intrării ce invita vizitatorul înăuntru Cazărmii, lucrarea *Cvadrigă* a sculptorului Gheorghe Zărnescu întrunea toate criteriile necesare unei asemenea semnificații. Realizată din metal sudat, vopsit în roșu, sculptura transmite tranșant, cu putere, mesajul franc al unei certitudini. Un semn abstract ce deschide multiple căi înțelegerii: pentru copii, este un minunat obiect ludic; pentru turiști, un fundal colorat ce poate folosi drept cadru fotografierii. Realizată la scară umană, „lucrarea roșie” a devenit rapid un obiect familiar asociat locului, punct de întâlnire sau reper al unor momente personale.

Arta care i-a constituit armătura ideatică intră în viețile oamenilor într-un mod insidios, apropiat fiecărei experiențe individuale. Altfel spus, a devenit *artă contemporană* cu fiecare persoană ce interacționează cu ea, împlinindu-și astfel menirea de artă în spațiul public.

În plus, *Cvadriga*, prin compoziția ei, ca o bandă a lui Möbius ce se desfășoară infinit, trimitea spre interiorul cazărmii, unde lumea artei și-a prelungit povestea. (Sorina Jecza)

The “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project unfolded within the walls of the U Barracks as if in an art oasis. Nevertheless, the curators felt the need for an external appendix, outside the space protected by the enclosing walls, a sign to mark this privileged site.

Placed right in front of the entrance that invited the visitor inside the Barracks, sculptor Gheorghe Zărnescu's *Quadriga* met all the requirements to fulfill the task. Made of welded metal painted red, the sculpture clearly and powerfully conveys the straightforward message of a certainty. An abstract sign lending itself to multiple readings: for children, a wonderful ludic object; for tourists, a colorful element that can make a great photographic background. The life-size “red work” quickly became a familiar object associated with the venue, a meeting point, or a landmark for personal experiences.

The artistic idea that lay at its foundation slowly found its way into people's lives, adapting to each individual scenario. In other words, it became an *artwork contemporary* with each individual who interacted with it, thus fulfilling its mission of public space art.

Furthermore, *Quadriga*, with its composition, unfolding *ad infinitum* as a Möbius strip, pointed to the interior of the Barracks, where the art world extended its story. (Sorina Jecza)

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR /
PARTNERS' ACTIVITIES

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE*

NOTIȚE DESPRE MEDIEREA CULTURALĂ A ARTELOR VIZUALE

Dana Sarmăș

În ultimii zece ani, medierea culturală a artelor vizuale a devenit unul dintre cele mai dinamice domenii interdisciplinare din sfera artei. Acest tip de mediere dezvoltă gândirea divergentă ca o condiție prealabilă a creației și inovării, precum și nivelul cognitiv necesar pentru a înțelege contextul mai larg al vieții (cultural și social). Creșterea sa este în mare parte atribuită așa-numitului „viraj educațional” în practica curatorială, care insistă pe rolul educației în artă. Această schimbare de paradigmă a generat dezbateri considerabile și controversate în jurul practicii medierii artistice, în special în ceea ce privește implicațiile pentru artiști, instituții și public.

Dacă educația artistică este esențială în promovarea creativității, gândirii critice și conștientizării culturale în societate, medierea artistică joacă un rol important în a face legătura între operele de artă și publicul-țintă. Atât educația, cât și medierea oferă un paletă unică și multi-fațetată în ceea ce privește angajamentul artistic, participarea, dar și interpretarea operei. Practicate împreună, acestea revoluționează modul în care apreciem arta (contemporană), ne raportăm la ea sau o înțelegem.

În medii precum muzee, galerii și instituții culturale, mediatorii artistici joacă un rol special din cauza disonanțelor istorice sau a contextelor socio-culturale profunde întâlnite în multe lucrări și care pot reduce accesibilitatea acestora. Mediarea artistică – un domeniu relativ tânăr, mai degrabă practic decât teoretic – înseamnă dialog și reflecție. Mediatorii sunt interpreți, dar și ghizi, sunt critici, dar și mentori. Ei pot ajuta publicul să își articuleze gândurile și sentimentele generate de artă, având posibilitatea să transforme spectatorii pasivi în participanți activi. O bună mediere implică ajustarea limbajului și stilului de comunicare ținând cont de variația vârstei și a backgroundului cultural, făcând astfel informațiile accesibile și atrăgătoare pentru toate generațiile.

Filosofia programului de mediere din cadrul expoziției „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” a fost să ancorăm programul în contextul Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii și în conceptul curatorial, cu gândul de a confirma cultura ca pilon de regenerare urbană și platformă de dialog în comunitate și de a demonstra viabilitatea artei contemporane ca spațiu de experiență estetică și incubator pentru învățare aplicată și modelare a gândirii, prin activități de mediere culturală transdisciplinare, incluzive și inovatoare. Am conceput și implementat un program de mediere culturală menit să îi facă pe oameni cu istorie, profiluri, interese și nevoi diverse, *hard to reach* sau *easy to reach*, să includă arta contemporană, evenimentele, spațiile și instituțiile de cultură în viața lor zilnică, să găsească valoare și relevanță în artă pentru creșterea și dezvoltarea personală. Pentru toți cei care au vizitat expoziția și au fost implicați în activitățile și evenimentele pe care le-am organizat, ne-am dorit să schimbăm paradigma relației lor cu arta, modificând simbolic întrebarea *Ce a vrut artistul să spună?* în *Ce ar vrea artistul să-mi spună?* Pentru fiecare grup în parte, am propus evenimente, interacțiuni, trasee și ritmuri diferite, în funcție de interes, background, vârstă și disponibilitate. (Dana Sarmăș)

*Programul de educație și mediere „Joacă-te și învață” a fost susținut de Catena pentru Artă.

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM*

NOTES ABOUT THE CULTURAL MEDIATION OF VISUAL ARTS

Over the last ten years, the cultural mediation of visual arts became one of the most dynamic interdisciplinary fields in art. This type of mediation develops divergent thinking as a precondition of creation and innovation, as well as the cognitive level required to understand a wider context of life (cultural and social). Its growth is largely attributed to the so-called “educational turn” in curatorial practice, which emphasizes the role of art education. This paradigm shift triggered considerable debates and controversies around artistic mediation, especially as far as the practical implications for artists, institutions, and the public were concerned.

If artistic education is paramount to encouraging creativity, critical thinking, and cultural awareness in society, artistic mediation plays an important role in establishing a connection between artworks and their target audience. Both education and mediation offer a unique and multifaceted palette of artistic engagement, participation, and interpretation of the work of art. When paired, they revolutionize the way we appreciate, relate to, or understand (contemporary) art.

In environments such as museums, art galleries, and cultural institutions, art mediators play a special role due to the historical dissonances and complex socio-cultural contexts of many artworks, whose accessibility thus becomes limited. Artistic mediation – a relatively young field, more on the practical than the theoretical side – involves dialogue and reflection. Mediators are interpreters but also guides, critics but also mentors. They can help the public articulate their thoughts and feelings aroused by art, being in a position to transform passive viewers into active participants. A successful mediation involves adjusting the language and communication style in accordance with cultural backgrounds and age ranges, thus making information accessible and captivating for all generations.

The philosophy behind the mediation program for the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” exhibition was to anchor the program in the wider context of Timișoara 2023 – European Capital of Culture and in the curatorial concept, aiming to reconfirm culture as a pillar of urban regeneration and a community dialogue platform, and to demonstrate the viability of contemporary art as a space of aesthetic experience and an incubator for applied learning and thought shaping, through transdisciplinary, inclusive, and innovative cultural mediation activities. We conceived and implemented a cultural mediation program designed to determine people with different histories, profiles, interests, and needs, either *hard to reach* or *easy to reach*, to include contemporary art, cultural events, spaces, and institutions in their everyday life, and find value and meaning in art for their personal growth and development. For all those who visited the exhibition and took part in the activities and events we organized, we wanted to change the paradigm of their relationship to art, symbolically shifting the question from *What did the artist want to say?* to *What would the artist want me to tell to myself?* For each group, we proposed different events, interactions, tours, and rhythms, depending on their interest, background, age, and openness. (Dana Sarmăș)

*The „Play and Learn” education and mediation program was supported by Catena for the Arts.

LIBRĂRIA CĂLĂTOARE DE ARTĂ A BUFNIȚELOR

Organizatori / Organizers: Raluca Selejan & Oana Doboși (Librăria La Două Bufnițe / La Două Bufnițe Bookshop)

04.05 — 30.11.2023

Visul

Acum 8 ani, când visam la povestea Bufnițelor și imaginam geografia spațiului viitoarei noastre librării, am gândit o cameră de artă și muzică, pe care chiar am avut-o în lunile de început. În timp, aceasta s-a transformat în camera de științe socio-umane și artă, așa cum o regăsiți și astăzi. De ce? Pentru că spațiul este limitat, cărțile – din ce în ce mai numeroase, iar asta conduce la soluții-compromis. Ceea ce ne-a oferit experiența Cazărmii U a fost să revenim la începuturile noastre, când arta avea o încăpere doar a ei.

Povestea

În 2023, când Timișoara era scena principală a evenimentelor și întâlnirilor culturale din România, unul dintre momentele care ne-a adus o bucurie personală a fost colaborarea cu Fundația Triade, ca parte din seria de expoziții și evenimente „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”. Cazarma U – acea clădire-enigmă a orașului pentru care am visat nenumărate destinații de-a lungul anilor – s-a reinventat prin artă și a devenit un loc în care ne-am jucat printre ruine și cărți, având mână liberă la amplasarea acestora din urmă. Una dintre cele mai mari bucurii ale unui librar este să i se ofere ocazia să le curatoreze pe tematici, fie pentru o bibliotecă, fie pentru o librărie călătoare de carte de artă care să nu mai fie limitată de spațiul de expunere.

Geografia

Când am identificat locul în care ne vom delecta cu amenajarea și cărțile de artă, le-am trimis „fetelor noastre” artiste și sfătuitoare în ce privește designul, Ligia Seculici și Monica Velimirovici Schuller, fotografiile din viitorul cămin al librăriei temporare și am început să „negociem” viziunile. Fiindcă mai întâi ambianța îți fură ochii, iar abia la o privire mai atentă te ademenește spre cărți, ne-am dorit ca spațiul viitoarei librării de artă să fie ușor identificabil ca fiind al Bufnițelor, prin deciziile luate la nivel cromatic sau cele legate de aspect, prin intimitatea locurilor dedicate lecturii, dar mai ales prin selecția titlurilor.

Selecția

O adevărată muncă detectivistică, alegerea titlurilor care vor compune o librărie temporară de artă este o provocare, dar și o distracție din perspectiva librarului – o ocazie perfectă pentru a descoperi cum se pot pune în valoare cărțile de artă și protagoniștii evenimentului. Odată primită lista de artiști care urmau să expună la Cazarma U, următoarea etapă a constat în recuperarea albumelor care urmau să își găsească locul pe rafturile librăriei noastre de artă temporară, ca mai apoi să plece alături de cei care își doreau să păstreze un fragment din expoziția „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” în bibliotecile lor de acasă.

Epilog

Cu toate că acum cărțile de artă nu mai au o încăpere doar a lor (întrucât s-au reîntors în perimetrul restrâns al librăriei), păstrăm amintirea locului în care au fost acasă, într-o uriașă expoziție dedicată sculpturii, care va rămâne și în istoria librăriei „La Două Bufnițe”. (Raluca Selejan & Oana Doboși)

Addenda

Când totul rămâne conservat doar în cuvintele de după, trebuie să mai amintim ce bună „gazdă” a fost librăria călătoare: în spațiul său și-a găsit expunerea o mini-expoziție de carte poștală ilustrată aparținând colecționarului Thomas Remus Mochnacs, istoric pasionat de viața urbei păstrată în imagini de epocă. O serie de ilustrate reprezentau arhitectura militară a cetății. Bufnițelor iubitoare de vechime, dialogul purtat în spațiul cazărmii între istoria clădirilor și reinvestirea lor cu viață, azi, li s-a părut tulburător de edificator. (Sorina Jecza)

LA DOUĂ BUFNIȚE, TRAVELING ART BOOKSHOP

The dream

Eight years ago, when we were day-dreaming and trying to visualize the topography of our future bookshop, “La Două Bufnițe” [“The Two Owls”], we imagined a room dedicated to art and music, which actually existed for the first few months. In the meantime, it was turned into a room for arts and social and human sciences, and it's the same today. Why? Because space is limited, the number of books keeps growing, and this requires compromise-solutions. The U Barracks experience offered us a chance to go back to our beginnings, when art had a room of its own.

The story

In 2023, the year when Timișoara was the main stage for cultural events and encounters in Romania, one of the happiest moments for us was the partnership with the Triade Foundation in the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” series of events and exhibitions. The U Barracks – that enigmatic city building for which we all imagined various futures over the years – reinvented itself through art and became a place where we played among ruins and books. For the latter, we were free to choose how to display them. One of the greatest pleasures for a librarian is to be given the opportunity to curate books according to their themes, either in a library or a traveling art bookshop unconstrained by the limits of the exhibition space.

The topography

Having identified the place where we would be reveling in art books and their placement, we sent our “girls” Ligia Seculici and Monica Velimirovici Schuller – artists, and our design consultants – photographs from the future home of our temporary bookshop and started to “negotiate” our visions. Because the ambience is what first catches the eye and only afterwards are you drawn to the books, we wanted the space of our future art bookshop to be easily identifiable as “La Două Bufnițe”, in the color choices and general look, in the reading corners' coziness, and, most of all, in the selection of the titles.

The selection

True detective work, selecting the titles for a temporary art bookshop is both a challenge and a fun time for a librarian – the perfect opportunity to find the best light in which to showcase the art books and the event's protagonists. After receiving the list of exhibiting artists, the next step was to retrieve the art books that were to find their way to the shelves of our temporary art bookshop only to later leave with those wanting to keep a fragment of the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” exhibition in their home library.

Epilogue

Even if art books no longer have a room of their own (having gone back to the limited space of the bookshop), we treasure the memory of the place where they once were *at home*, in a huge exhibition dedicated to sculpture, which is now also a part of the history of “La Două Bufnițe”. (Raluca Selejan & Oana Doboși)

Addenda

When all that remains is preserved only in post-words, we still have to mention what a good “host” the traveling bookshop was: its space welcomed a mini-exhibition of illustrated postcards belonging to collector Thomas Remus Mochnacs, an historian passionate about the life of the city captured in vintage photographs. A series of postcards depicted the military architecture of the citadel. To the old-loving Owls, the conversation held inside the barracks between the history of the buildings and their present bringing back to life seemed touchingly edifying. (Sorina Jecza)

DRUMUL LUI CONSTANTIN

Workshop: Sorin Trâncă
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

14 — 17.08.2023

Workshop: Sorin Trâncă
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

Sentimentul de a fi parte a unui efort colectiv ce promovează cultura și patrimoniul local este inspirațional. Departamentul de voluntariat Voluntim din cadrul Asociației Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii și-a dorit în permanență ca voluntarii săi, atunci când participă la proiectele culturale ale orașului, să aibă acea satisfacție personală rezultată ca urmare a contribuției valoroase aduse la vizibilitatea și succesul acelor proiecte.

Pentru a atinge acest obiectiv, voluntarii Timișoara2023 au participat la sesiuni de training cu personalități și experți în domeniu, ceea ce a presupus acces la *know-how* și la surse inedite de documentare. În acest mod, voluntarii noștri au fost nu doar implicați în suportul derulării evenimentelor culturale, ci au reprezentat o resursă umană implicată și bine informată, ceea ce a îmbunătățit calitatea serviciilor oferite operatorilor culturali și, implicit, comunității.

Împreună cu Sorin Trâncă, un jurnalist pasionat de meseria sa pe care o duce la un alt nivel, am pornit – în august 2023 – pe „Drumul lui Constantin”, printr-o serie de workshopuri dedicate informării și pregătirii voluntarilor pentru marea expoziție „Brâncuși: surse românești și perspective universale”, deschisă în 30 septembrie 2023, la Timișoara.

Ne-am bucurat să îl avem trainer pe Sorin Trâncă, un invitat valoros prin tot ceea ce a dorit să împărtășească voluntarilor TM2023. Pe lângă cele două zile de workshopuri gândite și bine ancorate ca documentare, piesa de rezistență a trainingului a fost *talk*-ul adresat publicului larg.

Cu acest prilej, Sorin Trâncă ne-a destăinuit trăirile intense pe care le-a experimentat el însuși în drumul său către Paris, urmând călătoria lui Brâncuși. Acest dialog plin de nuanțe și semnificații a oferit voluntarilor TM2023 o perspectivă profundă asupra vieții și căutărilor artistice ale lui Constantin Brâncuși.

Meritoriu este faptul că Sorin a reușit să ne convingă că nu este vorba despre o simplă călătorie, ci despre o experiență de învățare pentru ochi, suflet și minte. Împărtășind legende și povești adevărate despre Brâncuși, Sorin Trâncă ne-a demonstrat o altă fațetă a lui Brâncuși Omul și Artistul deopotrivă: „Viața lui Constantin Brâncuși e mult mai puțin cunoscută decât operele sale. Una dintre cele mai populare anecdote despre Brâncuși este că a plecat spre Paris pe jos din România. Nimeni însă nu a mers mai departe, iar despre această călătorie nu există prea multe certitudini. Nici măcar maestrul care sculpta aerul cu piatră n-a povestit prea multe despre această călătorie de 1954 km. Încerc aici, după 120 de ani, să recompun această călătorie inițiatcă și emit ipoteza că această călătorie l-a transformat pe Constantin dintr-un sculptor academic foarte talentat, într-un demn rival al lui Rodin. Dintr-un tânăr descurcăreț, într-un intelectual rafinat. Dintr-un român, într-un universal. Dintr-un estic, într-un vestic. Dintr-un ortodox, într-un budist. Dintr-un țăran, într-un rege.” (Denisa Abrudan)

CONSTANTIN’S ROAD

Workshop: Sorin Trâncă
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

14 — 17.08.2023

Workshop: Sorin Trâncă
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

The feeling of being part of a collective effort to promote local culture and patrimony is profoundly inspiring. The Voluntim volunteers’ department working for Timișoara 2023 – European Capital of Culture wanted its volunteers to be proud of their valuable contribution to the visibility and success of the city cultural projects in which they were involved.

To reach this target, the Timișoara 2023 volunteers took part in training sessions with distinguished personalities and experts in the field, which gave them access to new sources of documentation and know-how. Thus, our volunteers were not only involved in supporting the implementation of the cultural events, but also became an engaged and well-informed human resource, which translated into quality improvement for the services provided to cultural managers and, implicitly, to the community.

Together with Sorin Trâncă, a journalist passionate about his profession, which he takes to a new level, we embarked – in August 2023 – on “Constantin’s Way” through a series of workshops dedicated to the education and training of the volunteers, preparing them for the major exhibition “Brâncuși: Romanian Sources and Universal Perspectives”, opened on September 30, 2023, in Timișoara.

We were delighted to have Sorin Trâncă as a trainer, an invaluable guest given all he generously had to share with the TM2023 volunteers. Apart from the two days dedicated to the richly documented and well-conceived workshops, the pièce de résistance of the training was the public talk.

On this occasion, Sorin Trâncă shared the intense feelings he experienced on his way to Paris, following in Brâncuși’s footsteps. The dialogue, brimming with nuances and meanings, offered the TM2023 volunteers a profound perspective on the life and artistic journey of Constantin Brâncuși.

It is noteworthy that Sorin managed to convince us that it was more than a simple trip; it was a learning experience for the eye, soul, and mind. By sharing legends and true stories about Brâncuși, Sorin Trâncă showed us another face of Brâncuși, the Man and the Artist: “We know much less about Constantin Brâncuși’s life than about his works. One of the most popular anecdotes on Brâncuși is that he went from Romania to Paris on foot. But no one delved deeper, and many uncertainties surrounding this journey exist. Not even the master who sculpted the air by stone recounted much about this 1,954 km journey. I’m trying now, 120 years later, to piece together again this formative trip, and I dare assume that it turned Constantin from a very talented academic sculptor into a worthy contender of Rodin. From a resourceful young man into a refined intellectual. From a Romanian into a universal man. From an Eastern European into a Western European. From the Orthodox faith to Buddhism. From a peasant into a king.” (Denisa Abrudan)

STÂND LA MASĂ CU BRÂNCUȘI

Workshop: Laura West
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

18.08.2023

Workshop: Laura West
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

Pentru voluntarii Timișoara 2023 trainingurile au fost importante întrucât ne-au asigurat că aceștia sunt bine informați, pregătiți să desfășoare o activitate eficientă, dar mai ales capabili să facă o diferență pozitivă în comunitate. Considerăm că, prin astfel de programe, voluntarii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru a face față provocărilor întâmpinate și pentru a contribui semnificativ la proiectul cultural de care sunt responsabili.

Este și cazul sesiunii „Talks with the Masters”, un proiect în serie dedicat întâlnirilor și discuțiilor cu experți și profesioniști din diverse domenii, care au obținut realizări remarcabile și pot oferi perspective valoroase bazate pe experiența lor voluntarilor din cadrul programului cultural național Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii.

Ne-am apropiat de universul lui Constantin Brâncuși și datorită unei întâlniri excepționale care s-a desfășurat sub forma unui *storytelling* cu Laura West. Profesor universitar de excepție și bursier Fulbright la Universitatea de Vest, Laura West este o exploratoare a frumosului, o artistă americană îndrăgostită de România. Laura a fost protagonista mai multor evenimente dedicate operei marelui Brâncuși și este unul dintre profesioniștii conectați cu voluntarii TM2023 pe tot parcursului anului 2023, aducând perspective inovatoare asupra lucrărilor sale. Mesajul acestui *storytelling* a fost că Brâncuși poate fi considerat un inovator fiindcă a schimbat definitiv modul în care privim azi obiectele și felul cum acestea pot transmite frumusețea și mai ales esența formei. Brâncuși a eliberat sculptura de imitația mecanică a naturii și a împletit ca nimeni altul spiritul și sensibilitatea, exprimând însăși esența lucrurilor, dinamismul formelor, combinând în operele sale simplitatea artei populare românești cu rafinamentul avangardei pariziene.

„Brâncuși a deschis căi și moduri de gândire care nu erau acolo înainte. El a făcut un lucru magic, fiind singurul capabil de a privi înapoi și înainte în același timp” – spune artista.

Mulțumiri Fundației Triade pentru punerea la dispoziția voluntarilor TM2023 a spațiilor din Cazarma U, un loc în care pasiunea pentru frumos și artă s-au întrepătruns organic și au oferit o experiență inedită oricărui vizitator. (Denisa Abrudan)

SITTING AT THE TABLE WITH BRÂNCUȘI

Workshop: Laura West
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

18.08.2023

Workshop: Laura West
Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

For the volunteers of Timișoara 2023, training was very important, guaranteeing that they are well-informed, ready to efficiently carry out their tasks, but most of all capable of making a positive difference in the community. It is our belief that, through such programs, volunteers acquire the necessary knowledge and skills that enable them to handle any challenge they might encounter and to significantly contribute to the cultural project for which they are responsible.

This was also the case with the “Talks with the Masters” session, a serial project dedicated to meetings and discussions with experts and professionals from various fields, people with remarkable achievements, able to provide the volunteers of the Timișoara 2023 – European Capital of Culture national cultural program with invaluable perspectives based on their experience.

We became acquainted with Constantin Brâncuși’s universe also thanks to the memorable meeting that took the form of storytelling with Laura West. Distinguished academic professor and Fulbright scholar at the West University, Laura West is an explorer of beauty, an American artist who fell in love with Romania. Laura was the protagonist of a series of events dedicated to the work of the great Brâncuși and one of the professionals who stayed in touch with the TM2023 volunteers throughout 2023, coming with innovative perspectives on his works. The message of the storytelling was that Brâncuși can be regarded as a pioneer for having forever changed the way we look at objects today and how these objects are able to convey beauty and especially the essence of form. Brâncuși freed sculpture from the mechanist imitation of nature and fused spirit and sensibility in an unparalleled manner, expressing the very essence of things, the dynamism of forms, combining in his works the simplicity of Romanian folk art with the refinement of Parisian avant-garde.

“Brâncuși opened paths and modes of thinking that weren’t there before. What he did was magical because he was the only one able to simultaneously look into the past and future”, says the artist.

We must thank the Triade Foundation for giving the TM2023 volunteers the chance to work in the spaces of the U Barracks, a place where the passion for beauty and art blended organically, offering all visitors a unique experience. (Denisa Abrudan)

ȘEVALETUL ANEI

Participanți / Participants: Miruna Alexandru, Vlad Baciu, Anastasia Bălărie, Rebeca Maria Budău, Anita Butaru, Luiza Chiulan, Alice Elena Dehelean, Daria Duinea, Ana Isac, Maia Muntean, Carina Oprea, Joshua Leonard Opriș, Carina Păcuraru, Anca Delia Petrovits, Ana Victoria Pop, Ioana Prială, Alexia Purcăreață
 Organizator / Organizer: Asociația Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii / Timișoara 2023 – European Capital of Culture

17.09 — 15.10.2023

O componentă majoră inclusă în programul curatorial al proiectului „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după” l-a constituit apropierea generațiilor școlare de operele de artă expuse. Acest proces s-a produs pe două căi diferite: pe de o parte, s-au oferit grupurilor de copii tururi ghidate conduse de tineri mediatori pregătiți pentru a facilita comunicarea cu cei mici, pe de altă parte, s-a urmat un plan educațional mai complex, prin care copiii au fost expuși unor experiențe directe de analiză și înțelegere, de proiectare și asumare a unei practici artistice proprii.

„Șevaletul Anei” a fost un asemenea program. Timp de câteva săptămâni, un număr de copii cu vârste cuprinse între 8 și 16 ani, îndrumați de profesori abilitați în formarea plastică a copiilor, au venit în contact cu lucrările expuse și au urmat un program de conștientizare a formei plastice, de reproducere și interpretare a acesteia, similar cu modelul atelierelor de formare din școlile de artă. Proceselor de analiză prin deconstrucție le-au urmat cele de interpretare și reconstrucție. Tinerii artiști au parcurs etapele creației prin copiere și simulare mimetică, învățând „din interior” regulile proporției, expresivitatea formei, jocul luminii și umbrei pe obiecte.

Acest parcurs s-a finalizat prin expunerea noilor creații, cu tot ce implică aceasta: înrămarea lucrărilor, panotarea acestora, vernisarea lor, în prezența colegilor și apropiaților. Un element în plus l-a constituit și procesul de valorificare a muncii depuse: expoziția s-a încheiat printr-o licitație tăcută (silent auction), iar sumele rezultate au fost donate unui proiect social de facilitare a accesului altor copii în spații expoziționale.

„Șevaletul Anei” a fost expresia bucuriei de a vedea cum arta devine constructoare. (Cristina Pop)

ANA'S EASEL

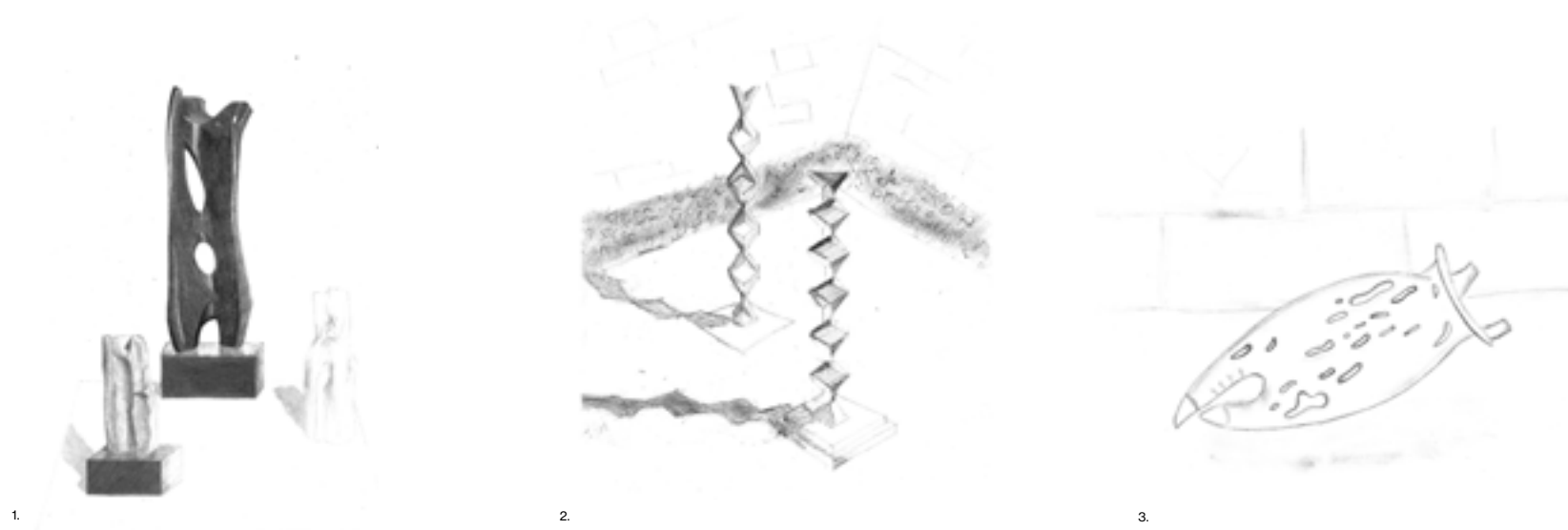
A major component included in the curatorial program of the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project was getting schoolchildren acquainted with the exhibited artworks. It was a two-fold process: on the one hand, there were guided tours for children groups led by young mediators trained to facilitate communication with youngsters and, on the other hand, a more complex educational plan was devised to introduce children to the more direct experiences of analyzing and understanding art and of envisioning and embarking on an artistic practice of their own.

“Ana’s Easel” was such a program. Over the course of several weeks, children with ages ranging from 8 to 16, guided by teachers certified in artistic education for children, came into contact with the exhibited artworks and entered a program of artistic awareness, of reproduction and interpretation of artworks, following the model of formative workshops in art schools. The processes of analysis by deconstruction continued with those of interpretation and reconstruction. The young artists went through the stages of creation by means of copying and mimetically reproducing artworks, learning “from the inside” the rules of proportion, the expressivity of form, the play of lights and shadows on objects.

Their journey was concluded with the exhibition of the new works, with everything involved: the framing of the artworks, their installation, and the opening event, in the presence of their colleagues and their family and friends. An additional element was the process of monetizing their work: the exhibition was complemented by a silent auction, the raised funds being donated to a social project that facilitates the access of other children to exhibition venues.

“Ana’s Easel” epitomized the joy of seeing how art becomes constructive. (Cristina Pop)

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

1. Maia Muntean, 13 ani / years old; 2. Anastasia Bălărie, 10 ani / years old; 3. Ioana Prială, 12 ani / years old; 4. 5. Alexia Purcăreață, 15 ani / years old; 6. Rebeca Maria Budău, 15 ani / years old;

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

7.

8.

9.

10.

11.

12.

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

13.

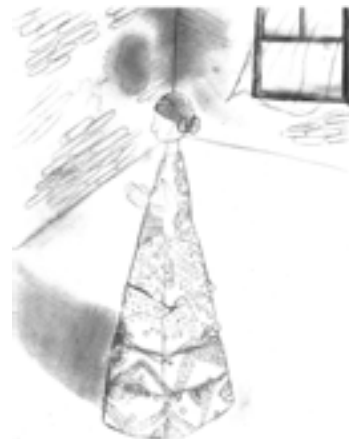
14.

15.

16.

17.

18.

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

7. Ana Victoria Pop, 8 ani / years old; 8. Joshua Leonard Opriș, 12 ani / years old; 9. Ana Isac, 12 ani / years old; 10. Anca Delia Petrovits, 15 ani / years old; 11. Carina Păcuraru, 16 ani / years old; 12. Anita Butaru, 10 ani / years old;

13. Vlad Baciu, 14 ani / years old; 14. Luiza Chiulan, 13 ani / years old; 15. Daria Duinea, 13 ani / years old; 16. Alice Elena Dehelean, 11 ani / years old; 17. Carina Oprea, 16 ani / years old; 18. Miruna Alexandru, 13 ani / years old

BUFETUL SIMȚURILOR

Concept: Narcis Georgiu
 Producător și Organizator / Producer and Organizer: Cramele Recaș

01.08 — 30.11.2023

Cramele Recaș au continuat în 2023 inițiativele pentru susținerea culturii, turismului și promovării vinului românesc prin lansarea proiectului „Bufetul Simțurilor”: o expoziție interactivă a elementelor care definesc experiența degustării vinului, prin folosirea simțurilor vizual, olfactiv și gustativ – în premieră pentru Timișoara.

Parcursul atelierului interactiv amplasat în incinta Cazărmii U – de la stadiul de idee la cel de implementare – a fost realizat de Narcis Georgiu, reprezentant al celei de-a doua generații de acționari de la Cramele Recaș, cu o vastă experiență de somelier, certificată prin distincțiile obținute în Franța, la Paris, dar și în Statele Unite ale Americii.

„Vinul e artă, e poveste, e îmbinarea ideală dintre muncă și pasiune transformate într-un adevărat stil de viață. Fiecare degustare ne poartă gusturile și emoțiile prin experiențe unice, ce ne ajută să descoperim atât vinul, cât și pe noi înșine. De la această premisă am pornit în momentul în care am gândit conceptul «Bufetului Simțurilor». Mi-am dorit să creez un spațiu care să aducă împreună comunitatea pasionaților de vin și să-i inițieze în arta degustării, prin folosirea potențialului simțurilor noastre în scopul detectării corecte a elementelor aromatice și structurale ale vinului. În cadrul acestui atelier, participanții au putut descoperi 24 de arome ce se pot regăsi în vin, culorile și textura acestuia, cât și posibilele defecte ce pot afecta experiența de degustare. Această incursiune în arta degustării îmbină în mod ideal perspectiva tehnică și organică a vinului cu cea emoțională, personală și senzorială, într-un spectacol explorativ unic pentru piața vinului din România.” (Narcis Georgiu)

Experiența senzorială a fost completată de explicațiile documentate imprimate pe zona centrală a mesei și de un joc accesat printr-un cod QR, care contorizează numărul aromelor corect identificate de fiecare vizitator în parte.

THE BUFFET OF SENSES

Cramele Recaș continued in 2023 their initiative of supporting culture, tourism, and the promotion of Romanian wine by launching their project, “The Buffet of Senses”: an interactive exhibition unveiling the elements that define the wine tasting experience, by means of sight, smell, and taste – for the first time in Timișoara.

The journey of the interactive workshop hosted at the U Barracks – from idea to implementation – was the work of Narcis Georgiu, a representative of the second generation of shareholders in Cramele Recaș, with a vast experience as a sommelier, certified by the distinctions received in Paris, France, but also in the United States of America.

“Wine is art, a story, the perfect mix of work and passion transformed into a true lifestyle. Each wine tasting is a unique experience for our senses and emotions, helping us discover both the wine and ourselves. This is the premise we set off from when we designed the concept of ‘The Buffet of Senses’. I wanted to create a space able to bring together the community of wine lovers and to initiate them in the art of wine tasting, activating the potential of our senses to correctly detect the structural and aromatic elements of wine. During the workshop, participants were able to discover 24 aromas found in wine, its colors and texture, as well as the flaws most likely to ruin a tasting experience. This incursion into the art of tasting ideally combines the technical and organic facet of wine with the emotional, personal, and sensory one, in a one of a kind exploratory spectacle for the Romanian wine market.” (Narcis Georgiu)

The sensory experience was rounded off with documented facts printed on the central part of the table and a game, accessible by QR code, monitoring the number of aromas correctly identified by each visitor.

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE CULTURĂ ȘI PATRIMONIU DIGITAL CAZARMA U – DIGITAL CULTURE SPACE – PATRIMONIUL SUB REFLECTOARE TIMIȘOARA

Curatoare / Curator: Diana Andone
Organizator / Organizer: Universitatea Politehnica Timișoara/
Politehnica University Timișoara

04.05 — 30.11.2023

Integrându-l în proiectul „Patrimoniul sub reflectoare Timișoara”, Universitatea Politehnica Timișoara (UPT) a organizat, în parteneriat cu Muzeul Național al Banatului, ca parte a programului Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii, primul Festival Internațional de Cultură și Patrimoniu Digital. Desfășurat în perioada 4 mai – 30 august 2023, acesta a reunit curatori, artiști digitali, profesori și studenți din România, Norvegia, SUA, Austria, Italia, Danemarca, Lituania și alte țări, într-o manifestare de incursiune în dimensiunile culturale ale tehnologiilor digitale imersive.

Festivalul a cuprins demonstrații de realitate extinsă (XR) din domenii culturale, istorice, de știință, educație și instalații create pentru clădirile de patrimoniu. Toate evenimentele au fost publice și destinate tuturor grupelor de vârstă. Extinzându-se în diverse locații (ExperimentariumTM și Muzeul Tehnic al UPT – Science and Tech Playground, în holul clădirii Electro – Culture Fun Space, în holul Universității Politehnica Timișoara și în spațiile Muzeului Național al Banatului – Digital Heritage Dome), o parte dintre manifestări au fost găzduite în Cazarma U – Digital Culture Space.

Cazarma U – Digital Culture Space a funcționat ca un spațiu cultural imersiv, deschis tuturor celor care și-au dorit să experimenteze poveștile Timișoarei ghidați de tehnologiile de realitate augmentată (AR) și virtuală (VR). Privind orașul de la înălțime, vizitatorii au descoperit istoria celor 5 cartiere istorice, dezvăluită prin video-uri 3D și obiecte digitalizate 3D ale patrimoniului muzeal. Aceștia au avut ocazia să viziteze în 360° clădirile emblematice cu ajutorul ochelarilor VR și să urmărească parcursul proiectului „Patrimoniul sub reflectoare Timișoara”. Întregul demers a fost menit să sporească interesul publicului larg pentru cartierele istorice ale Timișoarei, marginale și neglijate, prin utilizarea povestirilor digitale, și să stimuleze localnicii și turiștii să

←
© Patrimoniul sub reflectoare / Spotlight Heritage Timișoara
spotlight-timisoara.eu

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

INTERNATIONAL DIGITAL CULTURE AND HERITAGE FESTIVAL U BARRACKS – DIGITAL CULTURE SPACE – SPOTLIGHT HERITAGE TIMIȘOARA

Integrated in the “Spotlight Heritage Timișoara” project, part of the Timișoara 2023 – European Capital of Culture program, Politehnica University Timișoara (UPT) organized, in partnership with the National Museum of Banat, the first International Digital Culture and Heritage Festival. Taking place between May 4 and August 30, 2023, the festival brought together curators, digital artists, professors and students from Romania, Norway, USA, Austria, Italy, Denmark, Lithuania, and other countries, in an event that delved into the cultural dimensions of immersive digital technologies.

The festival included extended reality (XR) demonstrations in cultural, historical, scientific, and educational fields and installations created for heritage buildings. All events were public and targeted all age groups. Presented in several venues (ExperimentariumTM and the Technical Museum of UPT – Science and Tech Playground, in the lobby of the Electro building – Culture Fun Space, in the lobby of Politehnica University Timișoara, and in the halls of the National Museum of Banat – Digital Heritage Dome), some of the events were hosted by the U Barracks – Digital Culture Space.

The U Barracks – Digital Culture Space was an immersive cultural space, open to all visitors willing to experience Timișoara's stories guided by virtual (VR) and augmented reality (AR) technologies. Looking at the city from above, visitors were able to discover the history of five historical neighborhoods, unveiled in 3D films and 3D digitized artifacts from the museum patrimony. They had the chance to take a 360° tour of landmark buildings with the help of VR headsets and to map the journey of the “Spotlight Heritage Timișoara” project. The initiative aimed to raise public interest for the historical neighborhoods of Timișoara, sometimes marginal and neglected, by means of digital stories, and to invite locals and tourists to see, hear, feel, but also to get involved, co-create

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

PATRIMONIUL SUB REFLECTOARE – UN SALT ÎN LIBERTATE

SPOTLIGHT HERITAGE TIMIȘOARA – A LEAP INTO FREEDOM

Concept & dezvoltarea tehnico-artistică / Concept & technical artistic implementation: Diana Andone (Universitatea Politehnica Timișoara / Politehnica University Timișoara)
 Producție / Production: Diana Andone, Mugur Mocofan, Silviu Vert (Universitatea Politehnica Timișoara / Politehnica University Timișoara)
 Regie și coregrafie / Direction and choreography: Diana Avram, Raul Avram (Clubul de dans sportiv Magnum Team / Magnum Team Dancesport School)
 Muzică / Music: Dan Simion
 Poezie / Poetry: Robert Șerban
 Dramaturgie / Playwriting: Mariana Boșneac
 Imagini arhivă / Archive images: Constantin Duma, Memorialul Revoluției Timișoara / Revolution Memorial Timișoara, Muzeul Național al Banatului / National Museum of Banat (Marius Cornea, Zoran Markov, Ciprian Glăvan), arhive personale / personal archives: Diana Andone și Radu Vasiu
 Asistență scenografie, video / Scenography assistance, video: Marius Tătaru, Rafael Leucuța (Universitatea Politehnica Timișoara / Politehnica University Timișoara), George Bufan
 Actor – protagonist – dansator / Actor – protagonist – dancer: Oana Antonovici (Clubul de dans sportiv Magnum Team / Magnum Team Dancesport School)
 Dansatori / Dancers: Denis Matei, Marisa Rasadean, Alessia Matache, Sofia Mircea, Robert Turcu, Raul Radu, Ioana Usvat, Amira Avram (Clubul de dans sportiv Magnum Team / Magnum Team Dancesport School)
 Crearea de experiențe de realitate augmentată/virtuală și proiecție / Development of virtual/augmented reality experiences and screening: Marius Tătaru, Emilian Porumb (studenți / students) & Rafael Leucuța (Universitatea Politehnica Timișoara / Politehnica University Timișoara)
 Comunicare, prelucrare date, texte și logistică / Communication, information processing, texts, and logistics: Radu Vasiu, Daciana Grasu, Vlad Mihăescu, Andrei Ternauciu, Camelia Ciuclea, Poliana Ilinca, Emanuela Gherman (Universitatea Politehnica Timișoara / Politehnica University Timișoara), Andrea Rotaru
 Organizatori / Organizers: Universitatea Politehnica Timișoara / Politehnica University Timișoara, Clubul de dans sportiv Magnum Team / Magnum Team Dancesport School, Muzeul Național al Banatului / National Museum of Banat

23.07.2023

Pe 23 iulie 2023, curtea interioară a Cazărării U a găzduit spectacolul de teatru și dans *Patrimoniul sub reflectoare – un salt în libertate*, aducând în prim-plan unele dintre poveștile captivante ale orașului Timișoara și ale cartierului Giroc, care se desfășoară într-un dans al evoluției, învăluit în amintiri ale tinerilor generației X care au contribuit la Revoluția din '89, au conturat destinul unei întregi națiuni și au devenit martiri ai libertății. Povestea lor a fost spusă utilizând tehnologii digitale inovatoare, precum proiecții 3D de tehnologie mixtă și elemente de realitate augmentată realizate de studenți și profesori ai Centrului Multimedia al Universității Politehnica Timișoara. Cea de-a 9-a producție culturală din seria inițiată de proiectul „Patrimoniul sub reflectoare Timișoara” s-a adresat unui public dornic să facă un salt în timp, explorând trecutul marcat de rădăcinile socialismului, școlile perioadei și construirea Timișoarei industriale, subliniind momentele-cheie și emoțiile profunde asociate cu Revoluția și cu traseul artistic al lucrărilor de artă dedicate acestui eveniment istoric.

Evenimentul a transmis un mesaj puternic despre curaj, sacrificiu și importanța libertății, evidențiind moștenirea culturală și istorică a orașului. „Patrimoniul sub reflectoare Timișoara” a continuat să aducă în atenție momente istorice cruciale, dezvăluind o parte esențială a patrimoniului cultural și istoric al Timișoarei și al întregii țări. (Diana Andone)

<https://spotlight-timisoara.eu/en/happenings/>

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

On July 23, 2023, the courtyard of the U Barracks hosted the dance and theater performance *Spotlight Heritage – A Leap into Freedom*, highlighting some of the captivating stories of Timișoara and of the Giroc neighborhood, unfolding as a dance of evolution, wrapped in the memories of the Generation X youth who participated in the Romanian Revolution of '89, marking the destiny of an entire nation and becoming martyrs of freedom. Their story was told with the help of innovative digital technologies, such as 3D screenings of mixed technology and augmented reality elements developed by students and professors of the Multimedia Center of Politehnica University Timișoara. The 9th cultural production in the series initiated by the “Spotlight Heritage Timișoara” project targeted a public willing to take a leap in time, exploring the past marked by the emergence of socialism, the schools of the time, and the development of industrial Timișoara, underlining the key-moments and the intense emotions associated with the Romanian Revolution and with the artistic journey of the artworks dedicated to this historical event.

The event conveyed a powerful message on courage, sacrifice, and the importance of freedom, highlighting the cultural and historical heritage of the city. “Spotlight Heritage Timișoara” brought to the fore further crucial historical moments, unveiling an essential part of the cultural and historical patrimony of Timișoara and of the entire country. (Diana Andone)

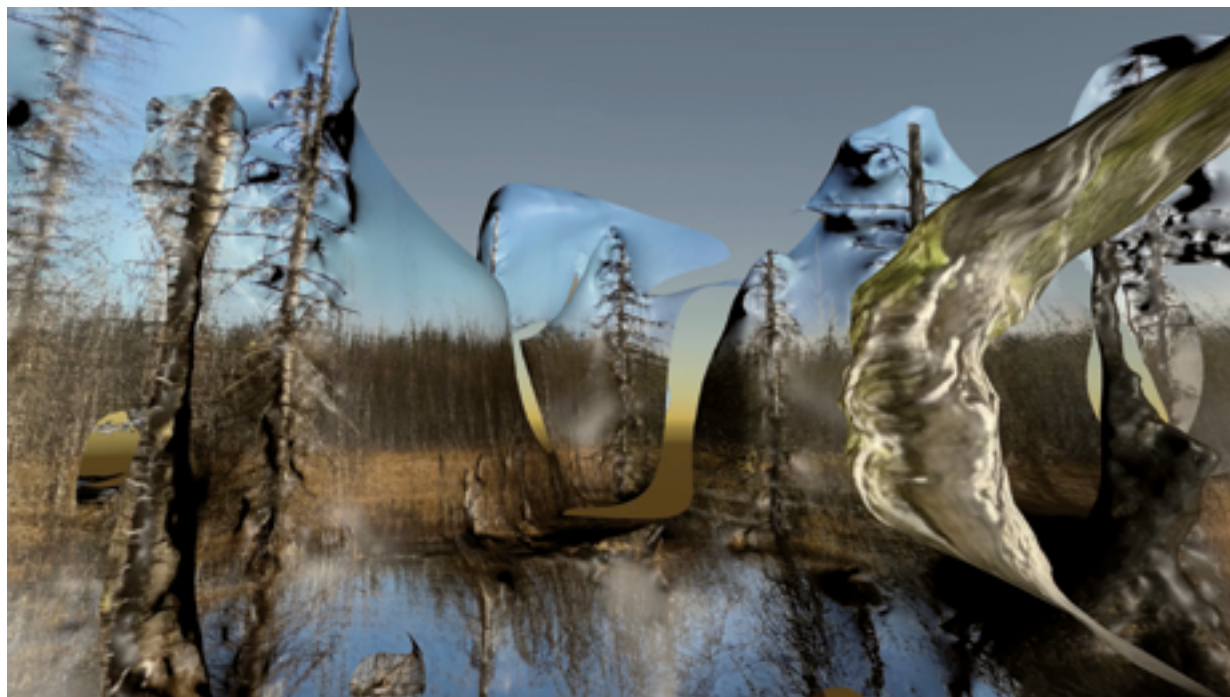
<https://spotlight-timisoara.eu/en/happenings/>

Ingrid Bjørnaali, Maria Simmons, Fabian Lanzaier
Land Bodies, Decomposing Mass
 instalație video cu proiecție 3D
 Prin amabilitatea artiștilor

Ingrid Bjørnaali, Maria Simmons, Fabian Lanzaier
Land Bodies, Decomposing Mass
 video installation with 3D projection
 Courtesy of the artists

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

CORPURI DE PĂMÂNT, DESCOMPUNEREA MATERIEI

Artiști / Artists: Ingrid Bjørnaali, Maria Simmons, Fabian Lanzaier
 Organizator / Organizer: Universitatea Politehnică Timișoara, prin Departamentul de ID/IFR și educație digitală și prin Centrul Multimedia / Politehnica University Timișoara, through the Digital Education and ID/IFR Department and the Multimedia Center

24.05 — 25.06.2023

În practica sa, Ingrid Bjørnaali explorează biotopuri specifice prin intermediul tehnologiilor de filmare digitală și continuă să lucreze cu transpunerea virtuală a acestor fragmente din natură. Artista este interesată de diferite procese de învățare și interpretare a mediului nostru înconjurător și a speciilor cu care coexistăm, prin tehnologii precum fotogrametria, utilizată în cartografierea prin satelit și în arhivarea spațiilor și monumentelor antropocentrice.

Instalația video *Land Bodies, Decomposing Mass (Corpuri de pământ, descompunerea materiei)*¹ este o colaborare audiovizuală între Ingrid Bjørnaali, Maria Simmons și Fabian Lanzaier, vizând ecosistemele din turbării și interpretarea lor prin diverse tehnologii de înregistrare și de calcul 3D. Prin utilizarea fotogrametriei, biotopul este interpretat bit cu bit într-o interacțiune intimă, în plan apropiat. Lucrarea explorează turbării specifice din Finlanda, Norvegia și Canada din diferite perspective, descentralizând experiența umană și concentrându-se pe ideea peisajelor naturale ca surse de viață, spre deosebire de resurse. (Diana Andone)

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

1. Universitatea Politehnică Timișoara, prin Departamentul de ID/IFR și educație digitală și prin Centrul Multimedia, a avut plăcerea de a o găzdui pe Ingrid Bjørnaali (Norvegia) ca invitat la Festivalul Internațional de Cultură și Patrimoniu Digital și Conferința Internațională IAFeS NETTIES 2023, parte a programului cultural Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii. Instalația video 3D pe care a prezentat-o în spațiul Cazărni U – Digital Culture Space a fost o premieră mondială și a prilejuit peste 45 de tururi mediate dedicate publicului larg, specialiștilor în cultură digitală, dar și tinerilor și copiilor. Mai mult de 2000 de oameni au avut ocazia să vadă instalația, parte a proiectului Virtual Spotlight Heritage, finanțat parțial de EEA și Norway Grants.

LAND BODIES, DECOMPOSING MASS

In her practice, Ingrid Bjørnaali explores specific biotopes using digital filming technologies and proceeds to work with the virtual translation of these bits and pieces of nature. The artist is interested in various processes of learning from and interpreting our surrounding nature and coexisting species through, e.g., photogrammetry, a technology used in satellite mapping and archiving of anthropocentric spaces and monuments.

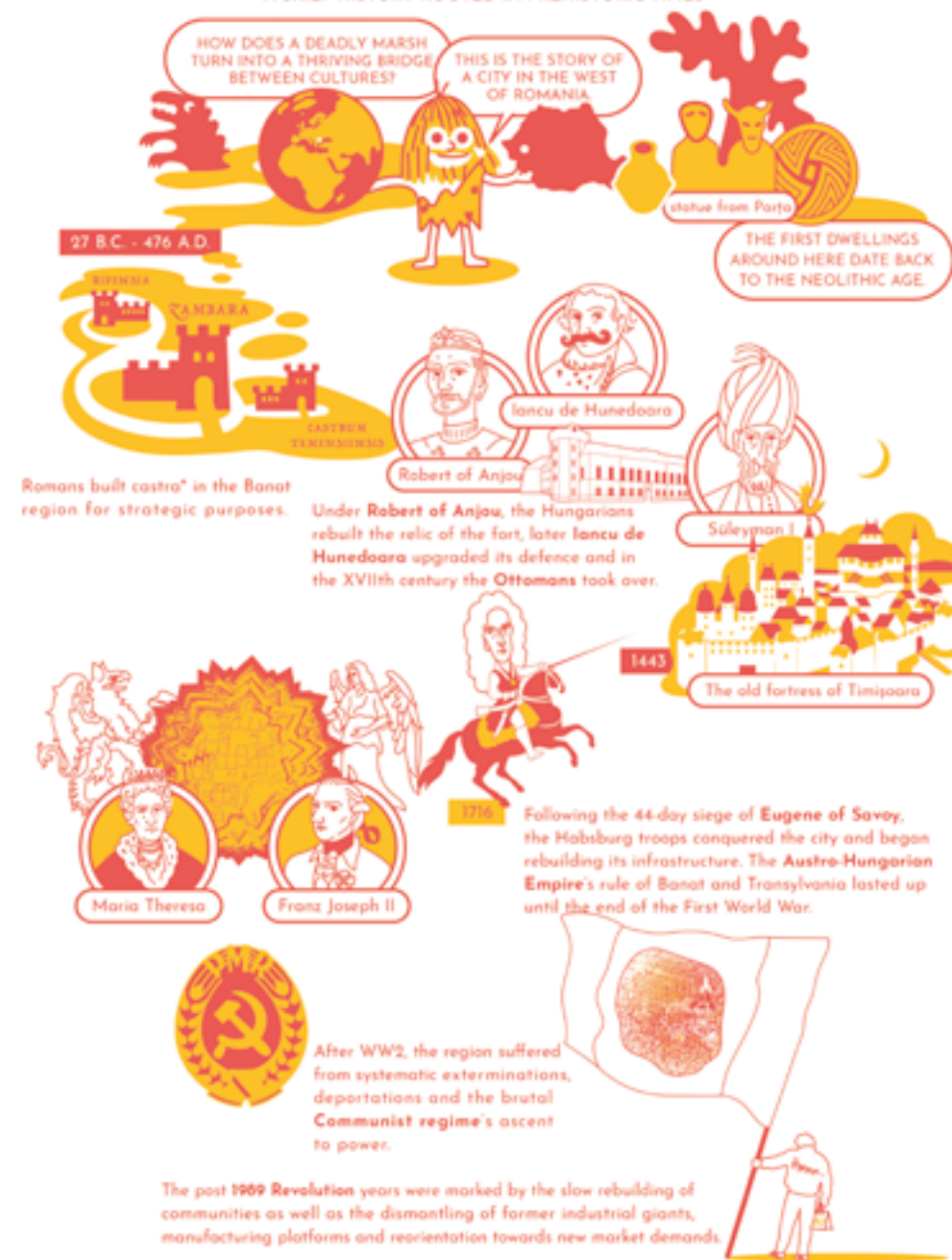
*Land Bodies, Decomposing Mass*¹ is an audiovisual collaboration between Ingrid Bjørnaali, Maria Simmons, and Fabian Lanzaier, focusing on peatlands and their interpretation through various recording and 3D computing technologies. By using photogrammetry, the biotope is interpreted bit by bit in an intimate, close-up interaction. The work explores specific peatlands in Finland, Norway, and Canada from various perspectives, decentralizing the human experience and focusing on the idea of natural landscapes as sources of life as opposed to resources. (Diana Andone)

1. Politehnica University Timișoara, through the Digital Education and ID/IFR Department and the Multimedia Center, had the pleasure to welcome Ingrid Bjørnaali (Norway) at the International Digital Culture and Spotlight Heritage Festival and the IAFeS NETTIES 2023 International Conference, part of the cultural program of Timișoara 2023 – European Capital of Culture. The presentation of her 3D video installation *Land Bodies, Decomposing Mass* at the U Barracks – Digital Culture Space was a world premiere, and led to more than 45 mediated tours for the general public, digital culture specialists, as well as young people and children. Over 2,000 people visited the installation, part of the Virtual Spotlight Heritage project, partially funded by EEA and Norway Grants.

TIMIȘOARA TALES

A BRIEF HISTORY ROOTED IN PREHISTORIC TIMES

*a building or plot of land, used as a fortified military base.

UPT CREATIVE CAMPUS – 100 YEARS OF SHARING KNOWLEDGE

Artistă / Artist: Sorina Vazelina
Organizator / Organizer: Universitatea Politehnică Timișoara / Politehnica University Timișoara

14 — 17.08.2023

Expoziția „UPT Creative Campus’ – 100 Years of Sharing Knowledge” a fost prezentată în premieră în spațiul Piccola Galleria a Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică din Veneția. A fost însoțită de prezentarea unor modele inovatoare de predare promovate în cadrul Școlii de Arhitectură din Timișoara în anii ’70-’80 și prezentate în Pavilionul României din cadrul celei de-a XVIII-a ediții a Bienalei de Arhitectură de la Veneția. În august 2023, expoziția a fost itinerată la Timișoara, în galeria temporară din Cazarma U, fiind completată de un program de mediere pentru copii și tineri, iar în octombrie a fost prezentată studenților Facultății de Inginerie din Hunedoara.

Prin această expoziție, care a fost adaptată și pentru formatul unei publicații, am relatat povestea fascinantă a campusului – un microcosmos ce rezumă istoria dinamică a dezvoltării Universității și a Timișoarei din ultimul secol. Artista timișoreană Sorina Vazelina a transpus momente istorice cheie într-o narațiune captivantă și accesibilă care trezește curiozitatea și invită la reflecție. Fiecare capitol ne ajută să pătrundem în trecutul campusului, dezvăluind reperele, provocările și realizările care i-au conturat identitatea. Echipa proiectului „Patrimoniul sub reflectoare Timișoara” a dus mai departe procesul cunoașterii prin intermediul unui tur virtual al campusului de azi, făcând astfel legătura între trecut și prezent. (Loredana Gaiță)

1. UPT Campus Creativ este o inițiativă interdisciplinară a Universității Politehnice Timișoara ce are ca scop regenerarea campusului UPT atât ca mediu construit, cât și ca spațiu social. Această abordare holistică promovează dezvoltarea comunității prin creativitate, onorează identitatea istorică și patrimoniul științific, încurajează grija față de mediu și susține un viitor durabil. Procesul educațional este astfel centrat pe deschidere, incluziune și multidisciplinaritate. În această notă, pentru a aduce diverse forme de artă mai aproape de studenți și pentru a evidenția istoria universității și impactul său semnificativ asupra dezvoltării regionale, am vernisat în 2023 expoziția itinerantă „UPT Creative Campus – 100 Years of Sharing Knowledge”.

The “UPT Creative Campus’ – 100 Years of Sharing Knowledge” exhibition was presented for the first time at Piccola Galleria of the Romanian Institute for Culture and Humanistic Research in Venice. It was accompanied by an introduction to the innovative teaching models fostered in the ’70s-’80s by the School of Architecture in Timișoara and presented in the Romanian Pavilion at the 18th edition of the Venice Biennale of Architecture. In August 2023, the exhibition traveled to Timișoara, in the temporary gallery of the U Barracks, complemented by a mediation program for children and youth, and was presented in October to the students of the Faculty of Engineering in Hunedoara.

With this exhibition, which was also adapted for the format of a publication, we unveiled the fascinating story of the campus – a microcosmos which encapsulates the dynamic history of the University and of Timișoara over the last century. The artist Sorina Vazelina, active in Timișoara, transposes key historical moments into a captivating and accessible narrative which arouses curiosity and prompts reflection. Each chapter helps us dig into the past of the campus, revealing the landmarks, challenges, and achievements which outlined its identity. The “Spotlight Heritage Timișoara” team took the discovery process further in a virtual tour of the campus as it exists today, thus connecting the past and the present. (Loredana Gaiță)

1. “UPT Creative Campus” is an interdisciplinary initiative of Politehnica University Timișoara, aiming to regenerate the UPT campus both as a built environment and as a social space. This holistic approach promotes the development of communities through creativity, honors historical identity and scientific patrimony, encourages environmental awareness, and supports a sustainable future. The educational process is therefore centered on openness, inclusion, and multidisciplinarity. In this regard, in order to familiarize students with various art forms and to highlight the university's history and its major impact on regional development, we opened in 2023 the itinerant exhibition “UPT Creative Campus – 100 Years of Sharing Knowledge”.

OBIECTE INDISCIPLINATE ȘI LATEX VIU

Curatoare / Curator: Oana Romocea
Echipa proiectului / Project team: Anna Dumitriu (artistă / artist)
Sonja Schachinger (mediator artă și știință / art and science mediator)
Alex May (tehnician de creație / creative technologist)
BioCoder Dojo (experimente / experiments)
Diana Andone & Universitatea Politehnica Timișoara / Politehnica
University Timișoara (parteneri / partners)
Organizator / Organizer: Romanian Science Festival

18.09 — 30.10.2023

Instalația *Obiecte indisciplinate și latex viu* a făcut parte din expoziția „Revoluția BioArt” a artistei Anna Dumitriu, organizată de Romanian Science Festival, ca parte a programului cultural Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii.

Lucrările sculpturale experimentale explorează abordări inovatoare ale conservării anticizităților prin îmbunătățirea microbiomului bacterian pentru a le întârzia degradarea și pun în discuție modul în care muzeele ar putea colecta în viitor lucrări de tipul *bioart* realizate cu ajutorul mediilor biologice. De asemenea, ele aprofundează ideea de a utiliza tehnologiile de tip *blockchain* pentru a stoca datele de conservare, cum ar fi ideile, materialele și procesele artistului.

Cianobacteriile (sau algele albastre-verzi) sunt o componentă esențială a proiectului. Aceste microorganisme sunt unele dintre cele mai vechi forme de viață de pe Pământ și joacă un rol semnificativ în captarea carbonului și producerea oxigenului, fiind responsabile pentru aproximativ 10% din captarea carbonului la nivel mondial.

Lucrarea conține cianobacterii încapsulate în biofilme de „latex viu” pentru a capta carbonul și a contribui la atenuarea schimbărilor climatice. Acest proces le permite să adere pe orice suprafață, devenind astfel vopsele funcționale.

Deteriorarea cauzată de dioxidul de carbon este o problemă pentru anticizități. Expoziția a fost amplasată într-un spațiu asemănător unei peșteri pentru a sublinia modul în care dioxidul de carbon expirat de vizitatori poate deteriora artefactele antice, amintindu-ne de fragilitatea lucrărilor de artă. (Oana Romocea)

←
Anna Dumitriu
în colaborare cu Georgios Panagiaris
(Universitatea de Vest din Atica, Departamentul de Anticizități și Lucrări de Artă)
și colegii săi (interni și externi), printre care
Athanasios Karabotsos, Zoe Sakki,
Veroniki Korakidou, Helia Marçal (UCL),
Athanasios Velios (UAL), Alex May
Obiecte indisciplinate și latex viu
Credit foto © Anna Dumitriu

UNRULY OBJECTS AND LIVING LATEX

The *Unruly Objects and Living Latex* installation was integrated in the “BioArt Revolution” exhibition, organized by the Romanian Science Festival as part of the cultural program Timișoara 2023 – European Capital of Culture and featuring artworks by Anna Dumitriu.

The experimental sculptural works explore innovative approaches in preserving antiquities by enhancing bacterial microbiomes in order to delay their decay and question how, in the future, museums might collect bioart works created using biological media. They also investigate the idea of leveraging blockchain technologies to store conservation data, such as the artist's concepts, materials, and processes.

Cyanobacteria (or blue-green algae) are essential to the project. These microorganisms are some of the oldest life-forms on Earth and play a significant role in capturing carbon and producing oxygen, responsible for about 10% of the world's carbon capture.

The artwork incorporates cyanobacteria encapsulated in “living latex” biofilms to capture carbon and help mitigate climate change. The process allows them to adhere to any surface, thus becoming functional paints.

Damage caused by carbon dioxide is a big problem for antiquities. The exhibition was set in a cave-like space to emphasize how carbon dioxide exhaled by visitors damages ancient artifacts, reminding us of the fragility of artworks. (Oana Romocea)

←
Anna Dumitriu
in collaboration with Georgios Panagiaris
(University of Western Attica, Department of
Antiquities and Works of Art) and his colleagues
(internal and external) including Athanasios
Karabotsos, Zoe Sakki,
Veroniki Korakidou, Helia Marçal (UCL),
Athanasios Velios (UAL), Alex May
Unruly Objects and Living Latex
Photo credit © Anna Dumitriu

Anna Dumitriu
 în colaborare cu Georgios Panagiaris (Universitatea de Vest din Attica, Departamentul de Antichități și Lucrări de Artă) și colegii săi (interni și externi), printre care Athanasios Karabotsos, Zoe Sakki, Veroniki Korakidou, Heliia Marçal (UCL), Athanasios Velios (UAL), Alex May
Obiecte indisciplinate și latex viu
 (parte din instalație)
 Credit foto © Anna Dumitriu

Anna Dumitriu
 in collaboration with Georgios Panagiaris (University of Western Attica, Department of Antiquities and Works of Art) and his colleagues (internal and external) including Athanasios Karabotsos, Zoe Sakki, Veroniki Korakidou, Heliia Marçal (UCL), Athanasios Velios (UAL), Alex May
Unruly Objects and Living Latex
 (installation view)
 Photo credit © Anna Dumitriu

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

Anna Dumitriu
 în colaborare cu Dr. Simone Krings, Dr. Suzie Hingley-Wilson și profesorul Joe Keddie de la Universitatea din Surrey
Elemente Latex viu (parte din instalație, Victoria and Albert Museum) 2022
 stromatolit de marmură fosilizat, etichete RFID, rășină, cianobacterii încapsulate în latex, vopsea acrilică, stilou, lac, PLA imprimat 3D
 Credit foto © Anna Dumitriu

Anna Dumitriu
 in collaboration with Dr. Simone Krings, Dr. Suzie Hingley-Wilson, and Professor Joe Keddie at the University of Surrey
Living Latex Elements (installation view, Victoria and Albert Museum) 2022
 marble and fossilized stromatolite, RFID tags, resin, cyanobacteria encapsulated in latex, acrylic paint, pen, varnish, 3D printed PLA
 Photo credit © Anna Dumitriu

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

Credit foto © FAST

Photo credit © FAST

FAUT 50+3

Curator / Curator: Marius Găman

Echipa de producție / Production team:
Marius Găman, Bogdan Isopescu, Ana-Maria Branea, Ștefania Dănila, Cristian Blidariu

Echipa de build up, studenți / Build up team, students:
Alexandra Pașcondea, Alexandra-Elena Tuleu, Maria Simona Mariș, Daniela-Elena Oneț, Maria Balan, Diana-Bianca Balașiu, Maria Barbure, Lidia Bernat, Melinda-Andreea Berta, Anamaria Bock-Sălătioan, Cătălina Brașoveanu, Ioana Călămar, Alexandra-Gabriela Ciba, Ana Ciucanu, Mariana-Alexandra Costescu, Diana-Mariana Dolama, Karina Durgheu, Oana-Chiara Ghenea, Diana-Mirabela Guță, Dan-Rareș Hăbuc, Bianca-Andreea Ianc, Noemi Kinda, Alexandra-Elena Leterna, Sara-Lorena Lungu, Iulia-Ioana Morar, Andreea-Cristina Moșoni, Alexandra-Elena Munteanu, Adela-Monica Mustată, Andreea-Maria Nistor, Rafael-Tobit Onofrei, Delta Papadopol, Anca-Ștefania Petrica, Alina Podar, Nicolae-Daniel Popa, Francesca-Tiziana Restivan, Raluca Schipor, Alexandra-Claudia Soare, Ielena-Ștefania Somogyi, Andrei Stan, Teodora-Luiza Suci, Andreea-Cristiana Șcheau, Ivona-Valentina Șumălan, Cristina Tabarcea, Horia-Paul Truța, Alexandru-Aurel Tudoroiu, Claudiu-Sebastian Țepeneu, Gabriela-Bianca Vasile

Echipa de editare materiale grafice, studenți / Graphic editing team, students:
Joan-Marius-Andrei Balint, Cătălina Brașoveanu, Bianca-Andreea Burescu, Ionuț-Vlăduț Comis, Eduard-Robert Constantin, Adelina Dahina, Ioan Tudor Dalea, Alexandr Dubițki, Irinela-Teodora Fazica, Andra-Adina Firicel, Daria-Ana-Maria Firu, Laurențiu Gherman, Taisia Gorgos, Mihail Hurciuc, Olga Leanca, Alexandra-Elena Leterna, Iana Lupan, Ema-Francesca Malac, Venicius-Andrei Matzek, Ioana-Alexandra Megan, Ioana-Bianca Meseșan, Alexandra-Maja Nagy, Maria-Alexandra Nistorescu, Rafael-Tobit Onofrei, Ancuța-Larisa-Mihaela Petrescu, Antoneta-Nicoleta Popa, Roxana Pușcaș, Radu-Cristian Rădinoiu, Dumitru-Leonard Sailă, Bianca-Andreea Sărb, Casiana-Timeea Savin, Alexandra-Claudia Soare, Maria Socoliuc, Teodora-Luiza Suci, Cristina Tabarcea, Sara-Antonia Toma, Denisa-Ioana Urda, Daria Vanciu, Denys Vicol

Organizatori / Organizers: Facultatea de Arhitectură și Urbanism din Timișoara, Universitatea Politehnică Timișoara / Faculty of Architecture and Urban Planning, Politehnica University Timișoara

3 — 19.11.2023

Expoziția „FAUT 50+3” reprezintă un colaj de proiecte – diverse discipline, generații, ani universitari – o structurare tematică a haosului creativ, împărțită între istoria Facultății de Arhitectură și Urbanism din Timișoara, cei 50 de ani sărbătoriți în 2020 și prezentul acesteia, respectiv ultimii 3 ani universitari, în particular post-pandemie, marcați de schimbări de viziune, abordare și digitalizare.

Parte a primei ediții a FAST, *Festival for Architecture Schools of Tomorrow*, sub tema *Sustainable Futures*, expoziția organizată de Universitatea Politehnică Timișoara în cadrul Cazărml U a abordat sustenabilitatea atât prin utilizarea unui spațiu abandonat, intenționat ne-reamenajat cu ocazia evenimentelor, cât și prin reutilizarea ulterioară a tuturor obiectelor în spațiile facultății.

Expoziția-colaj a prezentat povestea discontinuă ilustrată prin proiectele de licență din cadrul celor două programe de studii (Arhitectură și Mobilier și amenajări interioare), prin cele trei programe de masterat (Restaurare și regenerare patrimonială, Urbanism și amenajarea teritoriului, respectiv Tendințe, materiale și tehnologii noi în arhitectura de interior) și prin activitățile de practică organizate și proiectele de cercetare elaborate.

Inspirată de expoziția organizată în același spațiu, „Monumental și efemer. Memorie sculptată”, selecția de pseudo-sculpturi a încadrat perioada de formare a studenților, prezentând în paralel proiecte realizate în primul și ultimul an de studiu. Temele, stilurile arhitecturale și problemele abordate au format un mozaic al identității școlii de arhitectură din Timișoara, prin colaje de povești – obiecte și machete create în cadrul ciclului de studii de licență în ultimele două decenii, acoperind astfel 20 de generații. Tema locuirii în mediul urban a fost ilustrată prin proiectele anilor 2, 3 și 5, iar cea a colajului a fost dusă și mai departe în organizarea exponatelor, interacțiunea acestora cu spațiul și suprapunerea de istorii, materialități, etape sau lumi imaginare. (Marius Găman)

The “FAUT 50+3” exhibition is a collage of projects – various disciplines, generations, school years – a thematic structuring of creative chaos, covering the history of the Faculty of Architecture and Urban Planning of Timișoara, its 50-year anniversary celebrated in 2020, and its present, i.e., the last 3 academic years, notably the post-pandemic period, marked by digitalization and shifts in vision and approach.

Part of the first edition of FAST, *Festival for Architecture Schools of Tomorrow*, on the theme of *Sustainable Futures*, the exhibition organized by Politehnica University Timișoara at the U Barracks approached sustainability by using an abandoned space, intentionally left unrestored for the events, as well as by the subsequent re-use of all objects in the spaces of the faculty.

The collage-exhibition presented the discontinuous story illustrated through the graduation projects of the students enrolled in the two undergraduate programs (Architecture and Furniture and interior design), through the three master’s programs (Heritage restoration and regeneration, Urban planning and landscape design, and Trends, new materials and technologies in interior architecture), and through the organized practice activities and numerous research projects.

Drawing inspiration from the exhibition organized in the same space, “Monumental and Ephemeral. Sculpted Memory”, the selection of pseudo-sculptures spanned the students’ entire formative period, presenting in parallel the projects developed in their first and final years of study. The themes, architectural styles, and approached issues outlined the mosaic identity of the architecture school in Timișoara, through collages of stories – objects and scale models created by undergraduate students over the last two decades, thus covering 20 generations. The theme of urban living was featured in the projects of 2nd, 3rd, and 5th year students, while that of collage was taken one step further in the installation of the exhibits, their interaction with the space, and the overlaying of histories, materials, stages, and imaginary worlds. (Marius Găman)

→
Credit foto © FAST

→
Photo credit © FAST

PROGRAM DE EDUCAȚIE ȘI MEDIERE / EDUCATION AND MEDIATION PROGRAM

ALTE ACTIVITĂȚI

CODRU GRĂDINĂ URBANĂ

Organizator / Organizer: Asociația Codru Festival / Codru Festival Association

04.05 — 01.11.2023

CODRU Grădină urbană s-a născut din dorința de a crea un loc inedit pentru timișoreni, turiști și pentru oricine aflat în căutarea unui colț aerisit în mijlocul orașului. Acolo, experiența de a petrece timp într-un spațiu care îmbină frumusețea naturii cu expresia artistică, înconjurat de zidurile vechi ale cazărmii în formă de U, dar animate de evenimente și live music sessions, a fost unică.

CODRU Grădină urbană, asociat proiectului „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, a reinventat curtea interioară a Cazărmii U, aducând un *twist* spațiului deschis, prin fuziunea dintre conceptele de grădină urbană și curte muzeală, dintre cultură, artă contemporană, monument și divertisment.

CODRU Grădină urbană a fost construit pe aceiași patru piloni de bază ce se regăsesc în fiecare proiect CODRU: Artă și cultură, Educație, Divertisment și Sustenabilitate. Astfel, desfășurate în paralel, numeroase evenimente conexe au completat programul principal, reunindu-se în „CODRU Sustainart Village x Creative Sustainability Week”, proiect inițiat de Galeria Galateca și Asociația NeoArt România, curatoriati de Elena Aronoiu-Adorian, Anca Boeriu și Andreea Sandu, aflat la ediția a doua, și în proiectul multidisciplinar „InSync – A Space of Synchronicity”, semnat de Elena Aronoiu-Adorian. Ele au adus laolaltă numeroase manifestări, implicând un număr mare de protagoniști:

Expoziția de arte vizuale și decorative: artiștii Alin Carpen, Augustin Cupșa, Laura Duduleanu, Petru Lucaci, Andreea Medar, Nicolae Moldovan, Cosmin Paulescu, Lelia Rus, Vladimir Simion Boeriu, Elena Scutaru, Valentina Ștefănescu, Mihai Zgondoiu.

Expoziția de design sustenabil: Nicoleta Bucșaru, Sandra Chira, Octavia Chiru, Dragoș Ionuț, Ecaterina Colasâz, Alexe Popescu, Roxana Puriș, Sabina Georgescu, Anca Zaharia.

Instalațiile urbane: Elena Aronoiu-Adorian, Alex Simion Boeriu, Anca Boeriu, Vladimir Simion Boeriu, Ioana Cionte, Felix Cionte, Darie Dup, Andrei Felea, Bianca Orbocea, Cosmin Paulescu, Liviu Stoicoviciu, Vlad Țenu, Lucian Zdrob.

Expoziția BMW: David Carp Design Identity, Media Outside-In Team and Rolls Royce Design at BMW Group.

Proiecția de film: Max Gruber, regizorul și producătorul documentarului *HE FLEW AHEAD – Karl Schwanzler | Architect's Poem*.

Integrându-se proiectului „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, CODRU a reprezentat o componentă relevantă a acestuia, întrucât a creat un spațiu cultural de întâlnire divers, promovând colaborarea între actori culturali, artiști consacrați și publicul larg.

OTHER ACTIVITIES

CODRU URBAN GARDEN

Organizator / Organizer: Asociația Codru Festival / Codru Festival Association

04.05 — 01.11.2023

CODRU Urban Garden was born out of the desire to create a special place in Timișoara for locals, tourists, and anyone else looking for a pure corner in the middle of the city. There, the experience of spending time in a place where the beauty of nature and artistic expression converge, within the old walls of the U-shaped barracks, animated by live music sessions and events, became unique.

CODRU Urban Garden, complementing the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project, reinvented the inner courtyard of the U Barracks, bringing a twist to the open space, by fusing the concept of an urban garden with that of a museum enclosure, and mixing culture, contemporary art, monument, and entertainment.

CODRU Urban Garden leaned on the same four basic pillars that are present in each CODRU project: Art & Culture, Education, Entertainment, and Sustainability. Thus, numerous auxiliary events unfolding in parallel complemented the main program, as part of the second edition of “CODRU Sustainart Village x Creative Sustainability Week”, a project initiated by Galateca Gallery and the NeoArt Romania Association, curated by Elena Aronoiu-Adorian, Anca Boeriu, and Andreea Sandu, and of Elena Aronoiu-Adorian's multidisciplinary project “InSync – A Space of Synchronicity”. They brought together a large number of happenings, involving numerous protagonists:

The decorative and visual arts exhibition: artists Alin Carpen, Augustin Cupșa, Laura Duduleanu, Petru Lucaci, Andreea Medar, Nicolae Moldovan, Cosmin Paulescu, Lelia Rus, Vladimir Simion Boeriu, Elena Scutaru, Valentina Ștefănescu, Mihai Zgondoiu.

The sustainable design exhibition: Nicoleta Bucșaru, Sandra Chira, Octavia Chiru, Dragoș Ionuț, Ecaterina Colasâz, Alexe Popescu, Roxana Puriș, Sabina Georgescu, Anca Zaharia.

Urban installations: Elena Aronoiu-Adorian, Alex Simion Boeriu, Anca Boeriu, Vladimir Simion Boeriu, Ioana Cionte, Felix Cionte, Darie Dup, Andrei Felea, Bianca Orbocea, Cosmin Paulescu, Liviu Stoicoviciu, Vlad Țenu, Lucian Zdrob.

The BMW exhibition: David Carp Design Identity, Media Outside-In Team and Rolls Royce Design at BMW Group.

Film screening: Max Gruber, the director and producer of the documentary film *HE FLEW AHEAD – Karl Schwanzler | Architect's Poem*.

Integrated in the “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project, CODRU played an important part in it, by creating a diverse cultural meeting space and promoting the collaboration between cultural actors, established artists, and the general public.

Credit foto © Mihai Toth

Photo credit © Mihai Toth

ALTE ACTIVITĂȚI / OTHER ACTIVITIES

JAZZX. NOCTURNAL JAM SESSIONS

Organizator / Organizer: Centrul Cultural PLAI / PLAI Cultural Center
 Artiști invitați / Invited artists: Psihodrom, A-C Leonte & The Bash, Soccer96

29.06 — 01.07.2023

În 2023, Cazarma U a devenit centrul vibrant al unor sesiuni muzicale nocturne, parte din festivalul JAZZx (fondat în 2013). Acționând ca un liant între scena principală și Școala de Vară pentru muzicieni dezvoltată în cadrul proiectului conex Strada Fără Nume, evenimentele Nocturnal Jam Sessions au creat oportunități unice de colaborare între artiști locali și artiști de renume internațional.

Trupe precum Psihodrom, A-C Leonte & The Bash (România), Ben l'Oncle Soul (Franța), The Comet Is Coming și Soccer96 (Marea Britanie) au creat, alături de studenții ai Școlii de Vară, *beat-uri* și experiențe muzicale inedite pentru cei peste 3000 de participanți.

JAZZx a celebrat astfel multiculturalismul și energia Timișoarei, în anul în care aceasta a purtat titlul de Capitală Europeană a Culturii, reabilitând valoarea acțiunilor culturale accesibile și punând accentul pe calitatea și importanța acestora într-o comunitate sănătoasă – asemenea partenerilor noștri, Fundația Triade. (Centrul Cultural PLAI)

JAZZx 2023 a fost parte din Programul Național Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii și este finanțat de Consiliul Județean Timiș; organizat de Muzeul Național al Banatului, produs și dezvoltat de Centrul Cultural PLAI.

Prezentat de: UniCredit Bank
 Parteneri principali: Profi, Continental, Regina Maria
 Mașina oficială: Mercedes-Benz

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

In 2023, the U Barracks became the vibrant center of a series of nocturnal musical sessions, as part of the JAZZx festival (debuted in 2013). Acting as a link between the main stage and the Summer School for musicians developed within the framework of the related project Strada Fără Nume, the Nocturnal Jam Sessions events created unique opportunities for collaboration between local and internationally established artists.

Bands such as Psihodrom, A-C Leonte & The Bash (Romania), Ben l'Oncle Soul (France), The Comet Is Coming and Soccer96 (United Kingdom), together with the participants of the Summer School, brought original beats and music experiences to the more than 3,000 attendees.

Thus, JAZZx celebrated Timișoara's multiculturalism and energy, in the year when the city was designated the European Capital of Culture, rehabilitating – just like our partners, the Triade Foundation – the value of accessible cultural events and underlining their quality and importance in a healthy community. (PLAI Cultural Center)

JAZZx 2023, a project financed by Timiș County Council, organized by The Museum of Banat, produced and developed by PLAI Cultural Centre, was part of The National Program Timișoara 2023 – European Capital of Culture.

Presented by: UniCredit Bank
 Main partners: Profi, Continental, Regina Maria
 Official car: Mercedes-Benz

Barbora Kleinhamplová, Tereza Stejskalová, Georgeta Corca
Weeping Over a Too Long Life
2023
performance live

Antonina Nowacka, Bogumila Nowacka (WIDT)
2023
performance live

Credit foto © Remus Dăescu

Barbora Kleinhamplová, Tereza Stejskalová, Georgeta Corca
Weeping Over a Too Long Life
2023
live performance

Antonina Nowacka, Bogumila Nowacka (WIDT)
2023
live performance

Photo credit © Remus Dăescu

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / OTHER ACTIVITIES

COATINGS – VIDEOART GARDEN

Curatoare / Curators: Larisa Crunțeanu, Cristina Stoenescu
Inițiatori / Initiators: Larisa Crunțeanu, Anca Hrab , Cristina Stoenescu
Organizator / Organizer: Asociația Copia Originală
Artiști, curatori invitați / Artists and invited curators: Joanna Zielińska, Antonina și Bogumila Nowacka, Alper Turan, Barbora Kleinhamplová, Tereza Stejskalová, Georgeta Corca, Dafna Maimon, Marie-Ève Lafontaine, Nguyen & Transitory, Jasmina al Qais

14.09 — 17.09.2023

VideoArt Garden este un eveniment dedicat artei video și proiecțiilor de filme, însoțit de discuții tematice, experimente sonore și performance, care s-a desfășurat în perioada 14-17 septembrie 2023 în grădina Cazărni U din Timișoara. Selecția de filme realizată de artista Larisa Crunțeanu și curatoarea Cristina Stoenescu a încurajat expresii artistice internaționale, dar și din România, în parteneriat cu organizații regionale. Printre artiștii și curatorii invitați s-au numărat Joanna Zielińska, Antonina și Bogumila Nowacka, Alper Turan, Barbora Kleinhamplová, Tereza Stejskalová împreună cu Georgeta Corca, Dafna Maimon, Marie-Ève Lafontaine, Nguyen & Transitory, Jasmina Al-Qaisi. Evenimentul de patru zile a inclus proiecții de filme, discuții și performance-uri pe tema „Coatings”, instigând conexiuni dintre natura imaterială, efemeră a mediilor artistice *time-based* și corpul texturat al picturii sau al suprafețelor sculpturale, cu un pronunțat caracter *cross-media* al programului.

Suprafața, *the coating*, nu este chiar corpul, ci mai degrabă învelișul său, ce urmează curbele unui volum, descriind o stare intermediară, o tensiune superficială între textură și expunere. De la produse industriale la produse agricole, de la îmbrăcăminte la amenajarea peisajului, de la limbaj la cortexul paralimbic, totul are o suprafață care îl ține împreună, îi conferă un anumit aspect și îl face să relaționeze cu exteriorul într-un anumit mod. Filmele prezentate în selecție au alternat între ideea de peliculă și de corp narativ, între experiment vizual și tehnic, reprezentând în același timp și un mijloc de reflecție asupra imaginii în mișcare, ca o suprafață iridescentă ce produce disconfort la contactul vizual.

Fiecare seară a început cu o discuție cu invitați speciali despre experiment și vizuini contemporane asupra întâlnirii dintre performance, artă video și cinema. Temele abordate și-au găsit aplicarea în diferite structuri, fie la nivel instituțional, cum sunt formatele expoziționale de la Muzeul de Artă Contemporană din Anvers discutate de Joanna Zielińska, fie la nivelul inițiativelor independente, așa cum este cazul expozițiilor video online și itinerante Protocinema prezentate de curatorul Alper Turan. *Talk*-urile au fost promovate mai ales în rândul studenților și artiștilor emergenți, precum și publicului nespecializat interesat de arta vizuală contemporană, cu noțiuni introductive despre legăturile dintre cinema și arta video sau dintre performance și concepte ale imaginilor în mișcare în contexte internaționale. Programul a continuat zilnic cu câte un performance live înaintea proiecțiilor de artă video, începând cu duo-ul artistic WIDT format de Antonina Nowacka și Bogumila Nowacka, care au propus o întâlnire între modularea live a imaginii și experimentul instrumental și de voce. Următoarele trei zile au inclus diferite abordări ale conceptului de performance, de la lecturi performative și concerte de sunet experimental împreună cu Barbora Kleinhamplová, Tereza Stejskalová, Georgeta Corca, Nguyen & Transitory, și Jasmina Al-Qaisi. Recunoscuta artistă Dafna Maimon a fost și ea prezentă în Timișoara pentru un

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

VideoArt Garden is an event dedicated to video art and film screenings, complemented by thematic talks, sound experiments, and performances, that took place in the garden of the U Barracks in Timișoara between September 14 and 17, 2023. The selection of films made by artist Larisa Crunțeanu and curator Cristina Stoenescu – in partnership with regional organizations – focused on international and Romanian artistic expressions. Joanna Zielińska, Antonina and Bogumila Nowacka, Alper Turan, Barbora Kleinhamplová, Tereza Stejskalová with Georgeta Corca, Dafna Maimon, Marie-Ève Lafontaine, Nguyen & Transitory, and Jasmina Al-Qaisi were among the invited artists and curators. The four-day event included movie screenings, public talks, and performances on “Coatings”, triggering connections between the immaterial, ephemeral nature of time-based artistic media and the textured body of painting or sculptural surfaces, with an emphasis on the cross-media character of the program.

The surface, *the coating*, is not exactly the body, but rather its casing that follows the curves of a volume, describing an intermediary, superficial tension between texture and exposure. From industrial to agricultural products, from clothing to landscaping, from language to the paralimbic cortex, everything has a surface that holds it together, bestowing it with an appearance and conditioning the way it relates to the exterior. The selected films alternated between the ideas of overlay and narrative body, between visual and technical experiment, at the same representing a means of reflection on the moving image, like an iridescent surface that causes discomfort upon visual contact.

Each evening started with a public talk with special guests on experimentation and contemporary views on the encounter between performance, video art, and cinema. The themes discussed were exemplified with case studies on various structures, either institutional, such as the exhibition formats at the Museum of Contemporary Art in Antwerp cited by Joanna Zielińska, or independent, like the itinerant and online Protocinema video exhibitions presented by curator Alper Turan. The talks mainly targeted art students and emerging artists, as well as the general public interested in contemporary visual art, providing an introduction to the connection between cinema and video art or between performance and the concept of moving images in international contexts. Each day, the program continued with a live performance that preceded the video art screenings. The performances, starting with that of the artistic duo WIDT (Antonina Nowacka and Bogumila Nowacka), proposed a meeting point between the live modulation of image and instrumental or vocal experiments. The next three days involved various approaches to the concept of performance, ranging from performative readings to experimental sound concerts given by Barbora Kleinhamplová, Tereza Stejskalová, Georgeta Corca, Nguyen & Transitory, and Jasmina Al-Qaisi. Renowned artist Dafna Maimon – generally famed for her humor and the way in which she manages

Q&A special după proiecția filmului *Leaky Teeth*, o lucrare video ce ilustrează perfect practica sa, recunoscută de altfel pentru umorul său și modul în care reușește să aprofundeze teme complexe invocând absurdul din viața modernă.

Programul VideoArt Garden a urmărit atât dizolvarea membranelor dintre realitate și meta-ficțiune, cât și texturalitatea aproape palpabilă a unor lucrări realizate pe peliculă, cum este cazul titlului *Rite of Spring* de Mona Vătămanu și Florin Tudor, sau a topografiilor manipulate prin tehnici de colaj, atât analog, cât și digital, în lucrări precum *Stone of Hell* de Tekla Aslanishvili, *The Flies Hum Thy Name* de Cătălina Bucos & Ada Kopaz sau *Volcano: What Does a Lake Dream?* de Diana Vidrașcu. De altfel, în programul sculptural al Cazărmii U, evenimentul „Coatings” a avut ca scop eliberarea imaginilor în mișcare atât de spațiul galeriei, cât și de cel cinematografic, și rematerializarea acestora prin proiecții *outdoor* în care arta video poate fi privită într-un alt raport de detaliu, texturi și țesături narrative și non-narative pe marele ecran.

Inițiatorii proiectului, Larisa Crunțeanu, Anca Hrab și Cristina Stoenescu, împreună cu echipa tehnică și de management formată din Laura Berlinschi, Diana Cercel, Ioana Gonțea, Ligia Soare, Tudor Groza și Andrei Drăgan, au lucrat îndeaproape cu Ingrid Ene pentru strategia de comunicare implementată prin designul grafic realizat de Sorina Popescu și fotografiile de eveniment realizate de Remus Dăescu pentru atragerea unui public divers, prezent în Timișoara cu ocazia evenimentelor Capitalei Culturale Europene și în cadrul Cazărmii U, în cadrul program de evenimente dedicate sculpturii în formele sale cele mai diverse. (Larisa Crunțeanu, Cristina Stoenescu)

to deeply tackle complex themes by invoking the absurd of modern life – was also present in Timișoara for a special Q&A session following the screening of *Leaky Teeth*, a video work which perfectly illustrates her practice.

The VideoArt Garden program aimed to dissolve the membranes between reality and meta-fiction, as well as the almost palpable texture of some artworks produced on film, such as the *Rite of Spring* by Mona Vătămanu and Florin Tudor, or the topographies manipulated by collage techniques, both analog and digital, in works such as *Stone of Hell* by Tekla Aslanishvili, *The Flies Hum Thy Name* by Cătălina Bucos & Ada Kopaz, or *Volcano: What Does a Lake Dream?* by Diana Vidrașcu. What is more, as part of the sculptural program presented at the U Barracks, the “Coatings” event was designed to set the moving images free of the gallery space, as well as from cinema, and to rematerialize them in outdoor screenings where video art can be viewed in a different framework of details and narrative and non-narrative textures and weavings due to the large-screen format.

The initiators of the project, Larisa Crunțeanu, Anca Hrab, and Cristina Stoenescu, together with the technical and management team comprising Laura Berlinschi, Diana Cercel, Ioana Gonțea, Ligia Soare, Tudor Groza, and Andrei Drăgan, worked closely with Ingrid Ene on the communication strategy implemented in the graphic design created by Sorina Popescu and the event photographs taken by Remus Dăescu, aimed to attract a diverse public, present in the city to attend the events included in the program of Timișoara 2023 – European Capital of Culture and, particularly, the series of events at the U Barracks, dedicated to sculpture in all its diversity. (Larisa Crunțeanu, Cristina Stoenescu)

Ola Skowrońska
Non-places
2022
6'56"
cadru video
Prin amabilitatea artistei

Ola Skowrońska
Non-places
2022
6'56"
video still
Courtesy of the artist

ALTE ACTIVITĂȚI / OTHER ACTIVITIES

Cristina Ferreira
Source, Zródło
2021
6'50"
cadru video
Prin amabilitatea artistei

ACTIVITĂȚILE PARTENERILOR / PARTNERS' ACTIVITIES

Cristina Ferreira
Source, Zródło
2021
6'50"
video still
Courtesy of the artist

Arthur Debert
Myst
2022
8'41"
cadru video
Prin amabilitatea artistului

Arthur Debert
Myst
2022
8'41"
video still
Courtesy of the artist

CONCERT DE FANFARĂ

Dirijor / Conductor: sergent major / Sergeant Major Viorel Iovănescu
 Soliști / Soloists: Andra Barbul (mezzosoprană / mezzo-soprano), Iosia Balteș (tenor)
 Organizator: Brigada 18 Cercetare Supraveghere Decebal Timișoara /
 The 18th Research-Surveillance Brigade Decebal Timișoara

03.08.2023

În ce peisaj ar putea o fanfară militară să se integreze mai bine decât în clădirea unei unități militare? Vorbim despre Cazarma U din Timișoara – denumită în trecut Cazarma Franz Joseph, respectiv Școala Militară de Artilerie –, un spațiu părăsit care a prins viață prin artă în anul 2023. Întâmplător sau nu, a fost și anul în care fanfara militară s-a întors, după mult timp, acasă, concertând în premieră pe scena din curtea vechii Cazărmi, chiar de ziua orașului, pe data de 3 august.

Muzica Militară a Brigăzii 18 Cercetare Supraveghere „Decebal” din Timișoara a reușit să creeze un moment cu totul inedit: cei 15 membri ai fanfarei, sub bagheta sergentului major Viorel Iovănescu, dirijor al ansamblului instrumental, au susținut un spectacol care a cuprins lucrări din repertoriul militar (*Kaiser Franz Joseph*), clasic (*Valurile Dunării* de Iosif Ivanovici, *Valsul Nr. 2* de Dmitri Șostakovici), jazz (*Puttin' on the Ritz* de Irving Berlin, *Sing, Sing, Sing* de Louis Prima), precum și muzică de film (*The Bare Necessities* de Terry Gilkyson). Spectacolul a debutat cu intonarea imnului național al României, urmat de marșurile *Drum bun* și *Treceți batalioane* interpretate vocal de mezzosoprana Andra Barbul și tenorul Iosia Balteș, absolvenți ai Facultății de Muzică și Teatru din Timișoara. (Andra Barbul)

Where could it be better suited for a military marching band to play than within the walls of a military building? We are of course talking about the U Barracks in Timișoara – the former Franz Joseph Barracks and Army Artillery School, respectively –, an abandoned place which in 2023 was brought back to life through art. Coincidentally or not, it was also the year when the military band returned home after a long period, playing for the first time on the stage built in the courtyard of the former Barracks, precisely on Timișoara's City Day, August 3.

The military music of the 18th Reconnaissance-Surveillance Brigade “Decebal” in Timișoara managed to create a very special moment: the fifteen marching band members, led by Sergeant Major Viorel Iovănescu, the conductor of the musical ensemble, held a concert that included musical pieces from the military repertoire (*Kaiser Franz Joseph*), the classical repertoire (*Waves of the Danube* by Iosif Ivanovici, *The Second Waltz* by Dmitri Shostakovich), jazz (*Puttin' on the Ritz* by Irving Berlin, *Sing, Sing, Sing* by Louis Prima), and film soundtrack (*The Bare Necessities* by Terry Gilkyson). The program started with the intonation of the national anthem of Romania, followed by the marches *Farewell and Cross*, *Romanian Battalions*, *the Carpathians* interpreted by mezzo-soprano Andra Barbul and tenor Iosia Balteș, graduates of The Faculty of Music and Theater in Timișoara. (Andra Barbul)

ADDENDA:
ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

RITZI & PETER JACOBI – TEXTURILE MEMORIEI. CINCI DECENII DE CREAȚIE

Curator: dr. Thomas Hirsch
Artiști / Artists: Ritz Jacobi, Peter Jacobi
Partener: Jecza Gallery

15.02 — 05.05.2023
Jecza Gallery Timișoara

15.02 — 05.05.2023
Jecza Gallery Timișoara

În expoziția „Texturile memoriei”, Jecza Gallery propune o dublă prezentare a lucrărilor lui Ritz și Peter Jacobi, într-un format care nu a mai fost adus în fața publicului de foarte mult timp. Pe lângă rezultatele colaborării lor din anii '60-'80, sunt incluse și lucrări individuale.

Ritz și Peter Jacobi au devenit cunoscuți la nivel internațional la jumătatea anilor '60, pentru obiectele și lucrările lor murale – concepute împreună sau independent – realizate din materiale textile, parțial combinate cu lemn și metal. În expoziția din Pavilionul României de la Bienala de la Veneția din 1970, cei doi artiști au prezentat un univers extraordinar de prolific, alcătuit din obiecte cu tentacule și protuberanțe ce îmbinau tradiția folclorului și a țesutului artizanal cu elemente ale avangardei contemporane. Cuplul de artiști s-a mutat în același an în Germania, dar ei au continuat să includă în lucrările lor motive din istoria, peisajul și flora țării lor natale. Printre aspectele stilistice care au rămas o constantă fluidă în opera celor doi artiști, se remarcă suprafața abstractă gestuală, însuflețită, sofisticarea tonală a negrului și a albului, elementarul care face trimitere la vegetal și la viața în armonie cu natura, precum și o conștiință sculpturală interesată de plasticitatea tactilă, ce își apropiază corpul uman ca actor și interlocutor.

Expoziția găzduită de Galeria Jecza prezintă câteva exemple de astfel de reliefuri textile abstracte, aproape monumentale, realizate din fire toarse de păr de capră, păr de cal și bumbac, ce par să îi învâluie pe vizitatori, atrăgându-i ca o aură și stimulând multe conexiuni. În același timp, ele pot fi înțelese și într-un sens pur abstract, forme aflate într-o mișcare continuă ce sparg bariera suprafeței, trecând în spațiul înconjurător cu materialitatea lor densă. Astfel, Ritz și Peter Jacobi, alături de alți artiști precum Jagoda Buić și Magdalena Abakanowicz, aduc o contribuție esențială la încetățenirea tapiseriei în arta contemporană. Un alt material care joacă un rol important în lucrările celor doi artiști este hârtia, aceasta fiind inclusă în stratificarea densă și aranjamentul uitor de particule și suprafețe individuale. Aici se încadrează ansamblul de lucrări intitulate *Desene moi*, în care straturi multiple de hârtie de orez, unele acoperite cu grafit, iar altele, prinse împreună, se suprapun. În anii '70, Ritz și Peter lucrau din ce în ce mai mult independent unul de celălalt, aprofundând căutarea artistică comună anterioară în limbaje expresive proprii, într-un demers manifest, în egală măsură personal și original. Deși inițial a continuat să lucreze cu hârtie și cutii mari de carton ce păreau masive în spațiul expozițional, Ritz a început, în anii '90, să

RITZI & PETER JACOBI – THE FABRICS OF MEMORY. WORKS FROM FIVE DECADES

Curator: dr. Thomas Hirsch
Artists: Ritz Jacobi, Peter Jacobi
Partner: Jecza Gallery

15.02 — 05.05.2023
Jecza Gallery Timișoara

15.02 — 05.05.2023
Jecza Gallery Timișoara

In the exhibition „Textures of Memory”, Jecza Gallery offers a joint presentation of the works of Ritz and Peter Jacobi, in a format that has not been brought to the public for a long time. Alongside the results of their collaboration from the '60-'80s, individual works are also included.

Ritz and Peter Jacobi became internationally known in the mid-'60s for their objects and mural works, some of them conceived together and others independently, made of textile fabric and partly combined with wood and metal. In the Romanian Pavilion at the Venice Biennale in 1970, they presented a fantastically proliferating environment made up of several objects with tentacles and bulges, which blended the traditions of folklore and handcrafted weaving with aspects of contemporary avant-garde. The artist couple moved to Germany that same year, but they continued to include motifs from the history, landscape, and vegetation of their homeland in their work. Among the stylistic choices that remained a fluid constant in the works of both artists, one can notice the lively, gestural abstract surface, the tonal sophistication of black and white, the elemental that points to vegetation and a life in harmony with nature, and the sculptural consciousness interested in tactile plasticity, involving the human body as an actor and counterpart.

The exhibition in the Jecza Gallery presents examples of these partly monumental, abstract textile reliefs, especially made of goat hair yarn, horsehair, and cotton, which almost embrace the viewers, absorbing them like an aura and triggering many associations. At the same time, they can also be understood as purely abstract, restlessly moving shapes that push from the surface into the surrounding space, with a dense materiality. Thus, Ritz and Peter Jacobi, alongside artists such as Jagoda Buić and Magdalena Abakanowicz, make a crucial contribution to the establishment of tapestry in contemporary art. Another material that plays a prominent role for the two artists is paper, included in the dense layering and staggered arrangement of individual surfaces and particles. Here belongs the group of works called *Soft Drawings*, in which several layers of rice paper, some covered with graphite and others assembled, hang one behind the other. In the '70s, Ritz and Peter were already increasingly working separately. They continued the previous artistic research in their expressive languages, in an open and equally innate and original way. While Ritz initially kept working with paper and large cardboard boxes that

facă experimente cu tuburi de metal și tablă de aluminiu, încercând să determine centrul de greutate și puncte focale energetice. În explorarea materialelor, artista chestiona fragilitatea psihică și psihologică, creând, în același timp, desene abstracte. La început, Peter și-a îndreptat atenția înspre sculptură, material „tare”, rezistent, și înspre fotografie, în special cea alb-negru. Lucrările sale vizau memoria individuală, efemeritatea și istoria contemporană, în mod particular, pierderile și traumele lăsate de cel de-Al Doilea Război Mondial și soarta populației din Transilvania, deportată în lagărele de muncă din Uniunea Sovietică începând cu 1945. A ajuns să fie renumit pentru monumentele sale memoriale, în special sculptura din oțel inoxidabil din Parcul de sculptură Yuzi din Guilin, China și *Memorialul Holocaustului* din București (2009). Basoreliefurile sale autonome, în general din marmură, continuă în mod organic structura vitală a basoreliefurilor textile prin contopirea și juxtapunerea formelor alungite ce amintesc de părți corporale. În plus, își fac apariția sculpturile modulare, la nivelul solului, realizate în principal din blocuri de granit și marmură, tăiate, imbinat sau amplasate unul în jurul celuilalt perpendicular, înscriindu-se așadar în tradiția artei minimale internaționale. Pe de altă parte, prin proporțiile, dimensiunile, materialitatea și liniile lor de perspectivă, ele îl trimit pe privitor cu gândul la pietrele funerare și ruinele arhitecturale, fiind incluse în expoziție alături de coloanele sale făcute dintr-o serie de module alternate, suprapuse neuniform, și stelele de gips sau metal, modelate tactil de jur împrejur. Examinarea senzorială a substanței materiale, cu adevărat impresionantă, revine în seria fotografică extinsă pe tema Liniei Siegfried (Zidul de Vest), a cărei construcție a început în 1938, ce ne poartă – în cadre de ansamblu – de-a lungul fostei linii defensive occidentale a celui de-Al Treilea Reich. Ele conturează rolurile conceptuale ale geologiei și arheologiei în căutarea a ceea ce a fost îngropat, precum și în latura comemorativă a întregii opere a lui Peter Jacobi.

Printre lucrările importante ale lui Ritz Jacobi se numără și cele din seria *Non-Folder*, create pe la jumătatea anilor '90. Aceste lucrări murale stratificate, non-figurative, de mari dimensiuni sunt realizate în principal din bucăți de carton industrial rigid, standardizat, suprapuse în cea mai mare parte a lor, fiecare element fiind diferențiat cromatic și lăcuit. Culoarea este aplicată într-un strat gros, în diferite stiluri. Muzica imaginii-amiral transpare printre fragmente, cu frapantă claritate. Lucrările din seria *Non-Folder* explorează tematici precum structură și stratificare, greutate și imponderabilitate sau relația părților individuale cu întregul. În paralel, Ritz a continuat seria peisajelor textile până în anii 2010. O lucrare remarcabilă în ansamblul operei sale este tapiseria *Zona stelară*, expusă acum pentru oară în România. Putem remarca încă o dată cum fiecare dintre cei doi artiști capitalizează munca lor comună anterioară, rămânând fideli temelor ei existențiale: memoria aflată între autobiografie și istorie colectivă, formele elementare de viață, examinarea imaginilor arhetipale și echilibrul dintre trăirile fizice și cele spirituale, nepierzând nicio clipă contactul cu legătura dintre intuiție și realitatea concretă. (Dr. Thomas Hirsch)

→
Ritz Jacobi
Desen moale
1982-1984
hârtie de orez cu hârtie sintetică, creion și creion colorat
cca. 185 x 110 x 20 cm
Colecție privată

Peter Jacobi
Studiu pentru răstignire
1965/2015
bronz
Prin amabilitatea colecției Melinda și Alexandru Rus

Credit foto © Marius Popuț

appeared massive in the exhibition space, she began to experiment with metal tubes and aluminum sheets in the late '90s, attempting to determine the center of gravity and energy foci. Exploring the materials, she asked questions about the physical and psychological fragility and, at the same time, created abstract drawings. Peter primarily turned to sculptural, resistant, "hard" materials and to photography, mostly in black and white. His works address individual memory, transience, and contemporary history, particularly the losses and damage left behind by the Second World War and the fate of the Transylvanian population, who were deported to the Soviet Union for forced labor from 1945 on. He is best known for his public memorials, most notably the stainless steel sculpture in the Yuzi Sculpture Park in Guilin, China, and the *Holocaust Memorial* in Bucharest (2009). His autonomous reliefs, preferably made of marble, consistently develop the vital structure of the textile reliefs in their togetherness and juxtaposition of elongated forms reminiscent of body fragments. Furthermore, multi-part floor sculptures are created, mainly out of granite and marble, in which the cut blocks are placed in and around each other at right angles, thus contributing to international Minimal Art. On the other hand, at the feet of the viewer, they refer to memorial stones and architectural remains, by means of perspective, physicality, measure, and proportion. They are represented in the exhibition along with his columns made of serially staggered modules and the steles made of plaster or metal tactilely shaped all round. The sensitive examination of material substance, deeply touching indeed, returns in the extensive photographic series on the remaining traces of the West Wall (the Siegfried Line, whose construction started in 1938) which takes us along the former western line of defense of the German Reich in overview shots. They clarify the conceptual roles of geology and archaeology as a search for what was buried and as a remembrance work in Peter Jacobi's entire creation.

An important group of works by Ritz Jacobi is the *Non-Folder*, created in the mid-1990s. These are large-format, multi-part, non-representational wall works made primarily of solid, standardized-looking industrial cardboard, which are connected to one another over a large area and are each distinguished by a color applied with varnish. The color is densely applied in a changing style. The sound of the image carrier shines through shreds, with changing clarity. The *Non-Folders* take up the questions of structure and layering, mass and lightness, and the relationship of the individual parts to the whole. At the same time, Ritz continued her work on the textile landscapes into the 2010s. An outstanding work in her oeuvre is the tapestry *Stellar Area* which is now being exhibited in Romania for the first time. Once again, one can see how much each of the two artists builds on their earlier work together while remaining connected to its existential themes: memory between autobiography and collective history, the elementary forms of life, the examination of archetypal images, and the balance between physical and spiritual sensations, all the while maintaining the link between intuition and concrete reality. (Dr. Thomas Hirsch)

→
Ritz Jacobi
Soft-drawing
1982-1984
rice paper on synthetic paper, pencil and coloured pencil
ca. 185 x 110 x 20 cm
Private Collection

Peter Jacobi
Study for a Crucifixion
1965/2015
bronze
Courtesy of Melinda and Alexandru Rus Collection

Photo credit © Marius Popuț

Peter Jacobi
Seria Zidul de Vest / Linia Siegfried
1982-1983
fotografie argentică pe hârtie Baryta
30 x 30 cm (cu ramă: 40 x 60 cm)
Prin amabilitatea artistului și Jecza Gallery
Credit foto © Marius Popuț

Ritzi Jacobi
Articulație roșie
1995
fontă, oțel vopsit și lemn vopsit
320 x 40 x 27 cm
Prin amabilitatea Diehl Gallery Berlin

↓
Ritzi Jacobi
Non-Folder
1995
oțel, carton vopsit
88 x 113 cm
Prin amabilitatea Diehl Gallery Berlin
Credit foto © Marius Popuț

Peter Jacobi
West Wall / The Siegfried Line Series
1982-1983
Silver Gelatin Print on Baryta paper
30 x 30 cm (framed: 40 x 60 cm)
Courtesy of the artist and Jecza Gallery
Photo credit © Marius Popuț

Ritzi Jacobi
Red Joint
1995
cast iron, painted steel and painted wood
320 x 40 x 27 cm
Courtesy of Diehl Gallery Berlin

↓
Ritzi Jacobi
Non-Folder
1995
steel, painted cardboard
88 x 113 cm
Courtesy of Diehl Gallery Berlin
Photo credit © Marius Popuț

RITZI & PETER JACOBI – TEXTURILE MEMORIEI/ CINCI DEZENII DE CREATIE / THE FABRICS OF MEMORY. WORKS FROM FIVE DECADES

Peter Jacobi
Studiu pentru răstignire
1965/2015
bronz
Prin amabilitatea Colecției Melinda și Alexandru Rus

Ritzi Jacobi
Stellar Area
2007
bumbac și fibre de nucă de cocos
145 x 195 x 10 cm
Prin amabilitatea Diehl Gallery Berlin

Credit foto © Marius Popuț

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

Peter Jacobi
Study for a Crucifixion
1965/2015
bronze
Courtesy of Melinda and Alexandru Rus Collection

Ritzi Jacobi
Stellar Area
2007
cotton and coconut fibers
145 x 195 x 10 cm
Courtesy of Diehl Gallery Berlin

Photo credit © Marius Popuț

→
 Ritzi Jacobi & Peter Jacobi
Exotica Rossa
 1976
 haute-lisse, păr de capră, lână, bumbac, mătase
 280 x 170 x 20 cm
 Prin amabilitatea Diehl Gallery Berlin
 Credit foto © Marius Popuț

Ritzi Jacobi & Peter Jacobi
Fără titlu
 1975
 păr de capră și cal
 215 x 225 x 7 cm
 Colecție privată
 Credit foto © Marius Popuț

→
 Ritzi Jacobi & Peter Jacobi
Exotica Rossa
 1976
 haute-lisse, goat hair, wool, cotton gauze, silk
 280 x 170 x 20 cm
 Courtesy of Diehl Gallery Berlin
 Photo credit © Marius Popuț

Ritzi Jacobi & Peter Jacobi
Untitled
 1975
 goat and horse hair
 215 x 225 x 7 cm
 Private collection
 Photo credit © Marius Popuț

→
Peter Jacobi
Osuariu
1973-1976
marmură de Carrara
63 × 50 × 10 cm
Prin amabilitatea artistului și Jecza Gallery

Peter Jacobi
Cornet relief
1973-1976
marmură de Carrara
77 × 47 × 7 cm
Prin amabilitatea artistului și Jecza Gallery
Credit foto © Marius Popuț

Peter Jacobi
Relief de marmură (Relief cu forme antropomorfe acoperite)
1973-1976
marmură Rosso Portogallo
102 × 68 × 7cm
Prin amabilitatea artistului și Jecza Gallery

Peter Jacobi
Fall of the Folds - Anthropomorphic
1974-1978
marmură de Carrara
83 × 23 × 18 cm
Prin amabilitatea artistului și Jecza Gallery
Credit foto © Marius Popuț

→
Peter Jacobi
Ossuary
1973-1976
Carrara marble
63 × 50 × 10 cm
Courtesy of the artist and Jecza Gallery

Peter Jacobi
Cornet Relief
1973-1976
Carrara marble
77 × 47 × 7 cm
Courtesy of the artist and Jecza Gallery
Photo credit © Marius Popuț

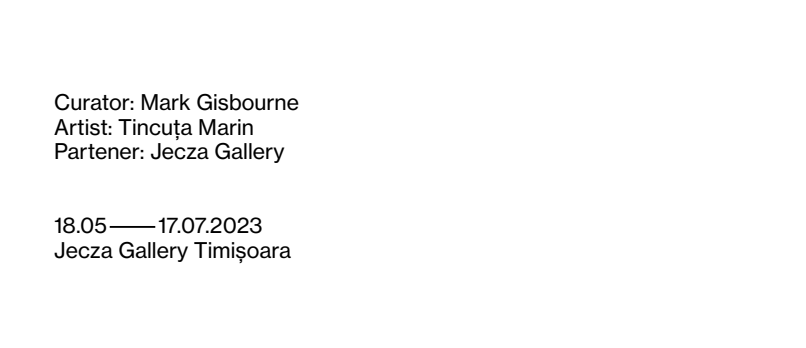
Peter Jacobi
Marble Relief (Relief with Covered Anthropomorphic Shapes)
1973-1976
Rosso Portogallo marble
102 × 68 × 7cm
Courtesy of the artist and Jecza Gallery

Peter Jacobi
Fall of the Folds - Anthropomorphic
1974-1978
Carrara marble
83 × 23 × 18 cm
Courtesy of the artist and Jecza Gallery
Photo credit © Marius Popuț

TINCUȚA MARIN – REALITĂȚI ÎNDEPĂRTATE

Curator: Mark Gisbourne
Artist: Tincuța Marin
Partener: Jecza Gallery

18.05 — 17.07.2023
Jecza Gallery Timișoara

Realități îndepărtate'

Imaginație și odisee în arta Tincuței Marin

Imaginația este, cu siguranță, un instrument de o certitudine precară, ceea ce pare a fi fantastic fiind uneori real, iar ceea ce e real părand câteodată fantastic. În arta Tincuței Marin, prin desen și colaj, pictură și sculptură, imaginația asumă rolul de prim principiu, opera artistei fiind alcătuită dintr-o fuziune unică și personală de surse și idei reimaginate care ar putea să pară, la o primă privire, realități îndepărtate. Deși termenul de „realități îndepărtate” rămâne, într-o anumită măsură, îndatorat suprarealismului, el a fost extins și lărgit, pe parcursul ultimilor șaizeci de ani, pe tărâmurile mai largi ale sugestiei și imaginațiilor creative. [...] Picturile expresive ale Tincuței Marin se nasc mai degrabă din imaginația subiectivă decât din vreo conceptualizare compozițională sistematică. Picturile sale expresive sunt un compendiu poetic de surse ce invocă nu doar realități îndepărtate, ci și ficțiuni și mituri foarte românești la origine. [...] Aplecarea către fantastic și către reapproprierile imaginației copilăriei este evocată de o serie de personaje cu identitate asociativă, precum Bigfoot, Gagafu și altele care apar în picturile sale. Viața imaginară a copilului se poate vedea și în referințele care aduc a jucării pe care le întâlnim în toate picturile sale, surprinse în spații vizuale ireale, în posturi și relații față de obiecte străine care nu au legătură cu ele – altfel, realități îndepărtate născute din închipuirea minții. Cu toate acestea, uitându-ne la pictura *Când intrăm în vizuina lui Bigfoot, Gagafu și Drăcovenie* (2022), vedem o relație pictorială transpusă a ideii de colaj pictat. [...] Colajele Tincuței Marin alcătuiesc un corpus de lucrări discret, dar semnificativ în ansamblul practicii sale artistice. Prin folosirea ideii de decupaj, fotomontajo-colajele sale integrează în mod particular elemente desenate sau pictate, zămislite prin acumularea, juxtapunerea și suprapunerea de imagini. Observăm o abundență de capete, fețe, măști fantastice, feteșuri, jucării și păpuși. La fel ca picturile sale, spațiul este în mod intenționat comprimat și adesea răsturnat vizual, artista cultivând mai degrabă expresia și prezența în locul compoziției afirmate. De fapt, colajele ne amintesc în egală măsură de „bricolajul” postbelic sau de „acumulările” lui Arman, nu doar de colajele construite convențional. Aceste calități aparte sunt cele care ajung la o expresie mai înaltă de împlinire și desăvârșire în picturile și sculpturile Tincuței Marin. [...]

Devine numaidecât limpede faptul că Marin este familiarizată și dialoghează cu surse preluate din istoria artei și cu diferite iconografii sau civilizații din trecut. Dar este la fel de relevant să menționăm că felul în care ea le folosește nu denotă nicio intenție simbolică, alegorică sau indicativă anume din partea artistei. Picturile sale sunt departe de picturile istorice, ele nu sunt nici imagini încărcate de o importanță morală, și, la drept vorbind, nici cu o coerență narativă intenționată. Resursele rămân un depozit de imagini diverse, comparabil cu cele imediat accesibile pe Internet, un compendiu ce poate fi apropiat (o *Wunderkammer* imaginară) de materiale

TINCUȚA MARIN – DISTANT REALITIES

Distant Realities'

Imagination and Odyssey in the Art of Tincuța Marin

The imagination is surely an instrument of precarious certitude, for that which appears fantastic is at times real, while that which is real sometimes feels fantastic. In the art of Tincuța Marin, through drawing and collage, painting and sculpture, the imagination takes on the role of first principle. For the artist's work is constituted of a unique and personal fusion of reimagined sources and ideas that might initially appear as distant realities. While the term “distant realities” owes in some respects a debt to Surrealism, it has been extended and expanded into wider realms of creative suggestion and imaginings over the last sixty years. [...] The expressive paintings of Marin are born of the subjective imagination rather than any systematic compositional conceptualisation. Her expressive paintings are a poetic compendium of sources that not only conjure up distant realities but also fantasies and myths that are very Romanian in origin. [...] The tendency towards the fantastical and to the re-appropriations of childhood imagining is evoked by various personae of associative identity, such figures as Bigfoot, Gagafu, and several others that appear in her paintings. A child's imaginary life can also be seen in toy-like references shown throughout her paintings, seen in positions and placements to extraneous unrelated objects in impractical visual spaces – otherwise distant realities born of the mind's fancy. However, when viewing the painting *When we enter the lair of Bigfoot, Gagafu and Drăcovenie* (2022), we notice a transposed pictorial relationship to the idea of painted collage. [...] Tincuța Marin's collages form a discrete but significant body of work within her wider artistic practice. In using the cut out idea, her collages-cum-photomontages interface specifically with drawn or painted elements worked up through image accumulation, juxtaposition, and superimposition. We see that heads, faces, fantastical masks, fetishes, toys, and dolls proliferate. Like her paintings, space is intentionally compressed and often visually upended, the artist favoring expression and presence over asserted composition. In fact, the collages are as much reminiscent of post-war “bricolage” or Arman's “accumulations” as they are of conventionally structured collages. It is these particular qualities that come to greater fruition and realization in the painting and sculptures of Tincuța Marin. [...]

It quickly becomes evident that Marin is familiar and engages with sources taken from art history and different iconographies or civilisations from the past. But it is just as relevant to state that her uses of them carry forward no particular symbolic, allegorical, or indexical intentions on the part of the artist. Her paintings are far from history paintings, and neither are they images with a sense of moral import, or any intended narrative consistency for that matter. The resources remain a picture store of sorts, commensurate with those immediately accessible on the Internet, an appropriative compendium (an imaginary *wunderkammer*) of

inventive transtemporale adoptate pentru sinteza picturală și scopurile sale plastice unice. Un spațiu în care zei sau zeițe egiptene caraghioase pictate și transpuse, sau pur și simplu schițate cu discuri solare sau lunare, își fac apariția în ciudate interioare anonime hibride. O trimitere frecventă la polipticurile medievale este, de asemenea, evidentă, una dintre picturi înfățișând gura căscată a iadului, alături de Sfinx, peste care tronează o mască-fetiș, iar un panou lateral completează scena cu o prezență fără chip, posibil a Madonei. Toate acestea sunt pictate în ulei și prezentate de parcă ar fi, de fapt, o mulțime de picturi în repaus pe perețele atelierului. Aceeași Madonă fără chip apare într-o altă pictură, stând în fața unui șevalet (în partea stângă a prim-planului), în locul ocupat de pictorul Velázquez în *Infantele (Las Meninas)*, o parodie ingenioasă a Madonei ca pictoriță (contrar Sfântului Luca), substituindu-l pe renumitul maestru spaniol. Construcția spațială a artistei adâncește confuzia, imitând o perspectivă arhaică monoculară atunci când este folosită, în timp ce motivele arhitecturale ale arcadei par să fie inspirate de faimoasele perspective ale lui De Chirico și de spațiile stranii din Scuola Metafisica. Artistă își recunoaște afinitatea deosebită și prețuirea pentru tradițiile picturii italiene. Cu toate acestea, interioarele sale camerale sunt la fel de ușor decorate cu păpuși antropomorfe ciudate și animale hibride – creaturi monstruoase sau nu – fetișuri sculpturale, dar și figuri totemice cu asocieri rituale și magice. Sculpturile și obiectele reprezentate în aceste spații pictate sunt, de cele mai multe ori, amplasate în prim-plan, în posturi teatrale intenționate și juxtapuneri discordante. Se aglomerează în scene claustrofobe care îi dau privitorului senzația că se află într-un depozit antropologic ticsit ori poate priniși în capcana camerei din spate a unui magazin de vechituri. [...] Atunci când lucrează tridimensional, sculpturile artistei urmează tradiția model de lut – negativ – bronz. Figurile sale de mari dimensiuni pornesc la rândul lor de la sculptura în relief adânc a Egiptului Antic, îmbrăcând o formă ce are vag legătură cu tradiția figurală statonnică. Și, asemenea sculpturii egiptene, figurile în relief ale Tincuței Marin sunt hieratice, mai puțin preocupate de aspectele estetice (secundare) și orientate – în termeni suprarealiști – spre o solemnitate teatrală, amintind de sculpturile târzii ale lui Max Ernst, ale cărui „figuri ale judecății” sunt purtătoarele acelorași joncțiuni funerare escatologice. Într-o altă sculptură, de sine stătătoare, artista are o cu totul altă abordare și dă expresie unui soi de bricolaj totemic cumva mai apropiat de picturile sale. Relația dintre sculptură și pictură este relevantă în exemplul dat de figura totemică îmbrățișând la propriu o pictură în cadrul creat de armătura sa. Fuziunea ușoară între pictură și sculptură denotă și ea afinitatea pentru precursori italieni precum Enzo Cucchi și Mimmo Paladino din Transavanguardia, care, în anii '80, au integrat în mod asemănător pictura și au adăugat structuri sculpturale în lucrările lor. [...]

Am început acest scurt eseu vorbind despre puterea imaginației de a aduce laolaltă realități îndepărtate, de a face vizibile adâncurile invizibile ale conștiinței. [...] Opera și practica artistică ale Tincuței Marin sunt foarte personale, îmbrăcând caracterul epistemic al vieții ei de zi cu zi, de artistă născută și formată în România. Indiferent că ea are sau nu cunoștințe aprofundate despre vreuna sau despre toate sursele la care am făcut trimitere, acest lucru nu are nicio relevanță în ziua de astăzi când putem frunzări Internetul și găsi, aproape într-o clipită, nenumărate resurse. Ceea ce Marin are în comun cu artiștii citați este devotamentul pentru „fantezie” și imaginație creativă. Analogiile au fost făcute cu acei artiști care creează o viață lăuntrică expresivă și profund personală, înțesată de o suită de personaje imaginate. Este un loc al posibilității infinite, unde faptele devin ficțiune și ficțiunile devin fapte. Cu toate acestea, oricât de precar poate părea uneori, el rămâne un loc al incertitudinii necesare. Așa cum Baudelaire remarcă despre viața creativă, „geniul nu este decât *copilăria regăsită* după voie, copilăria înzestrată acum, pentru a se exprima, cu organe virile și cu spirit analitic, care-i îngăduie să-și pună ordine în suma de materii adunate involuntar”². Tincuța Marin este o artistă aflată la începutul carierei sale, dar care demonstrează, în mod evident, multă siguranță de sine și care, în același timp, se dezvoltă și progresează rapid în plan creativ. (Mark Gisbourne)

1. Text excerptat din catalogul expoziției apărut la Editura Triade în 2023.

2. Charles Baudelaire, *Curiozități estetice*, traducere de Rodica Lipatti, prefață de Ludwig Grünberg, Editura Meridiane, București, 1971, p. 189.

inventive cross-temporal materials adopted for her own unique pictorial purposes and painterly synthesis. A space where comical Egyptian gods and goddesses, painted and transposed or simply drawn in outline with sun or lunar disks, appear in strange hybrid anonymous room environments. A frequent allusion to medieval panel painting sources is also evident – one painting shows the gaping mouth of Hell, alongside the Sphinx, surmounted by a fetish mask, and faceless attendant wing panel, of perhaps the Madonna. All are oil painted and shown as if they were actually an assembly of stacked paintings displayed and resting against the wall of the studio. The same faceless Madonna appears in another painting sitting before an artist's easel (foreground left), in the position occupied by the painter Velázquez in *Las Meninas*, a witty parody of the Madonna as woman painter (pace St. Luke) displacing the famed Spanish master. The artist's spatial construction also adds to the confusion such that it echoes an archaic monocular perspective when used, while the architectural arcade motifs seem to be drawn from the famed vistas of De Chirico and the uncanny spaces of the Scuola Metafisica. The artist has acknowledged a specific affinity and love of Italian painting traditions. However, her chamber interiors are just as readily adorned with strange anthropomorphic dolls and hybrid animals – creatures monstrous or otherwise – sculpture fetishes, also totemic figures with ritualistic and magical associations. The represented objects and sculptures shown in these painted spaces are usually located in the foreground with intentional theatrical poses and jarring juxtapositions. They crowd into claustrophobic settings that make the viewer feel as if they were in some cramped anthropology storeroom, or alternatively trapped in the back room of a junk shop. [...] When working in three dimensions, the artist's sculptures follow the clay model, cast, and bronze tradition. Her large figures again draw upon Ancient Egypt's sunken relief sculpture, taking a form that is loosely related to the enthroned figure tradition. And like Egyptian sculpture, Marin's relief figures are hieratic, less focused on aesthetic issues (something secondary) and directed toward theatrical solemnity. In Surrealist terms, that look back to the late sculptures of Max Ernst whose “figures of judgment” works carry the same funerary eschatological associations. In another sculpture that is freestanding, the artist takes quite a different approach and expresses a sort of totemic bricolage somewhat closer to her paintings. The relationship between sculpture and painting is indicative, since in the given instance the totemic figure actually embraces a painting within its structured armature. The easy elision between painting and sculpture again draws an affinity to Italian precursors like Enzo Cucchi and Mimmo Paladino of the Transavanguardia, who, in the '80s, similarly integrated painting and appended sculpture armatures into their work. [...]

I began this short essay by speaking of the power of imagination to bring together distant realities, to make the invisible reaches of consciousness visible. [...] Tincuța Marin's work and artistic practice are purely her own, it takes on the epistemic character of her daily life born and shaped in Romania. While she may or may not have extensive knowledge of any or all of the sources I have alluded to, it has little relevance today, when we can skim the internet and find countless resources in a near instant. What Marin does share with the artists cited is a commitment to “fancy” and to the creative imagination. The analogies are to those artists that create an intensely personal and expressive inner life that is stocked with an array of imagined personae. It is a site of endless possibility, where fact becomes fiction, and fiction becomes fact. Yet, as precarious as it is at times, it remains a place of necessary uncertainty. For, as Baudelaire observed on the creative life, „genius is no more than childhood recaptured at will, childhood equipped now with man's physical means to express itself, and with the analytical mind that enables it to bring order into the sum of experience, involuntarily amassed”². Tincuța Marin is an artist that is at the beginning of her career, but one who is self-evidently assured, and one that is both developing and advancing creatively at a rapid pace. (Mark Gisbourne)

1. Excerpt from the exhibition's catalogue, published in 2023 by Triade Publishing House.

2. Charles Baudelaire, *Selected Writings on Art and Literature*, translated by P.E. Charvet, Penguin Books, 1972 [reprinted under the present title in 1992], p. 398.

Tincuța Marin
Fără titlu
2023
ulei, creion și pastel pe pânză, bronz
ediția 1/3 + 1 AP
187 × 158 × 40 cm
Prin amabilitatea Colecției Anca Vlad
Credit foto © Marius Popuț

Tincuța Marin
Untitled
2023
oil, pencil, and pastels on canvas, bronze
edition 1/3 + 1 AP
187 × 158 × 40 cm
Courtesy of Anca Vlad Collection
Photo credit © Marius Popuț

→
 Imagine de ansamblu. Central:
 Tincuța Marin
Fără titlu
 2022
 bronz
 85,5 × 62 × 20 cm
 Credit foto © Marius Popuț

→
 Exhibition view. Middle:
 Tincuța Marin
Untitled
 2022
 bronze
 85,5 × 62 × 20 cm
 Photo credit © Marius Popuț

Tincuța Marin
Nut, zeița cerului
 2023
 ulei pe lemn, bronz
 195 × 130 × 8 cm
 Prin amabilitatea Colecției Anca Vlad
 Credit foto © Marius Popuț

Tincuța Marin
Nut, Goddess of the Sky
 2023
 oil on wood, bronze
 195 × 130 × 8 cm
 Courtesy of Collection Anca Vlad
 Photo credit © Marius Popuț

TINCUTA MARIN - REALITĂȚI ÎNDEPĂRTATE / DISTANT REALITIES

Imagine din expoziție. În prim-plan:
 Tincuța Marin
Fără titlu (parte din instalație)
 2022
 mularj pentru turnarea în bronz
 200 × 72 × 10 cm
 Prin amabilitatea artistei și Jecza Gallery
 Credit foto © Marius Popuț

Exhibition view. In the foreground:
 Tincuța Marin
Untitled (part of the installation)
 2022
 mold for bronze casting
 200 × 72 × 10 cm
 Courtesy of the artist and Jecza Gallery
 Photo credit © Marius Popuț

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

Tincuța Marin
Sfinx
 2023
 bronz
 ediția 1/3 + 1 AP
 56 × 26 × 21 cm
 Prin amabilitatea Jecza Gallery
 Colecție privată
 Credit foto © Marius Popuț

Tincuța Marin
Sphinx
 2023
 bronze
 edition 1/3 + 1 AP
 56 × 26 × 21 cm
 Courtesy of Jecza Gallery
 Private collection
 Photo credit © Marius Popuț

TINCUȚA MARIN - REALITĂȚI ÎNDEPĂRȚATE / DISTANT REALITIES

Tincuța Marin
Sfinx
 2023
 bronz
 ediția 1/3 + 1 AP
 110 × 120 × 54 cm
 Prin amabilitatea Jecza Gallery
 Colecție privată
 Credit foto © Marius Popuț

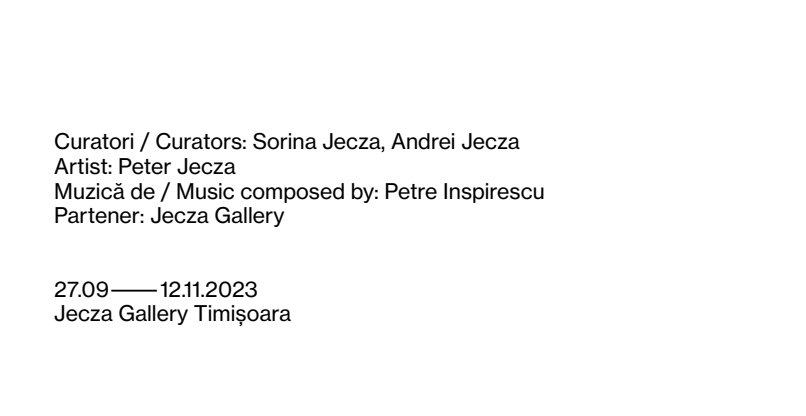
Tincuța Marin
Sphinx
 2023
 bronze
 edition 1/3 + 1 AP
 110 × 120 × 54 cm
 Courtesy of Jecza Gallery
 Private collection
 Photo credit © Marius Popuț

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

PETER JECZA – REGELE BRONZ

Curatori / Curators: Sorina Jecza, Andrei Jecza
 Artist: Peter Jecza
 Muzică de / Music composed by: Petre Inspirescu
 Partener: Jecza Gallery

27.09 — 12.11.2023
 Jecza Gallery Timișoara

Expoziția deschisă în spațiul Galeriei Jecza ilustrează unul dintre paradoxurile parcursului căruia sculptorul Peter Jecza i-a fost tributar: ea reprezintă prima prezență mai consistentă a artistului în Timișoara, orașul în care a trăit 45 de ani. Contradicția acoperă un context istoric și politic subtil invocat și evocă constrângerile cărora sculptura trebuia să le facă față – ideologice, dar și de alt ordin.

Am optat, de aceea, curatorial, pentru o dublă perspectivă ce a putut contura relația tensionată între parcursul artistic și cel extra-artistic al lui Peter Jecza. Apoi am reunit unghiurile de abordare divergente într-un *continuum* care le-a suprapus. L-am reprezentat printr-o linie pe peretele galeriei, ce a punctat reperele majore ale atelierului și vieții artistului, marcate permanent de ingerințele contextului extern asupra libertății personale: schimbarea numelui (leța – Jecza sau Péter – Petru – Peter), imposibilitatea folosirii bronzului în expozițiile din țară (și subterfugiul lingvistic al termenului generic *metal*, de care se folosea pentru a anihila vigilența ce-i limita libertatea creației), samizdatul la care creația de artă religioasă a fost obligată să recurgă (cazul Bisericii Romano-Catolice de la Orșova, despre care nu s-a putut vorbi decât începând din anii '90) etc. etc.

Linia apărută pe perete a devenit, simbolic vorbind, o *cale*: drumul pe care artistul l-a străbătut, nivelând sincopele incidentale pentru a găsi forma unic încăpătoare a marelui *de ce*, care putea sintetiza esența sculpturii, înrădăcinată în elanurile abisale ale ființei și capabilă să mărturisească despre drama condiției umane și despre șansele salvării ei.

Acestui ambițios proiect de reconstituire a unui parcurs, sintaxa expoziției i-a adus o oglindă convingătoare: *laboratorul de creație* al artistului. Schițele, desenele, paginile din „jurnalul” său vizual evocă febrilitatea căutărilor plastice, neliniștea întrebărilor, răspunsurile provizorii – unele abandonate, altele elaborate mai departe, spre noi sinteze formale.

Între cele două repere, expuse paralel, am selectat pentru spațiul galeriei câteva lucrări din bronz – material predilect ce constituie, în acest context, o puternică afirmație despre triumful valorilor solare. Cele câteva lucrări alese figurează punctele nodale ale drumului parcurs de artist în căutarea formei care să-l reprezinte. *Înaripare*, *Bunavestire*, *Acustică* sunt lucrări ce aproximează aspirația, stații în care Peter Jecza adesea poposea.

Într-o zi, a prins în formă *Universul dantesc*. Era anul 1979. Pe urmele marelui florentin, sculptorul aduna lumea într-un cub. L-a numit, cu un termen

PETER JECZA – KING BRONZE

The exhibition opened at the Jecza Gallery illustrates one of the paradoxes that were the hallmarks of sculptor Peter Jecza's artistic journey: it represents the artist's first major presence in Timișoara, the city where he lived for 45 years. The contradiction shrouds the subtly suggested political and historical context and hints at the ideological – but not only – constraints that sculpture had to face.

Therefore, following a curatorial logic, I decided to go for a double perspective, one that could trace the strained relationship between Peter Jecza's artistic and extra-artistic paths. Then I connected the divergent viewpoints in a *continuum* that harmonized them. It was illustrated as a timeline going all along the gallery wall, highlighting the major events of the artist's private and studio life, constantly subjected to outside interferences in his personal freedom: from the name change (leța – Jecza or Péter – Petru – Peter) to the impossibility of showing bronze artworks in the exhibitions organized in Romania (and the linguistic subterfuge of the generic term *metal*, at which he had to resort to deceive the vigilance that limited the freedom of his creation), and the samizdat his religious art had to turn to (the case of the Roman Catholic Church in Orșova, which couldn't be talked about before the '90s), and so on.

The line revealed on the wall symbolically became a *way*: the journey the artist had to make, filling the incidental gaps in order to find the uniquely encompassing form of the big *why*, which would have been able to synthesize the essence of sculpture, deeply embedded in the abyssal drives of the being and capable of testifying to the tragedy of the human condition and its chances of survival.

To this ambitious project to recover a journey, the syntax of the exhibition added a compelling mirror: the artist's creative studio. The sketches, drawings, pages from his visual "diary" evoke the feverishness of his artistic search, the restlessness of his questions, the temporary answers – some abandoned, others further elaborated into new formal syntheses.

Between these two landmarks, exhibited side by side, I chose for the gallery space several bronze artworks – material of choice which stands, in this context, as a powerful confirmation of the triumph of solar values. The selected works mark the turning points of the artist's journey in search of the form able to represent him. *Wingedness*, *Annunciation*, *Acoustics* are artworks that approximate aspirations, stops often made by Peter Jecza.

One day, he captured in form the *Dantesque Universe*. The year was 1979. In the footsteps of the great Florentine, the sculptor amassed the world in a cube.

Împrumutat din filosofia lui Leibniz, *monadă* – formă ce desemnează cea mai simplă unitate indivizibilă din care ar fi alcătuită lumea. În acel moment, Peter Jecza ajunsese la sinteza *cubului-monadă* – raiul formal al sculpturii. Monadele au devenit ciclul său cel mai încheiat. Mijloacele plastice s-au epurat până la reducția formală maximă, în care greutatea materială părea anulată.

Expoziția a încercat să surprindă acest moment, expunând lucrări precum *Coeziune, Axis mundi, Monadă deschisă, Căluza, Sferă și cub*. În multe dintre lucrările acestea este reprezentată contopirea, comuniunea, golul-plinul, el-ea.

Ca să ajungă la forma pură, artistul mai trebuia să se debaraseze de tumultul formelor vitale. A mers și mai departe: formele s-au simplificat, tensiunea s-a stins, iar sculptorul s-a apropiat de cubul polisat fără cusur. L-a lăsat despărțit de o *fantă*, într-o lucrare omonimă: două entități egale ce ar putea să devină cubul din rai, cel desăvârșit. Peter Jecza s-a oprit, însă, acolo – a lăsat părțile separate, renunțând la cubul perfect, androgin.

Tatonând, empatic, drumul ales de Peter Jecza, lectura expoziției i-a însoțit întrebările până la capăt, înțelegând că abia acolo, prin fanta ce-l despărțea de perfecțiune, sculptorul intra pe calea artiștilor adevărați: a acelora care înțeleg că arta nu instituie, că nu se substituie ei, ci reflectă doar *calea* – dramatică, uneori – de a te apropia de imposibil, de forma pură. (Sorina Jecza)

He called it, borrowing a term from Leibniz' philosophy, a *monad* – a form which designates the simplest indivisible unit the world might be made of. At that point, Peter Jecza had arrived at the synthesis of the *monad-cube* – the formal heaven of sculpture. The monads became his most consistent series. The artistic means were purified to the point of maximal formal reduction where material weight seemed to be suspended.

The exhibition tried to capture this moment, presenting artworks such as *Cohesion, Axis mundi, Open Monad, The Guide, Sphere and Cube*. Many of these works depict fusion, communion, the void – fullness, he-she.

In order to reach pure form, the artist still had to leave behind the turmoil of vital forms. He went even further: forms became simplified, tension vanished, and the sculptor came close to the flawlessly polished cube. He left it divided by a *slit*, in an eponymous work: two equal entities that together might remake the heavenly cube, the seamless cube. But Peter Jecza stopped there – he left the parts separated, abandoning the perfect, androgynous cube.

Emphatically exploring the path taken by Peter Jecza, the reading of the exhibition accompanied his questions all the way, thus realizing that only there, in the last slit keeping him from reaching perfection, the sculptor joined the line of true artists: those who understand that art neither determines nor substitutes perfection, but only reflects the – sometimes dramatic – way to get closer to the impossible, to pure form. (Sorina Jecza)

Imagini din expoziția *Regele Bronz*
Credit foto © Marius Popuț

Images from the *King Bronze* exhibition
Photo credit © Marius Popuț

Peter Jecza
Acustica
1968
bronz
ediția 7/8
100 × 58 × 55 cm
Prin amabilitatea Colecției Herczeg
Credit foto © Marius Popuț

Peter Jecza
Acustics
1968
bronze
edition 7/8
100 × 58 × 55 cm
Courtesy of Herczeg Collection
Photo credit © Marius Popuț

→
Imagini din expoziția *Regele Bronz*
Credit foto © Marius Popuț

→
Images from the *King Bronze* exhibition
Photo credit © Marius Popuț

PETER JECZA – REGELE BRONZ / KING BRONZE

Imagine de ansamblu. În prim-plan:
Peter Jecza
Anke
1977
bronz
ediție 2/8
61,5 x 66 x 26,5 cm
Prin amabilitatea Colecției Herczeg
Credi foto © Marius Popuț

Exhibition view. In the foreground:
Peter Jecza
Anke
1977
bronze
edition 2/8
61,5 x 66 x 26,5 cm
Courtesy of Herczeg Collection
Credi foto © Marius Popuț

Imagine de ansamblu. În prim-plan:
Peter Jecza
Meditație II
1970
bronz
ediție 5/8
45 x 40 x 16 cm
Prin amabilitatea Colecției dr. Lighezan
Credi foto © Marius Popuț

Exhibition view. In the foreground:
Peter Jecza
Meditation II
1970
bronze
edition 5/8
45 x 40 x 16 cm
Courtesy of Dr. Lighezan Collection
Photo credit © Marius Popuț

PETER JECZA - REGELE BRONZ / KING BRONZE

Peter Jecza
Zbor
1970
bronz
ediție 3/8
100 x 69 x 28 cm
Prin amabilitatea Colecției Herczeg
Credi foto © Marius Popuț

Peter Jecza
Flight
1970
bronze
edition 3/8
100 x 69 x 28 cm
Courtesy of Herczeg Collection
Photo credit © Marius Popuț

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

→
Imagine din expoziție
Credit foto © Serioja Bocsok

→
Exhibition view
Credit foto © Serioja Bocsok

CAMPO SANTO

Bela Crişan
Naşterea fluidelor
 1986
 lemn
 16,5 × 20 × 16 cm
 Prin amabilitatea
 Muzeului Național de Artă Contemporană, Bucureşti

Ernest Kovács
Vântul
 2002
 marmură, soclu lemn
 37 × 58 × 32 cm
 Prin amabilitatea
 Muzeului Național de Artă Contemporană, Bucureşti

Credit foto © Serioja Bocsok

Bela Crişan
Birth of Fluids
 1986
 wood
 16.5 × 20 × 16 cm
 Courtesy of
 The National Museum of Contemporary Art, Bucharest

Ernest Kovács
The Wind
 2002
 marble, wooden base
 37 × 58 × 32 cm
 Courtesy of
 The National Museum of Contemporary Art, Bucharest

Photo credit © Serioja Bocsok

CAMPO SANTO

Céline Emilian
Aspirație
 1979
 bronz
 29,5 × 26,5 × 12 cm
 Prin amabilitatea Muzeului Național
 de Artă Contemporană, Bucureşti
 Credit foto © Serioja Bocsok

Céline Emilian
Aspiration
 1979
 bronze
 29.5 × 26.5 × 12 cm
 Courtesy of The National Museum
 of Contemporary Art, Bucharest
 Photo credit © Serioja Bocsok

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

Imagine din expoziție
Credit foto © Serioja Bocsook

Exhibition view
Credit foto © Serioja Bocsook

CAMPO SANTO

Peter Jecza
Pereche
1991
bronz
32 × 25 × 5,5 cm
Prin amabilitatea Colecției Jecza

Bela Crișan
Nașterea fluidelor
1986
lemn
16,5 × 20 × 16 cm
Prin amabilitatea Muzeului Național de Artă Contemporană, București

Credit foto © Serioja Bocsook

Peter Jecza
Couple
1991
bronz
32 × 25 × 5,5 cm
Courtesy of Jecza Collection

Bela Crișan
Birth of Fluids
1986
wood
16,5 × 20 × 16 cm
Courtesy of The National Museum of Contemporary Art, Bucharest

Photo credit © Serioja Bocsook

Alexandru Nancu
Construcție 5
 1998
 piatră
 40 × 43 × 36 cm
 Prin amabilitatea Muzeului Național
 de Artă Contemporană, București
 Credit foto © Serioja Bocsok

Alexandru Nancu
Construction 5
 1998
 stone
 40 × 43 × 36 cm
 Courtesy of The National Museum
 of Contemporary Art, Bucharest
 Photo credit © Serioja Bocsok

CAMPO SANTO

Napoleon Tiron
Fără titlu
 ante 2009
 Prin amabilitatea Colecției Jecza

Céline Emilian
Aspirație
 1979
 bronz
 29,5 × 26,5 × 12 cm
 Prin amabilitatea Muzeului Național
 de Artă Contemporană, București

Credit foto © Serioja Bocsok

Napoleon Tiron
Untitled
 ante 2009
 Courtesy of Jecza Collection

Céline Emilian
Aspiration
 1979
 bronze
 29,5 × 26,5 × 12 cm
 Courtesy of The National Museum
 of Contemporary Art, Bucharest

Photo credit © Serioja Bocsok

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

Bela Crișan
Nașterea fluidelor
 1986
 lemn
 16,5 x 20 x 16 cm
 Prin amabilitatea Muzeului Național de Artă Contemporană,
 București
 Credit foto © Serioja Bocsok

Bela Crișan
Birth of Fluids
 1986
 wood
 16,5 x 20 x 16 cm
 Courtesy of The National Museum of Contemporary Art,
 Bucharest
 Photo credit © Serioja Bocsok

CAMPO SANTO

Dan Gavriș
Intersecție
 1997
 lemn, ceramică, rășină sintetică
 24 x 24 x 13 cm
 Prin amabilitatea Muzeului Național de Artă Contemporană, București
 Credit foto © Serioja Bocsok

ADDENDA: ENCOUNTERS FOR SCULPTURE

Dan Gavriș
Intersection
 1997
 wood, ceramic, synthetic resin
 24 x 24 x 13 cm
 Courtesy of The National Museum of Contemporary Art, Bucharest
 Photo credit © Serioja Bocsok

ARTIȘTI

Redu Abraham, un designer israelian

Radu Abraham (n. 1988) este designer de obiect, cu o practică aflată la intersecția dintre funcțional și sculptural. A absolvit studii de licență (2010) și masterat (2013) la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, în cadrul căreia este în prezent doctorand. Trăiește în Cluj-Napoca.

Rogelio Acevedo Medina (n. 2000) este absolvent al Universidad Autónoma de San Lui Potosi. Lucrările sale iau forma unor intervenții conceptuale în spații publice, investigând relații dintre proprietatea publică și privată. Trăiește în Mexic.

Ana Adam (n. 1964) este o artistă vizuală care lucrează cu diverse medii artistice. Între 1986 și 1992 a urmat studii de textile și grafică la Academia de Arte Vizuale „Ioan Andreescu” din Cluj-Napoca, cu o licență în specializarea Grafică. Trăiește în Timișoara.

Andreea Albani (n. 1988) a absolvit Universitatea Națională de Arte București în 2009 și programul de masterat în Pictură în 2011. Trăiește în București și Beijing.

Alina Aldea (n. 1974) este artistă vizuală, absolventă a Facultății de Arte Plastice, specializarea Sculptură (1999), cu studii de masterat în cadrul Universității Naționale de Arte București și doctorat în Arte vizuale (2011).

Gabriel Almași (n. 1977) a compus peste 100 de opusuri, interpretate în numeroase concerte. În 2021, compoziția sa *Themes/Anthem*s a primit Premiul pentru lucrări simfonice al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România (UCMR), iar, în 2022, Premiul „George Enescu” al Academiei Române. Este cadru didactic la Facultatea de Muzică și Teatru din Timișoara.

Nimbert Ambrus (n. 1997) este sculptor, cu studii de licență și masterat la Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara, specializarea Sculptură. Trăiește în Timișoara.

Andreea Anghel (n. 1990) a absolvit Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca (2012, specializarea Grafică) și a urmat un masterat în gravură și tehnici experimentale la ASP Wrocław, Polonia (2015).

Radoș Antonijević (n. 1969) a absolvit Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad, specializarea Sculptură, obținând titlul de doctor în 2014. Este profesor titular în cadrul aceleiași instituții. Trăiește în Pančevo.

George Apostu (n. 1934 – d. 1986) a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Sculptură (1959). În 1982 s-a stabilit în Franța. Lider al generației de sculptori care au asimilat creator în anii '60 lecția brâncușiană, George Apostu a utilizat tehnica cioplirii directe pentru a obține forme închise,

compacte, sintetice. Ulterior a abandonat sculptura monumentală, cu iz arhaic, optând pentru volume dinamice și construcții axiale cu masă minimală.

Andrei Arion (n. 1996) trăiește în Cluj-Napoca. A absolvit Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara, specializarea Foto-Video, dar în practica lui artistică predomină sculptura și instalația.

Mrdan Bajić (n. 1957) și-a finalizat studiile în cadrul departamentului de Sculptură al Facultății de Arte Vizuale din Belgrad. A reprezentat Republica Serbia la Bienala de la Veneția din 2007. În 2021, a fost ales membru corespondent al Academiei de Științe și Arte din Serbia. Trăiește în Belgrad.

Alejandra Ballón Gutiérrez (n. 1975) este o artistă, cercetătoare și artistă vizuală care trăiește în Lima, Peru. A obținut doctoratul în Etnologie și Antropologie socială la École des Hautes Études en Sciences Sociales (EHES) din Paris. În prezent, predă la Facultatea de Arte, PUCP, Peru.

Luka Basov (n. 1993) este un artist ucrainean care lucrează cu mediile picturii, filmului și fotografiei. A studiat la Școala de Artă din Odesa și la Academia Națională de Arte Plastice și Arhitectură din Kiev. Trăiește în Kiev.

Cătălin Bădărău (n. 1981) este sculptor. Lucrează în zona obiectului și a instalației. Predă la Facultatea de Arte Plastice din cadrul Universității Naționale de Arte București, la departamentul de Sculptură.

Danica Bičanić (n. 1985) a finalizat studiile de masterat în cadrul Departamentului de Sculptură al Academiei de Arte din Novi Sad în 2010, unde a obținut diploma de doctor în 2022. Își prezintă activ lucrările încă din 2006. Trăiește în Novi Sad.

Ana Botezatu (n. 1982) este ilustratoare, ceramistă, designer de obiect cu studii în istoria artei și ceramică. În 2012, fondează Ania on Martina. Trăiește în Berlin.

Pavel Bucur (n. 1945) este sculptor. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Sculptură (1971). Este recunoscut în principal pentru lucrările sale monumentale, de for public, cum ar fi *Monumentul Tineretului de la Straja*, Canalul Dunăre-Marea Neagră (1986). Practică o esențializare a formei care păstrează principiile sculpturii clasice.

Maria Busuioc (n. 1999) este muziciană, studentă a Facultății de Muzică și Teatru din cadrul Universității de Vest din Timișoara. Predă vioară și canto. În 2023 a lansat proiectul artistic „Luna de April”. Trăiește în București.

Laurențiu Calciu (n. 1959) este regizor de film documentar cu experiență în domeniul vieții sociale, economice și politice din zona balcanică și Europa de Est.

Mircea Cantor (n. 1977) este artist francez de origine română, ale cărui lucrări sunt incluse în colecții importante din întreaga lume (Museum of Modern Art, Walker Art Center, Philadelphia Museum of Art, Centre Pompidou, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía ș.a.), laureat al unor prestigioase premii internaționale, între care Premiul Marcel Duchamp.

Alin Carpen (n. 1970) este sculptor, absolvent al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” și al Universității Naționale de Arte București. Trăiește în București.

Andrei Cădere (n. 1934 – d. 1978) s-a născut în Varșovia, dar a crescut în București, iar în 1967 s-a stabilit în Franța. Cunoscut pe plan internațional sub numele André Cadere, este considerat unul dintre cei mai importanți protagoniști ai artei conceptuale.

Traian Cherecheș (n. 1989) a studiat pictura în cadrul Universității din Lancaster (2008-2009) și la Universitatea Națională de Arte București (2009-2012). Trăiește în București.

Ioana Chifu (n. 1990) este arhitectă, designer de interior și de obiect, absolventă a Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”. Este cofondatoare a Muromuro Studio și a GROTTO Gallery.

Marieta Chirulescu (n. 1974) este o artistă multidisciplinară care a studiat la Academia de Arte Vizuale din Nürnberg (AdBK; 1984-2004) și la Universitatea de Arte Vizuale din Ungaria (2001-2002). Trăiește în Berlin.

Radu Cioca (n. 1982) este un artist care lucrează în principal cu mediul sculpturii și al instalației. A studiat la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca și la École Supérieure des Arts Saint-Luc în Liège, Belgia.

Manolo Cocho (n. 1968) este un artist vizual, curator și cercetător care trăiește în Ciudad de México. Este coordonatorul Proiectului de Artă, Știință și Complexitate din cadrul Centrului C3 de Științe ale Complexității al UNAM, Ciudad de México.

Gheorghe Coman (n. 1925 – d. 2005) a studiat sculptura la Institutul de Artă „Nicolae Grigorescu” din București între 1945 și 1950. A creat și coordonat Tabăra de Sculptură Măgura (jud. Buzău, 1970-1985), una dintre primele de acest gen din România. Opera sa include lucrări monumentale și sculpturi decorative.

Radu Comșa (n. 1975) este un artist vizual ce practică sculptură, pictură, gravură, instalație. A studiat la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, obținând titlul de master în 2001. Trăiește în Cluj-Napoca.

Norbert Costin (n. 1984) este artist vizual multidisciplinar. Deține un titlu de master acordat de către Institutul Regal de Artă, Stockholm. Trăiește în Cluj-Napoca.

Roman Cotoșman (n. 1935 – d. 2006) a urmat studii particulare de desen și pictură cu lulu

Podlipny la Timișoara (1957-1960) și a absolvit Institutul Teologic de Grad Universitar din Sibiu (1963). Este reprezentativ pentru direcția constructivist-abstractă, contribuind la o înnoire radicală a limbajului vizual în arta românească. A fondat Grupul 1.1.1. (Timișoara, 1966) împreună cu Ștefan Bertalan și Constantin Flondor, alături de care a reprezentat România la Bienala Constructivismului de la Nürnberg în 1969. S-a stabilit în Philadelphia, SUA, în 1972.

Doru Covrig (n. 1942 – d. 2022). Sculptor, artist vizual, fotograf, Doru Covrig a absolvit în 1972 Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București. Din 1982, a trăit în Franța. Lucrările lui figurează în colecții publice și private din Franța, România, Japonia, SUA etc.

Bela Crișan (n. 1944) este un sculptor interesat de relația dintre volumele fluide și materialitatea pietrei, lemnului sau a metalului. A studiat sculptura la Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj (1964-1970). Trăiește în Innsbruck, Austria, unde a emigrat în 1988.

Larisa Crunțeanu (n. 1986) este o artistă interdisciplinară, cercetătoare, performer și colecționară de sunete. A obținut titlul de doctor în Teoria artei la Universitatea Națională de Arte București. Trăiește în București.

Reka Csapo Dup (n. 1967). După studii de grafică, absolvite la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca (1992), studiază sculptură la Universitatea Națională de Arte București (1993-1997), unde, în 2008, devine doctor în Arte vizuale. În prezent, este profesoară la catedra de Sculptură. Trăiește în București.

Mădălina Dan (n. 1980), coregrafă, performer, pedagog, a studiat la HZT Berlin (programul de masterat SODA – Solo/Dance/Authorship) și la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „L. Caragiale” din București (la specializarea Coregrafie și în programul de masterat de Scriere dramatică).

Andreea David (n. 1981) este coregrafă, performer și activistă de mediu, cu studii universitare de arhitectură.

Nada Denić (n. 1954) a absolvit în 1979 Academia de Arte Vizuale din Belgrad, unde a finalizat studiile postuniversitare în cadrul departamentului de Sculptură (1981). Este cofondatoare a Bienalei Internaționale EX LIBRIS și a Bienalei de Desen din Serbia. Trăiește în Pančevo.

Goran Despotovski (n. 1972) a urmat cursuri universitare (1999) și de masterat (2003) la Academia de Arte din Novi Sad, specializarea Pictură. În 2018, a obținut titlul de doctor în Arte vizuale. În prezent, predă ca profesor titular la aceeași academie. Este președinte al Asociației Artiștilor Vizuali din Voivodina din 2017. Trăiește în Novi Sad.

Tatjana Dimitrijević (n. 1965) a absolvit în 1988 Academia de Arte din Novi Sad, specializarea Pictură. Implicată de mulți ani în pedagogia artei,

a înființat în 2001 Studio Vincent. Trăiește în Sombor.

Megan Dominescu (n. 1997) este o artistă vizuală care trăiește în București. A absolvit în 2018 Universitatea Națională de Arte București, specializarea Pictură.

Doru Dumitrescu (n. 1977) a absolvit Facultatea de Arte și Design din Timișoara, specializarea Sculptură (2010), continuându-și studiile la ARTeZ AKI Academy of Art and Design, Enschede (2009-2010). Practica sa hibridizează mediile sculpturii, instalației și ale designului de obiect. Trăiește în Timișoara.

Darie Dup (n. 1959) este sculptor, absolvent al Institutului de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București (1983), doctor în arte vizuale. Exponent al generației '80, circumscrise de către critică postmodernității. A fost profesor la catedra de Sculptură a Universității Naționale de Arte București.

Céline Emilian (n. 1898 – d. 1981) este o sculptoriță care a studiat la Académie de la Grande Chaumière, Paris. Opera sa este receptată sub semnul clasicismului bourdellian și a simplității grave a lui Jean Antoine Houdon. A expus în Pavilionul românesc la Expoziția internațională de la Paris (1937) și la Bienala de Artă de la Veneția (1934, 1936 și 1940). Lucrările sale sunt incluse în colecții private și publice, printre care se numără MNAC, București și Tate, Londra.

Arantxa Etcheverria (n. 1975) este o artistă franceză care trăiește în București. A studiat artele vizuale la Villa Arson în Nisa și scenografia la Teatrul Național din Strasbourg, Franța.

Miloš Fath (n. 2001) este un artist audiovizual și performer. Formarea și abordarea sa sunt multidisciplinare și experimentale, fiind marcate de îmbinarea artelor vizuale și aplicate, tehnologie, literatură și misticism. Trăiește în Novi Sad.

Ivan Fijolić (n. 1976) este un artist croat care lucrează în principal cu mediul sculpturii și care trăiește în Zagreb. Predă la Academia de Arte Vizuale din Zagreb.

Camilia Filipov (n. 1990) a studiat sculptura la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca. Trăiește în munții Hunedoarei.

Constantin Flondor (n. 1936) a studiat pictura la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, iar din 1962 a fost profesor la Liceul de Arte Plastice din Timișoara. Activitatea sa din cadrul grupurilor artistice 1.1.1., Sigma și Prolog, al căror cofondator este, i-a oferit recunoașterea internațională. După 1990, a fost profesor la Facultatea de Arte din cadrul Universității de Vest.

Bojan Gagić (n. 1969) este un artist multimedia care trăiește în Zagreb. De la sfârșitul anilor '90, s-a implicat în arta audio și înregistrări de sunet pe teren.

Esneider Gamboa Burbano (n. 1981) este un performer, fotograf, ilustrator și manager cultural care trăiește în Bogotă. A urmat studiile de masterat în Arte vizuale la Facultatea de Arte a Universității Naționale din Bogotă, Columbia.

Dan Gavriș (n. 1958) este un sculptor care optează pentru un tip de abstracție care citează direct un fond de imagini și simboluri arhaice, folclorice. A urmat studii particulare cu George Apostu (1980-1982) și a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Sculptură (1987).

Smaranda Găbudeanu (n. 1984) este coregrafă și performer, fondatoare a Asociației pentru Teatru și Carte (PETEC).

Ingo Glass (n. 1941 – d. 2022) a absolvit Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj în 1967. În 1979, a emigrat și s-a stabilit în Germania, la München. Este unul dintre reprezentanții artei concrete. Lucrările sale se regăsesc în muzee, spații publice și colecții particulare din toată lumea.

Gabrijel Glid (n. 1966) a absolvit Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad, specializarea Sculptură, unde a urmat și studiile de masterat în 1994. Este în prezent profesor titular în cadrul aceleiași instituții. Trăiește în Belgrad.

Thomas Goodey (n. 1979) este arhitect, cu propriul studio de arhitectură în Colchester, Marea Britanie. A predat arhitectură la Universitățile Greenwich și Kingston.

Andela Grabež (n. 1982) a absolvit Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad (specializarea Sculptură) și a urmat studii de Publicitate și Media la Facultatea de Arte Dramatice din Belgrad. Din 2011, este director de creație în cadrul RTS Creative Team. Trăiește în Belgrad.

Teodor Graur (n. 1953) a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București. A fondat, împreună cu Olimpiu Bandalac, grupul Euroartist București (activ între 1994 și 1996). A inițiat, în cadrul Universității Naționale de Arte București, cursul alternativ de artă contemporană Studio 498.

Petre Grăjdeanu (n. 1937 – d. 2017) este un sculptor care a studiat la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București. A practicat un tip de esențializare a formei specific școlii românești de sculptură a anilor '70 și '80, puternic influențată de modul de lucru al simpozianelor de sculptură în aer liber, printre care cel de la Măgura Buzăului.

Costel Iacob (n. 1952) este sculptor. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București și Școala Superioară de Aeronautică Civiă de la Boboc. Trăiește în București.

Mihai Iepure-Górski (n. 1982) a studiat la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, finalizând studiile de masterat în 2007. Între 2019 și 2021 a co-curatoriat și coordonat programul de Arte Vizuale al Fabricii de Pensule, alături de Răzvan Anton. Trăiește în Cluj-Napoca.

Peter Jacobi (n. 1935) este sculptor și fotograf. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”, București, specializarea Pictură (1961). În 1970 se stabilește în Germania. Între 1971 și 1998 a predat la Facultatea de Design a Universității Pforzheim. În anul 2017 a creat Fundația Peter Jacobi pentru Artă și Design. Trăiește în Pforzheim.

Ritzi Jacobi (n. 1941 – d. 2022). Artistă vizuală, unul dintre pionierii europeni ai artei textile („noi tapiserii”). Urmează studii de artă la București, iar din anul 1970 se stabilește în Germania. Începând cu anul 1969, participă la 11 ediții ale Bienalei Internaționale de Tapiserie de la Lausanne. Semnează o lungă perioadă lucrări alături de soțul ei, Peter Jacobi.

Milan Jakšić (n. 1952) a absolvit Facultatea de Drept din Belgrad în 1977. A studiat la Academia de Arte din Novi Sad între 1976 și 1979. Este cofondator al Bienalei Internaționale EX LIBRIS și al Bienalei de Desen din Serbia. Trăiește în Pančevo.

Peter Jecza (n. 1939 – d. 2009) este sculptor. După terminarea studiilor la Institutul de Arte Plastice și Decorative „Ion Andreescu” din Cluj, a fost profesor la Facultatea de Arte din Timișoara, până în anul 2009. Și-a susținut doctoratul în Arte vizuale în anul 2004. Din anul 1975, a fost membru al Asociației Ring Bildender Künstler din Wuppertal, cu care a expus constant. A fost membru al Academiei Maghiare de Artă. A reprezentat România la Bienala de Artă. Deține numeroase premii și distincții naționale și internaționale.

Zdravko Joksimović (n. 1960) a absolvit Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad (specializarea Sculptură) și studiile de masterat în 1989. Predă în prezent la aceeași instituție. A obținut titlul de doctor în 2015. Lucrările sale sunt incluse în colecții publice și private Belgrad.

Lera Kelemen (n. 1994) este o artistă multidisciplinară. Are studii de licență la Facultatea de Arte și Design a Universității de Vest Timișoara, încheiate în 2018, și un master în Information Experience Design la Royal College of Art, Londra (2020-2022). Trăiește în Londra.

Adrian Kiss (b. 1990) este un artist care lucrează în principal cu mediul instalației, absolvent al Colegiului de Artă și Design Central Saint Martins din Londra. În prezent, studiază la Institutul Piet Zwart din Rotterdam. Trăiește în Rotterdam.

Luise Kloos (n. 1955) este artistă vizuală, performer și fondatoarea ONG-ului „next”. A studiat la Universitatea din Graz (Arhitectură) și Academia de Arte Vizuale din Viena. Din 2016, este membru al Parlamentului Cultural European. Trăiește în Graz.

Radomir Knežević (n. 1957) a absolvit în 1983 Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad, unde a finalizat în 1988 și studiile de masterat. Este profesor universitar în cadrul aceleiași instituții.

Stevan Kojić (n. 1973) a absolvit studii de licență și masterat la Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad. A obținut titlul de doctor la Academia de Arte din Novi Sad, unde lucrează ca profesor titular în cadrul Departamentului de Artă New Media. Trăiește în Novi Sad.

Daria Koltsova (n. 1987) este absolventă a Academiei de Design și Artă din Harkov, cu specializare în Istoria și teoria artei. S-a stabilit inițial la Kiev. La izbucnirea războiului, s-a refugiat mai întâi la Berlin și apoi la Oxford, Marea Britanie, unde a obținut titlul de master în Arte vizuale. Artistă se întoarce frecvent la Odesa.

Ernest Kovács (n. 1940 – d. 2015) a absolvit Institutul de Artă „Nicolae Grigorescu” din București în 1969. Activitatea sculptorului include numeroase medii de expresie, precum lutul, piatra, marmura și lemnul.

Barbara Laković (n. 1977) s-a înscris în 2017 la Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad, unde a absolvit specializarea Sculptură. Și-a încheiat studiile de masterat în 2022. Trăiește în Pančevo.

István László (n. 1981) a studiat sculptura la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca și Film & Sunet la Colegiul de Tehnologie New Media din Dublin. În 2019, și-a definitivat masteratul în Artă digitală la Colegiul Național de Artă și Design din Dublin. Este doctorand la Universitatea din Dublin. Trăiește în același oraș.

Maria Leonenko (n. 1989) este o artistă și performer din Ucraina cu studii de masterat în Design grafic la Academia de Arte Decorative și Design din Kiev. Trăiește în Kiev.

Daniela Leyva (n. 2002) este o artistă și care realizează experimente audiovizuale. Studiază Artă contemporană la Universitatea Autonomă din San Luis Potosi. Trăiește în San Luis Potosi.

Maria Louizou (n. 1988) este sculptoriță de origine greacă. A studiat sculptura la Școala de Arte Vizuale din Atena și teoria compoziției muzicii clasice și electronice la Conservatorul din Atena. Trăiește în Atena.

Anghel Mailat (n. 1979). Provenit dintr-o familie de muzicieni, a studiat flautul, pianul și pictura. În 2003 a absolvit Facultatea de Design din cadrul Universității Tibiscus, specilizarea Multimedia, lucrând ca designer la Timișoara și Budapesta (X3, HírTV). Din 2019 dezvoltă proiectul audio-vizual experimental o_b_i_e_c_t.

Bianca Mann (n. 1991) este sculptoriță. A absolvit Sculptură la Universitatea Națională de Arte București, urmând studii de masterat și doctorat în cadrul aceleiași instituții. Trăiește în București.

Tincuța Marin (n. 1995) este o artistă multidisciplinară. A absolvit în 2019 Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca. Trăiește în Cluj-Napoca.

Ioana Marinescu (n. 1973) este artistă vizuală și fotografă, cu studii în arhitectură și doctorat

susținut la Slade School of Fine Art, University College London.

Dorđe Marković (n. 1986) este implicat în pedagogia artei, scenografie, film, video și instalații de artă. A absolvit studii de masterat la Academia de Arte din Novi Sad în 2012, unde în prezent lucrează ca asociat senior în cadrul departamentului de Desen. În 2015, a înființat asociația civică „Umivanje”, al cărei președinte este.

Leonardo Martínez (n. 1987) este un artist vizual, cercetător și activist cultural. A studiat la Centro de las Artes din San Luis Potosí, unde predă în prezent. Este cofondator al spațiului de formare, experimentare și producție artistică CAJA AURORA.

Iulia Mărăcine (n. 1993) este performer, coregrafă și cofondatoare a Ludic Collective.

Joëlle Marie McGovern (n. 1993) este designer de sunet, compozitoare și performer, cu studii la Școala Daneză Națională de Arte Performative.

Krystyna Melnyk (n. 1993) este o artistă ucraineană. În 2018, a absolvit Academia Națională de Arte și Arhitectură din Kiev, specializarea Pictură monumentală.

Aurelia Mihai (n. 1968) este artistă vizuală și regizoare. A studiat la Universitatea Națională de Arte București, la Academia de Arte din Düsseldorf și la Academia de Arte Media din Köln. Intre 2009 și 2021, a fost profesor la Universitatea de Artă din Braunschweig. Trăiește în Hamburg.

Ivana Milev (n. 1987) a absolvit studii de licență (2009), masterat (2011) și doctorat în cadrul departamentului de Sculptură al Facultății de Arte Vizuale din Belgrad. Predă la liceul „Technoart Beograd”. Trăiește în Belgrad.

Mihnea Mircan (n. 1976) este curator, scriitor și editor. A fost director artistic al Extra City Kunsthall, Anvers (2011-2015) și a curatoriat numeroase expoziții pentru instituții de artă prestigioase, precum Le Pavillon – Palais de Tokyo, Stroom Den Haag, MUSEION Bolzano, Fondation Ricard Paris. Trăiește în București.

Alex Mirutziu (n. 1981) este un artist multidisciplinar și un performer care a studiat la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, Universitatea Castilla-La Mancha din Cuenca, Spania și Universitatea Huddersfield din Marea Britanie. Trăiește în Sibiu.

Lala Misosniky (n. 1986) este o artistă multidisciplinară, activă în domeniul artelor performative și al producției sonore, absolventă a Facultății de Teatru și Artele Spectacolului din cadrul Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București (UNATC).

Nicolae Moldovan (n. 1970) este un sculptor-ceramist, doctor în Arte vizuale, membru al grupului Galateea Contemporary Art și al International Academy of Ceramics (IAC-

Geneva) și cadru didactic asociat la Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

David Morar (n. 1961) este sculptor și muzeograf în cadrul Secției de Artă a Muzeului Județean Mureș. A absolvit în 1987 Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Sculptură. Trăiește în Târgu Mureș.

Anca Munteanu Rimnic (n. 1974) a studiat la Berlin University of the Arts și a obținut diploma de master la University of California, Los Angeles. Trăiește în Berlin.

Ciprian Mureșan (n. 1977) a absolvit, în anul 2000, Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca. Din 2005, este coeditor al revistei *IDEA art + society*. În 2009, a reprezentat România la cea de-a 53-a Expoziție Internațională de Artă – La Biennale di Venezia. Trăiește în Cluj-Napoca.

Terrence Musekiwa (n. 1990) este sculptor, membru al grupului artistic CTG Collective (alături de Catinca Tabacaru). Trăiește în Harare și Londra.

Alexandru Nancu (n. 1959 – d. 2013) a studiat la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Sculptură (1979-1983). Este un sculptor reprezentativ pentru direcția spirituală din arta românească. Practica sa a fost dublată de interesul pentru cercetarea, salvarea și conservarea bisericilor din lemn din nordul Olteniei, precum și de studiul arhitecturii de lut și paie din Dobrogea.

Paul Neagu (n. 1938 – d. 2004) este unul dintre cei mai cunoscuți creatori români din a doua jumătate a secolului al XX-lea. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București (1965). Stabilit în Anglia, a avut o puternică influență în formarea noii generații de sculptori britanici. Lucrările sale sunt prezente în numeroase colecții internaționale, ca Tate Britain, Philadelphia Museum of Art, Fukuoka Art Museum. Înnoitor al limbajului artei în zona experimentului, a creat gruparea fictivă Grupul de Artă Generativă.

Ion Nicodim (n. 1932 – d. 2007). Sculptor, pictor, tapisier, ceramist, a absolvit în 1956 Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Artă Monumentală. A trăit la București, Roma și Paris.

Cosmina Nicolescu (n. 1976) a studiat Regie-Film, a lucrat în televiziune, dar se autodefineste azi ca pălărier. În 2007, a fondat, ca designer, brandul Fandacsa.

Branislav Nikolić (n. 1970) lucrează în mediile sculpturii, picturii, designului, dar și în calitate de curator. A absolvit Academia de Arte din Novi Sad, specializarea Pictură (1996). A absolvit studii de masterat în Arte vizuale la Dutch Art Institute, Enschede (2001) și la Academia de Arte din Novi Sad (2002). Trăiește în Belgrad.

Norzeatic (n. 1979) este artist hip-hop și spoken word, MC începând de la hip-hop clasic (Brigada D, Methadon 3000), inovator prin colaborările

de muzică electronică (Blanoz, Aievea) și jazz hip-hop (Norzeatic & Khidja, Norzeatic & Qinta Spartă).

Vlad Olariu (n. 1983) este sculptor. A absolvit studiile de licență în 2006, la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, urmate de un masterat în cadrul aceleași instituții (2008). Trăiește în Cluj-Napoca.

Mihai Olos (n. 1940 – d. 2015) pictor, sculptor, performer, poet. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj (1963). A predat desen la Școala Populară de Artă din Baia Mare (1963-1968). Între 1977 și 1978 a predat sculptură și arhitectură în lemn la Institutul de Artă și Comunicație Vizuală al Universității Justus Liebig din Gießen, Germania.

A participat la documenta 6 de la Kassel (1976) unde l-a cunoscut pe Joseph Beuys. S-a stabilit în Germania în 1991.

Daniela Pălimariu (n. 1986) este artistă, cofondatoare a Galeriei Sandwich și co-directoare a RAD Art Fair. Lucrează în diverse medii vizuale și include munca organizațională în practica sa.

Alexandru Păsat (n. 1955) a absolvit Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca în 1980 (specializarea Sculptură). Obține titlul de doctor în Arte vizuale și devine profesor în cadrul aceuiași departament. Din 1999, este profesor invitat la Academia de Vară, Beratzhausen, Regensburg, Germania.

Ștefan Păvăluță (n. 1990) este un arhitect absolvent al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, fondator în 2017 al studioului Vinklku, cu valori fundamentale bazate pe idee, intenție și intuiție și expuse atât în proiecte de arhitectură și design interior, expoziții, design de obiect, cât și în concursuri sau intervenții urbane.

Vesna Perunović (n. 1960) deține un titlu de master obținut la Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad (1987). Lucrările sale au fost incluse în numeroase expoziții din Canada, Statele Unite, Europa, Asia și America de Sud. Din 1998, trăiește în Toronto.

Andreja Petraković (n. 1963) a absolvit în 1998 Academia de Arte din Novi Sad, specializarea Sculptură, unde a urmat și studii postuniversitare în cadrul departamentului de Imagine Digitală (2005). A participat în activitatea grupului VacuumPack alături de Dragiša Mirković și Dragan Rakić (1999-2009). Trăiește în Subotica.

Andrei Pituț (n. 1991) este artist vizual. A absolvit Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara, specializarea Sculptură, unde a obținut și titlul de doctor în Arte vizuale (2024). Trăiește în Timișoara.

Oksana Pohrebennyk-Tishenko (n. 1994) este o scriitoare, fotografă și artistă video din Ucraina. A absolvit în 2022 Universitatea Țării Bascilor din Bilbao, Spania. Trăiește în Ivano-Frankivsk, Ucraina.

Adriana Popescu (n. 1954 – d. 2007). Artistă vizuală, a absolvit Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca, specializarea Ceramică – Sticlă (1979). Lucrările sale au fost incluse în expoziții și în publicații care prezintă arta sticlei pe plan global sau european. A trăit în Cluj-Napoca, lucrând ca liber profesionist.

Maria Pop Timaru (n. 1980) a absolvit Facultatea de Arte Plastice din cadrul Universității Naționale de Arte București (specializarea Sculptură), unde a obținut titlul de doctor în Arte vizuale (2010). În practica sa artistică, combină sculptura, ceramica și instalația. Trăiește în București.

Anna Potyomkina (n. 1996) este o curatoare și artistă din Ucraina care lucrează cu video, practici performative și text. A studiat Teoria și istoria artei la Academia Națională de Arte din Liov și la Universitatea de Arte din Poznań. Trăiește în Ivano-Frankivsk.

Vladimir Predescu (n. 1928) a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Sculptură (1957). Între 1957 și 1990 a predat în cadrul aceluiași departament, devenind profesor universitar. Opera sa reunește diverse direcții stilistice și tematice, redate atât la scară monumentală, cât și în lucrări de mici dimensiuni.

Silvia Radu (n. 1935) este sculptoriță, pictoriță și ceramistă. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București în 1960. Opera sa, care cuprinde și lucrări de artă monumentală, a fost prezentă în numeroase expoziții internaționale.

Dragan Rajšić (b. 1967) a studiat sculptură la Facultatea de Arte Frumoase din Belgrad, unde a obținut titlul de doctor în Arte vizuale în 2016 și unde predă, din 2015, în cadrul departamentului de Sculptură, ca profesor asociat. Trăiește în Sopot.

Maja Rakočević Cvijanov (n. 1975) a primit în 2023 titlul de doctor în Sculptură la Facultatea de Arte Frumoase din Belgrad. Din 2008, lucrează la Institutul Intermunicipal pentru Protejarea Monumentelor Culturale din Subotica și, din 2018, predă sculptură la Liceul Politehnic din Subotica. Trăiește în același oraș.

Bogdan Rața (n. 1984) este sculptor, conferențiar universitar la Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara, cofondator al Kunsthall Bega și inițiator al Bibliotecii Pavilion. În 2017, a demarat proiectul educațional ARTISTHETEACHER împreună cu Alina Cristescu.

Cristian Răduță (n. 1982) a absolvit Facultatea de Arte Plastice din cadrul Universității Naționale de Arte București (specializarea Sculptură) în 2005. Predă în cadrul aceluiași departament. În 2013, a obținut doctoratul în Arte vizuale.

Mircea Roman (n. 1958) este sculptor, absolvent al Institutului de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca (1984). A fost rezident la Delfina Studios, Londra, între 1993 și 1994. Stabilit pentru o perioadă în Marea Britanie, revine, în

2007, la București. Lucrările sale sunt prezente în muzee, spații publice și colecții private din țară și din străinătate.

Mariia Rusinkevych (n. 1997) este o artistă din Ucraina, care a studiat desen la Institutul de Arte al PNU din Ivano-Frankivsk. Trăiește în același oraș.

Cristian Rusu (n. 1972) este artist vizual, scenograf, membru al grupului artistic Duo van der Mixt (alături de Mihai Pop) și cadru didactic la Facultatea de Teatru și Film a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Alexandra Satmari (n. 1997) este artistă vizuală, cu studii de licență și master la Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara, specializarea Sculptură. Trăiește în Timișoara.

Virgil Scripcariu (n. 1974) este sculptor, absolvent al Universității Naționale de Arte București (2005), cu studii de masterat în cadrul aceleiași instituții. Este fondator al Muzeului-Atelier Școala de la Piscu.

Elena Scutaru (n. 1964) a urmat studii de sculptură la Universitatea de Arte din București (1988-1995), continuate în cadrul unor burse și rezidențe la Aachen, Viena și Paris. În 2009, a obținut titlul de doctor în Arte vizuale la Universitatea Națională de Arte București, în cadrul căreia este cadru didactic.

Marcel Scutaru (n. 1963) este sculptor. A absolvit Academia de Arte din București, specializarea Sculptură (1992), continuându-și studiile în cadrul unei burse la Viena (1993-1994). Din 1992, este cadru didactic la Universitatea Națională de Arte București, unde a obținut în 2015 titlul de doctor în Arte vizuale.

Petar Sibinović (n. 1986) a absolvit în 2010 Facultatea de Arte Vizuale din Belgrad (specializarea Sculptură). A obținut titlul de doctor în 2018. Este membru al Asociației de Artă „Dimenzija” din 2016 și al Asociației Funnel Contemporary Art din București din 2017. Trăiește în Belgrad.

Sigma 1 a fost un grup artistic istoric, format la Timișoara în 1969, continuator al Grupului 1.1.1., și activ până la finele anilor '80. Grupul era compus din Ștefan Bertalan, Constantin Flondor și Doru Tulcan, cărora li s-au alăturat, pentru o scurtă perioadă de timp, și alți artiști. Practicile artistice ale grupului Sigma 1 sunt bazate pe interacțiunea dintre diverse medii artistice și discipline științifice și sociale. Un aspect important al cercetării lor artistice se referă la conceperea unui nou sistem pedagogic experimental, influențat de modelul Bauhaus și susținut de un program antropologic.

Vanessa Singenzia (n. 1990) este ceramistă și designer de obiect, cu studii în arhitectură, ceramică și istoria artei. În 2018, a fondat brandul de ceramică UAU, sub care activează și în prezent.

Aliki-Vaia Siousti (n. 1997) este soprână și performer, cu studii la Conservatorul Regal din Haga. Trăiește în Haga.

Ioana Maria Sisea (n. 1988) este artist vizual, cu studii doctorale la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca și un titlu de master în Sculptură la Royal College of Art din Londra. Trăiește în București.

Larisa Sitar (n. 1984) trăiește în București. În 2008 a absolvit Universitatea Națională de Arte București, departamentul Imagine Dinamică și Fotografie, specializarea Video, iar în 2010 masteratul în fotografie, la aceeași universitate.

Milorad Mića Stajčić (n. 1977) a absolvit tehnologii informaționale la Facultatea de Științe Organizaționale și sculptură la Facultatea de Arte Vizuale, în Belgrad. Este fondator al galeriei X Vitamin din Belgrad. Trăiește în același oraș.

Aleksander Stanojević Kempa (n. 1992) a absolvit Academia de Arte din Novi Sad, specializarea Pictură, și urmează în prezent studii de masterat în cadrul aceleiași instituții. Trăiește în Novi Sad.

Onar Stănescu (n. 1989) este un artist multidisciplinar și arhitect, absolvent al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”. Este cofondator al Muromuro Studio și al GROTTO Gallery.

Paul Stoie (n. 1984) este un artist vizual care îmbină arta cu procesele tehnologice. A absolvit Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca în 2008. Trăiește în Cluj-Napoca.

Karina Synystia (n. 1999) este o pictoriță din Ucraina care a studiat la Facultatea de Arte Vizuale a Școlii de Artă din Harkov. În 2023, a absolvit Academia Națională de Arte Vizuale și Arhitectură (NAFAA), cu o diplomă în pictură monumentală și de șevalet. Trăiește în Kiev.

Rastislav Škulec (n. 1962) a absolvit Academia de Arte din Novi Sad, specializarea Pictură (1989). Este unul dintre fondatorii centrului informal de tineret „Yellow House” (1988). În 1990, împreună cu Zoran Pantelić, a înființat grupul artistic APSOLUTNO SKULPTURALNO, care ulterior a devenit Asociația APSOLUTNO. Trăiește în Begeč, lângă Novi Sad.

Nataša Teofilović (n. 1968) este o artistă care lucrează în domeniul new media și computer art. Are un doctorat în Artă digitală obținut la Universitatea de Arte Vizuale din Belgrad, departamentul de Studii interdisciplinare. Trăiește în Pančevo.

Napoleon Tiron (n. 1935) a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, specializarea Sculptură, în 1970. Din 1990, a fost profesor la catedra de sculptură a Universității de Arte din București. Sculptor, membru al grupurilor 9+1, 56,5 și 8 ART+, a participat la numeroase simpoioane de sculptură în țară și în străinătate.

Ovidiu Toader (n. 1991) este un artist multidisciplinar care a absolvit în 2014 cursurile Universității Naționale de Arte București, specializarea Ceramică – Sticlă – Metal, iar între 2014 și 2016 a urmat cursuri de master în cadrul departamentului de Sculptură al aceleiași instituții. Trăiește în București.

Cristian Ioan Tudor (n. 1987) este designer de mobilier și de obiect. A studiat la Universitatea Tehnică de Construcții București. În 2011 a înființat Atelier Arbitrum, iar din 2021 este membru al HOMO FABER. Trăiește în București.

Gabriela Vanga (n. 1977) este o artistă multidisciplinară și co-editoare a revistei artist-run VERSION. A studiat la Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca (1997-2001), École des Beaux Arts, Nantes (2001-2002) și Le Pavillon – Palais de Tokyo (2002-2003). Trăiește în Paris și Târgu-Mureș.

Paul Vasilescu (n. 1936 – d. 2012) face parte din generația care a înnoit limbajul sculptural în anii '60. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București (astăzi Universitatea Națională de Arte București) în 1961. A început să predea din același an în cadrul instituției, devenind profesor universitar în 1990. Opera sa include lucrări monumentale amplasate în spațiul public.

Mihai Vasiu (n. 1990). Nepot al etnomuzicologului Caius Lepa, descoperă în 2009 arta scratching-ului și sampling-ului. Lucrează ca sound designer și muzician în România și Europa, colaborând cu Norzeatic & Qinta Spartă și sub pseudonimele Ihmai Isuav și Kaius Leppah.

Lavinia Vereș (n. 1988) a absolvit Facultatea de Arte și Design din Timișoara, specializarea Grafică, a urmat o bursă Erasmus la Universitatea de Arte ArtEZ, Țările de Jos, iar în 2012 a finalizat studiile de masterat. În prezent, este designer grafic și explorează videosinteza în proiectul o_b_i_e_c_t.

Dan Vezentan (n. 1978) este artist vizual și fotograf, cofondator al Ateliereilor Malmaison și New Folder din București. Trăiește în București.

Aurel Vlad (n. 1954) a urmat studii de sculptură la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București. Primește bursa Dimitrie Paciurea în 1986. Din 1990 a predat sculptură în cadrul Universității Naționale de Arte București. În 2005 obține titlul de doctor în Arte Vizuale. Trăiește în București.

Gheorghe Zărnescu (n. 1953) este sculptor. A absolvit în 1976 Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” București, frecventând ulterior, între 1984 și 1985, Universitatea de Arte Aplicate din Viena. Predă la Liceul de Arte „George Apostu” din Bacău. Trăiește în Bacău.

Marian Zidaru (n. 1956) este sculptor, desenator, pictor. A absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” în 1981, continuându-și studiile pe parcursul unor burse la München (1993) și Aachen (1994). A creat programatic,

alături de soția sa, Victoria, o direcție „neo ortodoxă”. Trăiește în București.

Victoria Zidaru (n. 1956) a studiat la București, la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” (1978-1983). În practica sa actuală integrează elemente olfactive, creând instalații textile de mari dimensiuni. Trăiește în București.

Benno Werth (n. 1929 – d. 2015) a studiat sculptura și pictura la Düsseldorf. A profesat ca sculptor, pictor și, din 1958, ca profesor de arte plastice la Academia din Remscheid, iar, mai târziu, la Universitatea de Științe Aplicate din Aachen, unde a devenit decan al Facultății de Design. În 1962, a inventat un procedeu de turnare substractivă a metalelor, dezvoltând astfel un limbaj formal caracteristic.

Radomir Knežević (b. 1957) graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1983, where he also completed his MA studies in 1988. He is a full professor at the same institution.

Stevan Kojić (b. 1973) graduated and received his BA and MA degrees from the Faculty of Fine Arts in Belgrade. He completed his PhD studies at the Academy of Arts in Novi Sad, where he is a full professor at the Department of New Media Art. He lives in Novi Sad.

Daria Koltsova (b. 1987) is a graduate of the Academy of Design and Art in Kharkiv, majoring in Art History and Theory. She initially settled in Kyiv. With the outbreak of the war, she sought refuge first in Berlin and then in Oxford, Great Britain, where she received her MFA degree. The artist frequently returns to Odesa.

Ernest Kovács (b. 1940 – d. 2015) graduated from the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest in 1969. The sculptor’s activity encompassed various means of expression, such as clay, stone, marble, and wood.

Barbara Laković (b. 1997) enrolled in 2017 at the Faculty of Fine Arts in Belgrade, majoring in Sculpture. She completed her MA studies in 2022. She lives in Pančevo.

István László (b. 1981) studied sculpture at the University of Art and Design in Cluj-Napoca and Film & Sound at the New Media Technology College in Dublin. In 2019, he obtained his MFA degree in Digital Art from the National College of Art and Design in Dublin. He is a PhD candidate at Dublin City University. He lives in the same city.

Maria Leonenko (b. 1989) is a Ukrainian artist and performer who received her MA degree in Graphic Design from the Kyiv Academy of Decorative Arts and Design. She lives in Kyiv.

Daniela Leyva (b. 2002) is an artist, musician, and audiovisual experimenter. She is studying Contemporary Art at the Autonomous University of San Luis Potosí. She lives in San Luis Potosí.

Maria Louizou (b. 1988) is a Greek sculptor. She studied at Athens School of Fine Arts and classical and electronic music composition theory at the Athens Conservatoire. She lives in Athens.

Anghel Mailat (b. 1979). Coming from a family of musicians, he studied flute, piano, and painting. He graduated from the Faculty of Design of the Tibiscus University, department of Multimedia, working as a designer in Timișoara and Budapest (X3, HlrTV). Starting with 2019, he has been developing the experimental audiovisual project o_b_i_e_c_t.

Bianca Mann (b. 1991) is a sculptor. She graduated from the Department of Sculpture of the Bucharest National University of Arts, followed by MA and PhD studies at the same institution. She lives in Bucharest.

Esneider Gamboa Burbano (b. 1981) is a performance artist, photographer, illustrator, and cultural manager who lives in Bogotá. He holds an MA degree in Fine Arts from the Faculty of Arts of the National University of Bogotá, Colombia.

Dan Gavriș (b. 1948) is a sculptor who goes for a kind of abstraction that directly references folkloric and archaic symbols and images. He took private lessons with George Apostu (1980-1982) and graduated from the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Department of Sculpture (1987).

Smaranda Găbudeanu (b. 1984) is a choreographer and performer, founder of the Association for Theater and Books (PETEC).

Ingo Glass (b. 1941 – d. 2022) graduated from “Ion Andreescu” Institute of Fine Arts in Cluj in 1967. In 1979, he emigrated and settled in Germany, in Munich. He is a representative of concrete art. His artworks can be found in museums, public spaces, and private collections all around the world.

Gabrijel Glid (b. 1966) graduated from the Department of Sculpture of the Faculty of Fine Arts in Belgrade, where he also received his MA degree in 1994. He is currently a full professor at the same institution. He lives in Belgrade.

Thomas Goodey (b. 1979) is an architect, running his own architecture studio in Colchester, UK. He taught architecture at the Greenwich and Kingston Universities.

Andela Grabež (b. 1982) graduated from the Faculty of Fine Arts in Belgrade (Department of Sculpture), followed by studies in Advertising and Media at the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade. Since 2011, she has been an art director of the RTS Creative Team. She lives in Belgrade.

Teodor Graur (b. 1953) graduated from “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest. Together with Olimpiu Bandalac, he founded the group Euroartist București (active between 1994 and 1996). He initiated the alternative class of contemporary art Studio 498 at the Bucharest National University of Arts.

Petre Grăjdeanu (b. 1937 – d. 2017) is a sculptor who studied at the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest. His practice essentialized form in a manner typical for the Romanian school of sculpture of the '70s and '80s, strongly influenced by the working methods of outdoor sculpture symposia, such as that from Măgura, Buzău.

Costel Iacob (b. 1952) is a sculptor. He graduated from “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest and the Superior School of Civil Aviation in Boboc. He lives in Bucharest.

Mihai Iepure-Górski (b. 1982) studied at the University of Art and Design in Cluj-Napoca, completing his MA studies in 2007. Between 2019 and 2021, he co-curated and coordinated

Tatjana Dimitrijević (b. 1965) graduated in 1988 from the Department of Painting of the Academy of Arts in Novi Sad. Engaged in art pedagogy for many years, she founded Studio Vincent in 2001. She lives in Sombor.

Megan Dominescu (b. 1997) is a visual artist living in Bucharest. She graduated from the Department of Painting of the Bucharest National University of Arts in 2018.

Doru Dumitrescu (b. 1977) graduated from the Faculty of Arts and Design in Timișoara, Department of Sculpture (2010), continuing his studies at the ArTEZ AKI Academy of Art and Design in Enschede (2009-2010). His practice hybridizes the media of sculpture, installation, and object design. He lives in Timișoara.

Darie Dup (b. 1959) is a sculptor, a graduate of “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest (1983), with a PhD in Visual Arts. He is part of the '80s generation, subsumed by art theorists to postmodernity. He was a Professor at the Department of Sculpture of the Bucharest National University of Arts.

Céline Emilian (b. 1898 – d. 1981) is a sculptor who studied at the Académie de la Grande Chaumière, Paris. Her oeuvre is circumscribed to Bourdellian classicism and to Jean Antoine Huber’s sober simplicity. She exhibited at the Romanian Pavilion at the International Exhibition in Paris (1937) and the Art Biennial in Venice (1934, 1936, and 1940). Her artworks are included in private and public collections, among which those of MNAC, Bucharest and Tate, London.

Arantxa Etcheverria (b. 1975) is a French artist living in Bucharest. She studied visual arts at Villa Arson in Nice and scenography at the National Theater in Strasbourg, France.

Miloš Fath (b. 2001) is an audiovisual and performance artist. His background and approach are multidisciplinary and experimental, driven by combining visual and applied art, technology, literature, and mysticism. He lives in Novi Sad.

Ivan Fijolić (b. 1976) is a Croatian artist working primarily with sculpture, and lives in Zagreb. He teaches at the Academy of Fine Arts in Zagreb.

Camilia Filipov (b. 1990) studied sculpture at the University of Art and Design in Cluj-Napoca. She lives in the mountains of Hunedoara.

Constantin Flondor (b. 1936) studied painting at “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest and, starting with 1962, was a teacher at the Fine Arts High School in Timișoara. His activity within the artistic groups 1.1., Sigma, and Prolog, which he co-founded, brought him international acclaim. After 1990, he was a professor at the Faculty of Arts of the West University of Timișoara.

Bojan Gagić (b. 1969) is a multimedia artist living in Zagreb. From the end of the '90s, he was involved in sound art and field recordings.

and political life in the Balkans and Eastern Europe.

Mircea Cantor (b. 1977) is a Romanian-French artist, whose works are included in important collections around the world (Museum of Modern Art, Walker Art Center, Philadelphia Museum of Art, Centre Pompidou, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, *et al.*), laureate of prestigious international awards, including the Marcel Duchamp Prize.

Alin Carpen (b. 1970) is a sculptor and a graduate of “Ion Mincu” University of Architecture and Urban Planning and of the Bucharest National University of Arts. He lives in Bucharest.

Andrei Cădere (b. 1934 – d. 1978) was born in Warsaw but he grew up in Bucharest and settled in France in 1967. Internationally known as André Cadere, he is considered one of the most important protagonists of conceptual art.

Traian Cherecheș (b. 1989) studied painting at Lancaster University (2008-2009) and at the Bucharest National University of Arts (2009-2012). He lives in Bucharest.

Ioana Chifu (b. 1990) is an architect, interior and object designer, and a graduate of “Ion Mincu” University of Architecture and Urban Planning. She co-founded Muromuro Studio and GROTTO Gallery.

Marieta Chirulescu (b. 1974) is a multidisciplinary artist who studied at the Academy of Fine Arts Nuremberg (AdBK; 1998-2004) and at the Hungarian University of Fine Arts (2001-2002). She lives in Berlin.

Radu Cioca (b. 1982) is an artist working mainly with sculpture and installations. He studied at the University of Art and Design in Cluj-Napoca and at the Ecole Supérieure des Arts Saint-Luc in Liège, Belgium.

Manolo Cocho (b. 1968) is a visual artist, curator, and researcher who lives in Mexico City. He is the coordinator of the Art, Science, and Complexity Project at the C3 Center for Complexity Sciences of UNAM in Mexico City.

Gheorghe Coman (b. 1925 – d. 2005) studied sculpture at the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest between 1945 and 1950. He created and coordinated Măgura Sculpture Camp (Buzău County, 1970-1985), one of the first of its kind in Romania. His oeuvre includes monumental artworks and decorative sculptures.

Radu Comșa (b. 1975) is a visual artist who works with sculpture, painting, engraving, installation. He studied at the University of Art and Design in Cluj-Napoca, where he obtained his MA degree in 2001. He lives in Cluj-Napoca.

Norbert Costin (b. 1984) is a multidisciplinary visual artist. He holds an MFA degree conferred by the Royal Institute of Art in Stockholm. He lives in Cluj-Napoca.

assimilated the Brancusian lesson in the '60s, George Apostu used the technique of direct carving to obtain closed, compact, synthetic forms. He later abandoned monumental sculpture and its archaic touch, opting for dynamic volumes and axial constructions with minimal mass.

Andrei Arion (b. 1996) lives in Cluj-Napoca. He graduated from the Faculty of Arts and Design of the West University of Timișoara, Department of Photo-Video, but his practice mainly focuses on sculpture and installation.

Mrdan Bajić (b. 1957) completed his studies at the Department of Sculpture of the Faculty of Fine Arts in Belgrade. He represented the Republic of Serbia at the Biennale in Venice in 2007. He was elected corresponding member of the Serbian Academy of Sciences and Arts in 2021. He lives in Belgrade.

Alejandra Ballón Gutiérrez (b. 1975) is an activist, researcher, and visual artist, living in Lima, Peru. She holds a PhD in Social Anthropology and Ethnology from the École des Hautes Études en Sciences Sociales (EHESS) in Paris. She is currently teaching at the Faculty of Arts, PUCP, Peru.

Luka Basov (b. 1993) is a Ukrainian artist who works with painting, film, and photography. He studied at the Odesa Art School and the National Academy of Fine Arts and Architecture in Kyiv. He lives in Kyiv.

Cătălin Bădărău (b. 1981) is a sculptor. His practice focuses on objects and installation. He teaches at the Faculty of Fine Arts of the Bucharest National University of Arts, at the Department of Sculpture.

Danica Bičanić (b. 1985) completed her MA studies in Sculpture at the Academy of Arts in Novi Sad in 2010, where she received her PhD in 2022. She has been actively presenting her work since 2006. She lives in Novi Sad.

Ana Botezatu (b. 1982) is an illustrator, ceramist, and object designer with studies in art history and ceramics. In 2012, she founded Ania on Martina. She lives in Berlin.

Pavel Bucur (b. 1945) is a sculptor. He graduated from the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Department of Sculpture (1971). He is mainly recognized for his public, monumental artworks, such as *The Youth’s Monument at Straja*, The Danube-Black Sea Channel (1986). His practice of essentializing form preserves the principles of classic sculpture.

Maria Busuioc (b. 1999) is a musician and a student of the Faculty of Music and Theater of the West University of Timișoara. She teaches violin and canto. In 2023 she launched the artistic project “Luna de April”. She lives in Bucharest.

Laurențiu Calciu (b. 1959) is a documentary film director focusing on the social, economic,

ARTISTS

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

Tincuța Marin (b. 1995) is a multidisciplinary artist. She graduated in 2019 from the University of Art and Design in Cluj-Napoca. She lives in Cluj-Napoca.

Ioana Marinescu (b. 1973) is a visual artist and photographer, with studies in architecture and a PhD at the Slade School of Fine Art, University College London.

Borde Marković (b. 1986) is engaged in art installation, scenography, film, video, and art pedagogy. He completed his MA studies in 2012 at the Academy of Arts in Novi Sad, where he is currently employed as a senior professional associate at the Department of Drawing. He founded the civil association "Umivanje" in 2015, of which he is president.

Leonardo Martínez (b. 1987) is a visual artist, researcher, and cultural activist. He studied at the Centro de las Artes in San Luis Potosí, where he currently works as a professor. He is a co-founder of the space for artistic training, experimentation, and production CAJA AURORA.

Iulia Mărăcine (b. 1993) is a performer, choreographer, and co-founder of Ludic Collective.

Joëlle Marie McGovern (b. 1993) is a sound designer, composer, and performer who studied at The Danish National School of Performing Arts.

Krystyna Melnyk (b. 1993) is a Ukrainian artist. In 2018, she graduated from the Department of Monumental Painting of the National Academy of Arts and Architecture in Kyiv.

Aurelia Mihai (b. 1968) is a visual artist and film director. She studied at the Bucharest National University of Arts, at Kunstakademie Düsseldorf and at the Academy for Media Arts Cologne. Between 2009 and 2021, she was a Professor at the Braunschweig University of Art. She lives in Hamburg.

Ivana Milev (b. 1987) completed undergraduate (2009), master’s (2011), and doctoral (2017) Sculpture studies at the Faculty of Fine Arts in Belgrade. She is employed as a professor at the “Technoart Beograd” high school. She lives in Belgrade.

Mihnea Mircan (b. 1976) is a curator, writer, and editor. He was the artistic director of Extra City Kunsthal, Antwerp (2011-2015) and curated numerous exhibitions for prestigious art institutions, such as Le Pavillon – Palais de Tokyo, Stroom Den Haag, MUSEION Bolzano, Fondation Ricard Paris. He lives in Bucharest.

Alex Mirutziu (b. 1981) is a multidisciplinary artist and performer who studied at the University of Art and Design in Cluj-Napoca, the University of Castilla-La Mancha in Cuenca, Spain, and the University of Huddersfield in the United Kingdom. He lives in Sibiu.

Lala Misosniky (b. 1986) is a multidisciplinary artist, active in the field of performative arts and sound production, a graduate of the Faculty of Theatre and Performing Arts of the “I.L. Caragiale” National University of Theater and Film in Bucharest (UNATC).

Nicolae Moldovan (b. 1970) is a visual artist, sculptor-ceramist with a PhD in Visual Arts and is a member of the Galateea Contemporary Art group and of the International Academy of Ceramics (IAC-Geneva). He teaches at the Faculty of Arts and Design of the West University of Timișoara.

David Morar (b. 1961) is a sculptor and a museum curator at the Art Department of the Mureș County Museum. He graduated in 1987 from “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Department of Sculpture. He lives in Târgu Mureș.

Anca Munteanu Rimnic (b. 1974) studied at the Berlin University of the Arts and holds an MA degree from the University of California, Los Angeles. She lives in Berlin.

Ciprian Mureșan (b. 1977) graduated in 2000 from the University of Art and Design in Cluj-Napoca. Starting with 2005, he has been a co-editor of the *IDEA art + society* magazine. In 2009, he represented Romania at the 53rd International Art Exhibition – La Biennale di Venezia. He lives in Cluj-Napoca.

Terrence Musekiwa (b. 1990) is a sculptor, member of the artistic group CTG Collective (together with Catinca Tabacaru). He lives in Harare and London.

Alexandru Nancu (b. 1959 – d. 2013) studied at the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Department of Sculpture (1979-1983). He is a representative sculptor for the spiritual direction in Romanian art. His practice was doubled by an interest in the research, salvation, and preservation of wooden churches in Northern Oltenia, as well as the study of clay and straw architecture in Dobrogea.

Paul Neagu (b. 1938 – d. 2004) is one of the most renowned Romanian creators from the second half of the 20th century. He graduated from “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest (1956). Settled in England, he exerted a strong influence on the formation of the new generation of British sculptors. His works are included in many international collections, such as Tate Britain, Philadelphia Museum of Art, Fukuoka Art Museum. An innovator of art language in the experimental area, he created the fictional Generative Art Group.

Ion Nicodim (b. 1932 – d. 2007). A sculptor, painter, tapestry artist, ceramist, he graduated in 1956 from “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Department of Monumental Art. He lived in Bucharest, Rome, and Paris.

Cosmina Nicolescu (b. 1976) studied Film Direction and worked in television, but currently defines herself as a milliner. In 2007, she founded, as a designer, the Fandacsia brand. She lives in Subotica.

Branislav Nikolić (b. 1970) works with sculpture, painting, design, but also as a curator. He graduated from the Academy of Arts in Novi Sad, Department of Painting (1996). He received MFA degrees from the Dutch Art Institute, Enschede (2001) and the Academy of Arts in Novi Sad (2002). He lives in Belgrade.

Norzeatic (b. 1979) is a hip-hop and spoken word artist, an MC who worked with classic hip-hop (Brigada D, Methadon 3000), and an innovator through his collaborations in electronic music (Blanoz, Aievea) and hip-hop jazz (Norzeatic & Khidia, Norzeatic & Qinta Spartă).

Vlad Olariu (b. 1983) is a sculptor. He completed his bachelor’s studies in 2006 at the University of Art and Design in Cluj-Napoca, followed by an MA program at the same institution (2008). He lives in Cluj-Napoca.

Mihai Olos (b. 1940 – d. 2015) is a painter, sculptor, performer, poet. He graduated from the “Ion Andreescu” Institute of Fine Arts in Cluj (1963). He taught drawing at the Popular School of Art in Baia Mare (1963-1968). Between 1977 and 1978, he taught sculpture and wood architecture at the Institute for Art and Visual Communication of the Justus Liebig University in Giessen, Germany. He participated in documenta 6 in Kassel (1976) where he met Joseph Beuys. In 1991, he settled in Germany.

Daniela Pălimariu (b. 1986) is an artist, co-founder of Sandwich Gallery, and co-director of the RAD Art Fair. She works with various visual media and includes managerial activity in her practice.

Alexandru Păsat (b. 1955) graduated in 1980 from “Ion Andreescu” Institute of Fine Arts in Cluj-Napoca (Department of Sculpture). He was conferred the title of PhD in Visual Arts and became a Professor of the same department. Starting with 1999, he has been an invited professor at the Summer Academy, Beratzhausen, Regensburg, Germany.

Ștefan Păvăluță (b. 1990) is an architect, graduate of “Ion Mincu” University of Architecture and Urban Planning, founder of the Vinklu studio (2017), centered around fundamental values based on idea, intention, and intuition and expressed in projects of architecture and interior design, exhibitions, object design, as well as contests and urban interventions.

Vesna Perunović (b. 1960) holds an MA degree from the Faculty of Fine Arts in Belgrade (1987). Her works were included in numerous exhibitions in Canada, the United States, Europe, Asia, and South America. She has been living in Toronto since 1988.

Andreja Petraković (b. 1963) graduated in 1998 from the Academy of Arts in Novi Sad, Department of Sculpture, followed by

postgraduate studies at the Department of Digital Image (2005). She took part in the activity of the VacuumPack group alongside Drağiša Mirković and Dragan Rakić (from 1999 to 2009). She lives in Subotica.

Andrei Pituș (b. 1991) is a visual artist. He graduated from the Faculty of Arts and Design of the West University of Timișoara, Department of Sculpture, followed by a PhD in Visual Arts (2024). He lives in Timișoara.

Oksana Pohrebennyk-Tishenko (b. 1994) is a Ukrainian writer, photographer, and video artist who graduated in 2022 from the University of Basque Country in Bilbao, Spain. She lives in Ivano-Frankivsk, Ukraine.

Adriana Popescu (b. 1954 – d. 2007). A visual artist, she graduated from “Ion Andreescu” Institute of Fine Arts in Cluj-Napoca, Department of Ceramics – Glass (1979). Her works were included in exhibitions and publications presenting European or worldwide glass art. She lived in Cluj-Napoca, working as a freelancer.

Maria Pop Timaru (b. 1980) graduated from the Faculty of Fine Arts of the Bucharest National University of Arts (Department of Sculpture), where she was conferred the title of PhD in Visual Arts (2010). In her artistic practice, she combines sculpture, ceramics, and installation. She lives in Bucharest.

Anna Potyomkina (b. 1996) is a Ukranian curator and artist working with video, performative practices, and text. She studied Art History and Theory at the Lviv National Academy of Arts and at the Poznań University of Arts. She lives in Ivano-Frankivsk.

Vladimir Predescu (b. 1928) graduated from the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Department of Sculpture (1957). Between 1957 and 1990, he taught at the same department, becoming a full professor. His oeuvre combines various stylistic and thematic directions, expressed both on a monumental scale and in small artworks.

Silvia Radu (b. 1935) is a sculptor, painter, and ceramist. She graduated in 1960 from “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest. Her oeuvre, which includes works of monumental art, was presented in many international exhibitions.

Dragan Rajšić (b. 1967) completed sculpture studies at the Faculty of Fine Arts in Belgrade, where he was conferred the title of PhD in Art Studies in 2016 and where he has been teaching since 2015 at the Department of Sculpture, as an Associate Professor. He lives in Sopot.

Maja Rakočević Cvijanov (b. 1975) received her PhD in Sculpture from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 2023. She has been working at the Intermunicipal Institute for the Protection of Cultural Monuments in Subotica since 2008 and she has been teaching sculpture at the Polytechnic High School in Subotica since 2018. She lives in the same city.

ARTISTS

Bogdan Rața (b. 1984) is a sculptor, Associate Professor at the Faculty of Arts and Design of the West University of Timișoara, co-founder of Kunsthalte Bega, and initiator of the Pavilion Library. In 2017, he started the ARTISTHETEACHER educational project together with Alina Cristescu.

Cristian Răduță (b. 1982) graduated in 2005 from the Faculty of Fine Arts of the Bucharest National University of Arts (Department of Sculpture). He teaches at the same department. In 2013, he was conferred the title of PhD in Visual Arts.

Mircea Roman (b. 1958) is a sculptor and a graduate of “Ion Andreescu” Institute of Fine Arts in Cluj-Napoca (1984). He was the resident of Delfina Studios in London between 1993 and 1994. After settling for a period of time in the UK, he returned in 2007 to Bucharest. His works are present in museums, public spaces, and private collections from Romania and abroad.

Mariia Rusinkevych (b. 1997) is a Ukrainian artist who studied drawing at the Institute of Arts of PNU in Ivano-Frankivsk. She lives in the same city.

Cristian Rusu (b. 1972) is a visual artist, scenographer, member of the artistic group Duo van der Mixt (together with Mihai Pop), and teaches at the Faculty of Theater and Film of the “Babeș-Bolyai” University in Cluj-Napoca.

Alexandra Satmari (b. 1997) is a visual artist, with BA and MA degrees from the Faculty of Arts and Design of the West University of Timișoara, Department of Sculpture. She lives in Timișoara.

Virgil Scripcariu (b. 1974) is a sculptor, a graduate of the Bucharest National University of Arts (2005), with an MA degree from the same institution. He founded the Museum-Studio School from Piscu.

Elena Scutaru (b. 1964) studied sculpture at the Bucharest University of Arts (1988-1995), followed by a series of scholarships and residencies in Aachen, Vienna, and Paris. In 2009, she obtained a PhD in Visual Arts from the Bucharest National University of Arts, where she currently teaches.

Marcel Scutaru (b. 1963) is a sculptor. He graduated from the Academy of Arts in Bucharest, Department of Sculpture (1992), continuing his studies on a scholarship to Vienna (1993-1994). Since 1992, he has been teaching at the Bucharest National University of Arts, where he obtained the title of PhD in Visual Arts in 2015.

Petar Sibinović (b. 1986) graduated in 2010 from the Department of Sculpture of the Faculty of Fine Arts in Belgrade. He received his PhD in 2018. He has been a member of the “Dimenzija” Art Association since 2016 and of the Funnel Contemporary Art Association in Bucharest since 2017. He lives in Belgrade.

Sigma 1 was a historical artistic group, established in Timișoara in 1969, successor of Group 1.1.1., and active until the end of the '80s. The group comprised Ștefan Bertalan, Constantin Flondor, and Doru Tulcan, who were joined, for a brief period of time, by other artists. The artistic practices of the Sigma 1 group were based on the interaction between various artistic media and social and scientific disciplines. An important aspect of their artistic research was aimed at designing a new experimental pedagogical system, based on the Bauhaus model and supported by an anthropological program.

Vanessa Singenzia (b. 1990) is a ceramist and object designer, with studies in architecture, ceramics, and art history. In 2018, she founded the ceramics brand UAU, through which she is currently active.

Aliki-Vaia Siousti (b. 1997) is a soprano and a performer, with studies at the Royal Conservatoire The Hague. She lives in The Hague.

Ioana Maria Sisea (b. 1988) is a visual artist, with a PhD from the University of Art and Design in Cluj-Napoca and an MA degree in Sculpture from the Royal College of Art in London. She lives in Bucharest.

Larisa Sitar (b. 1984) lives in Bucharest. In 2008, she received her BA in video at the Bucharest National University of Arts, Photography and Time-based Arts Department, and an MA in photography at the same department in 2010.

Milorad Mića Stajčić (b. 1977) graduated Information Technologies at the Faculty of Organizational Sciences and Sculpture at the Faculty of Fine Arts, in Belgrade. He is the founder of X Vitamin gallery in Belgrade. He lives in the same city.

Aleksandar Stanojević Kempa (b. 1992) graduated from the Academy of Arts in Novi Sad, Department of Painting, and is currently pursuing an MA degree at the same institution. He lives in Novi Sad.

Onar Stănescu (b. 1989) is a multidisciplinary artist and an architect, a graduate of “Ion Mincu” University of Architecture and Urban Planning. He co-founded Muromuro Studio and GROTTO Gallery.

Paul Stoie (b. 1984) is a visual artist who combines art with technological processes. He graduated from the University of Art and Design in Cluj-Napoca in 2008. He lives in Cluj-Napoca.

Karina Synytsia (b. 1999) is a Ukrainian painter who studied at the Faculty of Fine Arts of the Kharkiv Art School. In 2023, she graduated from the National Academy of Fine Arts and Architecture (NAFAA) with a degree in monumental and easel painting. She lives in Kyiv.

Rastislav Škulec (b. 1962) graduated from the Academy of Arts in Novi Sad, Department of Painting (1989). He is one of the founders of

the informal youth center “Yellow House” (1988). In 1990, together with Zoran Pantelić, he founded the APSOLUTNO SKULPTURALNO art group, which later grew into the APSOLUTNO Association. He lives in Begeč, near Novi Sad.

Nataša Teofilović (b. 1968) is an artist who works with new media and computer art. She received her PhD in Digital Art from the Department of Interdisciplinary Studies of the University of Fine Arts in Belgrade. She lives in Pančevo.

Napoleon Tiron (b. 1935) graduated in 1970 from the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Department of Sculpture. From 1990, he was a professor at the Department of Sculpture at the University of Arts in Bucharest. A sculptor and a member of the artistic groups 9+1, 56,5, and 8 ART+, he participated in numerous sculpture symposia in Romania and abroad.

Ovidiu Toader (b. 1991) is a multidisciplinary artist who graduated in 2014 from the Bucharest National University of Arts, Department of Ceramics – Glass – Metal, followed by MA studies at the Department of Sculpture of the same institution between 2014 and 2016. He lives in Bucharest.

Cristian Ioan Tudor (b. 1987) is a furniture and object designer. He studied at the Technical University of Civil Engineering Bucharest. In 2011, he founded Atelier Arboritm and from 2021, he is a member of HOMO FABER. He lives in Bucharest.

Gabriela Vanga (b. 1977) is a multidisciplinary artist and co-editor of the VERSION artist-run magazine. She studied at the University of Art and Design in Cluj-Napoca (1997-2001), Ecole des Beaux Arts, Nantes (2001-2002), and Le Pavillon – Palais de Tokyo (2002-2003). She lives in Paris and Târgu-Mureș.

Paul Vasilescu (b. 1936 – d. 2012) is part of the generation that renewed sculptural language in the '60s. He graduated from the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest (today the Bucharest National University of Arts) in 1961. He started teaching that same year at the same institution, becoming a full professor in 1990. His oeuvre includes monumental artworks placed in the public space.

Mihai Vasiu (b. 1990). Grand nephew of ethnomusicologist Caius Lepa, he discovered in 2009 the art of scratching and sampling. He works as a sound designer and musician in Romania and Europe, collaborating with Norzeatic & Qinta Spartă and using the pseudonyms Ihmai Isuav and Kaius Leppah.

Lavinia Vereș (b. 1988) graduated from the Faculty of Arts and Design in Timișoara, Department of Graphics, followed by an Erasmus scholarship at the ArtEZ University of the Arts, The Netherlands, and, in 2012, completed her MA studies. She is currently working as a designer and is exploring video synthesis within the o_b_l_e_c_t project.

Dan Vezentan (b. 1978) is a visual artist and photographer, co-founder of Atelierele Malmaison and New Folder in Bucharest. He lives in Bucharest.

Aurel Vlad (b. 1954) studied sculpture at “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest. In 1986, he was the recipient of the Dimitrie Paciurea scholarship. Starting in 1990, he taught sculpture at the Bucharest National University of Arts. In 2005, he was conferred the title of PhD in Visual Arts. He lives in Bucharest.

Gheorghe Zărnescu (b. 1953) is a sculptor. He graduated in 1976 from „Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest and, between 1984 and 1985, attended the University of Applied Arts Vienna. He is a teacher at the „George Apostu” Arts High School in Bacău. He lives in Bacău.

Marian Zidaru (b. 1956) is a sculptor, a drawing artist, and a painter. He graduated in 1981 from the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, continuing his studies during two scholarships in Munich (1993) and Aachen (1994). Together with his wife, Victoria, he programmatically created a “neo-orthodox” direction. He lives in Bucharest.

Victoria Zidaru (b. 1956) studied in Bucharest at “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts (1978-1983). In her current practice, she integrates olfactory elements, creating large-scale textile installations. She lives in Bucharest.

Benno Werth (b. 1929 – d. 2015) studied sculpture and painting in Düsseldorf. He worked as a sculptor, a painter, and, from 1958, a visual arts professor at the Remscheid Academy and, later, at the University of Applied Sciences in Aachen, where he became the dean of the Faculty of Design. In 1962, he invented a method of subtractive casting of metals, thus developing a characteristic formal language.

INDEX

CURATORI ȘI AUTORI DE TEXTE CRITICE

Ami Barak (n. 1951) este un curator independent stabilit în Franța. A fost co-curator al Bienelei Art Encounters („Viața – mod de întrebuințare”, Timișoara, 2017), curator al Bienalei de Imagine Contemporană MOMENTA („What Does the Image Stand For?”, Montréal, 2017) și curator al expozițiilor „Ex-East. Istorii trecute și recente ale avangardei românești” (Espace Niemeyer, Paris, 2019) și „Julije Knifer – Meandre fără ocolșuri” (Casa Isho, Timișoara, 2024). În prezent este director artistic interimar al Fundației Art Encounters, Timișoara.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Maria Bilașevschi (n. 1984) este critic de artă și curator, președinte al Uniunii Artiștilor Plastici, filiala Iași, lector universitar doctor la Facultatea de Arte Vizuale și Design, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași. Coordonează proiecte culturale locale și naționale, în special dedicate promovării artiștilor emergenți. Semnează cronici în revistele de specialitate cu privire la fenomenul artistic actual.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Reka Csapo Dup (n. 1967) este sculptoriță, doctor în arte vizuale și lector universitar la departamentul de Sculptură al Universității Naționale de Arte București. În 2014, a pus bazele workshopului experimental „Time Based Arts @ Time Factor(y)” în cadrul aceleiași instituții, proiect educațional care, alături de o echipă de colaboratori externi, se apropie de fenomenul *video art*, performance, instalație *site-specific* și *soundscape* prin domeniul și limbajul sculpturii.

Călin Dan, 2017, 100%

Călin Dan (n. 1955) este artist vizual și curator cu studii de istoria și teoria artei, membru fondator al grupului subREAL și autor al proiectelor „Arhitectura Emoțională” (2002-prezent), „Anturaju” și alte întâmplări” (2006-2010) și „Autorul colectiv” (2012-prezent). După 1989, a fost consultant al fundațiilor Mondriaan și Pro Helvetia și a condus revista *Artă* și Centrul Soros pentru Arta Contemporană București. Din 2014, este director al Muzeului Național de Artă Contemporană – MNAC București.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Ruxandra Demetrescu (n. 1954) este istoric de artă și profesor universitar de istoria și teoria artei în cadrul Departamentului de Studii doctorale al Universității Naționale de Arte din București. Se ocupă de istoria teoriilor despre artă din spațiul germanofon și de modernitatea artistică românească interbelică. A publicat numeroase texte critice și a curatoriat expoziții personale ale unor artiști români moderni și contemporani.

Bogdan Ghiu (n. 1958) este poet, eseist, critic cultural, traducător și jurnalist. A fost membru al Cenaclului de Luni. A tradus cărți semnate de Georges Bataille, Michel Foucault, Pierre Bourdieu, Jacques Derrida, Gilles Deleuze, Jean Baudrillard, André Breton, Marguerite Duras, Antonin Artaud, Michel Leiris, Sade etc. În 2011, alături de curatorii Maria Rus Bojan și Ami Barak, a reprezentat România la Bienala de la Veneția, iar din același an este curator al Trienalei de Arhitectură East Centric, București.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Celia Ghyka (n. 1975) este curator independent, editor, cercetător și profesor de teoria arhitecturii. Temele sale de cercetare și reflecție investighează memoria, spațiul public, monumentul de for public, sculptura, istoria artei și arhitecturii. Este membră în Comisia Națională pentru Monumente de For Public și în alte comisii și jurii culturale și academice: Alumna Getty Research Institute (2019), Colegiul Noua Europă (2002, 2012-2013), Fondazione Bogliasco (2021). În prezent, este directoarea Departamentului de Istoria & teoria arhitecturii și conservarea patrimoniului la Universitatea de Arhitectură „Ion Mincu” din București.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Mark Gisbourne (n. 1948) este curator internațional, istoric de artă și critic, fost trezorier și fost președinte al Asociației Internaționale a Criticilor de Artă din Marea Britanie (AICA-UK), vicepreședinte mondial al AICA și organizator al Congresului Mondial AICA 2000. Este autorul a peste trei sute de cărți și cataloage de artă modernă și contemporană traduse în peste douăzeci de limbi, curator de expoziții, articole și recenzii publicate în reviste de artă internaționale. În prezent, trăiește în Berlin.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Thomas Hirsch (n. 1964) este doctor în istoria artei, curator, scriitor, editor și istoric de artă. A fost director al Städtische Galerie Rastatt, curator al Fundației Herbert-Weisenburger, curator-invitat la Ludwig Müzeum Budapesta, Goethe-Institut Kuala Lumpur, Von der Heydt-Museum Wuppertal, Leopold Hoesch Museum Düren, Kunstmuseum Mülheim a.d. Ruhr, Kunstverein Augsburg, Galeria Diehl Berlin. A publicat în numeroase reviste, cataloage, cărți și enciclopedii. Este autorul mai multor cărți despre Heike Kati Barath, Valérie Favre, Laszlo Lakner sau Tim Scott. Este membru al AICA. Trăiește în Düsseldorf.

Andrei Jecza (n. 1987) are studii de fotografie și istoria artei la Facultatea de Arte și Design din cadrul Universității de Vest din Timișoara și un titlu de masterat la Sotheby’s Institute of Art din Londra. Conduce Galeria Jecza, orientată spre arta contemporană, unde curatoiază o parte din expozițiile organizate.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Sorina Jecza (n. 1955) este absolventă a Facultății de Filologie a Universității din Timișoara, cu doctorat în Arte vizuale și

specializare europeană în administrarea proiectelor culturale. A lucrat ca cercetător științific la Institutul de Cercetări al Academiei Române, filiala Timișoara. În 2000, a co-fondat Fundația Triade, a cărei președinte este în prezent. Are contribuții la promovarea sculpturii contemporane, prin expoziții și publicații.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Áttila Kim (n. 1977) a studiat arhitectură la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca și a urmat studii de masterat în domeniul reabilitării patrimoniului construit în cadrul Universității „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca, continuând cu studii doctorale (DLA) în cadrul Universității de Artă și Design „Moholy-Nagy” din Budapesta și ulterior cu studii post-doctorale la New Europe College din București. A fost distins de Aspen Institute România pentru contribuția adusă patrimoniului cultural cu premiul Arts and Society Leadership Award. Începând din 2016, cu excepția ediției din 2023, este comisarul României pentru Bienala de la Veneția.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Horațiu Lipot (n. 1989) este curator independent și jurnalist cultural. A fost responsabil de programul Witte Gallery din Uffț, Țările de Jos (2017-2019). Între 2019 și 2021, a fost director artistic al Atelier 35, iar în 2021 al Galeriei IOMO din București. Din 2023, gestionează împreună cu Radu Comșa proiectul *off-site* „CONNECTOR” în Cluj-Napoca. Scrie recenzii și eseurii despre realitățile și evenimentele artistice.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Adela Maria Marius (n. 1994) este arhitectă și curatoare de design, cu studii de arhitectură în România și specializări în Germania (Bauhaus School of Design – Universitatea Weimar) și Statele Unite ale Americii (New School of Architecture and Design San Diego și Parsons School of Design New York). În 2019, a fondat galeria de design Epretext. Din 2023, este directoare și curatoare a secțiunii RAD Design a RAD Art Fair București.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Diana Marincu (n. 1986) este curator și critic de artă, doctor în istoria și teoria artei, director artistic al Fundației Art Encounters din Timișoara, membru AICA și IKT. A colaborat cu Fundația Plan B și cu Fabrica de Pensule din Cluj-Napoca (2012-2018), cu MNAC București (2015-2017) și a curatoriat cea de-a doua ediție a Bienalei Art Encounters („Viața – mod de întrebuințare”, Timișoara, 2017). În cadrul Sezonului România-Franța, a curatoriat expoziții la MUCEM (2019) și la Frac des Pays de la Loire (2018).

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Ciprian Mureșan (n. 1977) este artist și curator. A expus în Pavilionul României la cea de-a 53-a Expoziție Internațională de Artă – La Biennale di Venezia, a participat la cea de-a 17-a ediție a Bienalei de la Sydney și la cea de-a 57-a Expoziție Internațională de Artă – La Biennale di Venezia. Lucrările sale au fost expuse, de asemenea, la Centre Georges Pompidou, Paris; Tate Modern, Londra; Muzeul de Artă

Modernă, San Francisco; New Museum, New York; S.M.A.K., Gent. A curatoriat expoziții precum „Volum prin straturi” (Cazarma U, Timișoara), „Domino Dancing” (Galeria Plan B, Cluj-Napoca), „E obligatoriu să avem un titlu” (Salonul de proiecte, București).

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Office for Art, Berlin
Directori: Nathalie Hoyos & Rainald Schumacher, curatorii independenți
Nathalie Hoyos (n. 1973) a studiat management cultural la Paris și a lucrat în calitate de curatoare, manager și consultant de artă. A conceput și curatoriat seria de expoziții ECHORAUM la Art and Exhibition Hall din Republica Federală Germania.
Rainald Schumacher (n. 1953) a lucrat ca studio manager și curator, fiind responsabil de programe expoziționale, publicații și management. A fost directorul artistic al City Gallery din Kiev între 2013 și 2017. În 2009, Hoyos și Schumacher au început să lucreze împreună ca Office for Art (OfA). În 2015, OfA a curatoriat prima ediția a Bienalei Art Encounters în Timișoara, iar în 2023 „Sclipiri în întuneric”, un program de rezidențe artistice pentru artiștii din Ucraina. În 2010, OfA a inițiat Art Collection Telekom, orientată în principal pe arta est-europeană. De-a lungul ultimilor doisprezece ani, OfA a curatoriat și organizat expoziții și programe publice în Berlin, București, Zagreb, Darmstadt, Nimes, Plovdiv, Budapesta, Skopje, Sofia, Ljubljana, Praga. OfA a curatoriat la Francisco Carolinum din Linz expoziții solo ale artiștilor Aneta Grzeszykowska, Natalia LL, Geta Brătescu, Maria Kulikovska, Jana Želibská, EVA & ADELE, Zofia Kulik, iar, în 2025, Șeja Kamerić.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Ileana Pintilie (n. 1956) a studiat Istoria și Teoria Artei la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București (1979). Este istoric și critic de artă, profesor universitar la Școala Doctorală de Arte din cadrul Universității de Vest din Timișoara, membră a Asociației Internaționale a Criticilor de Artă. Este autoarea a numeroase studii și articole despre arta modernă și contemporană românească, precum și central-europeană, apărute în țară și străinătate. Este curatoare independentă a mai multor proiecte și festivaluri.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Sava Stepanov (n. 1951 – d. 2024). Critic de artă, curator și galerist. A organizat zeci de expoziții în țară și străinătate. Director artistic al unor expoziții internaționale (Balkan Art, PerformaNS, Biennial of Youth in Vršac, International Artistic Flags Festival, Festival of Contemporary Art Danube Dialogues), a publicat 34 de cărți și mai mult de o mie de texte în numeroase cataloage, reviste de specialitate și colecții. A scris scenariul multor programe de televiziune și documentare despre artă și fotografie.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Alina Șerban (n. 1978) este istoric de artă, cu studii la Universitatea Națională de Artă din București. Este cofondatoarea a Institutului

Prezentului din București și fondatoare a programului editorial P+4 Publications. Cercetările sale sunt dedicate unor teme precum istoria expozițiilor, istoriografiile nonlineare ale artei est-europene postbelice și contextele sale teoretice și sociale specifice de manifestare, istoriile orale și arhivele de artist.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Catinca Tabacaru (n. 1981) a absolvit University of California, Berkeley (2003) și a urmat dreptul (JD) și un masterat în drept internațional (LL.M) la Duke University School of Law (2007).

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Cristina Vasilescu (n. 1992) este curatoare. Și-a finalizat studiile în curatoriatul artelor contemporane la Royal College of Art din Londra (2015-2017). Din 2018 este directoarea artistică a Galeriei Suprainfinit, unde curatoiază atât expozițiile, cât și programe publice care implică elemente performative. În 2020 a cofondat platforma interdisciplinară Quote – Unquote. A codirecționat proiectul clearview din Londra și a colaborat cu Institute of Contemporary Arts (ICA). Locuiește la București și Berlin.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Ioana Vlasiu (n. 1943) este doctor în istoria artei. A lucrat ca cercetător științific, șef de secție și director adjunct la Institutul de Istoria Artei „George Oprescu” din București, în cadrul Academiei Române. Este membră a Asociației Internaționale a Criticilor de Artă și a Filialei de Critică a Uniunii Artiștilor Plastici (UAP), bursieră a Collegium Budapest, Institute for Advanced Study și a Fundației Paul G. Getty, SUA (1992-1993). Are contribuții numeroase la cercetarea artei românești moderne și contemporane în context european, publicate în cărți de autor, volume colective și reviste de specialitate românești și străine.

Bogdan Ghiu, 2017, 100%

Josip Zanki (n. 1969) este artist vizual, antropolog cultural și curator. Are un doctorat în Etnologie și Antropologie Culturală la Facultatea de Științe Sociale și Umaniste din Zagreb. Din 2017, predă la Academia de Arte Vizuale din Zagreb.

CURATORS AND CRITIC TEXTS AUTHORS

Ami Barak (b. 1951) is an independent curator based in France. He was a co-curator of the Art Encounters Biennial (“Life a User’s Manual”, Timișoara, 2017), curator of the MOMENTA, Biennale of Contemporary Image (“What Does the Image Stand For?”, Montreal, 2017), and curator of the exhibitions “Ex-East. Past and recent histories of the Romanian avant-garde” (Espace Niemeyer, Paris, 2019) and “Julije Knifer – Meanders without bonds” (Casa Ișo, Timișoara, 2024). Currently, he is the interim Artistic Director of the Art Encounters Foundation, Timișoara.

Maria Bilașevschi (b. 1984) is an art critic and curator, president of the Visual Artists’ Union (UAP), the Iași branch, university lecturer and PhD at the Faculty of Visual Arts and Design, “George Enescu” National University of Arts in Iași. She manages local and national cultural projects, specifically dedicated to promoting emerging artists. She constantly publishes reviews in professional magazines regarding current artistic phenomena.

Reka Csapo Dup (b. 1967) is a sculptor with a PhD in Visual Arts, and a university lecturer at the Department of Sculpture of the Bucharest National University of Arts. In 2014, she laid the foundations of the experimental workshop “Time Based Arts @ Time Factor(y)” within the same institution, an educational project which, together with a team of external collaborators, approaches the phenomenon of video art, performance, site-specific installation, and soundscape from the perspective and language of sculpture.

Călin Dan (b. 1955) is a visual artist and curator with studies in art history and theory, founding member of the subREAL group, and author of the projects “Emotional Architecture” (2002-present), “Anturaju” and “Other Stories” (2006-2010), and “Collective Authorship” (2012-present). After 1989, he acted as an advisor for the Mondriaan Fund and for Pro Helvetia, and was the leader of the *Arta* magazine and the Soros Center for Contemporary Art, Bucharest. In 2014, he became the director of the National Museum of Contemporary Art – MNAC Bucharest.

Ruxandra Demetrescu (b. 1954) is an art historian and a professor of art history and theory at the Department of Doctoral Studies of the Bucharest National University of Arts. Her research focuses on the history of art theories in the German Sprachraum and

on Romanian interwar artistic modernity. She published numerous critical texts and curated solo exhibitions of Romanian modern and contemporary artists.

Bogdan Ghiu (b. 1958) is a poet, essayist, cultural critic, translator, and journalist. He was a member of the Monday Literary Circle. He translated books written by Georges Bataille, Michel Foucault, Pierre Bourdieu, Jacques Derrida, Gilles Deleuze, Jean Baudrillard, André Breton, Marguerite Duras, Antonin Artaud, Michel Leiris, Sade, etc. In 2011, together with curators Maria Rus Bojan and Ami Barak, he represented Romania at the Venice Biennial, and since then has been the curator of the East Centric Architecture Triennale, Bucharest.

Celia Ghyka (b. 1975) is an independent curator, editor, researcher, and professor of the history of architecture. Her research and reflection themes investigate memory, public space, public monuments, sculpture, the history of art and architecture. She is a member of the National Commission for Public Monuments and other cultural and academic commissions and juries: Alumna Getty Research Institute (2019), the New Europe College (2002, 2012-2023), Fondazione Bogliasco (2021). Currently, she is the director of the Department of History & Theory of Architecture and Heritage Conservation at the “Ion Mincu” University of Architecture and Urban Planning in Bucharest.

Mark Gisbourne (b. 1948) is an international curator, art historian and critic, former Treasurer and former President of the International Association of Art Critics (AICA-UK), AICA World Vice-President, and organizer of the AICA World Congress 2000. He is the writer of over three hundred books and catalogues on modern and contemporary art translated in more than twenty languages, curator of exhibitions, and published articles and reviews in many international art journals. He currently lives in Berlin.

Thomas Hirsch (b. 1964) holds a PhD in Art History. He is a curator, writer, editor, and art historian. He is a former director of Städtische Galerie Rastatt, curator of the Herbert-Weisenburger-Foundation, guest curator at the Ludwig Müzeum Budapest, Goethe-Institute Kuala Lumpur, Von der Heydt-Museum Wuppertal, Leopold Hoesch Museum Düren, Kunstmuseum Mülheim a.d. Ruhr, Kunstverein Augsburg, Galerie Diehl Berlin. He has published in numerous magazines, catalogues, books, and encyclopedias. He is the author of several books on Heike Kati Barath, Valérie Favre, Laszlo Lakner, or Tim Scott. He is a member of AICA. He lives in Düsseldorf.

Andrei Jecza (b. 1987) studied Photography and Art History at the Faculty of Art and Design of the West University of Timișoara. He obtained his MA degree from the Sotheby’s

Institute of Art in London. He runs Jecza Gallery, which focuses on contemporary art, where he curates some of the exhibitions.

Sorina Jecza (b. 1955) graduated from the Faculty of Philology of the University in Timișoara and has a PhD degree in Visual Arts and European competence in managing cultural projects. She worked as a research scholar at the Romanian Academy Research Institute, the Timișoara branch. In 2000, she co-founded the Triade Foundation, whose president she currently is. She played a major role in promoting contemporary sculpture through exhibitions and publications.

Attila Kim (b. 1977) studied architecture at the Technical University of Cluj-Napoca, holding a MA degree in the field of built heritage rehabilitation from the “Babeș-Bolyai” University in Cluj-Napoca. He pursued a doctorate (DLA) at the “Moholy-Nagy” University of Art and Design Budapest, complemented by post-doctoral studies at the New Europe College in Bucharest. He was granted the Arts and Society Leadership Award by Aspen Institute Romania for the contribution brought to cultural heritage. Since 2016 excepting the 2023 edition, he is the Commissioner of Romania for the Venice Biennale.

Horațiu Lipot (b. 1989) is an independent curator and cultural journalist. He was responsible for the program of the Witte Gallery in Uff, The Netherlands (2017-2019). Between 2019 and 2021, he was the artistic director of Atelier 35 and, in 2021, of the IOMO Gallery in Bucharest. Since 2023, together with Radu Comșa, he has led the “CONNECTOR” off-site project in Cluj-Napoca. He writes reviews and essays on artistic events and realities.

Adela Maria Marius (b. 1994) is an architect and design curator with studies in architecture in Romania and postgraduate specializations in Germany (Bauhaus School of Design – Weimar University) and USA (New School of Architecture and Design San Diego and Parsons School of Design New York). In 2019, she founded the design gallery Epretex. In 2023, she became the director and curator of the RAD Design section of RAD Art Fair Bucharest.

Diana Marincu (b. 1986) is a curator and art critic with a PhD in Art History and Theory, artistic director of the Art Encounters Foundation in Timișoara, member of AICA and IKT. She collaborated with the Plan B Foundation and the Paintbrush Factory from Cluj-Napoca (2012-2018), with MNAC Bucharest (2015-2017), and she co-curated the second edition of the Art Encounters Biennial (“Life a User’s Manual”, Timișoara, 2017). As part of the Romania-France Cultural Season, she curated exhibitions at MUCEM (2019) and Frac des Pays de la Loire (2018).

Ciprian Mureșan (b. 1977) is an artist and curator. He exhibited in the Romanian Pavilion at the 53rd International Art Exhibition – La Biennale di Venezia, took part in the 17th Biennale of Sydney and the 57th International Art Exhibition – La Biennale di Venezia. His works have also been shown at Centre Pompidou, Paris; Tate Modern, London; The San Francisco Museum of Modern Art; New Museum, New York; S.M.A.K., Ghent. He curated exhibitions such as “Volume by Layers” (U Barracks, Timișoara), “Domino Dancing” (Plan B Gallery, Cluj-Napoca), “It is Mandatory to Have a Title” (Salonul de proiecte, Bucharest).

Office for Art, Berlin

Directors: Nathalie Hoyos & Rainald Schumacher, independent curators

Nathalie Hoyos (b. 1973) studied cultural management in Paris and has worked as a curator, manager, and art consultant. She conceived and curated the exhibition series ECHORAUM at the Art and Exhibition Hall of the Federal Republic of Germany.

Rainald Schumacher (b. 1953) has worked as a studio manager and curator and was responsible for exhibition programs, publications, and management. He was the artistic director of the City Gallery in Kyiv from 2013 to 2017. Since 2009, Hoyos and Schumacher have been collaborating as Office for Art (OfA). In 2015, OfA curated the first Art Encounters Biennial in Timișoara and, in 2023, “Sparks in the Dark”, an artist-in-residence program for Ukrainian artists. In 2010, OfA initiated the Art Collection Telekom with a focus on Eastern European art. Over the past 12 years, OfA has curated and organized exhibitions and public programs in Berlin, Bucharest, Zagreb, Darmstadt, Nîmes, Plovdiv, Budapest, Skopje, Sofia, Ljubljana, Prague. For the Francisco Carolinum in Linz, OfA curated solo exhibitions of Aneta Grzeszykowska, Natalia LL, Geta Brătescu, Maria Kulikovska, Jana Želibská, EVA & ADELE, Zofia Kulik and, in 2025, Šejla Kamerić.

Ileana Pintilie (b. 1956) studied Art Theory and History at the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest (1979). She is an art historian and critic, a university professor at the Doctoral School of Arts of the West University of Timișoara, a member of the International Association of Art Critics. She is the author of numerous studies and articles on Romanian and Central European modern and contemporary art, published in Romania and worldwide. She is an independent curator for many projects and festivals.

Sava Stepanov (b. 1951 – d. 2024). Art critic, curator, and gallerist. He arranged dozens of exhibitions in the country and abroad. Art director of several international exhibitions (Balkan Art, PerformaNS, Biennial of Youth in Vršac, International Artistic Flags Festival, Festival of Contemporary Art Danube Dialogues), he published 34 books and more than a thousand texts in numerous catalogues, journals, and collections. He screenplayed many

television programmes and documentaries on art and photography.

Alina Șerban (b. 1978) is an art historian, with studies at the Bucharest National University of Arts. She is a co-founder of the Institute of the Present, Bucharest and the founder of the publishing program P+4 Publications. Her research focuses on subjects such as the history of exhibitions, non-linear historiographies of post-war Eastern European art and its specific theoretical and social contexts of expression, oral histories, and artist’s archives.

Catinca Tabacaru (b. 1981) graduated from the University of California, Berkeley (2003) and earned her juris doctorate and master in international law (JD/LLM) from Duke University School of Law (2007).

Cristina Vasilescu (b. 1992) is a curator. She completed her studies in contemporary art curatorship at Royal College London (2015-2017). From 2018 she is the artistic director of Suprainfinit Gallery, where she is curating the exhibitions as well as public programs with performative components. In 2020 she co-founded the interdisciplinary platform Quote – Unquote. She co-directed the clearview project in London and collaborated with the Institute of Contemporary Arts (ICA). She lives in Bucharest and Berlin.

Ioana Vlasiu (b. 1943) is a doctor in art history. She worked as a research scholar, department head, and deputy director at the “George Oprescu” Institute of Art History in Bucharest, the Romanian Academy. She is a member of the International Association of Art Critics and of the Department of Critics of the Visual Artists’ Union (UAP), a grantee of Collegium Budapest – Institute for Advanced Study and of the Paul G. Getty Foundation, USA (1992-1993). She made substantial contributions to the research of Romanian modern and contemporary art in the European context, published in books, edited volumes, and Romanian and international journals and professional magazines.

Josip Zanki (b. 1969) is a visual artist, cultural anthropologist, and curator. He holds a PhD in Ethnology and Cultural Anthropology from the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. Since 2017, he has been teaching at the Academy of Fine Arts in Zagreb.

DUPĂ / AFTER

ORGANIZATORI

Înființată în anul 2000 de sculptorul Peter Jecza (1939-2009), Fundația Interart Triade are un rol activ în prezentarea artei românești în țară și străinătate. Experiența fundației acoperă în mod relevant un domeniu larg de valori culturale și artistice: Parcul de sculptură Triade, recuperarea valorilor artistice ale perioadei 1960-1989, programul de editare și expoziții (peste 200 de cărți de artă și peste 200 de expoziții), dezvoltarea unui program de rezidențe de cercetare și proiecte curatoriale, precum și de promovare a artei emergente.

Fundația Triade este, din 2015, coorganizatoare a Bienalei Art Encounters Timișoara.

www.triade.ro

Attila KIM • Architects

Attila KIM Architects este un birou de arhitectură cu o vastă experiență în proiectarea de expoziții și evenimente culturale, restaurare și proiecte de arhitectură. Echipa condusă de Attila Kim și distinsă cu numeroase premii naționale și internaționale a realizat în ultimii 15 ani arhitectura multor expoziții emblematiche de artă contemporană, printre care se numără expozițiile dedicate lui Victor Brauner, Constantin Brâncuși și Paul Neagu, din cadrul programului Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii; expoziția „Darwin's Room” a lui Adrian Ghenie, care a reprezentat România la Bienala de la Veneția în anul 2015; alte expoziții de grup în străinătate ale artiștilor români, cum ar fi „European Travellers: Art from Cluj Today”, la Kunsthalle (Mucsarnok) Budapesta, „Transformation. Romanian Sculpture 25 Years After the Revolution”, la Muzeul Beelden Ann Zee, Haga, Olanda, precum și numeroase expoziții realizate în muzeele de artă din România, în special la Muzeul Național de Artă Contemporană („Mircea Cantor: Q.E.D.”, „Deimantas Narkevicius: Dulapul și Muzica, Învățământul artistic bucureștean și arta românească după 1950”, „Geta Brătescu: The Artist's Studio”, SubReal, retrospectivile dedicate artiștilor Ștefan Câlția, Liviu Stoicoviciu, Márta Jakobovits și Peter Jacobi). Attila KIM Architects a fost coordonatorul și arhitectul tuturor edițiilor Romanian Design Week (2013 – prezent), a mai multor ediții ale festivalului Diploma și a altor expoziții de design contemporan românesc în cadrul Stockholm Design Week, Viena Design Week, London Fashion Week și London Architecture Festival.

www.attilakim.com

ORGANIZERS

Founded in the year 2000 by the sculptor Peter Jecza (1939-2009), the Interart Triade Foundation maintains an active role in promoting Romanian art nationally and abroad. The foundation's experience relevantly covers a wide range of cultural and artistic values: the Triade Sculpture Park, recovering the artistic values of the 1960-1989 period, the editing, publishing, and exhibition program (over 200 books on art and over 200 exhibitions), developing a residency program for research and curatorial projects, as well as supporting emerging art.

Since 2015, the Triade Foundation has co-organized the Timișoara Art Encounters Biennial.

Attila KIM Architects is an architecture office with extensive experience in exhibition and cultural event design, restoration, and architectural projects. The team led by Attila Kim and honored with numerous national and international awards has created the architecture of many iconic contemporary art exhibitions in the last 15 years, including exhibitions dedicated to Victor Brauner, Constantin Brâncuși, and Paul Neagu, within the program Timișoara 2023 – European Capital of Culture; the exhibition “Darwin's Room” by Adrian Ghenie, which represented Romania at the Venice Biennale in 2015; other group exhibitions of Romanian artists organized abroad, such as “European Travellers: Art from Cluj Today” at Kunsthalle (Mucsarnok) Budapest, “Transformation. Romanian Sculpture 25 Years After the Revolution” at the Museum Beelden Ann Zee, The Hague, The Netherlands, as well as numerous exhibitions in Romanian art museums, in particular the National Museum of Contemporary Art (“Mircea Cantor: Q.E.D.”, “Deimantas Narkevicius: The Closet and Music, Bucharest Art Education and Romanian Art after 1950”, “Geta Brătescu: The Artist's Studio”, the SubReal retrospective, the retrospectives dedicated to artists Ștefan Câlția, Liviu Stoicoviciu, Márta Jakobovits and Peter Jacobi). Attila KIM Architects has been the coordinator and architect of all the editions of Romanian Design Week (2013 – present), several editions of the Diploma Festival, and other Romanian contemporary design exhibitions within Stockholm Design Week, Vienna Design Week, London Fashion Week, and London Architecture Festival.

SPONSORI

Un trup sănătos merită un suflet pe măsură. Prin programul Catena pentru Artă, derulat de fundația Fildas Art, ne îngrijim de educarea și sănătatea sufletului. Fiecare concert, expoziție, film, festival, care au devenit posibile și datorită implicării Catena pentru Artă, le catalogăm ca reușite pentru că fiecare dintre acestea aduc bucurie sufletească și contribuie la educarea publicului din România.

De-a lungul anilor, Catena pentru Artă a fost implicată în numeroase proiecte de interes național, a susținut producția de filme românești, a fost sponsor al Festivalului Internațional de Film Independent ANONIMUL și Les Films de Cannes à Bucarest, precum și a unor producții de succes – pelicula *Metronom*, pentru care a fost câștigat „Premiul pentru cel mai bun regizor” la secțiunea *Un Certain Regard* în cadrul Festivalului Internațional de Film de la Cannes 2022 și *Gift of Wings*, unul dintre cele mai premiate documentare românești din ultimii ani.

Un loc aparte între evenimentele susținute de Catena pentru Artă, în calitate de sponsor principal, îl are cel mai de anvergură proiect cultural desfășurat recent pe teritoriul României: Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii. Un proiect prin care toate drumurile culturii europene au dus la Timișoara.

Acest eveniment, prin programele care au fost oferite publicului, a reprezentat încununarea altor proiecte culturale în care Catena pentru Artă s-a implicat de-a lungul timpului: DescOperă La Traviata, Timișoara Jazz Festival, Gărâna Jazz Festival – unul dintre cele mai apreciate evenimente de profil din Europa. Și nu ne oprim aici! Prin programul Catena pentru Artă, cultura ajunge unde ne propunem: la inima publicului.

SC Cereacom Timiș SA este una dintre cele mai importante firme din domeniul agriculturii, care se ocupă de comerțul cerealelor.

Condusă de către doamna Maria Simcelescu, iubitoare de artă recunoscută, compania a adus alături de performanța profesională și interesul pentru susținerea unor proiecte artistice și culturale. În acest context, prin suportul Cereacom Timiș SA, programul Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii a beneficiat de spațiul Cazărmi U drept loc de manifestare a unuia dintre proiectele sale de anvergură.

SPONSORS

A healthy body deserves a matching soul. With the Catena for Art program, run by the Fildas Art Foundation, we are concerned with the education and health of the soul. Each concert, art exhibition, film, or festival, made possible also due to the support offered by Catena for Art, we deem a success because they all bring inner joy and contribute to the education of the Romanian public.

Over the years, Catena for Art has been involved in many projects of national interest, supporting the production of Romanian films, sponsoring the ANONIMUL International Independent Film Festival and Les Films de Cannes à Bucarest, as well as international acclaimed productions – *Metronom*, for which the “Best Director Award” in the *Un Certain Regard* section of the Cannes International Film Festival 2022 was won, and *Gift of Wings*, one of the most awarded Romanian documentary films of the last years.

A special place among the events supported by Catena for Art as a main sponsor is held by the most ambitious cultural project organized in Romania lately: Timișoara 2023 – European Capital of Culture. A project by which all European cultural roads lead to Timișoara.

This event, through the programs offered to the public, was the crowning of other cultural projects in which Catena for Art was involved over time: DescOperă la Traviata, Timișoara Jazz Festival, Gărâna Jazz Festival – one of the most appreciated such events in Europe. And we are not going to stop here! Through the Catena for Art program, culture arrives where we aim: at the heart of the public.

SC Cereacom Timiș SA is one of the most important Romanian agricultural companies, involved in the grain business.

Run by Mrs Maria Simcelescu, well-known art lover, the company combines professional excellence with the passion for supporting cultural and artistic projects. In this context, due to the support offered by Cereacom Timiș SA, the program Timișoara 2023 – European Capital of Culture was able to benefit from the space of the U Barracks as exhibition venue for one of its large-scale projects.

UniCredit Bank este parte a Grupului UniCredit. În România, UniCredit Bank este una dintre principalele instituții financiare, oferind servicii și produse de înaltă calitate pentru toate categoriile de clienți. UniCredit Bank își propune să mențină permanent clientul în centrul activităților sale, să fie un partener cu care se lucrează ușor și să fie o parte activă a comunităților în care își desfășoară activitatea. UniCredit răspunde unei game variate de nevoi a clienților săi printr-o rețea de parteneri specializați: UniCredit Leasing Corporation, UniCredit Consumer Financing, UniCredit Services, UniCredit Insurance Broker.

De peste 15 ani, UniCredit Bank sprijină activ cultura și performanța în artă, iar de peste un deceniu și-a concentrat atenția asupra industriilor creative. Obiectivul nostru este să contribuim la creșterea comunităților în care activăm ca business și la atingerea potențialului maxim al acestora, cu un accent special pe susținerea educației și antreprenoriatului creativ.

Avem responsabilitatea de a oferi înapoi, de a educa și de a contribui la construcția societății. Relația UniCredit Bank cu comunitățile în care operează a evoluat firesc pe măsura implicării active în proiecte, an de an, având o tradiție îndelungată în sprijinirea culturii, din convingerea că acesta este un mod de a promova progresul social și economic, dar și de a încuraja dialogul cu privire la inovație, coeziunea socială și sentimentul de apartenență. În zona culturală, UniCredit a fost și este unul dintre cei mai activi susținători, asumându-și un rol de partener de durată.

CRAMELE RECAȘ

Cramele Recaș, partener principal al programului Timișoara 2023 – Capitală Culturală Europeană, ocupă primul loc pe piața vinurilor din România conform cifrei de afaceri, fiind, totodată, și cel mai mare exportator de vinuri îmbuteliate din România (responsabil pentru circa 55% din vinul local ce ajunge peste graniță). Producătorul bănățean are parteneriate în mai multe țări, printre care Germania, Țările de Jos, Marea Britanie, Suedia, Statele Unite ale Americii, Canada, Japonia, Coreea sau Malaezia și exploatează o suprafață de aproximativ 1.200 de hectare de viță de vie situate în Recaș, având o capacitate de producție și stocare de aprox. 32.000.000 de litri pe an. Vinificatorii Cramelor Recaș, Hartley Smithers (Australia) și Nora Iriarte (Spania), au fost incluși în anul 2020 în lista celor mai buni 100 de vinificatori de la nivel mondial, în urma clasamentului realizat de revista internațională de profil *The Drinks Business*. Cramele Recaș acoperă o plajă mare de segmente de piață, de la *entry-level* la premium și super-premium, oferind, de asemenea, o diversitate gustativă a gamelor, de la albe, seci, proaspete sau baricate, până la spumante și vinuri de desert.

UniCredit Bank is part of the UniCredit Group. In Romania, UniCredit Bank is one of the main financial institutions, offering high-quality services and products for all client categories. UniCredit Bank aims to always be customer centered, an easy to deal with partner and a very active player in the communities in which it operates. UniCredit Bank caters to a variety of client needs through a network of specialized partners: UniCredit Leasing Corporation, UniCredit Consumer Financing, UniCredit Business Integrated Solutions, UniCredit Insurance Broker.

For more than 15 years, UniCredit Bank has been providing active support for culture and performance in art, focusing on creative industries for over a decade. Our goal is to contribute to the growth of the communities where we are present as a business and to them achieving their full potential, paying special attention to the backing of education and creative enterprise.

Our responsibility is to offer something back, to educate, and contribute to the construction of society. The relationship which UniCredit Bank has with the communities where it operates evolved naturally through active engagement in projects, growing from year to year, and establishing a durable tradition of supporting culture out of the conviction that this is the best way to foster social and economic progress, but also to encourage dialogue on innovation, social cohesion, and the feeling of belonging. In the cultural field, UniCredit Bank was and continues to be one of the most active supporters, taking on the role of long-term partner.

Cramele Recaș, main partner of Timișoara 2023 – European Capital of Culture, is the leader of the Romanian wine market in terms of turnover and, at the same time, the largest Romanian exporter of bottled wine (accounting for about 55% of all local wine shipped abroad). The producer, found in the Banat region, has developed partnerships in numerous countries including Germany, The Netherlands, The United Kingdom, Sweden, The United States of America, Canada, Japan, Korea, or Malaysia, and manages an area of approximately 1,200 hectares of vineyard in Recaș, with an annual production and storing capacity of around 32,000,000 liters. Cramele Recaș's vintners Hartley Smithers (Australia) and Nora Iriarte (Spain) were included in 2020 among the top 100 winemakers in the world, according to the ranking released by the specialized international magazine *The Drinks Business*. Cramele Recaș covers a vast range of market segments, from entry-level to premium and super-premium, offering a diverse array of flavors in all ranges, from white, dry, fresh or barrique, to sparkling and dessert wines.

Această carte a fost publicată de Fundația Interart Triade, cu ocazia desfășurării proiectului „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, conceput și coordonat de Sorina Jecza și Attila Kim 4 mai – 30 noiembrie 2023

This book was published by Interart Triade Foundation on the occasion of “after SCULPTURE / SCULPTURE after” project, designed and coordinated by Sorina Jecza and Attila Kim May 4 – November 30, 2023

ORGANIZATOR / ORGANIZER:

Fundația Interart Triade

COORGANIZATOR / CO-ORGANIZER:

Attila KIM • Architects

CONSULTANT:

Andrei Jecza

FINANȚATORI / FINANCERS:

Primăria Timișoara, prin Centrul de Proiecte
Consiliul Județean Timiș, prin Timcultura 2023
Asociația „Timișoara – Capitală Europeană a Culturii 2023”

SPONSORI PRINCIPALI / MAIN SPONSORS:

Catena
Cerealcom
UniCredit Bank
Cramele Recaș

SPONSORI / SPONSORS:

Nokia
Bioclinica

CU SPRIJINUL / WITH THE SUPPORT OF:

Arelux
BMC Birsete Management & Consulting
CIFO Stil
Goldeen Cargo
Lipoplast
Logitrans
MELBO INSTAL
Penitenciarul Timișoara
Saint Gobain
SPOR
Universitatea de Științele Vieții Regele Mihai I
Timișoara
VAMOS & Partners

PARTENERI AI PROGRAMELOR CULTURALE / PARTNERS OF THE CULTURAL PROGRAMS:

Asociația Codru Festival
Asociația Copia Originală
Asortymntna Kimnata / Ucraina
Bel Art Gallery / Novi Sad, Serbia
Centrul Cultural PLAI
EPretext
Hrvatsko Društvo Likovnih Umjetnika / Zagreb, Croația
Institutul Cervantes București
Institutul Cultural Francez Timișoara
Jecza Gallery
La Două Bufnițe
Universitatea Politehnică Timișoara
Universitatea de Vest, Facultatea de Arte și Design Timișoara
PETEC – Asociația pentru Teatru și Carte
Zilele Sculpturii bucureștene

PARTENER A PROGRAMULUI DE MEDIERE / PARTNER OF THE MEDIATION PROGRAM:

Asociația Culturală Contrasens

MULȚUMIRI / THANKS TO:

Biserica Reformată Noul Mileniu Timișoara
Galeria Catinca Tabacaru București
Galeria EPRETEXT
Galeria Hervé Bize Nancy / Franța
Galeria Jecza Timișoara
Galeria Plan B Cluj, Berlin
Galeria Romană București
Muzeul de Artă Recentă București
Muzeul Național de Artă Contemporană al României

ECHIPA PROIECTULUI / THE PROJECT TEAM

COORDONATOR GENERAL / MAIN COORDINATOR:

Sorina Jecza

ARHITECTURA SPAȚIULUI EXPOZIȚIONAL / THE EXHIBITION SPACE ARCHITECTURE:

Attila KIM • Architects

ASISTENT COORDONARE / COORDINATION ASSISTANT:

Ilinca Clisson

COMUNICARE ȘI PR / PR AND COMMUNICATION:

Delia Barbu
Florina Bobar
Alina Doroș
Alex Todirică

IDENTITATE VIZUALĂ ȘI DESIGN GRAFIC / VISUAL IDENTITY AND GRAPHIC DESIGN:

Larisa Sitar

TRADUCERE / TRANSLATION:

Mirela Iacob

PHOTO – VIDEO

Florina Bobar
Serioja Bocsok
Bogdan Mosorescu
Remus Dăescu
Constantin Duma
Rafael Leucuța
Cornel Putan
Sebastian Tătaru
Kinga Tomos

MEDIATORI ȘI CUSTOZI EXPOZIȚIE / MEDIATORS AND EXHIBITION CUSTODIANS:

Dana Sarmăș
Mihaela Tiinca

VOLUNTARI / VOLUNTEERS COORDINATION:

Cristina Pop
Denisa Abrudan
Roxana Precup

PROGRAM EDUCAȚIONAL „CATENA PENTRU ARTĂ” / “CATENA FOR ART” EDUCATIONAL PROGRAM:

Elena Jebeleanu – scriere creativă
Maurizio Pavone – fotografie
Cristina Pop – desen

PRODUȚIE / PRODUCTION:

Virgil Babușcov (Prima Photo)
Mirel Borcovici (Melbo)
Ionel Florescu (CIFO Stil)
Adrian Gavriș
Claudiu Lukaci
Andrei Popescu (Bespoke Framing)
Alin Rotariu (Simultan)
Adrian Skoda (Techside)
Paul Stoie
Andrei Suhan (Atelier Feronier)

SERVICIILE CONTABILITATE / ACCOUNTANCY SERVICES:

Lorena Gabriel (Branik)

TRANSPORT LUCRĂRI / ARTWORKS

TRANSPORT:

Marga Ungureanu (Logitrans)
Luminița Crișan (Goldeen Cargo)

PUBLICAȚIE / PUBLICATION

Concept publicație, editor și coordonator / Book Concept, Editor, and Coordinator:
Sorina Jecza

Editor tehnic, redactor / Managing Editor, Editor:

Ana Toma

Autori de texte critice / Critic texts Authors:

Ami Barak
Maria Bilașevschi
Reka Csapo Dup
Călin Dan
Mădălina Dan
Ruxandra Demetrescu
Bogdan Ghiu
Celia Ghyka
Mark Gisbourne
Thomas Hirsch
Andrei Jecza
Sorina Jecza
Attila Kim
Horațiu Lipot
Diana Marincu
Ioana Marinescu
Ciprian Mureșan
Cosmina Nicolescu
Nathalie Hoyos & Rainald Schumacher
Ileana Pintilie
Sava Stepanov
Alina Șerban
Catinca Tabacaru
Ana Toma
Ioana Vlasiu
Josip Zanki

Contributori ai altor texte / Other catalogue texts contributors:

Denisa Abrudan
Diana Andone
Andra Barbul
Larisa Crunțeanu
Loredana Gaiță
Marius Găman
Cristina Pop
Oana Romocea
Dana Sarmăș
Raluca Selejan & Oana Doboși
Cristina Stoenescu

Traducere / Translation

Bertha Savu (lb. engleză / English)
Liubinka Perinaț Stancov (lb. sârbă / Serbian)

Corectură / Proofreading

Șerban Mihalache
Bertha Savu
Ana Toma

Design grafic și editarea imaginii / Graphic Design and Image Editing

Larisa Sitar

Fotografie / Photography

Andrei Arion
Liliana Baciu
Florina Bobar
Serioja Bocsok
Raul Bogdan
Alina Bota
La Două Bufnițe
Vlad Cindea
Norbert Costin
Remus Dăescu
Constantin Duma
Anna Dumitriu
FAST
Raphael Guilbert
Andrei Jecza
Rafael Leucuța
Daniela Leyva
Ioana Marinescu
Leonardo Martinez
Nicolae Moldovan
Bogdan Mosorescu
New Folder Studio
Maurizio Pavone
Marius Popuț
Cornel Putan
Alex Robciuc
Alexandra Satmari
Sebastian Tătaru
Adrian Teghiu
Kinga Tomos
Mihai Toth
Dan Vezentan

Proiect cofinanțat de AFCN / Project co-financed by AFCN

PROIECT CO-FINANȚAT DE:

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

The project does not necessarily represent the position of the Administration of the National Cultural Fund. AFCN is not responsible for the content of the project or how the results of the project may be used. These are entirely the responsibility of the grant beneficiary.

Volu publicat cu sprijinul / Book published with the support of:

©2024 Fundația Interart Triade
Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă fără permisiunea deținătorilor de copyright. Toate imaginile se află sub copyright, aparțin autorilor și sunt reproduse cu permisiunea artiștilor sau a reprezentanților acestora / All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any manner without permission from the copyright owners. All images are under the copyright of the authors, reproduced with the kind permission of the artists or their representatives.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

După Sculptură – Sculptură după = After Sculpture – Sculpture after / proiect conceput și coord. de Sorina Jecza și Attila Kim = a project conceived and coordinated by Sorina Jecza and Attila Kim. – Timișoara : Editura Fundației „Interart Triade”, 2024
Conține index
ISBN 978–606–9657–20–1
I. Jecza, Sorina (coord.)
II. Kim, Attila (coord.)
73

Tipar / Printing
Progresszív Nyomda Kft.
H-5600 Békéscsaba, Erkel str. 8.

Preț / Price: 103.63 lei

Această carte a apărut în luna noiembrie 2024, la un an după încheierea proiectului „după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după”, desfășurat în spațiul Cazărmii U din Timișoara, în anul Capitalei Europene a Culturii. Alături de Administrația Fondului Cultural Național, apariția volumului a fost cu generozitate susținută de către UniCredit Bank și Filiala Fundației Fildas Art. Echipa care s-a dedicat apariției cărții a fost formată din Sorina Jecza (coordonatoare), Ana Toma (editoare), Larisa Sitar (graficiană) și Bertha Savu (traducătoare). Textele au fost culese cu Neue Haas Grotesk Pro, corp de 28, 14, 8 și de 6. Formatul ales pentru carte este de 320 × 245 mm (interior de 315 × 240 mm), cartea având 336 pagini. Hârtia care s-a folosit este GardaPat 13 Kiara de 115 g/m² (288 pagini interioare) și Munken Print Cream vol. 1.5 de 90 g/m² (48 pagini interioare), iar coperta este din carton de 2 mm cașerat cu hârtie Classy covers Black 120 g/m², cu titlul ștanțat în relief. La legătorie s-a folosit coaserea cu ață. Din tirajul de 800 de cărți, s-au realizat 100 de exemplare numerotate de la 1 la 100 și legate cu pânză imperială. Cartea a fost trimisă la tipografia Progresszív Nyomda Kft din Békéscsaba, Ungaria, în data de 16 octombrie 2024, când s-a întocmit și acest

COLOFON